

20

6

מדריך

מש

שם תיק: נספחי ממשלה 53 - 70
מוזהה פנימי:

205/7-א

R00050fj מוזהה פריט:
3-312-1-3-6 כתובת:

03/07/2022 תאריך הדפסה:

1 9 6 9

- 53 - מבנה ההון של מפעלי ים המלח בע"מ
- 54 - הצעת חוק איזורי נמל חפשיים, תשכ"ט-1969
- 55 - הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 9) (שיפוץ בתים), תשכ"ט-1969
- 56 - הצעת חוק מס נסיעות הון (תיקון מס. 4), תשכ"ט-1969
- 57 - הצעת חוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב) (תיקון), תשכ"ט-1969
- 58 - הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון מס' 4), תשכ"ט-1969
- 59 - אשורר הסכם חרבות בין ממשלת ישראל ובין ממשלת אוגנדה
- 60 - מינוי רשות מוטמכת לפי חוק להסדר תפיסת מקרקעי בשעת חירום
- 61 - הצעת חוק לעידוד השקעות הון (תיקון), תשכ"ט-1969
- 62 - הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 9), תשכ"ט-1969
- 63 - מינוי מנהל שירותי ההסברה
- 64 - אשורר אמנות והסדרים
- 65 - מסירת ידיעות שהגיעו לעובד ציבור בחוק תפקידו
- 66 - חלום הוצאות סניגוריה לעובד ציבור
- 67 - תחנת הכוח רדינג ד' - הקמתן והפעלתן של תחנות ביקורת למדידת זיהום האוויר באיזור תל-אביב - יפו
- 68 - תחנת הכוח רדינג ד'
- 69 - הצעת חוק יד יצחק בן-צבי, תשכ"ט-1969
- 70 - הצעת חוק-תזכיר יחסי מימון בין בני הזוג
- 70 - חוק יחסי מימון בין בני זוג, תשכ"ט-1969 (תוספת א')

נפחי ממשלה 53 - 70

205 / 205/7-א

15/07/2021

תאריך הדפסה

R00050fj

3-312-1-3-6

פרק ראשון: הסכמי נישואין

1. הסכם נישואין הסכם נישואין הוא הסכם בין בני הזוג הקובע את יחסי הממון שביניהם.
2. צורה, אימות ואישור (א) הסכם נישואין יהיה בכתב.
(ב) הסכם נישואין שנעשה לפני הנישואין או בשעת עריכת הנישואין טעון אימות רושם הנישואין בשעת הנישואין או לפני כן.
(ג) הסכם נישואין שנעשה תוך תקופת הנישואין טעון אישור בית המשפט, או בית הדין הדתי שלו הסמכות בענייני נישואין וגירוסין של בני הזוג, סיווכה אם נעשה בהסכמה חפסית של בני הזוג ובהבנת תוצאותיו.
(ד) הסכם בין בני הזוג שאושר בפסק דין גירוסין על ידי בית דין דתי שלו הסמכות בענייני נישואין וגירוסין של בני הזוג, דינו כדין הסכם נישואין על פי חוק זה.
(ה) הסכם נישואין של קטין ושל מי שהוכרז פסול דין טעון אישור בית המשפט.
3. אמצעים לסמירת זכויות עשה אחד מבני הזוג פעולה שיש בה כדי לסכל זכויות של בן זוגו על-פי הסכם נישואין, או שקיים חשש שהוא עומד לעשות פעולה כזאת, רשאי בית המשפט, לפי בקשת בן-זוגו, לנקוט באמצעים הנראים לו לסמירת הזכויות האמורות, ובין השאר -
(1) לצוות על מתן ידיעות ועל מתן ערובה;
(2) לקבוע עסקות סיהיו טעונות הסכמת שני בני הזוג;
(3) לצוות על רישום הערה מתאימה בפנקס המתנהל על-פי דין ובו רשומים נכסים של אחד מבני הזוג.
4. אישור לפעולה של אחד מבני הזוג היתה פעולה של אחד מבני הזוג טעונה, לפי הסכם נישואין או לפי צו בית המשפט על-פי סעיף 3, הסכמת בן-זוגו, ואותו בן זוג סירב להסכים, רשאי בית המשפט לאשר את הפעולה אם ראה שהסירוב היה שרירותי; אם אותו בן זוג אינו יכול להביע דעתו, או שאין אפשרות סבירה לברר דעתו, רשאי בית המשפט לאשר את הפעולה אם ראה שתהיה לטובת המשפחה.
5. תחולת ההסדר של איזון משאבים כל עוד לא עשו בני הזוג הסכם נישואין, ובמידה שהסכם נישואין שעשו אינו קובע אחרת, יראום כמסכימים להסדר איזון משאבים לפי הפרק הבא, ויראו הסדר זה כהסכם הנישואין שנחמלאו בו הוראות סעיף 2.

פרק שני: הסדר איזון המטאבים

- תוצאות ההסדר במסך הניסואין
6. על פי הסדר איזון המטאבים אין בניסואין כשלעצמם כדי לפגוע בקנינים של בני הזוג, לתקנות לבן הזוג האחד זכויות נכסיהם של בן הזוג האחר, או להטיל עליו אחריות לחובות של בן הזוג האחר.
- תוצאות ההסדר עם פקיעת הניסואין
7. (א) עם פקיעת הניסואין זכאי כל אחד מבני הזוג למחצית שווים של כלל נכסי בני הזוג, למעט -
- (1) נכסים שהיו לבן זוג ערב הניסואין או שקיבל במתנה או בירושה בתקופת הניסואין, או נכסים שבאו במקום נכסים אלה;
- (2) זכויות שעל-פי דין אינן ניתנות להעברה;
- (3) נכסים שבני הזוג הסכימו, בהסכם ניסואין או בכל דרך אחרת, שיוצאו מן הנכסים ששווים יאוזן ביניהם.
- (ב) מימוש הזכות האמורה בסעיף קטן (א) יהיה בסילוק, בעין, בכסף או בשוה-כסף, מצד בן הזוג האחד לבן הזוג האחר, של מחצית הסכום שבו עולה שווים של נכסי האווד, על שווים של נכסי האחר.
- (ג) שווי הנכסים של בן זוג יחושב בניכוי החובות המגיעים ממנו לנוסיו, לרבות המגיע לאשה על פי הכתובה, למעט החובות המתייחסים לנכסים שיש למעט לפי סעיף קטן (א).
- דרכי האיזון
8. באין הסכמה בין בני הזוג בשאלה מהו הסכום המגיע מהאחד לשני ובאיזה דרך יבוצע האיזון, יחליט בית המשפט, לפי הנסיבות, ורשאי בית המשפט לקבוע מועדי האיזון, צורתו, הבטחתו ושאר תנאיו, לרבות תוספת רבית במקרה של ארכה או סילוק בשעורים.
- הרחבת בסיס האיזון
9. בית המשפט רשאי לקבוע שנכסים שהוציא בן זוג מרשותו בכוונה לסכל זכויות בן זוגו ונכסים שנחן בן זוג, ללא הסכמת בן זוגו, במתנה - למעט מתנות ותרומות הניתנות לפי הנהוג בנסיבות הענין - יראו אותם, לענין סעיף 7, כאילו הם עדיין של אותו בן זוגו.
- סמכויות מיוחדות של בית-המשפט
10. ראה בית המשפט נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, רשאי הוא, לבקשת אחד מבני הזוג -

- (1) לקבוע נכסים נוספים על האמורים בסעיף 7(א) שיוצאו מן הנכסים שווים יאוזן בין בני הזוג או לקבוע נכסים שווים יאוזן על אף היותם בין האמורים בסעיף 7(א);
- (2) לקבוע שאיזון שווי הנכסים, כולם או מקצתם, לא יהיה מחצה על מחצה אלא לפי יחס אחר שיקבע;
- (3) לקבוע שאיזון שווי הנכסים, כולם או מקצתם, לא יהיה לפי שווים בחזקת פקיעת הנישואין אלא לפי שווים במועד אחר שיקבע;
- (4) לקבוע שהזכות האמורה בסעיף 7 תקום לא עם פקיעת הנישואין אלא במועד אחר שיקבע.

11. בפקיעת נישואין עקב מותו של בן-זוג יבואו יורשיו במקומו לגבי הזכות על-פי פרק זה.

מותו של
בן זוג

12. (א) הסוען שיש למעט נכס מן הנכסים שווים יאוזן בין בני הזוג - עליו הראיה.

איות

(ב) היות נכס מסוים בבעלותו של אחד מבני הזוג, או היותו רשום על שמו, אין בו בלבד ראיה לכך שיש למעט אותו מן הנכסים שווים יאוזן בין בני הזוג.

13. זכותו של בן זוג לפי פרק זה אינה ניתנת להעברה, לסיעבוד או לעיקול כל עוד לא קמה הזכות לפי סעיף 7(א) או סעיף 10(4).

עסקאות
בזכותו
של בן-זוג

פרק סליסי: הוראות שונות

14. (א) חוב שהתחייב בו אחד מבני הזוג לטיפול הצרכים הסבירים של משק הבית המשותף, אחראים לו סניהם יחד ולחוד.

(ב) הוראות סעיף זה יחולו על איש ואשה הידועים בציבור כבני הזוג, אף אם אינם נשואים זה לזה.

אחריות
ובוח
לצרכי משק
הבית

15. בסעיף 11(ב) לחוק הירושה, תשכ"ה-1965, אחרי "בבעלות של סניהם" יבוא "או שהיה קיים ביניהם הסדר שלפיו במות אחד מהם יגיע לנשאר בחיים מחצית שווים של כל נכסי סניהם או של מרביתם לפי שווים".

תיקון חוק
הירושה
תשכ"ה-1965

16. סעיף 5 יחול על בני זוג שנישאו זה לזה אחרי תחילת חוק זה, יהיה אשר יהיה זמן רכישתו של נכס על-ידי אחד מהם או על ידי שניהם.

הוראות
מעבר

משפט בין
לאומי פרטי

17. על יחסי הממון שבין בני הזוג יחול חוק מושבם בשעת
עריכת הנישואין, אולם רשאים הם בהסכם לקבוע ולשנות
יחסים אלה בהתאם לחוק מושבם בשעת עשיית ההסכם.

תחולת החוק

18. (א) חוק זה אינו בא לגרוע מסמכות שיפוטם של בתי הדין
הדתיים.

(ב) בענין שחוק זה דן בו, ינהג גם בית הדין דתי לפי
הוראות חוק זה, זולת אם הצדדים הם בני שמונה
עשרה שנה ומעלה והסכימו לפני בית הדין, מרצונם
הטוב, להתדיין לפי הדין הדתי.

19. אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מזכויות לפי החוק
לתיקון דיני המשפחה (מזונות) חסי"ט-1959, או מזכויות
האשה לפי כתובתה.

תחילה

20. תחילתו של חוק זה מיום

פרק ראשון: הסכמי נישואין

1. **הסכם נישואין**

הסכם נישואין הוא הסכם בין בני הזוג הקובע את יחסי הממון שביניהם.
2. **צורה, אימות ואיסור**

(א) הסכם נישואין יהיה בכתב.
(ב) הסכם נישואין שנעשה לפני הנישואין או בשעת עריכת הנישואין טעון אימות רושם הנישואין בשעת הנישואין או לפני כן.
(ג) הסכם נישואין שנעשה תוך תקופת הנישואין טעון איסור בית המשפט, או בית הדין הדתי שלו הסמכות בעניני נישואין וגירוסין של בני הזוג, טייווכח אם נעשה בהסכמה חפזית של בני הזוג ובהבנת תוצאותיו.
(ד) הסכם בין בני הזוג שאוסר בפסק דין גירוסין על ידי בית דין דתי שלו הסמכות בעניני נישואין וגירוסין של בני הזוג, דינו כדין הסכם נישואין על פי חוק זה.
(ה) הסכם נישואין של קטין ושל מי שהוכרז פסול דין טעון איסור בית המשפט.
3. **אמצעים לסמירת זכויות**

עשה אחד מבני הזוג פעולה שיש בה כדי לסכל זכויות של בן זוגו על-פי הסכם נישואין, או שקיים חשש שהוא עומד לעשות פעולה כזאת, רשאי בית המשפט, לפי בקשת בן-זוגו, לנקוט באמצעים הנראים לו לסמירת הזכויות האמורות, ובין השאר -

 - (1) לצוות על מתן ידיעות ועל מתן ערובה;
 - (2) לקבוע עסקות סיהיו טעונות הסכמת שני בני הזוג;
 - (3) לצוות על רישום הערה מתאימה בפנקס המתנהל על-פי דין, ובו רשומים נכסים של אחד מבני הזוג.
4. **איסור לפעולה של אחד מבני הזוג**

היתה פעולה של אחד מבני הזוג טעונה, לפי הסכם נישואין או לפי צו בית המשפט על-פי סעיף 3, הסכמת בן-זוגו, ואותו בן זוג סירב להסכים, רשאי בית המשפט לאשר את הפעולה אם ראה שהסירוב היה סרירותי; אם אותו בן זוג אינו יכול להביע דעתו, או שאין אפשרות סבירה לברר דעתו, רשאי בית המשפט לאשר את הפעולה אם ראה שתהיה לטובת המשפחה.
5. **תחולת ההסדר של איזון משאבים**

כל עוד לא עשו בני הזוג הסכם נישואין, ובמידה שהסכם נישואין שעשו אינו קובע אחרת, יראום כמסכימים להסדר איזון משאבים לפי הפרק הבא, ויראו הסדר זה כהסכם הנישואין שנחמלאו בו הוראות סעיף 2.

פרק שני: הסדר איזון המשאבים

6. תוצאות ההסדר במסך הניסואין על פי הסדר איזון המשאבים אין בניסואין כשלעצמם כדי לפגוע בקנינים של בני הזוג, לתקנות לבן הזוג האחד זכויות בנכסים של בן הזוג האחר, או להטיל עליו אחריות לחובות של בן הזוג האחר.
7. תוצאות ההסדר עם פקיעת הניסואין (א) עם פקיעת הניסואין זכאי כל אחד מבני הזוג למחצית שווים של כלל נכסי בני הזוג, למעט -
 (1) נכסים שהיו לבן זוג ערב הניסואין או שקיבל במתנה או בירושה בתקופת הניסואין, או נכסים שבאו במקום נכסים אלה;
 (2) זכויות שעל-פי דין אינן ניתנות להעברה;
 (3) נכסים שבני הזוג הסכימו, בהסכם ניסואין או בכל דרך אחרת, שיוצאו מן הנכסים ששוים יאוזן ביניהם.
 (ב) מימוש הזכות האמורה בסעיף קטן (א) יהיה בסילוק, בעין, בכסף או בשוה-כסף, מצד בן הזוג האחד לבן הזוג האחר, של מחצית הסכום שבו עולה שווים של נכסי האחד, על שווים של נכסי האחר.
 (ג) שווי הנכסים של בן זוג יחושב בניכוי החובות המגיעים ממנו לנוסיו, לרבות המגיע לאטה על פי הכתובה, למעט החובות המתייחסים לנכסים שיש למעט לפי סעיף קטן (א).
8. דרכי האיזון באין הסכמה בין בני הזוג בשאלה מהו הסכום המגיע מהאחד לשני ובאיזה דרך יבוצע האיזון, יחליט בית המשפט, לפי הנסיבות, ורשאי בית המשפט לקבוע מועדי האיזון, צורתו, הבטחתו ושאר תנאיו, לרבות תוספת רבית במקרה של ארכה או סילוק בשעורים.
9. הרחבת בסיס האיזון בית המשפט רשאי לקבוע שנכסים שהוציא בן זוג מרשותו בכוונה לסכל זכויות בן זוגו ונכסים שנחן בן זוג, ללא הסכמת בן זוגו, במתנה - למעט מתנות ותרומות הניתנות לפי הנהוג בנסיבות הענין - יראו אותם, לענין סעיף 7, כאילו הם עדיין של אותו בן זוגו.
10. סמכויות מיוחדות של בית-המשפט ראה בית המשפט נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, רשאי הוא, לבקשת אחד מבני הזוג -

- (1) לקבוע נכסים נוספים על האמורים בסעיף 7(א) סיוצאו מן הנכסים שווים יאוזן בין בני הזוג או לקבוע נכסים שווים יאוזן על אף היותם בין האמורים בסעיף 7(א);
- (2) לקבוע שאיזון שווי הנכסים, כולם או מקצתם, לא יהיה מחצה על מחצה אלא לפי יחס אחר שיקבע;
- (3) לקבוע שאיזון שווי הנכסים, כולם או מקצתם, לא יהיה לפי שווים בשעת פקיעת הנישואין אלא לפי שווים במועד אחר שיקבע;
- (4) לקבוע שהזכות האמורה בסעיף 7 תקום לא עם פקיעת הנישואין אלא במועד אחר שיקבע.

11. בפקיעת נישואין עקב מותו של בן-זוג יבואו יורשיו במקומו לגבי הזכות על-פי פרק זה.

מותו של
בן זוג

12. (א) הסוען שיש למעט נכס מן הנכסים שווים יאוזן בין בני הזוג - עליו הראיה.

ראיות

(ב) היות נכס מסוים בבעלותו של אחד מבני הזוג, או היותו רשום על שמו, אין בו בלבד ראיה לכך שיש למעט אותו מן הנכסים שווים יאוזן בין בני הזוג.

13. זכותו של בן זוג לפי פרק זה אינה ניתנת להעברה, לסיעבוד או לעיקול כל עוד לא קמה הזכות לפי סעיף 7(א) או סעיף 10(4).

עסקאות
בזכותו
של בן-זוג

פרק שלישי: הוראות סונות

14. (א) חוב שהתחייב בו אחד מבני הזוג לטיפול הצרכים הסבירים של משק הבית המשותף, אחראים לו שניהם יחד ולחוד.
(ב) הוראות סעיף זה יחולו על איש ואשה הידועים בציבור כבני הזוג, אף אם אינם נשואים זה לזה.

אחריות
חובות
לצרכי משק
הבית

15. בסעיף 11(ב) לחוק הירושה, תשכ"ה-1965, אחרי "בבעלות של שניהם" יבוא "או שהיה קיים ביניהם הסדר שלפיו במות אחד מהם יגיע לנשאר בחיים מחצית שווים של כל נכסי שניהם או של מרביתם לפי שווים".

תיקון חוק
הירושה
תשכ"ה-1965

16. סעיף 5 יחול על בני זוג שניצאו זה לזה אחרי תחילת חוק זה, יהיה אשר יהיה זמן רכיחתו של נכס על-ידי אחד מהם או על ידי שניהם.

הוראות
מעבר

משפט בין
לאומי פרטי

17. על יחסי הממון שבין בני הזוג יחול חוק מושבם בשעת
עריכת הנישואין, אולם רשאים הם בהסכם לקבוע ולשנות
יחסים אלה בהתאם לחוק מושבם בשעת עשיית ההסכם.

תחולת החוק

18. (א) חוק זה אינו בא לגרוע מסמכות שיפוטם של בתי הדין
הדתיים.

(ב) בענין שחוק זה דן בו, ינהג גם בית הדין דתי לפי
הוראות חוק זה, זולת אם הצדדים הם בני שמונה
עשרה שנה ומעלה והסכימו לפני בית הדין, מרצונם
הטוב, להתדיין לפי הדין הדתי.

שמירת זכויות 19. אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מזכויות לפי החוק
לתיקון דיני המשפחה (מזונות) תשי"ט-1959, או מזכויות
האשה לפי כתובתה.

תחילה

20. תחילתו של חוק זה מיום

הצעת חוק-תזכיר יחסי מימון
בין בני הזוג

הצעה להחלטה

מחליטים להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לקבוע, על דעת הממשלה, את נוסח הצעת חוק יחסי מימון בין בני הזוג המ"ב, ולהניחה מיד על שולחן הכנסת.

דברי הסבר

על-מנת להספיק להניח את הצעת החוק הנ"ל על שולחן הכנסת היוצאת ועם זאת לאפשר לשר הדתות אשר הסתייג ממנה להסתחף בדיון, יש צורך להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר את נוסחה על דעת הממשלה.

מ"ב הסתייגויות נוספות של שר הדתות.

מוגש ע"י ועדת השרים לענייני חקיקה

נספח 70

ב' בחמוז חשכ"ט
18 ביוני 1969

הסתייגות של זכויות מהצעת חוק יחסי מימון
בין בני זוג, תשכ"ט-1969

לאור הוטפת סעיף י"ח (2) הפוגע קשות בסמכות בית הדין לדון לפי ההלכה היהודית, סעיף שלא בא זכרו בהצעת התזכיר ולא היה כלול אפילו בהצעת הרוב של הועדה הציבורית בראשות היופס זוסמן שהמלצותיו מהוות הבסיס להצעת החוק, הריני להוסיף ההסתייגויות הבאות לאלו המובאות בסוף התזכיר.

א. סעיף ב(3): לאחר המלים "או בית הדין הדתי" יבוא פסיק ואחריו: "שלהם הסמכות בעניני נישואין וגירושין של בני הזוג".

ב. בכל מקום בחוק בו מוענקת סמכות לבית המשפט, כגון סעיפים ב(5), ג', ד', ח', ט', י', תיווסף הפסקה: "או בית הדין הדתי שלהם הסמכות בעניני נישואין וגירושין של בני הזוג".

ג. יש למחוק את האמור בסעיף ה', ובמקומו להורות כי בית המשפט או בין הדין הדתי שלהם הסמכות בעניני הנישואין והגירושין של בני הזוג רשאים, באין הסכם נישואין בין בני הזוג, לבחור את שיטת הסדר איזון המשאבים או כל שיטת הסדר אחרת הנראית לבית המשפט או לבית הדין כצודקת במסיבות הענין ולטובת כל הנוגעים בדבר.

תזכיר - הצעת חוק

א. שם החוק המוצע:

חוק יחסי ממון בין בני זוג, תשכ"ט-1969.

ב. עיקרי הוראות החוק המוצע:

פרק א': הסכמי נישואין

(א) הסכם נישואין הוא הסכם בין בני זוג הקובע את יחסי הממון שביניהם.

(ב) (1) הסכם נישואין יהיה בכתב.

(2) הסכם נישואין שנעשה לפני הנישואין או בשעת עריכת הנישואין יהא טעון אימות רושם הנישואין בשעת הנישואין או לפני כן.

(3) הסכם נישואין שנעשה תוך תקופת הנישואין יהא טעון אישור בית המשפט או בית הדין הדתי שלו הסמכות בעניני נישואין וגירוסין של בני הזוג, שיווכח אם נעשה בהסכמה חפזית של בני הזוג ובהבנת תוצאותיו.

(4) הסכם בין בני הזוג שאוסר בפסק דין גירוסין על ידי בית דין דתי שלו הסמכות בעניני נישואין וגירוסין של בני הזוג, דינו כדין הסכם נישואין על פי חוק זה.

(5) הסכם נישואין של קטין ושל מי שהוכרז פסול דין יהא טעון אישור בית המשפט.

(ג) עשה אחד מבני הזוג פעולה שיט בה כדי לסכל זכויות של בן זוגו על פי הסכם נישואין, או סקיים חסם שהוא עומד

לעשות פעולה כזאת, רשאי בית המספט, לפי בקשת בן-זוגו, לנקוט באמצעים הנראים לו לשמירת הזכויות האמורות, ובין השאר: לצוות על מתן ידיעות ועל מתן ערובה; לקבוע עסקות שיהיו טעונות הסכמת שני בני הזוג; לצוות על רישום הערה מתאימה בפנקס המתנהל על פי דין ובו רשומים נכסים של אחד מבני הזוג.

(ד) פעולה של אחד מבני הזוג הטעונה הסכמה של בן זוגו, לפי הסכם נישואין או לפי צו בית המספט, ואותו בן זוג סירב להסכים, רשאי בית המספט לאשר את הפעולה אם ראה שהסירוב היה שרירותי. אם אותו בן זוג אינו יכול להביע דעתו, או שאין אפשרות סבירה לברר דעתו, רשאי בית המספט לאשר את הפעולה אם ראה שתהיה לטובת המספחה.

(ה) כל עוד לא עשו בני הזוג הסכם נישואין, ובמידה שהסכם נישואין שעשו אינו קובע אחרת, יראו אותם כמסכימים להסדר איזון משאבים לפי הפרק הבא, ויראו הסדר זה כהסכם הנישואין שנחמלאו בו הוראות פיססה (ב).

פרק שני: הסדר איזון המשאבים

(ו) על פי הסדר איזון המשאבים אין בנישואין כשלעצמם כדי לפגוע בקנינים של בני הזוג, להקנות לבן הזוג האחד זכויות בנכסים של בן הזוג האחר, או להטיל עליו אחריות לחובות של בן הזוג האחר.

(ז) (1) עם פקיעת הנישואין זכאי כל אחד מבני הזוג למחצית שווים של כלל נכסי בני הזוג, למעט: - נכסים שהיו לבן זוג ערב הנישואין או שקיבל במתנה או בירושה בתקופת הנישואין, או נכסים שבאו במקום נכסים אלה; זכויות שעל פי דין אינן ניתנות להעברה; נכסים שבני הזוג הסכימו בהסכם נישואין או בכל דרך אחרת, שיוצאו מן הנכסים ששווים יאוזן ביניהם.

(2) מימוש הזכות האמורה יהיה בסילוק בעין, בכסף או בשוה-כסף, מצד בן הזוג האחד לבן הזוג האחר, של מחצית הסכום שבו עולה שוויים של נכסי האחד על שוויים של נכסי האחר.

(3) שווי הנכסים של בן זוג יחושב בניכוי החובות המגיעים ממנו לנושיו, לרבות המגיע לאשה על פי הכתובה, ולמעט חובות המתייחסים לנכסים שיש למעט לפי פסקה ז(1).

(ח) באין הסכמה בין בני הזוג בטאלה מהו הסכום המגיע מהאחד לשני ובאיזה דרך יבוצע האיזון, יחליט בית המשפט, לפי הנסיבות, ורשאי בית המשפט לקבוע מועדי האיזון, צורתו, הבטחתו וטאר תנאיו, לרבות תוספת רבית במקרה של ארכה או סילוק בשעורים.

(ט) בית המשפט רשאי לקבוע שנכסים שהוציא בן זוג מרשותו בכוונה לסכל זכויות בן זוגו ונכסים שנתן בן זוג, ללא הסכמת בן זוגו, במתנה - למעט מתנות ותרומות הניתנות לפי הנהוג בנסיבות הענין - יראו אותם, לענין פסקה ז', כאילו הם עדיין של אותו בן זוג.

(י) ראה בית המשפט נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, רשאי הוא, לבקש אחד מבני הזוג: לקבוע נכסים נוספים על האמורים בפסקה ז(1) שיוצאו מן הנכסים ששוויים יאוזן בין בני הזוג או לקבוע נכסים ששוויים יאוזן על אף היותם בין האמורים בפסקה ז(1); לקבוע שאיזון שווי הנכסים, כולם או מקצתם, לא יהיה מחצה על מחצה אלא לפי יחס אחר שיקבע; לקבוע שאיזון שווי הנכסים, כולם או מקצתם, לא יהיה לפי שוויים בשעת פקיעת הנישואין אלא לפי שוויים במועד אחר שיקבע; לקבוע שהזכות האמורה בפסקה ז(1) לא תקום עם פקיעת הנישואין אלא במועד אחר שיקבע.

(יא) בפקיעת נישואין עקב מותו של בן-זוג יבואו יורשיו במקומו לגבי הזכות על פי פרק זה.

(יב) הסוען שיש למעט נכס מן הנכסים שסוויים יאוזן בין בני הזוג - עליו הראיה. היות נכס מסוים בבעלותו של אחד מבני הזוג, או היותו רשום על שמו, אין בו בלבד ראיה לכך שיש למעט אותו. מן הנכסים שסוויים יאוזן בין בני הזוג.

(יג) זכותו של בן זוג לפי פרק זה אינה ניתנת להעברה, לשיעבוד או לעיקול כל עוד לא קמה הזכות עקב פקיעת הנישואין או עקב קביעת בית המשפט.

פרק שלישי: הוראות שונות

(יד) (1) חוב שהתחייב בו אחד מבני הזוג לסיפוק הצרכים הסבירים של משק הבית המשותף, אחראים לו שניהם יחד ולחוד.

(2) הוראות פסקה זו יחולו על איש ואישה הידועים בציבור כבני זוג, אף אם אינם נשואים זה לזה.

(טו) הוראת סעיף 11(ב) לחוק הירושה, תשכ"ה-1965 (הקובעת כי אם היו נכסי בני הזוג בבעלות משותפת של בני הזוג - יהא חלקו של בן הזוג בעזבון - רבע), תורחב באופן שתחול גם אם היה קיים בין בני הזוג הסדר לפיו יגיע לנשאר בחיים מחצית סוויים של נכסי בני הזוג.

(טז) הוראת פסקה (ה), הקובעת את תחולת הסדר איזון המשאבים על בני זוג שלא הסכימו אחרת, תחול על בני זוג שנישאו זה לזה אחרי תחילת חוק זה.

(יז) על יחסי הממון שבין בני הזוג יחול חוק מושבם בשעת עריכת הנישואין, אולם רשאים הם בהסכם לקבוע ולשנות יחסים אלה בהתאם לחוק מושבם בשעת עשיית ההסכם.

(יח) (1) חוק זה אינו בא לגרוע מסמכות שפוטם של בתי הדין הדתיים.

(2) בעניין שחוק זה דן בו, ינהג גם בית דין דתי לפי הוראות חוק זה, זולת אם הצדדים הם בני סמונה עטרה שנה ומעלה והסכימו לפני בית הדין, מרצונם הטוב, להתדיין לפי הדין הדתי.

(יט) אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מזכויות לפי חוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות), חסי"ט-1959, או מזכויות האשה לפי כחובתה.

(כ) תחילתו של חוק זה מיום _____

ג. מטרת החוק המוצע והצורך בו:

מטרת החוק המוצע היא להסדיר את יחסי הממון בין בני זוג, באופן שאם לא ערכו בני הזוג הסכם אחר, יחול ביניהם הסדר לפיו עם פקיעת הנישואין יהא זכאי כל אחד מבני הזוג למחצית הערך שנחווסף לנכסי בני הזוג, במשך חיי הנישואין.

בשנת 1961 הציעו חברות הכנסת ר. הקטין וא. תלמי הצעות חוק פרטיות בנושא זה - הצעות שהוראותיהן שאובות בעיקרן מהצעת חוק היחיד והמשפחה שפרסם משרד המשפטים בשנת 1955. הצעות אלו נדונו בוועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת, ולבסוף הורדו מעל סדר היום בעקבות הצעת סר המשפטים להקים ועדה מיוחדת שתחקור את הנושא באופן יסודי.

בשנת 1965 מינה סר המשפטים ועדה ציבורית, בראשותו של שופט בית המשפט העליון י. זוסמן, שתפקידה לחקור בשאלה העקרונית של סיתוף או אי סיתוף של נכסים בין בני זוג, וכך להמליץ על דרך הסדר קביעת זכויותיהם של בני הזוג בנכסיהם, ועל דרך חלוקת הרכוש עם פקיעת הנישואין. בוועדה נחלקו הדעות. דעה אחת גרסה כי אין לשנות את המצב הקיים. חברים אחרים הציעו כי רוסם הנישואין יעמיד בפני בני הזוג, העומדים לבוא בברית נישואין, דגמים

אחדים של הסדר רכוש, לרבות הסדר של סיתוף נכסים (המוצע ע"י הרוב - ר' להלן), ויאמר להם שאם לא יסכימו לאחד מן הדגמים, הרי הסכימו על סיתוף נכסים; ואילו רוב חברי הועדה המליצו על הסדר סיתוף נכסים אובליגטורי. עיקרו של הסדר זה הוא שאם לא הסכימו בני הזוג אחרת, הרי שמסך קיום הניסואין תהא הפרדה בין נכסי בני הזוג, מבלי שיפגעו הזכויות הקניניות של בני הזוג בנכסים, ואילו עם פקיעת הניסואין יקום חוב בין בני הזוג (או חליפהם); וגדר החיוב: תשלום כסף, כדי שההתעשרות שחלה מסך קיום הניסואין תתחלק שווה בשווה בין שני בני הזוג.

החוק המוצע מאמץ את עקרונותיה של הצעת הרוב האמורה. עם קבלת החוק יקבע הסדר חוקי לבעיה שהעסיקה בכמה הזדמנויות את בתי המשפט, וטרם נקבעו בה הלכות ברורות.

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים:

כאמור לעיל.

יתכן שהחוק יצריך תיקונים מסוימים בפקודת מס הכנסה ובחוקי מסים אחרים, כדי לתת משמעות להסדר המוצע גם מבחינה פיסקלית.

ה. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה:

א ין.

השפעת החוק המוצע על התקן של המשרד שימונה על ביצועו:

א ין.

ז. השפעת החוק המוצע על ההבט המינהלי של המשרד שימונה על ביצועו ושל משרדים ורשויות אחרים:

א ין.

הסתייגויות השרים

שר הדתות מסתייג מהוראת פסקה י"ד (2).

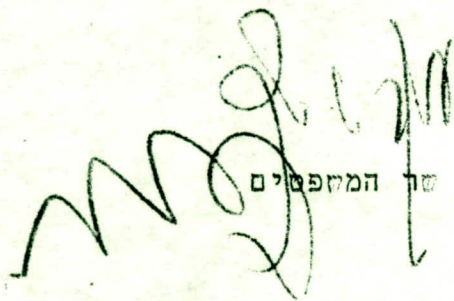
שר הדתות ושר הסעד מסתייגים מהוראת פסקה י"ח (2).

שר הדתות מציע לקבוע כי הסכם נישואין שנעשה תוך תקופת
הנישואין, וסאוחר בבית דין דתי ויש לו הסמכות בענייני הנישואין
של בני הזוג, תהא לבית הדין הדתי הסמכות הייחודית לדון בו
בהתאם לדין הדתי לפיו דן בית הדין.

שר הדתות מציע לקבוע כי הסכם נישואין הנערך בהתאם לנוסחאות
המקובלות של הדין הדתי, או הקובע במפורש שהדין הדתי יחול
עליו, תהא לבית הדין הדתי, ויש לו הסמכות לדון בענייני הנישואין
והגירושין של בני הזוג, טמכות ייחודית לדון בו.

תאריך ... א' באדר חשכ"ט

19 בפברואר 1969

שר המכפטים

הצעת חוק-תזכיר יחסי מימון
בין בני הזוג

הצעה להחלטה

מחליטים להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לקבוע, על דעת הממשלה, את נוסח הצעת חוק יחסי מימון בין בני הזוג המ"ב, ולהניחה מיד על שולחן הכנסת.

דברי הסבר

על-מנת להספיק להניח את הצעת החוק הנ"ל על שולחן הכנסת היוצאת ועם זאת לאפשר לשר הדתות אשר הסתייג ממנה להשתתף בדיון, יש צורך להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר את נוסחה על דעת הממשלה.

מ"ב הסתייגויות נוספות של שר הדתות.

מוגש ע"י ועדת השרים לענייני חקיקה

נספח 70

ב' בחמוז תשכ"ט
18 ביוני 1969

לאור הוטפת טעיף י"ח (2) הפוגע קשות בסמכות בית הדין לדון לפי ההלכה היהודית, סעיף שלא בא זכרו בהצעת התזכיר ולא היה כלול אפילו בהצעת הרוב של הועדה הציבורית בראשות היופס זוסמן שהמלצותיו מהוות הבסיס להצעת החוק, הריני להוסיף ההסתייגויות הבאות לאלו המובאות בסוף התזכיר.

- א. סעיף ב(3): לאחר המלים "או בית הדין הדתי" יבוא פסיק ואחריו: "סלהם הסמכות בעניני נישואין וגירושין של בני הזוג".
- ב. בכל מקום בחוק בו מוענקת סמכות לבית המשפט, כגון סעיפים ב(5), ג', ד', ח', ט', י', תיווסף הפסקה: "או בית הדין הדתי שלהם הסמכות בעניני נישואין וגירושין של בני הזוג".
- ג. יש למחוק את האמור בסעיף ה', ובמקומו להורות כי בית המשפט או בין הדין הדתי שלהם הסמכות בעניני הנישואין והגירושין של בני הזוג רשאים, באין הסכם נישואין בין בני הזוג, לבחור את שיטת הסדר איזון המטאבים או כל שיטת הסדר אחרת הנראית לבית המשפט או לבית הדין כצודקת במסיבות הענין ולטובת כל הנוגעים בדבר.

תזכיר - הצעת חוק

א. שם החוק המוצע:

חוק יחסי ממון בין בני זוג, תשכ"ט-1969.

ב. עיקרי הוראות החוק המוצע:

פרק א': הסכמי נישואין

(א) הסכם נישואין הוא הסכם בין בני זוג הקובע את יחסי הממון שביניהם.

(ב) (1) הסכם נישואין יהיה בכתב.

(2) הסכם נישואין שנעשה לפני הנישואין או בשעת עריכת

הנישואין יהא טעון אימות רושם הנישואין בשעת

הנישואין או לפני כן.

(3) הסכם נישואין שנעשה תוך תקופת הנישואין יהא טעון

איסור בית המשפט או בית הדין הדתי שלו הסמכות בעניני

נישואין וגירוסין של בני הזוג, שיוכח אם נעשה

בהסכמה חפזית של בני הזוג ובהבנת תוצאותיו.

(4) הסכם בין בני הזוג שאוסר בפסק דין גירוסין על ידי

בית דין דתי שלו הסמכות בעניני נישואין וגירוסין של

בני הזוג, דינו כדין הסכם נישואין על פי חוק זה.

(5) הסכם נישואין של קטין ושל מי שהוכרז פסול דין יהא

טעון איסור בית המשפט.

(ג) עשה אחד מבני הזוג פעולה שיט בה כדי לסכל זכויות של

בן זוגו על פי הסכם נישואין, או שקיים חשש שהוא עומד

לעשות פעולה כזאת, רשאי בית המשפט, לפי בקשת בן-זוגו, לנקוט באמצעים הנראים לו לשמירת הזכויות האמורות, ובין השאר: לצוות על מתן ידיעות ועל מתן ערובה; לקבוע עסקות סיהיו טעונות הסכמת שני בני הזוג; לצוות על רישום הערה מחאימה בפנקס המתנהל על פי דין ובו רשומים נכסים של אחד מבני הזוג.

(ד) פעולה של אחד מבני הזוג הטעונה הסכמה של בן זוגו, לפי הסכם נישואין או לפי צו בית המשפט, ואותו בן זוג סירב להסכים, רשאי בית המשפט לאסר את הפעולה אם ראה שהסירוב היה סרירותי. אם אותו בן זוג אינו יכול להביע דעתו, או שאין אפשרות סבירה לברר דעתו, רשאי בית המשפט לאסר את הפעולה אם ראה שתהיה לטובת המשפחה.

(ה) כל עוד לא עשו בני הזוג הסכם נישואין, ובמידה שהסכם נישואין שעשו אינו קובע אחרת, יראו אותם כמסכימים להסדר איזון משאבים לפי הפרק הבא, ויראו הסדר זה כהסכם הנישואין שנמלאו בו הוראות פיססה (ב).

פרק שני: הסדר איזון המשאבים

(ו) על פי הסדר איזון המשאבים אין בנישואין כשלעצמם כדי לפגוע בקנינים של בני הזוג, להקנות לבן הזוג האחד זכויות בנכסים של בן הזוג האחר, או להטיל עליו אחריות לחובות של בן הזוג האחר.

(ז) (1) עם פקיעת הנישואין זכאי כל אחד מבני הזוג למחצית שווים של כלל נכסי בני הזוג, למעט: - נכסים שהיו לבן זוג ערב הנישואין או שקיבל במתנה או בירושה בתקופת הנישואין, או נכסים שבאו במקום נכסים אלה; זכויות העל פי דין אינן ניתנות להעברה; נכסים שבני הזוג הסכימו בהסכם נישואין או בכל דרך אחרת, שיוצאו מן הנכסים ששווים יאוזן ביניהם.

(2) מימוש הזכות האמורה יהיה בסילוק בעין, בכסף או בטוה-כסף, מצד בן הזוג האחד לבן הזוג האחר, של מחצית הסכום שבו עולה שוויים של נכסי האחד על שוויים של נכסי האחר.

(3) שווי הנכסים של בן זוג יחוסב בניכוי החובות המגיעים ממנו לנוסיו, לרבות המגיע לאטה על פי הכתובה, ולמעט חובות המתיחסים לנכסים שיש למעט לפי פסקה ז(1).

(ח) באין הסכמה בין בני הזוג בטאלה מהו הסכום המגיע מהאחד לשני ובאיזה דרך יבוצע האיוון, יחליט בית המשפט, לפי הנסיבות, ורשאי בית המשפט לקבוע מועדי האיוון, צורתו, הבטחתו וטאר תנאיו, לרבות תוספת רבית במקרה של ארכה או סילוק בטעורים.

(ט) בית המשפט רשאי לקבוע שנכסים שהוציא בן זוג מרשותו בכוונה לסכל זכויות בן זוגו ונכסים שנתיך בן זוג, ללא הסכמת בן זוגו, במתנה - למעט מתנות ותרומות הניתנות לפי הנהוג בנסיבות הענין - יראו אותם, לענין פסקה ז', כאילו הם עדיין של אותו בן זוג.

(י) ראה בית המשפט נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, רשאי הוא, לבקשת אחד מבני הזוג: לקבוע נכסים נוספים על האמורים בפסקה ז(1) שיוצאו מן הנכסים ששוויים יאיוון בין בני הזוג או לקבוע נכסים ששוויים יאיוון על אף היותם בין האמורים בפסקה ז(1); לקבוע שאיוון שווי הנכסים, כולם או מקצתם, לא יהיה מחצה על מחצה אלא לפי יחס אחר שיקבע; לקבוע שאיוון שווי הנכסים, כולם או מקצתם, לא יהיה לפי שוויים בטעת פקיעת הניסואין אלא לפי שוויים במועד אחר שיקבע; לקבוע שהזכות האמורה בפסקה ז(1) לא תקום עם פקיעת הניסואין אלא במועד אחר שיקבע.

(יא) במקיעת ניסואין עקב מותו של בן-זוג יבואו יורסיו במקומו לגבי הזכות על פי פרק זה.

(יב) הטוען שיש למעט נכס מן הנכסים שווים יאוזן בין בני הזוג - עליו הראיה. היות נכס מסוים בבעלותו של אחד מבני הזוג, או היותו רשום על שמו, אין בו בלבד ראיה לכך שיש למעט אותו. מן הנכסים שווים יאוזן בין בני הזוג.

(יג) זכותו של בן זוג לפי פרק זה אינה ניתנת להעברה, לשיעבוד או לעיקול כל עוד לא קמה הזכות עקב פקיעת הנישואין או עקב קביעת בית המשפט.

פרק שלישי: הוראות שונות

(יד) (1) חוב שהתחייב בו אחד מבני הזוג לסיפוק הצרכים הסבירים של מסק הבית המשותף, אחראים לו שניהם יחד ולחוד.

(2) הוראות פסקה זו יחולו על איש ואישה הידועים בציבור כבני זוג, אף אם אינם נשואים זה לזה.

(טו) הוראת סעיף 11(ב) לחוק הירושה, תשכ"ה-1965 (הקובעת כי אם היו נכסי בני הזוג בבעלות משותפת של בני הזוג - יהא חלקו של בן הזוג בעזבונו - רבע), תורחב באופן שתחול גם אם היה קיים בין בני הזוג הסדר לפיו יגיע לנשאר בחיים מחצית שווים של נכסי בני הזוג.

(טז) הוראת פסקה (ה), הקובעת את תחולת הסדר איזון המטאבים על בני זוג שלא הסכימו אחרת, תחול על בני זוג שנישאו זה לזה אחרי תחילת חוק זה.

(יז) על יחסי הממון שבין בני הזוג יחול חוק מוטבם בטעת עריכת הנישואין, אולם רשאים הם בהסכם לקבוע ולסנות יחסים אלה בהתאם לחוק מוטבם בטעת עסיית ההסכם.

(יח) (1) חוק זה אינו בא לגרוע מסמכות שפוטם של בתי הדין הדתיים.

(2) בענין שחוק זה דן בו, ינהג גם בית דין דתי לפי הוראות חוק זה, זולת אם הצדדים הם בני שמונה עשרה שנה ומעלה והסכימו לפני בית הדין, מרצונם הטוב, להתדיין לפי הדין הדתי.

(יט) אין בהוראות חוק זה כדי לגרוע מזכויות לפי חוק לתיקון דיני המשפחה (מזונות), חסי"ט-1959, או מזכויות האשה לפי כתובתה.

(כ) תחילתו של חוק זה מיום _____

ג. מטרת החוק המוצע והצורך בו:

מטרת החוק המוצע היא להסדיר את יחסי הממון בין בני זוג, באופן שאם לא ערכו בני הזוג הסכם אחר, יחול ביניהם הסדר לפיו עם פקיעת הנישואין יהא זכאי כל אחד מבני הזוג למחצית הערך שנחלוסף לנכסי בני הזוג, במשך חיי הנישואין.

בשנת 1961 הציעו חברות הכנסת ר. הקטין וא. תלמי הצעות חוק פרטיות בנושא זה - הצעות שהוראותיהן שאובות בעיקרן מהצעת חוק היחיד והמשפחה שפרסם משרד המשפטים בשנת 1955. הצעות אלו נדונו בוועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת, ולבסוף הורדו מעל סדר היום בעקבות הצעת סר המשפטים להקים ועדה מיוחדת שתחקור את הנושא באופן יסודי.

בשנת 1965 מינה סר המשפטים ועדה ציבורית, בראשותו של שופט בית המשפט העליון י. זוסמן, שתפקידה לחקור בשאלה העקרונית של סיתוף או אי סיתוף של נכסים בין בני זוג, וכן להמליץ על דרך הסדר קביעת זכויותיהם של בני הזוג בנכסיהם, ועל דרך חלוקת הרכוש עם פקיעת הנישואין. בוועדה נחלקו הדעות. דעה אחת גרסה כי אין לשנות את המצב הקיים. חברים אחרים הציעו כי רוסם הנישואין יעמיד בפני בני הזוג, העומדים לבוא בברית נישואין, דגמים

אחדים של הסדר רכוש, לרבות הסדר של שיתוף נכסים (המוצע ע"י הרוב - ר' להלן), ויאמר להם שאם לא יטכיו לאחד מן הדגמים, הרי הסכיו על שיתוף נכסים; ואילו רוב חברי הועדה המליצו על הסדר שיתוף נכסים אובליגטורי. עיקרו של הסדר זה הוא שאם לא הסכיו בני הזוג אחרת, הרי שמסך קיום הניסואין תהא הפרדה בין נכסי בני הזוג, מבלי שיפגעו הזכויות הקניניות של בני הזוג בנכסים, ואילו עם פקיעת הניסואין יקום חיוב בין בני הזוג (או חליפהם); וגדר החיוב: תשלום כסף, כדי שההתעשרות שחלה מסך קיום הניסואין תחלק שווה בשווה בין בני הזוג.

החוק המוצע מאמץ את עקרונותיה של הצעת הרוב האמורה. עם קבלת החוק יקבע הסדר חוקי לבעיה שהעסיקה בכמה הזדמנויות את בתי המשפט, וטרם נקבעו בה הלכות ברורות.

ד. השפעת החוק המוצע על החוק הקיים:

כאמור לעיל.

יתכן שהחוק יצריך תיקונים מסוימים בפקודת מס הכנסה ובחוקי מסים אחרים, כדי לתת מטמעות להסדר המוצע גם מבחינה פיסקלית.

ה. השפעת החוק המוצע על תקציב המדינה:

א י נ.

ו. השפעת החוק המוצע על התקן של המשרד שימונה על ביצועו:

א י נ.

ז. השפעת החוק המוצע על ההבט המינהלי של המשרד שימונה על ביצועו ושל ממרדים ורשויות אחרים:

א י נ.

הסתייגויות הסרים

סר הדתות מסתייג מהוראת פסקה י"ד (2).

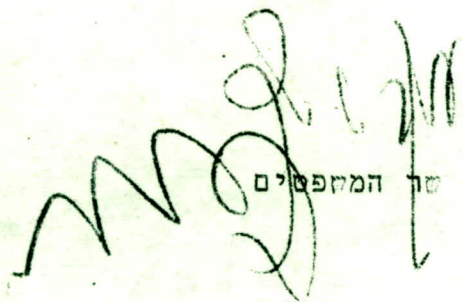
סר הדתות וסר הסעד מסתייגים מהוראת פסקה י"ה (2).

סר הדתות מציע לקבוע כי הסכם נישואין שנעשה תוך חקופת
הנישואין, ושאחר בבית דין דתי שיש לו הסמכות בעניני הנישואין
של בני הזוג, תהא לבית הדין הדתי הסמכות הייחודית לדון בו
בהתאם לדין הדתי לפיו דן בית הדין.

סר הדתות מציע לקבוע כי הסכם נישואין הנערך בהתאם לנוסחאות
המקובלות של הדין הדתי, או הקובע במפורש שהדין הדתי יחול
עליו, תהא לבית הדין הדתי, שיש לו הסמכות לדון בעניני הנישואין
והגירושין של בני הזוג, סמכות ייחודית לדון בו.

תאריך ... א' באדר תשכ"ט

19 בפברואר 1969

סר המזכירים

13/

הצעת חוק יד יצחק בן-צבי, תשכ"ט-1969

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ס לאשר את הצעת החוק יד יצחק בן-צבי, תשכ"ט-1969,
המ"ב, ולהניחה מיד על שולחן הכנסת. ...

ד ב ר י ה ס ב ר

יש ענין לפעול למען קבלת החוק עוד בכנסת הזאת. לכן מוצע לאשר
את הצעת החוק ללא הפצת הצעת התזכיר ותזכיר ולהניחה מיד על שולחן הכנסת.

מוגש ע"י שר המשפטים

נספח 69

כ"ד בסיון תשכ"ט
10.6.69

ה צ ע ת
חוק יד בן צבי, תשכ"ט-1969

- הקמת יד
יצחק בן-צבי
- המטרות
- מקום המושב
- המוסדות
- המינויים
הראשונים
1. מוקמת בזה יד יצחק בן-צבי כמוסד מלכתי.
 2. מטרות יד יצחק בן-צבי הן:
 - (1) להעמיק בעם את חודעת רציפותו של היישוב היהודי בארץ ישראל, ולספח לשם כך את חקר תולדות היישוב;
 - (2) לקדם את חקר ירושלים;
 - (3) לסייע במחקר תולדות קהילות ישראל בארצות המזרח;
 - (4) לסקף את אישיותו של יצחק בן-צבי כנשיא המדינה ואת פועלו בחנועת העבודה וביישוב ובמדינה.
 3. מקום המושב של יד יצחק בן-צבי יהיה בירושלים, בבית אשר בו כהן כנשיא המדינה.
 4. יד יצחק בן-צבי יהיו לה:
 - (1) מועצה של עשרים וחמישה חברים, ובהם נציגי הממשלה, עיריית ירושלים, האוניברסיטה העברית בירושלים וההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל;
 - (2) ועד מנהל של שבעה חברים מבין חברי המועצה ובהם לפחות נציג אחד של כל גוף מן הגופים האמורים בפיסקה (1).
 5. (א) ראש הממשלה ימנה את המועצה הראשונה של יד בן-צבי, את הוועד המנהל, את היושב ראש הראשון של המועצה ואת היושב-ראש הראשון של הוועד

המנהל. הודעה על המינויים האמורים חפורם
ברסומות.

(ב) המועצה הראשונה תכהן שנתיים מיום מינויה.

התקנון

6. (א) הועד המנהל שנתמנה כאמור בסעיף 5 יחקין,
תוך שנה אחת מיום מינויו ולאחר החליטות
במועצה, את התקנון של יד יצחק בן-צבי, ובו
יהיו, בין השאר, הוראות בדבר פעולות היד,
הרכב המועצה, הועד המנהל ושאר מוסדותיה,
תקופת כהונתם, החברות בהם והפסקתה, סמכויות
המוסדות וחובותיהם, סדרי עבודתם ובכלל זה
הוראות בדבר מניין חוקי, דרכי קביעת התקציב
והבאת סינויים ותיקונים בתקנון.

(ב) התקנון יובא לאיסור הממשלה.

(ג) עד לאיסור התקנון יקבעו המועצה והועד המנהל
את סדרי עבודתם.

אי תלות

7. בתחום סמכויותיה לפי חוק זה ולפי התקנון תהא יד
יצחק בן-צבי בת חורין לכלכל את עניניה ככל שיקבע
הועד המנהל.

תאגיד

8. יד יצחק בן-צבי היא תאגיד כשר לכל החייבות וזכות
ופעולה משפטית.

שמירת חוק

9. קיום המועצה או הועד המנהל, סמכויותיהם ותוקף
פעולותיהם, לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר
בהם, או מחמת לקוי במינויו או בהמשך כהונתו.

פטור ממיסים

10. לענין פקודת מס הכנסה (נוסח חדש) נחשבת יד יצחק
בן-צבי כמוסד בעל אופי ציבורי לעניני חנוך ותרבות,
וכל עיסקה של היד וכל נכסיה יהיו פטורים מכל אגרה,

ארנונה או תשלום חובה אחר המסתלמים למדינה או
לרשות מקומית; לחברת יד יצחק בן-צבי יוענקו
הפטורים הניתנים ליד יצחק בן-צבי לפי סעיף זה,
לגבי נכסיה ועסקאותיה הכרוכים בהקמת בניני יד
יצחק בן-צבי והחזקתם ובפעולות חינוך ותרבות.

11. ראש הממשלה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי
להתקין תקנות לביצועו.

ביצוע

ד ב ר י ה ס ב ר

מבוא

יצחק בן-צבי, הנשיא השני של מדינת ישראל נולד בפולטבה שבאוקראינה
ביום י"ח בכסלו תרמ"ה (24 בנובמבר 1884). בקר בארץ-ישראל לראשונה
בשנת 1904 ועלה בשנת 1907. מיום עלייתו ועד לפטירתו בכ"ט בניסן
תשכ"ג (23 באפריל 1963) היו חיי קודש לבנין הארץ, להקמתה ולחיזוקה
של חנועת העבודה, לטיפוחם ולקידומם של חקר ארץ-ישראל וירוסלים ושל
ידע קיבוצי הגלויות שבמזרח.

חמצית פעלו מצויה בדברים שהסמיע זלמן סזר, נשיא המדינה, על קברו
של יצחק בן-צבי:

"כסם שהנשיא הראשון פאר את עמו וניהל מלחמותיו במלוא עולם
נסער בכל יסימון מדבר, החל מראשית זינו המבשר הראשון לציון
עד אשר הוחזרה עטרת העצמאות של עמו על ראשו - כן סרת הנשיא
השני בסוהר חלוציותו מראשית צעוד העובד החלוץ על אדמת
המולדת ועד גאות קיבוץ הגלויות, ביושר ובסוהר ובכל תפארת
זוך החיים. כנגד ארבעה סמלים דיברה תורת חיינו:

ה ח ל ו צ י ו ת הקדומה גידלתו. קראו לה "בר-גיורא", קראו
לה "הסומר", קראו לה אח"כ "הגדוד", קראו לה "פועלי הרכבת",
קראו לה "ההסתדרות" - אותה דרך הסוהר של סרות אמת, של
תפארת הסרות.

ו א ה ב ת הארץ הזאת: בכל התנועה הגדולה, סיקדה באס המהפכה
ברוסיה, בכל חנועת הפועלים, הצעיר-ציונית, הפועל-ציונית,
הסיימאית וכו' וכו' לכל ריסיסיה, היא הוא - הארציסראלי הסלס,
לפעמים האחד שהכיר את הארץ כבר אז, עלה והביא איתו אור לא
יכבה עוד. לא היה שני כמוהו לדעת ארץ-ישראל ולאהבת ישראל
בכל התנועה העממית הגדולה הפזורה הפלאית ההיא, עד ימינו!
ו י ד ע ת את הארץ ואהבתה.

ו י י ח ו ד א ה ב ת - ע ט : לנידחיו, לשבטיו, לחקר עברם,
אור תורה ומדע ואהבת-עם מתוך צפיית-עם לגאולה. באט הכיסופים
התאחדו אצלו הרסיסים, וכסכתב "נידחי ישראל" - היה פירושו,
לאמיתו של דבר: כולנו נידחים וכולנו נקבצים ולא יידח ממנו
נידח.

ו ט ו ה ר ה א ד ס : מי יעלה ומי יקום? - נקי כפים ובר
לבב אשר לא נשא לסוא נפשו כחותם עד."

ממשלת ישראל החליטה ביום ט"ז בחשוון תשכ"ד (3 בנובמבר 1963) לאמור:

"עם העברת משכן נשיא המדינה לביתו הקבוע, יסוכן בבית הנשיא
ברחוב אלחריזי בירושלים המפעל להנצחת זכרו של הנשיא יצחק
בן-צבי."

ביום ח' בשבט תשכ"ד (22.1.64) נתכנסו חבריו ומוקיריו של הנשיא
המנוח לאספת יסוד בה הוקמה "יד יצחק בן-צבי" בחורת חברה לפי
פקודת החברות.

ביום י"ז באייר תשכ"ד (19 באפריל 1964) החליטה הממשלה "להקציב
ולטלטל ל"יד בן-צבי" בכל שנה ג'וסף על הסכום שיהא דרוש להחזקת הבית
בו נמצאת נשיאות המדינה - לאחר שהנשיא יעבור לבית הנשיא הקבוע -
את הסך של 100,000 לילטם הענקת מענקים לסטודנטים במוסדות לימוד
גבוה, לסופרים בסביל מחקרים ופרסום ולחיזוק מכון בן-צבי.

ראש הממשלה הקודם, לוי אשכול ז"ל, הטיל על החותם-מטה להכין הצעת
חוק לטם מתן מעמד ממלכתי ל"יד יצחק בן-צבי". בעקב זאת מוגשת הצעת
החוק דלעיל.

* * * * *

סעיף 1

הסעיף בא לקבוע כי היד חוקס כמוטד ממלכתי, וזאת להבדיל ממוסדות
המהווים כלים של הרשות המבצעת.

סעיף 2

סלוט מן המטרות נותנות ביטוי לפעלו של הנשיא בשדה החינוך והתרבות
במחקר למעלה מיובל סנים, ואילו הרביעית - לחודעת זכרו.

סעיף 3

הסעיף האמור בא בעקבות החלטת הממשלה על מיקומה של היד.

סעיף 4

הסעיף קובע את מוסדות היד ומבטיח בהם ייצוג לגופים סייט להם ענין
ראשוני בקיומה של היד ובהנצחת זכרו של הנשיא.

סעיפים 5 - 9

סעיפים אלה יוצרים את המסגרת הארגונית לפעולות היד ומוסדותיה. המגמה היא לתת, לאחר כינון המוסדות הראשוניים, עצמאות למוסדות היד בקביעת הרכבם וסדרי עבודתם, בנתון לאיסור הממשלה, וזאת בדומה למוסדות ממלכתיים אחרים שאינם ממלכתיים.

סעיף 10

בא להבטיח ליד יצחק בן-צבי פטור מתשלום מסים ואגרות בהיותה מוסד בעל אופי ציבורי לענייני כינון ותרבות, וכן ליתן אותו פטור גם לחברת יד יצחק בן-צבי שהוקמה לפי פקודת החברות לענין אותן מסרות.

יעקב ש. שפירא
שר המשפטים

הצעת חוק יד יצחק בן-צבי, תשכ"ט-1969

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם לאשר את הצעת החוק יד יצחק בן-צבי, תשכ"ט-1969,
המ"ב, ולהניחה מיד על שולחן הכנסת. ...

ד ב ר י ה ס ב ר

יש ענין לפעול למען קבלת החוק עוד בכנסת הזאת. לכן מוצע לאשר
את הצעת החוק ללא הפצת הצעת התזכיר ותזכיר ולהניחה מיד על שולחן הכנסת.

מוגש ע"י שר המשפטים

בספח 69

כ"ד בסיון תשכ"ט
10.6.69

ה צ ע ת
חוק יד בן צבי, תשכ"ט-1969

1. מוקמת בזה יד יצחק בן-צבי כמוסד מלכתי. הקמת יד
יצחק בן-צבי
2. מטרת יד יצחק בן-צבי הן: המטרות
- (1) להעמיק בעם את חודעת רציפותו של היישוב
היהודי בארץ ישראל, ולטפח לשם כך את חקר
תולדות היישוב;
- (2) לקדם את חקר ירושלים;
- (3) לסייע במחקר תולדות קהילות ישראל בארצות
המזרח;
- (4) לסקר את אישיותו של יצחק בן-צבי כנשיא
המדינה ואת פועלו בחנועת העבודה וביישוב
ובמדינה.
3. מקום המושב של יד יצחק בן-צבי יהיה בירושלים, מקום המושב
בבית אשר בו כהן כנשיא המדינה.
4. יד יצחק בן-צבי יהיו לה: המוסדות
- (1) מועצה של עשרים וחמישה חברים, ובהם נציגי
הממשלה, עיריית ירושלים, האוניברסיטה העברית
בירושלים וההסתדרות הכללית של העובדים בארץ
ישראל;
- (2) ועד מנהל של שבעה חברים מבין חברי המועצה
ובהם לפחות נציג אחד של כל גוף מן הגופים
האמורים בפיסקה (1).
5. (א) ראש הממשלה ימנה את המועצה הראשונה של יד המינויים
הראשונים
בן-צבי, את הוועד המנהל, את היושב ראש הראשון
של המועצה ואת היושב-ראש הראשון של הוועד

המנהל. הודעה על המינויים האמורים תפורסם ברסומות.

(ב) המועצה הראשונה תכהן שנתיים מיום מינויה.

החקנון

6. (א) הועד המנהל שנתמנה כאמור בסעיף 5 יחקין, תוך שנה אחת מיום מינויו ולאחר התייעצות במועצה, את החקנון של יד יצחק בן-צבי, ובו יהיו, בין השאר, הוראות בדבר פעולות היד, הרכב המועצה, הועד המנהל ושאר מוסדותיה, תקופת כהונתם, החברות בהם והפסקתה, סמכויות המוסדות וחובותיהם, סדרי עבודתם ובכלל זה הוראות בדבר מניין חוקי, דרכי קביעת התקציב והבאת סינויים ותיקונים בחקנון.

(ב) החקנון יובא לאיסור הממשלה.

(ג) עד לאיסור החקנון יקבעו המועצה והועד המנהל את סדרי עבודתם.

אי תלות

7. בתחום סמכויותיה לפי חוק זה ולפי החקנון תהא יד יצחק בן-צבי בח חורין לכלכל את עניניה ככל שיקבע הועד המנהל.

8. יד יצחק בן-צבי היא תאגיד כשר לכל התחייבות וזכות ופעולה משפטית.

תאגיד

9. קיום המועצה או הועד המנהל, סמכויותיהם ותוקף פעולותיהם, לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר בהם, או מחמת לקוי במינויו או בהמשך כהונתו.

שמירת תוקף

10. לענין פקודת מס הכנסה (נוסח חדש) נחשבת יד יצחק בן-צבי כמוסד בעל אופי ציבורי לעניני חנוך ותרבות, וכל עיסקה של היד וכל נכסיה יהיו פטורים מכל אגרה, פטור ממיסים

ארנונה או חטלום חובה אחר המסתלמים למדינה או
לרשות מקומית; לחברת יד יצחק בן-צבי יוענקו
הפטורים הניתנים ליד יצחק בן-צבי לפי סעיף זה,
לגבי נכסיה ועסקאותיה הכרוכים בהקמת בניני יד
יצחק בן-צבי והחזקתם ובפעולות חינוך ותרבות.

11. ראש הממשלה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי
להתקין תקנות לביצועו.

ביצוע

ד ב ר י ה ס ב ר

מבוא

יצחק בן-צבי, הנשיא השני של מדינת ישראל נולד בפולטבה שבאוקראינה
ביום י"ח בכסלו תרמ"ה (24 בנובמבר 1884). בקר בארץ-ישראל לראשונה
בשנת 1904 ועלה בשנת 1907. מיום עלייתו ועד לפטירתו בכ"ט בניסן
תשכ"ג (23 באפריל 1963) היו חיי קודש לבנין הארץ, להקמתה ולחיזוקה
של חנועת העבודה, לטיפוחם ולקידומם של חקר ארץ-ישראל וירושלים ושל
ידע קיבוצי הגלויות שבמזרח.

תמצית פעלו מצויה בדבריו שהסמיע זלמן שזר, נשיא המדינה, על קברו
של יצחק בן-צבי:

"כחם שהנשיא הראשון פאר את עמו וניהל מלחמותיו במלוא עולם
נסער בכל יסימון מדבר, החל מראשית זיו המבשר הראשון לציון
עד אשר הוחזרה עטרת העצמאות של עמו על ראשו - כן שרת הנשיא
השני בסוהר חלוציותו מראשית צעוד העובד החלוץ על אדמת
המולדת ועד גאות קיבוץ הגלויות, ביושר ובסוהר ובכל תפארת
זוך החיים. כנגד ארבעה סמלים דיברה תורת חיינו:

ה ח ל ו צ י ו ת הקדומה גידלתו. קראו לה "בר-גיורא", קראו
לה "הסומר", קראו לה אח"כ "הגדוד", קראו לה "פועלי הרכבת",
קראו לה "ההסתדרות" - אותה דרך הסוהר של שרות אמת, של
תפארת השרות.

ו א ה ב ת הארץ הזאת: בכל התנועה הגדולה, סיקדה באש המהפכה
ברוסיה, בכל תנועת הפועלים, הצעיר-ציונית, הפועל-ציונית,
הסיימאית וכו' וכו' לכל רסיסיה, היא הוא - הארציסראלי הטלם,
לפעמים האחד שהכיר את הארץ כבר אז, עלה והביא איתו אור לא
יכבה עוד. לא היה שני כמותו לדעת ארץ-ישראל ולאהבת ישראל
בכל התנועה העממית הגדולה הפזורה הפלאית ההיא, עד ימינו!
ו י ד ע ת את הארץ ואהבתה.

ו י י ח ו ד א ה ב ת - ע ט : לנידחיו, לטבטיו, לחקר עברם,
אור תורה ומדע ואהבת-עם מתוך צפיית-עם לגאולה. באט הכיסופים
התאחדו אצלו הרסיסים, וכסכתב "נידחי ישראל" - היה פירושו,
לאמיתו של דבר: כולנו נידחים וכולנו נקבצים ולא יידח ממנו
נידח.

ו ט ו ה ר ה א ד ס : מי יעלה ומי יקום? - נקי כפים ובר
לבב אשר לא נסא לשוא נפשו כחותם עד.

ממסלת ישראל החליטה ביום ט"ז בתשנ"ד (3 בנובמבר 1963) לאמור:

"עם העברת משכן נשיא המדינה לביתו הקבוע, יסוכן בבית הנשיא
ברחוב אלחריזי בירושלים המפעל להנצחת זכרו של הנשיא יצחק
בן-צבי."

ביום ח' בטבת תשכ"ד (22.1.64) נתכנסו חבריו ומוקיריו של הנשיא
המנוח לאספת יסוד בה הוקמה "יד יצחק בן-צבי" בחורת חברה לפי
פקודת החברות.

ביום י"ז באייר תשכ"ד (19 באפריל 1964) החליטה הממסלה "להקציב
ולטלטל ל"יד בן-צבי" בכל שנה צוסף על הסכום שיהא דרוש להחזקת הבית
בו נמצאת נשיאות המדינה - לאחר שהנשיא יעבור לבית הנשיא הקבוע -
את הסך של - 100,000 ל"לסם הענקת מענקים לסטודנים במוסדות לימוד
גבוה, לסופרים בסביל מחקרים ופרסום ולחיזוק מכון בן-צבי.

ראט הממסלה הקודם, לוי אטכול ז"ל, הטיל על החותם-מטה להכין הצעת
חוק לסם מתן מעמד ממלכתי ל"יד יצחק בן-צבי". בעקב זאת מוגשת הצעת
החוק דלעיל.

* * * * *

סעיף 1

הסעיף בא לקבוע כי היד חוקס כמוטד ממלכתי, וזאת להבדיל ממוסדות
המהווים כלים של הרטות המבצעת.

סעיף 2

סלוט מן המטרות נותנות ביטוי לפעלו של הנשיא בשדה החינוך והתרבות
במתן למעלה מיובל שנים, ואילו הרביעית - לתודעת זכרו.

סעיף 3

הסעיף האמור בא בעקבות החלטת הממסלה על מיקומה של היד.

סעיף 4

הסעיף קובע את מוסדות היד ומבטיח בהם יוצוג לגופים שיש להם ענין
ראטוני בקיומה של היד ובהנצחת זכרו של הנשיא.

סעיפים 5 - 9

סעיפים אלה יוצרים את המסגרת הארגונית לפעולות היד ומוסדותיה. המגמה היא לתת, לאחר כינון המוסדות הראשוניים, עצמאות למוסדות היד בקביעת הרכבם וסדרי עבודתם, בנתון לאיסור הממשלה, וזאת בדומה למוסדות ממלכתיים אחרים שאינם ממלכתיים.

סעיף 10

בא להבטיח ליד יצחק בן-צבי פטור מתשלום מסים ואגרות בהיותה מוסד בעל אופי ציבורי לענייני כינון ותרבות, וכן ליתן אותו פטור גם לחברת יד יצחק בן-צבי שהוקמה לפי פקודת החברות לענין אותו מטרות.

יעקב ש. שפירא
שר המספטים

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ס : בהמשך להחלטת הממשלה מס' 361 מיום כ"ה באדר תשכ"ח (25.3.68) ולהחלטת הממשלה מס' 442 מיום ז' באייר תשכ"ח (5.5.68) -
לתקן את התכנית לבניה ולהפעלה של תחנת רדינג ד' (כהגדרתה בהחלטה מס' 361 הנ"ל),
אשר אושרה בהחלטות הנ"ל (להלן - התכנית המאושרת), כדלקמן:
גבולות אחר הדלק מס' 3א' של תחנת רדינג ד' המופיעים בתכנית המאושרת יתוקנו
באופן שיהיו כמסומן בצבע כחול על גבי התכנית מס' 922 - DK של חברת החשמל לישראל
בע"מ (להלן - חברת החשמל) מיום י' בטבת תשכ"ט (31.12.68).
התכנית שמורה במזכירות הממשלה.

ד ב ר י ה ס ב ר

1. התיקון האמור של התכנית המאושרת הוצע ע"י חברת החשמל.
2. על פי הוראות סעיף 1(א) לחוק תחנת הכוח תל-אביב, תשכ"ז-1967, רשאית הממשלה לתקן את התכנית המאושרת, הן ביוזמתה והן על פי הצעת חברת החשמל.
3. הצעת התיקון האמור של התכנית המאושרת נובעת מאיתור התוואי של קו המתח העליון מתחנת רדינג ד' העובר ליד אחר הדלק הנ"ל. התוואי לקו זה - ובהתאמה לכך שינוי גבולות אחר הדלק - נקבעו עם עיריית תל-אביב בקשר עם חכנית העירייה לנשיעת גנים בשטח הירוק שבסביבה.
4. בהתאם להוראות סעיף 1(ב) לחוק הנ"ל הובאה הצעת התיקון האמור של חברת החשמל לידיעת הועדה המחוזית לתכנון ולבניה של מחוז תל-אביב, וזאת במכתבו אליה מיום כ"ב באדר תשכ"ט (12.3.69) שנכתב ע"י מנהל עניני החשמל בשם סר הפיתוח, והועדה האמורה הסיבה למנהל עניני החשמל במכתבה מיום י' באייר תשכ"ט (28.4.69), כי היא מסכימה לשינוי המוצע.

מוגש ע"י סר הפיתוח

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ס : בהמשך להחלטת הממשלה מט' 361 מיום כ"ה באדר תשכ"ח (25.3.68) ולהחלטת הממשלה מט' 442 מיום ז' באייר תשכ"ח (5.5.68) - לתקן את התכנית לבניה ולהפעלה של תחנת רדינג ד' (כהגדרתה בהחלטה מט' 361 הנ"ל), אשר אושרה בהחלטות הנ"ל (להלן - התכנית המאושרת), כדלקמן:

גבולות אתר הדלק מט' 3א' של תחנת רדינג ד' המופיעים בתכנית המאושרת יתוקנו באופן שיהיו כמסומן בצבע כחול על גבי התכנית מט' 922 - DK של חברת החשמל לישראל בע"מ (להלן - חברת החשמל) מיום י' בטבת תשכ"ט (31.12.68).

התכנית שמורה במזכירות הממשלה.

ד ב ר י ה ט ב ר

1. התיקון האמור של התכנית המאושרת הוצע ע"י חברת החשמל.
2. על פי הוראות סעיף 1(א) לחוק תחנת הכוח תל-אביב, תשכ"ז-1967, רשאית הממשלה לתקן את התכנית המאושרת, הן ביוזמתה והן על פי הצעת חברת החשמל.
3. הצעת התיקון האמור של התכנית המאושרת נובעת מאיתור התוואי של קו המתח העליון מתחנת רדינג ד' העובר ליד אתר הדלק הנ"ל. התוואי לקו זה - ובהתאמה לכך שינוי גבולות אתר הדלק - נקבעו עם עיריית תל-אביב בקשר עם תכנית העירייה לנטיעת גנים בטטח הירוק שבסביבה.
4. בהתאם להוראות סעיף 1(ב) לחוק הנ"ל הובאה הצעת התיקון האמור של חברת החשמל לידיעת הועדה המחוזית לתכנון ולבניה של מחוז תל-אביב, וזאת במכתבו אליה מיום כ"ב באדר תשכ"ט (12.3.69) שנכתב ע"י מנהל עניני החשמל בשם סר הפיתוח, והועדה האמורה הסיבה למנהל עניני החשמל במכתבה מיום י' באייר תשכ"ט (28.4.69), כי היא מסכימה לשינוי המוצע.

מוגש ע"י סר הפיתוח

ה צ ע ה ל ח ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ס :

- א. לחת תוקף להמלצות הועדה לתכנון הקמתן והפעלתן של תחנות ביקורת למדית זיהום האויר באזור חל-אביב - יפו המפורסות בנספח א' המ"ב.
- ב. בסעיף 1ה' להחלטת הממשלה מיום כ"ה באדר תשכ"ח (25.3.68), כפי שחוקן בהחלטת הממשלה מיום ז' באייר תשכ"ח (5.5.68), חוטף פסקה מסנה (5):
- "ועדה לחבריה יהיו עובדי משרד הפיתוח, משרד הבריאות, הסירות המטראולוגי וחברת החשמל לישראל בע"מ, תעבד נוהל למעבר לשימוש בדלק דל-גפריח, באופן שיהיה שימוש בדלק זה כל עת שיהיה צורך בכך.
- מסיוחקנו הוראות נוהל אלה הם יבואו במקום פסקאות המסנה (1), (2) ו- (3) של פסקה זו."
- ג. אגף החקציבים יטפל בביצוע הצד הכספי של החלטה זאת.

ד ב ר י ה ט ב ר

- א. ביום כ"ה באדר תשכ"ח (25.3.68) קבעה הממשלה את ההוראות בדבר הקמת תחנת הכוח רדינג ד'. בין הוראות אלה היתה ההוראה הבאה:
5. א. חוקמנה תחנות ביקורת קבועות למדית זיהום האויר באזור חל-אביב - יפו, חוץ סימת לב מיוחדת לגורמי זיהום אויר שמקורם בתחנות הכוח;
- ב. בהכנה להקמת תחנות הביקורת, ימנו שרי הפיתוח, הפנים והבריאות ועדת מומחים בין-מסרדית, שתגיש לממשלה המלצות בדבר הקמתן והפעלתן של תחנות ביקורת אלו;
- ג. הועדה תהיה מורכבת מיו"ר - עובד בכיר של משרד הפיתוח, ומעובדים בכירים של משרדי האוצר, הבריאות, המשפטים והפנים, עיריית חל-אביב - יפו והחברה.
- ד. הועדה תגיש את המלצותיה חוץ 3 קודטים מיום המינוי."

/ בהתאם

ב. בהחלט להוראה האמורה מונחה ועדה אשר ב- כ"ה בניסן תשכ"ט (13.4.69) הגישה, פה אחד, דין וחשבון והמלצות לשרי הפיתוח, הפנים והבריאות - נספח א' להצעת ההחלטה.

ג. דו"ח הועדה והמלצותיה כוללים הצעות מפורטות בדבר הקמת ביקורת למדידת זיהום האויר והפעלתן ומכילה פירוט תקציבי.

ד. חלוקת הנטל התקציבי תיעשה על דעת אגף התקציבים, ויחלקו בו הגורמים הנוגעים בדבר.

ה. סעיף 1ה של החלטת הממשלה מיום כ"ה באדר תשכ"ח (25.3.68), כפי שתוקן בהחלטת הממשלה מיום ז' באייר תשכ"ח (5.5.68) קובע:

"כזמנים סייקבעו על-ידי השרות המטאורולוגי, תשתמש החברה בדלק דל-גפרית (פחות מ-1%), בכפוף לאמור להלן:

(1) השרות המטאורולוגי יתן לחברה התראה מוקדמת של 12 שעות בדבר היווצרות תנאי פומיגציה;

(2) החברה תעבור לשימוש בדלק דל-גפרית על פי הודעה מוקדמת של שעה אחת לפחות מאת השרות המטאורולוגי, אפילו לא ניתנה התראה כאמור לעיל;

(3) השימוש בדלק דל-גפרית יופסק רק לאחר שהשרות המטאורולוגי יודיע לחברה כי תנאי הפומיגציה נגמרו;

(4) השרות המטאורולוגי יודיע למפקחים על הפעלת תחנת הכוח והשימוש בה (סיחמנו לפי תקנות סחחקין הממשלה), כי נתן התראה או הודעה לפי פסקות משנה (1), (2) ו-(3). אי-מתן הודעה למפקחים איננו פוטר מן החובות האמורות בפסקה זו."

ו. הוברר לוועדה במהלך דיוניה, כי כדי להבטיח באופן מעשי את ביצוע החלטת הממשלה בנושא זה של שימוש בדלק דל-גפרית למניעת זיהום האויר, יש צורך בעריכת נוהל מפורט סיהא בו כדי להקיף יותר משניתן להקיף באמצעות הכללים הקבועים בהוראה דלעיל. מכאן התיקון המוצע לסעיף 1ה' האמור.

מוגש על ידי
שרי הבריאות, הפיתוח והפנים

י"ח בסיון תשכ"ט
4 ביוני 1969

13.3.1969

הועדה לחכנון הקמתן והפעלתן של תחנות בקורח
למדירת זיהום האויר באיזור ת"א-יפו.

דין וחשבון והמלצות

1. מ ב ו א

1.1 הועדה מונתה ביום 30.7.1968 על ידי שרי הפתוח, הפנים והבריאות, בהחלט להחלטה מס' 360 של הממשלה מיום כ"ה באדר תשכ"ח (26.3.68) סעיף 5.

1.2 על הועדה הוטל החפיק "להגיש לממשלה המלצות בדבר הקמתן והפעלתן של תחנות בקורח קבועות למדירת זיהום האויר באיזור ת"א-יפו, תוך שימת לב מיוחדת לגורמי זיהום-אויר שמקורם בתחנות הכח".

1.3 חרבת הועדה הוא:

מחנ. מ. רקובר	, משרד הפתוח, יו"ר
מר ז. אלנבוגן	, " האוצר
ד"ר א. דונגי	, " הבריאות
מר צ. סרלו	, " המשפטים
מחנ. ח. מידרר	, " הפנים
מחנ. מ. אובדובסקי	, " עיריית ת"א-יפו
מחנ. נ. צוקרמן	, חכרת החשמל.

נציג משרד המשפטים לא השתתף בישיבות הועדה. נציג משרד האוצר החחלק בחמש הישיבות עם מר א. רון.

1.4 הועדה קיימה שש ישיבות, שמעה הרצאות מאת המהנדסים נ. צוקרמן וד"ר א. דונגי על בעיות זיהום אויר, על סקרים הנערכים באר"ב, בריטניה, צרפת, יפן, חולנד - ועל מסקנות סקרים אלה; קבלה לעיון ביבליוגרפיה נרחבת. הועדה שיתפה בישיבותיה גם מספר מומחים לבעיות שנידונו, כולל את נציגי השרות המטאורולוגי.

1.5 הועדה מינתה ועדות משנה אשר עיבדו הצעות על חכנון תחנות הביקורת, מספרן, מיקומן, סיפוס המכשירים שיורכבו בהן. ועדות המשנה קיימו 3 ישיבות.

1.6 לרגל נסיעותיהם לחו"ל של ד"ר א. דונגי ומהנ. מ. רקובר, חל עיכוב של חמישה חודשים בפעולות הועדה, אשר התחילו למעשה (פרט לישיבת הפתיחה) בינואר 1969.

1.7 הועדה מגישה בזה, בפרק 2, הסבר למסקנותיה, ובפרק 3 את המלצותיה עם 4 נספחים.

2. מסקנות הועדה

2.1 מערכי התחנות

השמעת גורמים מטאורולוגיים על זיהום הנגרם על ידי פליטת ארובות גבוהות של תחנות כח, שונה משמעת אותם גורמים מטאורולוגיים על זיהום הנגרם על ידי מקורות נמוכים - החבורה, חימום בתים, תעשייה זעירה וכד'ן, שיקראו להלן "זיהום רקע".
לכן הגיעה הועדה למסקנה שיש לבצע מערך שונה לתחנות הבקורת המיועדות למדידת זיהום הרקע ולתחנות הבקורת המיועדות לזיהום שמקורו בתחנת כח.

2.2 מכשור התחנות

מחקרים, וגם המדידות שנערכו בארץ, מראים שהגורם המזהם העיקרי שמקורו בתחנות כח מודרניות שורפות מזוט הוא - SO_2 (דו תחמוצת הגופרית). לעומת זאת, מרכיבי זיהום האחרים המהווים גורם מזיק לבריאות, נובעים משרפה בלתי מושלמת, בעיקר בכלי רכב, בחמום בתים, בתעשייה הזעירה. מרכיבים אלה מופיעים בכמויות זעירות יחסית בפליטת ארובות תחנות כח מודרניות.

לכן תכננה הועדה את מערך תחנות הבקורת לזיהום שמקורו מתחנה"כ כך שיכלול מכשירי מדידה לרכוזי SO_2 בלבד, ואילו תחנות הבקורת למדידת זיהום הרקע יכללו מכשירים למדידת כל יתר המזהמים חנוגעים לענין.

2.3 דוגמאות לתכנון

מעריך התחנות למדידת SO_2 תוכנן לפי דוגמת סקרי תחנות הכח באזור נוסטנגהם, עמק טנסי ואוהיו. מעריך התחנות למדידת זיהום הרקע תוכנן לפי דוגמת המערכים העירוניים בארה"ב, הולנד ויפן, אך בצורה פחות משוכללת (בלי סגנוס מרחוק - סלמטריה).

2.4 סקר מוקדם

כדי להטיק מסקנות על השפעת התחנה החדשה רדינג ד', יש צורך בסקר מוקדם לפני הפעלת התחנה. מערך הבקורת המיועד יהיה מוכן כשהוא ער תשעה חודשים לאחר אישור ההמלצות. לכן המליצה הועדה שחברת החשמל ומשרד הבריאות יתחילו מיד בסקר מוקדם חלקי בעזרת המכשירים הבודדים הנמצאים כבר ברשותם. פעולה זו תתחיל תוך חודש לערך, כפי שהוסכם בין שני הגופים. התמונה שתתקבל תהיה חלקית ביותר, אך עד שיוזמנו ויוחקנו המכשירים הדרושים, אין אפשרות לעשות יותר.

2.5 מדידות מטאורולוגיות

זיהום שמקורו בפלומת תחנה"כ מושפע משינוי הרוח והטמפרטורה עם הגובה. לכן למערך זה תוכננה מערכת מדידות מטאורולוגיות רב-קומתית במגדל השידור של ת"ח ברמת השרון. לעומת זאת, זיהום הרקע, מושפע מרוחות בגובה הקרקע, וממידות היציבות האנכית בשכבת האויר התחתונה, לכן תצוידנה מספר תחנות בקורת במכשיר רושם לכוון ומהירות הרוח. נוסף לכך יש להקים מערכת למדידת פרופיל הטמפרטורה בבנין גבוה בחוף הירוק (יצוי מגדל שלום).

2.6 שילבי הסקר

כל מערך הבקורת ל SO_2 יוקם מיד עם הגיע המכשירים. לעומת זאת, מערך בקורת זיהום הרקע תוכנן בשני שלבים, כי ההוצאות הקשורות בו יוחר גבוהות בהרבה.

2.7 נוהל התראות

כאמור, המחקרים והסקרים של השנים האחרונות בתחנות כח בעלות ארובות גבוהות הראו שהשפעת הגורמים המטאורולוגיים על רכוזי המזהמים שונים לחלוטין ממה שהיה ידוע על מקורות זיהום נמוכים. הועדה רואה בסקר היסודי שיערך, לא רק גורם פקוח על רמת הזיהום המידית, אלא גם כלי רב ערך להסקת מסקנות חשובות לגבי יעילות אמצעי הפקוח על זיהום מוחזקת רדינג ד', ולגבי קביעת אמצעי פקוח על הזיהום בתחנות כח שייבנו בעתיד.

לכן הגיעה הועדה למסקנה שיש לעבד ולהנהיג נוהל למתן החראות על מצבים מטאורולוגיים המוגדרים כקריטיים. ההחראות חשמשנה אות לכווננו מוגברת. אם המכשירים יראו בפועל על החגברות הזיהום מעל למידה המותרת, ינקטו בפעולות באמצעות המנגנון להגבהת סמפרטורה גזי הפליטה, הגדלת מהירות פליטת הגזים, או, כאמצעי אחרון, מעבר לשמן דל-גפרית בהתאם לנוהל. בצורה זו אפשר יהיה גם להוכיח מה השפעת כל אחד מאמצעים אלה.

הסידורים בתחנת הכח מאפשרים בצוע פעולות פקוח אלה חוך דקות ספורות באם המכשירים יראו עליה מזיקה ברמת הזיהום. לכן הנחגת הנוהל הנ"ל תאפשר רכישת ידע מירבי בעל השיבות גדולה לעתיד, מבלי להסתכן בכל נזק בריאוחי.

לכן ממליצה הועדה לא להפעיל את סעיף 1ה' של החלטת הממשלה מיום 26.3.68 כלשונה, אלא לתקן אותה כך שהיא תחייב את תחנת הכח לאחוז באמצעי הפקוח השונים בהתאם לאותו נוהל.

נוהל זה יעובד על ידי משרד הבריאות, השרות המטאורולוגי וחברת החשמל. הוא יבסס על שילוב בין החראות מטאורולוגיות ומימצאי המדידות, יעודכן לאור חקר הנתונים שיחקבלו מהסקר.

2.8 הערכה

הועדה מציינת בסיפוק כי מסקנותיה והמלצותיה החקבלו פה אחד על ידי כל החברים שחשחפפו בה וגם הגורמים שוחפפו בדיוניה.

13.3.1969

המלצות הועדה

הועדה לתכנון הקמתן והפעלתן של חחנות ביקורת למדידת זיהום האויר מגישה בזה את המלצותיה, כפי שהוטל עליה בכחב מינויה:

1, לאשר הקמתה, בשלב ראשון, של רשח בעלה 13 (שלוש עשרה) חחנות ביקורת; מתוך אלה 9 (תשע) חחנות קבועות חצוידנה במכשירים לבדיקת תחמוצות גפרית כלבד, ושלוש (3) חחנות קבועות ואחת ניידת חצוידנה במכשירים לבדיקת יחר המזהמים העיקריים באיזור (זיהום רקע), בנוסף לתחמוצות גפרית. כמו כן חוקם חחנה למדידת נחונים מטאורולוגיים בעמוד הטלקומוניקציה של חברה החשמל ברמת השרון, ויוחקנו מכשירים למדידת כיוון ומחירות הרוח במספר חחנות ביקורת.

מיקום החחנות
טיפוסי הצויד בחחנות
צויד חחנות הביקורת למיניחן, ומחירן - ראה נספח מס' 1
- ראה מפה, נספח מס' 2
- ראה נספח מס' 3

לפי נספחים אלה, ההשקעה הכללית לשלב הראשון תהיה כ-601,000 ל"י.

2. הסידור הנ"ל יאפשר חקירה יסודית של השפעת חחנות-הכוח רדינג על זיהום הרקע באיזור ת"א, וחקירה חלקית של השפעת גורמי זיהום אחרים, כגון החבורה, תעשיה, חימום בחים וכד' (זיהום רקע).

3. הועדה ממליצה לאשר בשלב שני לסקר, שיבוצע כשנה אחת יותר מאוחר, ובו יוספו 2 (שתי) חחנות קבועות, ויוחקן צויד נוסף לחקר זיהום הרקע, כמפורט בנספח מס' 2, על ידי כך אפשר יהיה להשלים את חקר זיהום האויר מכל הגורמים בח"א.

בשלב השני חחיה דרושה חוספת השקעה של -249,000 ל"י.

4. השלב הראשון יכנס לפעולה כ- 6-9 חודשים לאחר אישור התכנית והחקציב. כדי לקבל נחוני השואה בין המצב לפני הפעלת רדינג ד' ואחריה, הועדה ממליצה על בדיקות מוקדמות שתחללנה מיד בעזרת צויד הנמצא בידי חברה החשמל לישראל ומשרד הבריאות.

5. הועדה ממליצה למסור את ההקמה, ההפעלה, התחזוקה ואיסוף הנחונות של 4 חחנות הביקורת לזיהום הכולל למעבדות משרד הבריאות, ושל 9 חחנות המדידה לחמוצות גפרית - לחברת החשמל, אשר יש בידיה המנגנון והכלים לכך. שני הגופים הנ"ל יתאמו ביניהם את העבודה כדי למנוע כפילות בהוצאות.
6. חקר הנחונות של הסקרים יבוצע על ידי משרד הבריאות וחברת החשמל במשותף, אשר ישתפו בו גם את המכון המטאורולוגי, ולפי הצורך גם את הטכניון או גופים טכניים ומחקרים אחרים.
- ההמלצות בסעיפים (5) ו-(6) ישיגו, לדעת חברי הועדה, יעילות מירבית. אין הן התייחסות למקורות המימון להקמה ולהפעלה.
7. חקציב ההפעלה של הסקר נחון בנספח מס' 4.
8. לאור הידע שצברה הועדה, על תוצאות הסקרים שנערכו בעולם בשנים האחרונות, הגיעה הועדה למסקנה שאין הכרח שהשפעת הפלומה של הארובה הגבוהה של רדינג תהיה מירבית דוקא בחקופות אינורסיות, או חעבור את המותר בחקופות המוגדרות כקריטיות.
- ל" מליצה הועדה שיעובד נוהל למתן התראות, במצבים מטאורולוגיים מוגדרים, יו יתכוננו או יפעילו בפועל את האמצעים שהוחקנו להקטנת הזיהום, כולל שימוש בדלק דל גפרית. נוהל זה יעודכן ויוחאם לאור הממצאים של הסקר.
- מוצע כי יוטל על משרד הפחוח לעבד את הנוהל הזה יחד עם משרד הבריאות, השרות המטאורולוגי, וחברת החשמל לישראל. כדי לאפשר הפעלת נוהל זה בצורה עניינית (וגם כדי לחסוך בכספי הצבור - שימוש ללא צורך בדלק דל גפרית שהינו יקר מאד) - הועדה ממליצה לתקן את תקנה 1 ה' של החלטת הממשלה מיום 26.3.1968, באופן שתאפשר מעבר לדלק דל גפרית במקרים שיקבעו כדרושים, בהחאם לנוהל שיעובד.
- מוצע כי משרד הפחוח בתאום עם משרד הבריאות יציע לממשלה תיקון מחאים לתקנה האמורה לאחר שתושלם עריכת הנוהל האמור אולם לא יאוחר ממועד הפעלת התחנה.

..... מ. רקובר, יו"ר	 ז. אלנבוגן	 א. דונגי
..... ח. פידר	 כ. אובדובסקי	 נ. צוקרמן
..... ז. סרלו		

13.3.1969

נספח מספר 2

טיפוסי הציוד בתחנות הביקורת

הערכת המחיר ליחידה	טיפוסי הציוד	הערך הנמדד
13,000 ₪	מכשירים רושמים אוטומטיים פועלים על עיקרון קונדוקטומטרי.	תחמוצות גפרית
12,000 ₪	מכשירים רושמים אוטומטיים עם אפשרות לשימוש רב תכליתי.	תחמוצות חנקן
25,000 ₪	מכשירים רושמים אוטומטיים פועלים על עיקרון ספקטרופוטומטריה באינפרא-אדום.	פחמן חד חמצני
10,000 ₪	מכשירים רושמים אוטומטיים פועלים על עיקרון פרטורבציה-יונית.	פחמימנים
12,000 ₪	מכשירים כטיפוס High Volume Sampler	אבק מרחף
3,000 ₪	מכשירים רושמים אוטומטיים כמקובלים בשירות המטאורולוגי.	כיוון ומהירות הרוח
2,000 ₪	מסננים מורכבים על ציוד אחר.	חשחרה
500 ₪	ציוד מהטיפוס המקובל.	נרות עופרת ואבק שוקע

הערה: רשימת יצרני ציוד נמצאת במשרד הבריאות ובחח"י.

נספח מספר 3

ציוד תחנות הביקורת למיניהן ומחירן (הערכה)

תחנת ביקורת לזיהום כולל (זהומרקט) תחנת ביקורת ^{SO} 2 בלבד						ס ו ג
מחיר כולל	מספר תחנות	שלב סופי		שלב ראשון		מ כ ש י ר
		מחיר כולל	מספר תחנות	מחיר כולל	מספר תחנות	
130,000	9 + 1	78,000	6	52,000	4	תחמוצות גפרית
-	-	72,000	6	48,000	4	תחמוצות חנקן
		150,000	6	100,000	4	פחמן חד חמצני
		60,000	6	40,000	4	פחמימנים
		72,000	6	48,000	4	אבק מרחף
12,000	4	18,000	6	12,000	4	ציוד מסאורולוגי
23,000	עמ' רמת השרון	15,000				מערכת דישום טמפ' אנכית בעיר
		80,000	1	80,000	1	ניידת (ללא המכשירים)
		60,000	1	-	-	דיזל גנרטור לניידת וציוד נוסף
20,000		50,000	5	30,000	3	מבני סוכות
		10,000		6,000	12	נרות עופרת + דליי אבק שוקע
185,000		665,000		416,000		ס ה " כ

ס ה " כ

נספח מספר 4

אומדן הוצאות הפעלה שנתיות

מספר	בדיקת זיהום כולל באיזור חל-אביב	תחנות בדיקה ל- SO_2 בלבד	
		תכנית שלמה	מבנית ראשונה
		2	1
1	כוח-אדם	112,000 (7)	64,000 (4)
2	רכב	12,000	12,000
3	הפעלת רכב	7,000	6,000
4	הפעלת המעבדה הניידה	12,000	6,000
5	חלקי חילוף לתיקונים	20,000	10,000
6	חומרים למעבדה	6,000	3,000
7	עיבוד נתונים, ניקוב וכו'	8,000	5,000
8	ד. נוח משרדיות	3,000	2,000
9	ביטוח	8,000	5,000
	שירותים מטאורולוגיים		15,000
		52,000	188,000
			128,000

ה צ ע ה ל ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ס :

- א. לחת תוקף להמלצות הועדה לתכנון הקמתן והפעלתן של תחנות ביקורת למדידת זיהום האויר באזור תל-אביב - יפו המפורסות בנספח א' המ"ב.
- ב. בסעיף 1ה' להחלטת הממשלה מיום כ"ה באדר תשכ"ח (25.3.68), כפי שחוקן בהחלטת הממשלה מיום ז' באייר תשכ"ח (5.5.68), חוטף פסקת משנה (5):
- "ועדה לחבריה יהיו עובדי משרד הפיתוח, משרד הבריאות, הסירות המטראולוגי וחברת החשמל לישראל בע"מ, תעבד נוהל למעבר לשימוש בדלק דל-גפריה, באופן שיהיה שימוש בדלק זה כל עת שיהיה צורך בכך.
- מסיונתקנו הוראות נוהל אלה הם יבואו במקום פסקאות המסנה (1), (2) ו- (3) של פסקה זו."
- ג. אגף התקציבים יטפל בביצוע הצד הכספי של החלטה זאת.

ד ב ר י ה ס ב ר

- א. ביום כ"ה באדר תשכ"ח (25.3.68) קבעה הממשלה את ההוראות בדבר הקמת תחנת הכוח רדינג ד'. בין הוראות אלה הייתה ההוראה הבאה:
5. א. חוקמנה תחנות ביקורת קבועות למדידת זיהום האויר באזור תל-אביב - יפו, חוץ שימת לב מיוחדת לגורמי זיהום אויר שמקורם בתחנות הכוח;
- ב. בהכנה להקמת תחנות הביקורת, ימנו טרי הפיתוח, הפנים והבריאות ועדת מומחים בין-משרדית, שתגיש לממשלה המלצות בדבר הקמתן והפעלתן של תחנות ביקורת אלו;
- ג. הועדה תהיה מורכבת מיו"ר - עובד בכיר של משרד הפיתוח, ומעובדים בכירים של משרדי האוצר, הבריאות, המחפטים והפנים, עיריית תל-אביב - יפו והחברה.
- ד. הועדה תגיש את המלצותיה חוץ 3 קודשים מיום המינוי."

/ . בהתאם

- ב. בהתאם להוראה האמורה מונחה ועדה אשר ב- כ"ה בניסן תשכ"ט (13.4.69) הגישה, פה אחד, דין וחשבון והמלצות לסרי הפיתוח, הפנים והבריאות - נספח א' להצעת ההחלטה.
- ג. דו"ח הועדה והמלצותיה כוללים הצעות מפורטות בדבר הקמת ביקורת למדידת זיהום האויר והפעלתן ומכילה פירוט תקציבי.
- ד. חלוקת הנטל התקציבי תיעשה על דעת אגף התקציבים, ויחלקו בו הגורמים הנוגעים בדבר.
- ה. סעיף 1א של החלטת הממשלה מיום כ"ה באדר תשכ"ח (25.3.68), כפי שתוקן בהחלטת הממשלה מיום ז' באייר תשכ"ח (5.5.68) קובע:
- "בזמנים שייקבעו על-ידי השרות המטאורולוגי, תשתמש החברה בדלק דל-גפרית (פחות מ-1%), בכפוף לאמור להלן:
- (1) השרות המטאורולוגי יתן לחברה התראה מוקדמת של 12 שעות בדבר היווצרות חנאי פומיגציה;
 - (2) החברה תעבור לשימוש בדלק דל-גפרית על פי הודעה מוקדמת של שעה אחת לפחות מאת השרות המטאורולוגי, אפילו לא ניתנה התראה כאמור לעיל;
 - (3) השימוש בדלק דל-גפרית יופסק רק לאחר שהשרות המטאורולוגי יודיע לחברה כי חנאי הפומיגציה נגמרו;
 - (4) השרות המטאורולוגי יודיע למפקחים על הפעלת תחנת הכוח והשימוש בה (סיתמנו לפי תקנות סתחקין הממשלה), כי נתן התראה או הודעה לפי פסקות מסנה (1), (2) ו- (3). אי-מתן הודעה למפקחים איננו פוטר מן החובות האמורות בפסקה זו."
- ו. הוברר לוועדה במהלך דיוניה, כי כדי להבטיח באופן מעשי את ביצוע החלטת הממשלה בנושא זה של שימוש בדלק דל-גפרית למניעת זיהום האויר, יש צורך בעריכת נוהל מפורט סיהא בו כדי להקיף יותר מסניחן להקיף באמצעות הכללים הקבועים בהוראה דלעיל. מכאן התיקון המוצע לסעיף 1א' האמור.

מוגש על ידי
סרי הבריאות, הפיתוח והפנים

13.3.1969

הועדה לתכנון הקמתן והפעלתן של תחנות בקורח
למדירת זיהום האויר באיזור ת"א-יפו.

דין וחשבון והמלצות

1. מ ב א

1.1 הועדה מונתה ביום 30.7.1968 על ידי שרי הפתוח, הפנים והבריאות, בהחלט להחלטה מס' 360 של הממשלה מיום כ"ה באדר תשכ"ח (26.3.68) סעיף 5.

1.2 על הועדה הוטל החפיק "להגיש לממשלה המלצות בדבר הקמתן והפעלתן של תחנות בקורח קבועות למדירת זיהום האויר באיזור ת"א-יפו, תוך שימת לב מיוחדת לגורמי זיהום-אויר שמקורם בתחנות הכח".

1.3 חרבת הועדה הוא:

מחנ. מ. רקובר	, משרד הפתוח, יו"ר
מר ז. אלנבוגן	, " האוצר
ד"ר א. דונגי	, " הבריאות
מר ז. טרלו	, " המשפטים
מחנ. ח. מידרר	, " הפנים
מחנ. מ. אובדובסקי	, " עיריית ת"א-יפו
מחנ. נ. צוקרמן	, חברת החשמל.

נציג משרד המשפטים לא השתתף בישיבות הועדה. נציג משרד האוצר החחלף בהמשך הישיבות עם מר א. רון.

1.4 הועדה קיימה שש ישיבות, שמען הרצאות מאת המהנדסים נ. צוקרמן וד"ר א. דונגי על בעיות זיהום אויר, על סקרים הנערכים באר"ב, בריטניה, צרפת, יפן, חולנד - ועל מסקנות סקרים אלה; קבלה לעיון ביבליוגרפיה נרחבת. הועדה שיתפה בישיבותיה גם מספר מומחים לבעיות שנידונו, כולל את נציגי חשרות המטאורולוגי.

1.5 הועדה מינתה ועדות משנה אשר עיבדו הצעות על תכנון תחנות הביקורת, מסטרן, מיקומן, סימוסי המכשירים שיורכבו בהן. ועדות המשנה קיימו 3 ישיבות.

1.6 לרגל נסיעותיהם לחו"ל של ד"ר א. דונגי ומהנ. מ. רקובר, חל עיכוב של חמישה חודשים בפעולות הועדה, אשר התחילו למעשה (פרט לישיבת הפתיחה) בינואר 1969.

1.7 הועדה מבישה בזה, בפרק 2, הסבר למסקנותיה, ובפרק 3 את המלצותיה עם 4 נספחים.

2. מסקנות הועדה

2.1 מערכי התחנות

השמעת גורמים מטאורולוגיים על הזיהום הנגרם על ידי פליטת ארובות גבוהות של תחנות כח, שונה משמעת אותם גורמים מטאורולוגיים על הזיהום הנגרם על ידי מקורות נמוכים - החבורה, חימום בתים, תעשייה זעירה וכד'ן שיקראו להלן "זיהום רקע".
לכן הגיעה הועדה למסקנה שיש לבצע מערך שונה לתחנות הבקורת המיועדות למדידת זיהום הרקע ולתחנות הבקורת המיועדות לזיהום שמקורו בתחנת כח.

2.2 מכשור התחנות

מחקרים, וגם המדידות שנערכו בארץ, מראים שהגורם המזהם העיקרי שמקורו בתחנות כח מודרניות שורפות מזוט הוא - SO_2 (דו חמצנת הגפרית). לעומת זאת, מרכיבי הזיהום האחרים המהווים גורם מזיק לבריאות, נובעים משרפה בלתי מושלמת, בעיקר בכלי רכב, בחמום בתים, בתעשייה הזעירה. מרכיבים אלה מופיעים בכמויות זעירות יחסית בפליטת ארובות תחנות כח מודרניות.
לכן תכננה הועדה את מערך התחנות הבקורת לזיהום שמקורו מתח"כ כך שיכלול מכשירי מדידה לרכוזי SO_2 בלבד, ואילו תחנות הבקורת למדידת זיהום הרקע יכללו מכשירים למדידת כל יתר המזהמים הנוגעים לענין.

2.3 דוגמאות לתכנון

מערך התחנות למדידת SO_2 תוכנן לפי דוגמת סקרי תחנות הכח באזור נוסטנגהם, עמק טנסי ואוהיו. מערך התחנות למדידת זיהום הרקע תוכנן לפי דוגמת המערכים העירוניים בארה"ב, הולנד ויפן, אך בצורה פחות משוכללת (בלי סגנוס מרחוק - טלמטריה).

2.4 סקר מוקדם

כדי להטיק מסקנות על השפעת התחנה החדשה רדינג ד', יש צורך בסקר מוקדם לפני הפעלת התחנה. מערך הבקורת המתוכנן יהיה מוכן כשעה עד חשעה חודשים לאחר אישור ההמלצות. לכן המליצה הועדה שחברת החשמל ומשרד הבריאות יתחילו מיד בסקר מוקדם חלקי בעזרת המכשירים הבודדים הנמצאים כבר ברשותם. פעולה זו תתחיל חוך חודש לערך, כפי שהוסכם בין שני הגופים. התמונה שתתקבל תהיה חלקית ביותר, אך עד שיוזמנו ויוחקנו המכשירים הדרושים, אין אפשרות לעשות יותר.

2.5 מדידות מטאורולוגיות

זיהום שמקורו בפלומת תחנה"כ מושפע משינוי הרוח והטמפרטורה עם הגובה. לכן למערך זה תוכננה מערכת מדידות מטאורולוגיות רב-קומתית במגדל השידור של ת"ח ברמת השרון. לעומת זאת, זיהום הרקע, מושפע מרוחות בגובה הקרקע, וממידת היציבות האנכית בשכבת האויר התחתונה, לכן תצוידנה מספר תחנות בקורת במכשיר רשם לכוון ומהירות הרוח. נוסף לכך יש להקים מערכת למדידת פרופיל הטמפרטורה בבנין גבוה בחוף הירוק (רצוי מגדל שלום).

2.6 שלבי הסקר

כל מערך הבקורת ל SO_2 יוקם מיד עם הגיע המכשירים. לעומת זאת, מערך בקורת זיהום הרקע תוכנן בשני שלבים, כי ההוצאות הקשורות בו יוחר גבוהות בהרבה.

2.7 נוהל התראות

כאמור, המחקרים והסקרים של השנים האחרונות בתחנות כח בעלות ארובות גבוהות הראו שהשפעת הגורמים המטאורולוגיים על רכוזי המזהמים שונים לחלוטין ממה שהיה ידוע על מקורות זיהום נמוכים. הועדה רואה בסקר היסודי שיערך, לא רק גורם פקוח על רמת הזיהום המידית, אלא גם כלי רב ערך להסקת מסקנות חשובות לגבי יעילות אמצעי הפקוח על הזיהום מתחנת רדינג ד', ולגבי קביעת אמצעי פקוח על הזיהום בתחנות כח שייבנו בעתיד.

לכן הגיעה הועדה לכססנה שיש לעבד ולהנהיג נוהל למתן התראות על מצבים מטאורולוגיים המוגדרים כקריסיים. ההתראות חשמשנה אות לכווננות מוגברת. אם המכשירים יראו בפועל על התגברות הזיהום מעל למידה המותרת, ינקטו בפעולות באמצעות המנגנון להגבהת טמפרטורה גזי הפליטה, הגדלת מהירות פליטת הגזים, או, כאמצעי אחרון, מעבר לשמן דל-גפרית בהתאם לנוהל. בצורה זו אפשר יהיה גם להוכיח מה השפעת כל אחד מאמצעים אלה.

הסידורים בתחנת הכח מאפשרים בצוע פעולות פקוח אלה תוך דקוח ספורות באם המכשירים יראו עליה מזיקה ברמת הזיהום. לכן הנהגת הנוהל הנ"ל תאפשר רכישה ידע מירבי בעל חשיבות גדולה לעתיד, מבלי להסתכן בכל נזק בריאותי.

לכן ממליצה הועדה לא להפעיל את סעיף זה של החלטת הממשלה מיום 26.3.68, כלשונה, אלא לתקן אותה כך שהיא תחייב את תחנת הכח לאחוז באמצע הפקוח השונים בהתאם לאותו נוהל.

נוהל זה יעובד על ידי משרד הבריאות, השרות המטאורולוגי וחברת החשמל. הוא תבסס על שילוב בין התראות מטאורולוגיות וממצאי המדידות, יעודכן לאור חקר הנתונים שיחקבלו מהסקר.

2.8 הערכה

הועדה מציינת בסיפוק כי מסקנותיה והמלצותיה החקבלו פה אחד על ידי כל החברים שחשחומו בה וגם הגורמים שחחפו בדיוניה.

13.3.1969

המלצות הועדה

הועדה לתכנון הקמתן והפעלתן של תחנות ביקורת למדידת זיהום האויר מגישה בזה את המלצותיה, כפי שהוטל עליה בכחב מינויה:

- 1, לאשר הקמתה, בשלב ראשון, של רשח בעל 13 (שלוש עשרה) תחנות ביקורת; מתוך אלה 9 (תשע) תחנות קבועות חצוידנה במכשירים לבדיקת תחמוצות גפרית בלבד, ושלוש (3) תחנות קבועות ואחת נידת חצוידנה במכשירים לבדיקת יחר המזהמים העיקריים באיזור (זיהום רקע), בנוסף לתחמוצות גפרית. כמו כן תוקם תחנה למדידת נחונים מטאורולוגיים בעמוד הסלקומניקציה של חברת החשמל ברמח השרון, ויוחקנו מכשירים למדידת כיוון ומחירות הרוח במספר תחנות ביקורת.

מיקום התחנות

1. ראה מפה, נספח מס' 1.

טיפוסי הצויד בתחנות

2. ראה נספח מס' 2.

צויד תחנות הביקורת למיניהן, ומחירן - ראה נספח מס' 3.

לפי נספחים אלה, החשקעה הכללית לשלב הראשון תהיה כ-601,000 ל"י.

2. הסידור הנ"ל יאפשר חקירה יסודית של השפעת תחנה-הכוח רדינג על זיהום הרקע באיזור ת"א, וחקירה חלקית של השפעת גורמי זיהום אחרים, כגון תחבורה, תעשיה, חימום בתים וכד' (זיהום רקע).

3. הועדה ממליצה לאשר בשלב שני לסקר, שיבוצע כשנה אחת יותר מאוחר, ובו יוספו 2 (שתי) תחנות קבועות, ויוחקן צויד נוסף לחקר זיהום הרקע, כמפורט בנספח מס' 2, על ידי כך אפשר יהיה להשלים את חקר זיהום האויר מכל הגורמים בת"א.

בשלב השני תהיה דרושה חוספת השקעה של -249,000 ל"י.

4. השלב הראשון יכנס לפעולה כ- 6-9 חודשים לאחר אישור התכנית והחקציב. כדי לקבל נתוני השואה בין המצב לפני הפעלת רדינג ד' ואחריה, הועדה ממליצה על בדיקות מוקדמות שתחלנה מיד בעזרת צויד הנמצא בידי חברה החשמל לישראל ומשרד הבריאות.

5. הועדה ממליצה למסור את ההקמה, ההפעלה, התחזוקה ואיסוף הנחונים של 4 תחנות הביקורת לזיהום הכולל למעבדות משרד הבריאות, ושל 9 תחנות המדידה לחמוצות גפרית - לחברת החשמל, אשר יש בידה המנגנון והכלים לכך. שני הגופים הנ"ל יחאמו ביניהם את העבודה כדי למנוע כפילות בהוצאות.
6. חקר הנחונים של הסקרים יבוצע על ידי משרד הבריאות וחברת החשמל במשותף, אשר ישתפו בו גם את המכון המטאורולוגי, ולפי הצורך גם את הטכניון או גופים טכניים ומחקרים אחרים.
- ההמלצות בסעיפים (5) ו-(6) ישיגו, לדעת חברי הועדה, יעילות מירבית. אין הן התייחסות למקורות המימון להקמה ולהפעלה.
7. תקציב ההפעלה של הסקר נחון בנספח מס' 4.
8. לאור הידע שצברה הועדה, על תוצאות הסקרים שנערכו בעולם בשנים האחרונות, הגיעה הועדה למסקנה שאין הכרח שהשפעת הפלומה של הארובה הגבוהה של דינג תהיה מירבית דוקא בחקופות אינורסיות, או חעבור את המותר בחקופות המוגדרות כקריטיות.
- לר מליצה הועדה שיעובד נוהל למתן החראות, במצבים מטאורולוגיים מוגדרים, יו יתכוננו או יפעילו בפועל את האמצעים שהותקנו להקטנת הזיהום, כולל שימוש בדלק דל גפרית. נוהל זה יעודכן ויוחאס לאור הממצאים של הסקר.
- מוצע כי יוטל על משרד הפתוח לעבד את הנוהל הזה יחד עם משרד הבריאות, השרות המטאורולוגי, וחברת החשמל לישראל. כדי לאפשר הפעלה בזהל זה בצורה עניינית (וגם כדי לחסוך בכספי הצבור - שימוש ללא צורך בדלק דל גפרית שהינו יקר מאוד) - הועדה ממליצה לתקן את תקנה 1 ה' של החלטת הממשלה מיום 26.3.1968, באופן שחאפשר מעבר לדלק דל גפרית במקרים שיקבעו כדרושים, בהחאס לנוהל שיעובד.
- מוצע כי משרד הפתוח בחאוס עם משרד הבריאות יציע לממשלה תיקון מתאים לתקנה האמורה לאהר שתושלם עריכת הנוהל האמור אולם לא יאחר ממועד הפעלה התחנה.

..... מ. רקובר, יו"ר	 ז. אלנבוגן	 א. דונגי
..... ח. פידר	 מ. אובדובסקי	 נ. צוקרמן
..... ז. טרלו		

13.3.1969

נספח מספר 2

טיפוסי הציד בתחנות הביקורת

הערכת המחיר ליחידה	טיפוסי המכשיר	הערך הנמדד
13,000 ל"י	מכשירים רושמים אוטומטיים פועלים על עיקרון קונדוקטומטרי.	תחמוצות גפרית
12,000 ל"י	מכשירים רושמים אוטומטיים עם אפשרות לשימוש רב תכליתי.	תחמוצות חנקן
25,000 ל"י	מכשירים רושמים אוטומטיים פועלים על עיקרון ספקטרופוטומטריה באינפרא-אדום.	פחמן חד חמצני
10,000 ל"י	מכשירים רושמים אוטומטיים פועלים על עיקרון פרסורבציה-יונית.	פחמימנים
12,000 ל"י	מכשירים כטיפוס High Volume Sampler	אבק מרחף
3,000 ל"י	מכשירים רושמים אוטומטיים כמקובלים בשירות המטאורולוגי.	כיוון ומהירות הרוח
2,000 ל"י	מסננים מורכבים על ציוד אחר.	השחרה
500 ל"י	ציוד מהטיפוס המקובל.	נרות עופרת ואבק שוקע

הערה: רשימת יצרני ציוד נמצאה במשרד הבריאות ובחח"י.

נספח מספר 3

ציד תחנות הביקורת למיניהן ומחירן (הערכה)

SO ² בלבד		תחנת ביקורת לזיהום כולל (זהרסקע)				ס ו ר ב	
מחיר כולל	מספר תחנות	שלב סופי		שלב ראשון		מ	י ר
		מחיר כולל	מספר תחנות	מחיר כולל	מספר תחנות		
130,000	9 + 1	78,000	6	52,000	4	תחמוצות גפרית	
-	-	72,000	6	48,000	4	תחמוצות חנקן	
		150,000	6	100,000	4	פחמן חד חמצני	
		60,000	6	40,000	4	פחמימנים	
		72,000	6	48,000	4	אבק מרחף	
12,000	4	18,000	6	12,000	4	ציוד מטאורולוגי	
23,000	עמ' רמת השרון	15,000				מערכת רישום טמפ' אנכית בעיר	
		80,000	1	80,000	1	ניידת (ללא המכשירים)	
		60,000	1	-	-	דיוזל גנרטור לניידת וציוד נוסף	
20,000		50,000	5	30,000	3	מבני סוכות	
		10,000		6,000	12	נרות עופרת + דליי אבק שוקע	
185,000		665,000		416,000		ס ה " כ	

נספח מספר 4

אומדן הוצאות הפעלה שנתיות

מספר	בדיקת זיהום כולל באיוור חל-אביב	תחנות בדיקה ל- SO ₂ בלבד	
		מכניח ראשונית	תכנית שלמה
		1	2
3			
1	כוח-אדם	64,000 (4)	112,000 (7)
2	רכב	12,000	12,000
3	הפעלת רכב	6,000	7,000
4	הפעלת המעבדה הניידת	6,000	12,000
5	חלקי חילוף לתיקונים	10,000	20,000
6	חומרים למעבדה	3,000	6,000
7	עיבוד נחונים, ניקוב וכו'	5,000	8,000
8	דוח משרדיות	2,000	3,000
9	ביטוח	5,000	8,000
	שירותים מטאורולוגים	15,000	
		128,000	188,000
			52,000

הצעת החלטה

מ ח ל י ט י מ :

(1) הובא עובד ציבור בפלילים בשל אשמה הקשורה למילוי תפקידו כעובד ציבור, או

קויימה לגבי עובד ציבור חקירה עפ"י דין, לרבות חקירה של ועדת חקירה, בקשר לאשמה כאמור

ובית משפט מוסמך זיכה את העובד בדינו, רשאי שר המשפטים לאשר תשלום הוצאות סניגוריה, בשיעור כפי שיקבע.

(2) הוצאות הסניגוריה כפי שאושרו ישולמו על-ידי החשב הכללי.

(3) לענין החלטה זו -

"עובד ציבור" - כולל שופט - שר, סגן שר ועובד מדינה אחר.

דברי הסבר

כאשר מקויימת נגד עובד ציבור חקירה על מעשה עבירה המיוחס לו והקשור למלוי תפקידו הרשמי או כאשר מתנהל משפט על עבירה מן הסוג המתואר נגד עובד ציבור, הרי עובד הציבור נכנס, ככל נחקר או נאשם אחר, להוצאות כספיות הכרוכות בשכירת עורך-דין.

אם מסתבר בעקבות החקירה או המשפט כי לא היה יסוד להאשמה, מן הנכון לשפות את העובד על הוצאות ההגנה שהיו לו כי במקרים מסוג זה של חקירה או משפט הקשור לטפסים לתפקיד, לא היה עובד הציבור נקלע לצורך להוציא הוצאה כספית, אלמלא תפקידו הרשמי.

מוצע לכן כי שר המשפטים יוסמך לאשר במקרים כגון אלה תשלום הוצאות סניגוריה מקופת הציבור ואת שיעורם.

המוצע כאן בא להוסיף על הנוהל הקיים של תשלום מראש של הוצאות סניגוריה במקרים בהם נעברה עבירה לטעם מלוי תפקיד.

מוגש ע"י שר המשפטים

הצעת החלטה

מ ח ל י ט י מ :

(1) הובא עובד ציבור בפלילים בשל אשמה הקשורה למילוי תפקידו כעובד ציבור, או

קויימה לגבי עובד ציבור חקירה עפ"י דין, לרבות חקירה של ועדת חקירה, בקשר לאשמה כאמור

ובית משפט מוסמך זיכה את העובד בדינו, רשאי שר המשפטים לאשר תשלום הוצאות סניגוריה, בשיעור כפי שיקבע.

(2) הוצאות הסניגוריה כפי שאושרו ישולמו על-ידי החשב הכללי.

(3) לענין החלטה זו -

"עובד ציבור" - כולל שופט - שר, סגן שר ועובד מדינה אחר.

דברי הסבר

כאשר מקויימת נגד עובד ציבור חקירה על מעשה עבירה המיוחס לו והקשור למלוי תפקידו הרשמי או כאשר מתנהל משפט על עבירה מן הסוג המתואר נגד עובד ציבור, הרי עובד הציבור נכנס, ככל נחקר או נאשם אחר, להוצאות כספיות הכרוכות בשכירת עורך-דין.

אם מסתבר בעקבות החקירה או המשפט כי לא היה יסוד להאשמה, מן הנכון לשפות את העובד על הוצאות ההגנה שהיו לו כי במקרים מסוג זה של חקירה או משפט הקשור לט"ס לתפקיד, לא היה עובד הציבור נקלע לצורך להוציא הוצאה כספית, אלמלא תפקידו הרשמי.

מוצע לכן כי שר המשפטים יוסמך לאשר במקרים כגון אלה תשלום הוצאות סניגוריה מקופת הציבור ואת שיעורם.

המוצע כאן בא להוסיף על הנוהל הקיים של תשלום מראש של הוצאות סניגוריה במקרים בהם נעברה עבירה לט"ס מלוי תפקיד.

מוגש ע"י שר המשפטים

מסירת ידיעות שהגיעו לעובד ציבור בתוקף תפקידו

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י מ :

(א) להטיל על שר המשפטים להביא לאישור הממשלה הצעת תקנון אשר יקבע מי הרשויות המוסמכות להתיר לעובד ציבור למסור בין בספר או מאמר המתפרסם על-ידו, ובין בדרך אחרת, ידיעה שהגיעה לעובד הציבור בתוקף תפקידו.

(ב) עד לאישור התקנון, יהיה פרסום של ידיעה כאמור, לרבות ידיעה בספר או במאמר -

(1) טעון אישור ראש הממשלה, אם מי שמבקש לפרסמה הוא שר או סגן שר או מי שכיהן בתפקיד כאמור;

(2) טעון אישור השר הנוגע בדבר - אם מי שמבקש לפרסם הוא עובד מדינה, או מי שהיה עובד כאמור.

(ג) הצורך בקבלת אישור כאמור בסעיף קטן (ב) לא יחול על ידיעות אלה:

(1) ידיעה שכבר פורסמה לרבים על-פי סמכות כדין, או הועמדה לעיון הרבים על-פי סמכות כדין;

(2) ידיעה שפורסמה לאחר חלוף חמש שנים מעת שאדם חדל להיות עובד ציבור אך זאת בתנאי שהידיעה לא נגעה לבסחון המדינה או ליחסי החוץ שלה ושבמסירת הידיעה לא היה משום פגיעה באינטרס ציבורי או בזכותו של פרט.

(ד) החלטה זו חלה כאמור גם על פרסום ידיעות על-ידי מי שהיו עובדי ציבור.

ד ב ר י ה ס ב ר

1. סעיף 27 לחוק דיני העונשין (בסחון המדינה, יחסי חוץ וסודות רשמיים), חשי"ז-1957 אוסר על עובד ציבור למסור ידיעה, שהגיעה אליו בתוקף תפקידו, אלא:

(א) אם קיבל לכך סמכות כדין;

(ב) אם היא נמסרת לאדם שהיה מוסמך לקבל את הידיעה.

איסור זה חל גם על מי שהיה עובד ציבור, לגבי ידיעה כנ"ל הנמסרת לאחר שאדם חדל להיות עובדי הציבור.

2. החוק קובע שני יוצאים מן הכלל לאיסור המובא לעיל:

(א) האיסור אינו חל כאשר הידיעה כבר פורסמה לרבים על-פי סמכות כדין, או הועמדה לעיון הרבים על פי סמכות כדין;

(ב) האיסור אינו חל לאחר חלוף חמש שנים מעת שאדם חדל להיות עובד ציבור אך זאת בתנאי שהידיעה לא נגעה לבטחון המדינה או ליחסי החוץ שלה ושבמסירת הידיעה לא היה משום פגיעה באינטרס ציבורי או בזכותו של פרט.

3. המונח "עובד ציבור" כולל על-פי הגדרתו בחוק, בין היתר, שרים, סגני שרים ועובדי מדינה.

4. מסירת ידיעה, שהגיעה לעובד בתוקף תפקידו, יכולה ללבוש צורות מצורות שונות והיא כוללת בין היתר, מסירת ידיעה במאמר או בספר שנכתב על ידי עובד הציבור.

5. מסירת הידיעות בשיגרת המגע שבין עובדי המדינה בינם לבין הציבור נעשית בהתאם למקובל, לפי שיגרת העבודה של משרדי הממשלה; אין כיום כללים קבועים, המפרטים נוהלי המותר והאסור.

אין כיום גם הוראות או נוהלים הקובעים אל מי יפנה שר, סגן שר או עובד מדינה, או מי ששימשו בעבר באחד מן התפקידים הנ"ל, כאשר ברצונם לפרסם ספר או מאמר ולכלול בו ידיעות שהגיעו אליהם בתוקף תפקידם, כאשר הידיעות אינן מן הסוג הפטור מן האיסור, כאמור בסעיף 2 לעיל.

6. מוצע עתה כי יעובד תקנון שיפרט את הכללים בדבר מתן אישורים למסירת ידיעות כאמור לעיל ומי הרשויות שתוסמכנה למתן אישור כאמור.

כן מוצע כי עד לעיבוד ואישור התקנון על-ידי הממשלה יהיה פרסום ידיעה כאמור, לרבות ידיעה בספר או במאמר, שאינה מסוג הידיעות אליה מתייחס סעיף 2 לעיל, טעונים אישור ראש הממשלה - אם מי שמבקש לפרסם הוא שר, סגן שר או מי שכהן בתפקידים אלה ואישור השר הנוגע בדבר - אם מדובר על עובד מדינה, או מי שהיה עובד מדינה.

מוגש ע"י שר המשפטים

מסירת ידיעות שהגיעו לעובד ציבור בתוקף תפקידו

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס :

- (א) להטיל על שר המשפטים להביא לאישור הממשלה הצעת תקנון אשר יקבע מי הרשויות המוסמכות להחיר לעובד ציבור למסור בין בספר או מאמר המתפרסם על-ידו, ובין בדרך אחרת, ידיעה שהגיעה לעובד הציבור בתוקף תפקידו.
- (ב) עד לאישור התקנון, יהיה פרסום של ידיעה כאמור, לרבות ידיעה בספר או במאמר -
- (1) טעון אישור ראש הממשלה, אם מי שמבקש לפרסמה הוא שר או סגן שר או מי שכיהן בתפקיד כאמור;
- (2) טעון אישור השר הנוגע בדבר - אם מי שמבקש לפרסם הוא עובד מדינה, או מי שהיה עובד כאמור.
- (ג) הצורך בקבלת אישור כאמור בסעיף קטן (ב) לא יחול על ידיעות אלה:
- (1) ידיעה שכבר פורסמה לרבים על-פי סמכות כדין, או הועמדה לעיון הרבים על-פי סמכות כדין;
- (2) ידיעה שפורסמה לאחר חלוף חמש שנים מעת שאדם חדל להיות עובד ציבור אך זאת בתנאי שהידיעה לא נגעה לבטחון המדינה או ליחסי החוץ שלה ושבמסירת הידיעה לא היה משום פגיעה באינטרס ציבורי או בזכותו של פרט.
- (ד) החלטה זו חלה כאמור גם על פרסום ידיעות על-ידי מי שהיו עובדי ציבור.

ד ב ר י ה ס כ ר

1. סעיף 27 לחוק דיני העונשין (בטחון המדינה, יחסי חוץ וסודות רשמיים), חשי"ז-1957 אוסר על עובד ציבור למסור ידיעה, שהגיעה אליו בתוקף תפקידו, אלא:

- (א) אם קיבל לכך סמכות כדין;

(ב) אם היא נמסרת לאדם שהיה מוסמך לקבל את הידיעה.

איסור זה חל גם על מי שהיה עובד ציבור, לגבי ידיעה כנ"ל הנמסרת לאחר שאדם חדל להיות עובדי הציבור.

2. החוק קובע שני יוצאים מן הכלל לאיסור המובא לעיל:

(א) האיסור אינו חל כאשר הידיעה כבר פורסמה לרבים על-פי סמכות כדין, או הועמדה לעיון הרבים על פי סמכות כדין;

(ב) האיסור אינו חל לאחר חלוף חמש שנים מעת שאדם חדל להיות עובד ציבור אך זאת בתנאי שהידיעה לא נגעה לבטחון המדינה או ליחסי החוץ שלה ושבמסירת הידיעה לא היה משום פגיעה באינטרס ציבורי או בזכותו של פרט.

3. המונח "עובד ציבור" כולל על-פי הגדרתו בחוק, בין היתר, שרים, סגני שרים ועובדי מדינה.

4. משרת ידיעה, שהגיעה לעובד בתוקף תפקידו, יכולה ללבוש צורות מצורות שונות והיא כוללת בין היתר, מסירת ידיעה במאמר או בספר שנכתב על ידי עובד הציבור.

5. מסירת הידיעות בשיגרת המגע שבין עובדי המדינה בינם לבין הציבור נעשית בהתאם למקובל, לפי שיגרת העבודה של משרדי הממשלה; אין כיום כללים קבועים, המפרטים נוהלי המותר והאסור.

אין כיום גם הוראות או נוהלים הקובעים אל מי יפנה שר, סגן שר או עובד מדינה, או מי ששימשו בעבר באחד מן התפקידים הנ"ל, כאשר ברצונם לפרסם ספר או מאמר ולכלול בו ידיעות שהגיעו אליהם בתוקף תפקידם, כאשר הידיעות אינן מן הסוג הפסור מן האיסור, כאמור בסעיף 2 לעיל.

6. מוצע עתה כי יעובד תקנון שיפרט את הכללים בדבר מתן אישורים למסירת ידיעות כאמור לעיל ומי הרשויות שתוסמכנה למתן אישור כאמור.

כן מוצע כי עד לעיבוד ואישור התקנון על-ידי הממשלה יהיה פרסום ידיעה כאמור, לרבות ידיעה בספר או במאמר, שאינה מסוג הידיעות אליה מתייחס סעיף 2 לעיל, טעונים אישור ראש הממשלה - אם מי שמבקש לפרסם הוא שר, סגן שר או מי שכהן בתפקידים אלה ואישור השר הנוגע בדבר - אם מדובר על עובד מדינה, או מי שהיה עובד מדינה.

מוגש ע"י שר המשפטים

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מחליטים לאשרר -

- (1) אמנת פריס בדבר הגנת הקניין התעשייתי כפי שתוקנה בשטוקהולם ביום 14 ביולי 1967;
- (2) האמנה המכוננת את הארגון העולמי לקניני רוח;
- (3) אמנת ברן להגנת יצירות ספרותיות ואמנותיות כפי שתוקנה בשטוקהולם ביום 14 ביולי 1967, אולם האשרור לא יחול על הסעיפים 1 עד 21 ועל הפרוטוקול בדבר ארצות מתפתחות;
- (4) הסדר ליסבון בדבר הגנת כינויי מקור ורישומם הבינלאומי, כפי שתוקן בשטוקהולם ביום 14 ביולי 1967;
- (5) הסדר ניצה בדבר סיווג בינלאומי של מוצרים ושירותים למטרות רישום סימנים כפי שתוקן בשטוקהולם ביום 14 ביולי 1967;
- (6) כתב שטוקהולם מיום 14 ביולי 1967 מוסף להסדר מדריד בדבר מניעת ציוני מוצא כוזבים או מטעים על מוצרים.

דברי הסבר

ביום 14 ביולי 1967 נסתיים בשטוקהולם הכנוס הדיפלומטי לקניני הרוח, אשר בו עמדו לדיון כל מערכת ההסכמים הבינלאומיים הנוגעים להגנת קניני הרוח והתעשייה (פטנטים, זכות יוצרים, כינויי מקור ומוצא וכיו"ב). הועידה דנה הן בענינים מהותיים של הדין הבינלאומי והן בצד הארגוני של הגוף הבינלאומי הנושא בתפקידים המינהליים הקשורים בבצוע האמנות. מדינת ישראל חברה בכל אמנות אלה ומשתתפת באופן פעיל בחיי האגודים האחראים לבצוע האמנות. באופן מהותי תוקנו אמנת ברן להגנת יצירות ספרותיות ואמנותיות ואמנת פריס להגנת קניני התעשייה. התיקון באמנת פריס בא לתת לבקשות לתעודות ממציא, המוענקות במדינות קומוניסטיות לממציאים מקומיים במקום פטנטים, מעמד שווה לבקשות לפטנט בכל מה שנוגע להבטחת התאריך של הגשת הבקשה הראשונה, דבר

הדרוש כדי להשיג הגנה שווה בכל המדינות החברות לאמנה. מדינת ישראל מכירה כבר בחוק הפטנטים, תשכ"ז - 1967 בתעודות ממציא ולפיכך אנו יכולים לקבל על עצמנו ההתחייבויות הנובעות מהתיקון.

התיקונים באמנת ברן הם עקיפים ויש עדיין צורך בתיקונים בחוק הקיים על מנת לאפשר לנו לקבל את ההתחייבויות המהותיות הנובעות מהאמנה.

בנוסף לכך תוקנה כל מערכת האמנות הנוגעות למינהל האגודים:

הוקם הארגון העולמי לקניני הרוח המהווה את המסגרת המשפטית לפעולות האגודים המטפלים בנושא. מדינה החברה באחד האגודים (ישראל חברה בשני העיקריים: אגוד אמנת פריס להגנת קניני התעשייה ואגוד אמנת ברן להגנת יצירות ספרותיות ואמנותיות) יכולה להצטרף לאגוד החדש אם היא אשררה את המבנה המינהלי של אחד מהאגודים העיקריים.

באגוד העולמי אסיפה כללית מתאמת וכן מזכירות אשר תתן סירותי מזכירות לארגונים האחרים, אין מוטלת חובה לשלם דמי חבר למדינה החברה בארגונים האחרים.

מאחר והארגון נותן אפשרות לבקר את פעולת המזכירות, דבר שהוא הכרחי לצורך הפעילות הבינלאומית, מוצע לאשרר את אמנת הארגון העולמי.

בנוסף לכך הוקמו במסגרת כל אחד משני הארגונים העיקריים מועצה וועד פועל אשר יפקחו על פעולת האמנות והארגון. גם כאן יש למדינה אינטרס להיות במסגרת הפעולות הקיימות ועל כן מוצע גם כאן לאשרר את המבנה המינהלי החדש.

ישראל חברה גם במספר ארגוני בת של איגוד אמנת פריס להגנה על קנין תעסיתי, והם הסדר ליסבון בדבר רישום כינויי מקור, הסדר ניצח לסיווג מוצרים וסירותים לענין רישום סימנים והסדר מדריך בדבר מניעת ציוני מוצא כוזבים או מטעים על מוצרים. כתוצאה מסינוי המבנה המינהלי של איגוד אמנת פריס היה צורך גם להביא לסינוי באמנות אלה כדי להתאימם למצב החדש שנוצר, ועל כן מוצע לאשרר גם הנוסח החדש של אמנות אלה.

מסרד החוץ, עמו נועץ משרד המשפטים, אינו מתנגד לאשרור האמנות.

לא נובעות ההתחייבויות כספיות חדשות מאשרור האמנות.

מוגש ע"י שר המשפטים

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מחליטים לאשרר -

- (1) אמנת פריס בדבר הגנת הקניין התעשייתי כפי שתוקנה בשטוקהולם ביום 14 ביולי 1967;
- (2) האמנה המכוננת את הארגון העולמי לקניני רוח;
- (3) אמנת ברן להגנת יצירות ספרותיות ואמנותיות כפי שתוקנה בשטוקהולם ביום 14 ביולי 1967, אולם האשרור לא יחול על הסעיפים 1 עד 21 ועל הפרוסקול בדבר ארצות מתפתחות;
- (4) הסדר ליסבון בדבר הגנת כינויי מקור ורישומם הבינלאומי, כפי שתוקן בשטוקהולם ביום 14 ביולי 1967;
- (5) הסדר ניצה בדבר סיווג בינלאומי של מוצרים ושירותים למטרות רישום סימנים כפי שתוקן בשטוקהולם ביום 14 ביולי 1967;
- (6) כתב שטוקהולם מיום 14 ביולי 1967 מוסף להסדר מדריד בדבר מניעת ציוני מוצא כוזבים או מטעים על מוצרים.

דברי הסבר

ביום 14 ביולי 1967 נסתיים בשטוקהולם הכנס הדיפלומטי לקניני הרוח, אשר בו עמדו לדיון כל מערכת ההסכמים הבינלאומיים הנוגעים להגנת קניני הרוח והתעשייה (פטנטים, זכות יוצרים, כינויי מקור ומוצא וכיו"ב). הועידה דנה הן בעניינים מהותיים של הדין הבינלאומי והן בצד הארגוני של הגוף הבינלאומי הנושא בתפקידים המינהליים הקשורים בבצוע האמנות. מדינת ישראל חברה בכל אמנות אלה ומשתתפת באופן פעיל בחיי האגודים האחראים לבצוע האמנות. באופן מהותי תוקנו אמנת ברן להגנת יצירות ספרותיות ואמנותיות ואמנת פריס להגנת קניני התעשייה. התיקון באמנת פריס בא לתת לבקשות לתעודות ממציא, המוענקות במדינות קומוניסטיות לממציאים מקומיים במקום פטנטים, מעמד שווה לבקשות לפטנט בכל מה שנוגע להבטחת התאריך של הגשת הבקשה הראשונה, דבר

הדרוש כדי להשיג הגנה שווה בכל המדינות החברות לאמנה. מדינת ישראל מכירה כבר בחוק הפטנטים, תשכ"ז - 1967 בתעודות ממציא ולפיכך אנו יכולים לקבל על עצמנו ההתחייבויות הנובעות מהתיקון.

התיקונים באמנת ברן הם עקיפים ויש עדיין צורך בתיקונים בחוק הקיים על מנת לאפשר לנו לקבל את ההתחייבויות המהותיות הנובעות מהאמנה.

בנוסף לכך תוקנה כל מערכת האמנות הנוגעות למינהל האגודים:

הוקם הארגון העולמי לקניני הרוח המהווה את המסגרת המשפטית לפעולות האגודים המטפלים בנושא. מדינה החברה באחד האגודים (ישראל חברה בשני העיקריים: אגוד אמנת פריס להגנת קניני התעשייה ואגוד אמנת ברן להגנת יצירות ספרותיות ואמנותיות) יכולה להצטרף לאגוד החדש אם היא אשררה את המבנה המינהלי של אחד מהאגודים העיקריים.

באגוד העולמי אסיפה כללית מתאמת וכן מזכירות אשר תתן שירותי מזכירות לארגונים האחרים, אין מוסלת חובה לשלם דמי חבר למדינה החברה בארגונים האחרים.

מאחר והארגון נותן אפשרות לבקר את פעולת המזכירות, דבר שהוא הכרחי לצורך הפעילות הבינלאומית, מוצע לאשרר את אמנת הארגון העולמי.

בנוסף לכך הוקמו במסגרת כל אחד משני הארגונים העיקריים מועצה וועד פועל אשר יפקחו על פעולת האמנות והארגון. גם כאן יש למדינה אינטרס להיות במסגרת הפעולות הקיימות ועל כן מוצע גם כאן לאשרר את המבנה המינהלי החדש.

ישראל חברה גם במספר ארגוני בת של איגוד אמנת פריס להגנה על קנין תעשיתי, והם הסדר ליסבון בדבר רישום כינויי מקור, הסדר ניצה לסיווג מוצרים ושירותים לענין רישום סימנים והסדר מדריך בדבר מניעת ציוני מוצא כוזבים או מטעים על מוצרים. כתוצאה מסינוי המבנה המינהלי של איגוד אמנת פריס היה צורך גם להביא לסינוי באמנות אלה כדי להתאימם למצב החדש שנוצר, ועל כן מוצע לאשרר גם הנוסח החדש של אמנות אלה.

משרד החוץ, עמו נועץ משרד המשפטים, אינו מתנגד לאשרור האמנות. לא נובעות ההתחייבויות כספיות חדשות מאשרור האמנות.

מוגש ע"י שר המשפטים

מינוי מנהל שירותי ההסברה

ה צ ע ה ל ה ח ל ה

מ ח ל י ש י ס, לאשר את מינויו של מר דניאל רוזוליו לתפקיד מנהל שירותי ההסברה.

ד ב ר י ה ס ב ר

להלן חוות דעת ועדת המינויים הציבורית על המועמד:

"מינוי מנהל שירותי ההסברה"

על פי בקשת השר י. גלילי החליטה ועדת המינויים הנזכרת בהחלטת הממשלה בדבר סדרי מינוי למשרות מסויימות (ילקוט הפרסומים מס' 790 מיום 8.9.60) להמליץ בפני הממשלה למנות את מר דניאל רוזוליו למשרת מנהל שירותי ההסברה.

(-)	(-)	(-)
<u>ד. רקאנטי</u>	<u>ר/א צ. צור</u>	<u>יעקב ניצן</u>
" ח ב ר	ח ב ר	נציב שירות המדינה

מ"ב תולדות חייו של המועמד.

...

מוגש ע"י השר י. גלילי

נספח 63

י"ח בסיון תשכ"ט
4.6.69

דניאל רוזוליו - תולדות חייו

דניאל רוזוליו יליד הארץ, נולד בתל-אביב בשנת 1927 וגדל בעיר זו.

ב-1945 סיים את הגמנסיה שלוה בתל-אביב והתגייס לפלמ"ח במסגרת הכשרה מגויסת.

ב-1947 - חבר בית הערבה.

מ-1949 - חבר קבוץ כברי.

במלחמת השחרור שרת כאלחוטן בחיל הקשר לאחר פציעה.

בשנים 1950-1952 למד בסמינר הקבוצים בתל-אביב.

מאז 1952 עד 1957 מורה ומנהל בית הספר בקבוץ כברי.

מ-1957 עד 1961 חבר המזכירות המרכזת של הקבוץ המאוחד כאחראי לחינוך התנועתי והחברתי של בני הקבוץ המאוחד. כמו כן מרכז את הפעולה לקירי חוץ של הקבוץ המאוחד.

בין השנים 1961-1964 מלמד ומרכז את כתות ההמשך בקבוץ כברי, יחד עם המשך פעילותו בוועדת החינוך ובענייני הנוער של הקבוץ המאוחד.

מ-1964-1966 - מזכיר קבוץ כברי.

בשנת 1966/67 - למד באוניברסיטת תל-אביב סוציולוגיה והיסטוריה כללית.

מאז סוף 1967 עד ל-1 בנובמבר 1968 מנהל לשכת ויועץ השר גלילי. בתפקיד זה הוא אחראי להפעלת שרותי ההסברה ולקשר בין השר לבין רשות השידור.

מאז 1 לפברואר 1969 ממלא תפקיד מנהל שרותי ההסברה בפועל.

שפות: עברית, אנגלית, גרמנית.

נשוי ואב לבן ושתי בנות.

מינוני מנהל שירותי ההסברה

ה צ ע ה ל ח ל מ

מ ח ל י ש י ס, לאשר את מינוניו של מר דניאל
רוזוליו לתפקיד מנהל שירותי ההסברה.

ד ב ר י ה ס ב ר

להלן חוות דעת ועדת המינויים הציבורית על
המועמד:

"מינוני מנהל שירותי ההסברה

על פי בקשת השר י. גלילי החליטה ועדת המינויים הנזכרת
בהחלטת הממשלה בדבר סדרי מינוי למשרות מסויימות (ילקוט
הפרסומים מס' 790 מיום 8.9.60) להמליץ בפני הממשלה
למנות את מר דניאל רוזוליו למשרת מנהל שירותי ההסברה.

(-)	(-)	(-)
ד. רקאנטי	ר/א.צ. צור	יעקב ביצן
ח ב ר	ח ב ר	נציב שירות המדינה

מ"ב תולדות חייו של המועמד.

...

מוגש ע"י השר י. גלילי

בספח 63

י"ח בסיון תשכ"ט
4.6.69

דניאל רוזוליו - תולדות חייו

דניאל רוזוליו יליד הארץ, נולד בתל-אביב בשנת 1927 וגדל בעיר זו.

ב-1945 סיים את הגמנסיה שלוה בתל-אביב והתגייס לפלמ"ח במסגרת הכשרה מגוייסת.

ב-1947 - חבר בית הערבה.

מ-1949 - חבר קבוץ כברי.

במלחמת השחרור שרת כאלחוטן בחיל הקשר לאחר פציעה.

בשנים 1950-1952 למד בסמינר הקבוצים בתל-אביב.

מאז 1952 עד 1957 מורה ומנהל בית הספר בקבוץ כברי.

מ-1957 עד 1961 חבר המזכירות המרכזת של הקבוץ המאוחד כאחראי לחינוך התנועתי והחברתי של בני הקבוץ המאוחד. כמו כן מרכז את הפעולה לקירי חוץ של הקבוץ המאוחד.

בין השנים 1961-1964 מלמד ומרכז את כתות ההמשך בקבוץ כברי, יחד עם המשך פעילותו בוועדת החינוך ובענייני הנוער של הקבוץ המאוחד.

מ-1964-1966 - מזכיר קבוץ כברי.

בשנת 1966/67 - למד באוניברסיטת תל-אביב סוציולוגיה והסטוריה כללית.

מאז סוף 1967 עד ל-1 בנובמבר 1968 מנהל לשכת ויועץ השר גלילי. בתפקיד זה הוא אחראי להפעלת שרותי ההסברה ולקשר בין השר לבין רשות השידור.

מאז 1 לפברואר 1969 ממלא תפקיד מנהל שרותי ההסברה בפועל.

שפות: עברית, אנגלית, גרמנית.

נשוי ואב לבן ושתי בנות.

הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס. 9) תשכ"ט-1969

ה צ ע ה ל ח ל ט ה

מ ח ל ט ו ט, לאשר את הצעת חוק לתיקון פקודת
התעבורה (מס' 9), תשכ"ט (1969), המ"ב ולהניחה מיד על שולחן
הכנסת.

ד ב ר י ה ס ב ר

לפי סעיף 3 לחוק לתיקון התעבורה (מס' 7), תשכ"ו-1966,
כפי שתוקן בחוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 8), תשכ"ז-1967,
הוגבלה, לשם בסיון, תקופת השיטור האלקטרוני לתקופה של שלוש שבועות
מיום תחילתו, דהיינו, תוקף ההוראות בדבר קבילות צילומי רכב
הנעשים במצלמות אלקטרוניות עומד לפוג ביום י"ג באב תשכ"ט (28.7.69).
הצעת החוק דבן באה להסיר הגבלה זו; אם היא לא תוגש ולא תתקבל
עד למועד הנ"ל יפוגו ההוראות בנידון. על כן, מוצע לוותר על צרוף
הצעת החוק לפרטיכל הממשלה ולהניחה מיד על שולחן הכנסת.

מוגש ע"י שר התחבורה

נספח 62

י"ח בסיון תשכ"ט
4.6.69

חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 9), תשכ"ו-1969

<p>1. בסעיף 27א לפקודת התעבורה⁽¹⁾ (להלן - "הפקודה") -
(1) הערת הסוליים תימחק ובמקומה יבוא:-
"צילום רכב - ראייה קבילה";
(2) בסעיף קטן (א), ברישא, אחרי המילים "המופעלת מעל
רמזור או סמוך לרמזור" יבוא:-
"או במצלמה המופעלת על ידי שוטר";
(3) בסעיף קטן (א), במקום פיסקה (3) יבוא:-
"(3) הימצאו של הרכב במקום האמור בפיסקה (2), או
נסיעתו שם, בניגוד לאות "עמוד" או באופן אחר
בניגוד להוראות פקודה זו או התקנות שהותקנו
לפיה";
(4) בסעיף קטן (א), בפיסקה (4) אחרי המילים "כפי שצויין
בצילום או על גביו" יבוא: "אם צויין".</p>	<p>תיקון
סעיף 27א</p>
<p>2. בסעיף 27ב לפקודה, אחרי "ברשותו של אדם אחר" יבוא:-
"ומי הוא אותו אדם".</p>	<p>תיקון
סעיף 27ב</p>
3. סעיף 3 לחוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 7), תשכ"ו-1966⁽²⁾ - במל.	<p>ביטול
סעיף</p>

1. דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173; ס"ח תשכ"ב, עמ' 64, 8;
 ס"ח תשכ"ד, עמ' 78; ס"ח תשכ"ה, עמ' 115, 183, 202; ס"ח תשכ"ו-עמ' 58;
 ס"ח תשכ"ז, עמ' 146.
 2. ס"ח , תשכ"ו, עמ' 58.

דבר י הסבר

לסעיף 1

סעיף 27א לפקודת התעבורה, אומר:

"צילום רכב 27א. (א) צילום שנעשה בדרך שנקבעה בחקנות, במצלמה אלקטרונית המופעלת מעל רמזור או סמוך לרמזור, יהיה ראייה קבילה בצומת-ראיה קבילה בכל הליך משפטי לגבי -

(1) מספר הרישום של הרכב המצולם המופיע בלוחית הזיהוי של הרכב שבצילום;

(2) מקום הימצא הרכב בעת הצילום;

(3) הימצאו של הרכב במקום האמור בפסקה (2) בניגוד לאות "עמוד" שניתן לגביו ברמזור;

(4) זמן הימצא הרכב המצולם במקום האמור בפסקה (2) כפי שצוין בצילום או על גביו, הכל כפי שייקבע בחקנות.

ובלבד שהוכח כי הצילום המוגש הוא העתק אמין של הסרט שהוכנס למצלמה והוצא ממנה, וכי מרגע שהובא למצלמה עד שהוגש לבית המשפט לא נעשתה בו שום פעולה שיש בה כדי לשנות פרט מפרטיו.

(ב) סר המשפטים יקבע בחקנות -

(1) אופן השמירה, האחזקה והטיפול במצלמות ובסרטים;

(2) בדיקתן וקביעת תקינותן של מצלמות;

(3) אופן הגשתם לבית המשפט של צילומים שנעשו כאמור בסעיף זה;

הגורמים המאפיינים את תנועת הרכב המנועי כיום הם עומס התנועה

המגביר את צפיפותה ומהירות הנסיעה ההולכת וגדלה עקב

השכלולים בכלי הרכב ובכבישים. גורמים אלה יוצרים מצבים שבהם

קשה, ולעתים אף מסוכן, תפקידו של שוטרי המבקש לרדוף אחרי "עברייני -

תנועה" כדי לזהותם ולהביאו לדין. סכנה זו מאיימת גם על עוברי

הדרך ועל העברייני.

מוצע להפעיל פיקוח חדיש לגילוי עבירות תנועה באמצעות מצלמות,

המצלמות מתוך רכב משטרה הנע בדרך. מצלמות אלה, המותקנות ברכב

המשטרה, מופעלות על ידי השוטרים ומצלמות את רכבו של העברייני.

על פי הצילום או סידרת צילומים ניתן להוכיח את דרך נסיעתו

של הרכב המצולם ואת העבירה שהנוהג בו עבר, כגון עקיפת רכב

כשהדרך אינה פנויה, מעבר על פס לבן בלתי-מרוסס, אי ציות לאור

האדום ברמזור, אי ציות לחמוררים, ./.

וגם התאריך והשעה של המקרה.
בבית המשפט יופיע כעד השוטר שצילם את הרכב ויצג את הצילום
כראיה לזהותו של הרכב המופיע בצילום.
ההוראות האמורות לעיל ייוספו להוראות הקיימות בדבר קבילות
צילומים שנעשו מעל או בסמוך לרמזור.

לסעיף 2

סעיף 27 לפקודת התעבורה אומר:
"יחזקה בדבר 27ב. צולם רכב על ידי מצלמה כאמור בסעיף 27א, רואים את בעל הרכב
אחריות בעל או את האדם האחראי לרכב, כאילו הניע את הרכב לאותו מקום,
זולת אם הוכיח שהרכב היה אותה שעה ברשותו של אדם אחר, או
שהרכב נלקח ללא הסמכתו".
מוצע להוסיף להוראה זו כי אם בעל הרכב או מי שהרכב בשליטתו לא
נהג את הרכב בשעת הצילום, יהיה עליו להוכיח, בבית המשפט, מי
נהג את הרכב אותה שעה או שהרכב נלקח ממנו שלא ברשותו.

לסעיף 3

סעיף 3 לחוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 7), תשכ"ו-1966, אומר:
3. תוקפו של סעיף 1 הוא לשנה אחת מיום תחילתו של חוק זה"
תוקף
עם קבלת ההוראות בדבר צילום עבירות רמזור בצמתים לפי החוק לתיקון
פקודת התעבורה (מס' 7), תשכ"ו-1966, הגבילה הכנסת את תוקפן לשנה אחת,
מיום 28.7.1966, ולאחר מכן הוארך תוקפן לפי החוק לתיקון פקודת
התעבורה (מס' 8), תשכ"ז-1967 (ס"ח 509, עמ' 146) עד יום 28.7.1969 -
כדי להעמידן במבחן נוסף.
לאור הנסיון והתוצאות החיוביים שבהפעלת המצלמות כאמור וכוונת
הסלטונות להרחיב את הפעלתן, מוצע לבטל את הגבלת התוקף ולהסאיר את
ההוראות דנן כחוק של קבע.

הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס. 9) תשכ"ט-1969

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

--- מח ל ר ט ו ם, לאשר את הצעת חוק לתיקון פקודת
התעבורה (מס' 9), תשכ"ט) 1969, המ"ב ולהניחה מיד על שולחן
הכנסת.

ד ב ר י ה ט ב ר

לפי סעיף 3 לחוק לתיקון התעבורה (מס' 7), תשכ"ו-1966,
כפי שתוקן בחוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 8), תשכ"ז-1967,
הוגבלה, לשם בסיון, תקופת השיטור האלקטרוני לתקופה של שלוש שבועות
מיום תחילתו, דהיינו, תוקף ההוראות בדבר קבילות צילומי רכב
הנעשים במצלמות אלקטרוניות עומד לפוג ביום י"ג באב תשכ"ט (28.7.69).
הצעת החוק דבן באה להסיר הגבלה זו; אם היא לא תוגש ולא תתקבל
עד למועד הב"ל יפוגו ההוראות בבידודן. על כן, מוצע לוותר על צירוף
הצעת החוק לפרטיכל הממשלה ולהניחה מיד על שולחן הכנסת.

מוגש ע"י שר התחבורה

נספח 62

י"ח בסיון תשכ"ט
4.6.69

חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 9), תשכ"ט-1969

1. בסעיף 27א לפקודת התעבורה⁽¹⁾ (להלן - "הפקודה") - (1) הערת השוליים תימחק ובמקומה יבוא:- "צילום רכב - ראיה קבילה"; (2) בסעיף קטן (א), ברישא, אחרי המילים "המופעלת מעל רמזור או סמוך לרמזור" יבוא:- "או במצלמה המופעלת על ידי שוטף"; (3) בסעיף קטן (א), במקום פיסקה (3) יבוא:- "(3) הימצאו של הרכב במקום האמור בפיסקה (2), או נסיעתו שם, בניגוד לאות "עמוד" או באופן אחר בניגוד להוראות פקודה זו או התקנות שהותקנו לפיה"; (4) בסעיף קטן (א), בפיסקה (4) אחרי המילים "כפי שצוין בצילום או על גביו" יבוא: "אם צוין".	<p>תיקון
סעיף 27א</p>
2. בסעיף 27ב לפקודה, אחרי "ברשותו של אדם אחר" יבוא:- "ומי הוא אותו אדם".	<p>תיקון
סעיף 27ב</p>
3. סעיף 3 לחוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 7), תשכ"ו-1966⁽²⁾ - במל.	<p>ביטול
סעיף</p>

1. דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173; ס"ח תשכ"ב, עמ' 64, 8; ס"ח תשכ"ד, עמ' 78; ס"ח תשכ"ה, עמ' 115, 183, 202; ס"ח תשכ"ו-עמ' 58; ס"ח תשכ"ז, עמ' 146.

2. ס"ח , תשכ"ו, עמ' 58.

./.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 1

סעיף 27א לפקודת התעבורה, אומר:

"צילום רכב 27א. (א) צילום שנעשה בדרך שנקבעה בחקנות, במצלמה אלקטרונית המופעלת מעל רמזור או סמוך לרמזור, יהיה ראייה קבילה בצומת-ראיה קבילה בכל הליך משפטי לגבי -

(1) מספר הרישום של הרכב המצולם המופיע בלוחית הזיהוי של הרכב שבצילום;

(2) מקום הימצא הרכב בעת הצילום;

(3) הימצאו של הרכב במקום האמור בפסקה (2) בניגוד לאות "עמוד" שניתן לגביו ברמזור;

(4) זמן הימצא הרכב המצולם במקום האמור בפסקה (2) כפי שצויין בצילום או על גביו, הכל כפי שייקבע בחקנות.

ובלבד שהוכח כי הצילום המוגש הוא העתק אמין של הסרט שהוכנס למצלמה והוצא ממנה, וכי מרגע שהובא למצלמה עד שהוגש לבית המשפט לא נעשתה בו שום פעולה שיטתית כדי לשנות פרט מפרטיו.

(ב) טר המשפטים יקבע בחקנות -

(1) אופן השמירה, האחזקה והטיפול במצלמות ובסרטים;

(2) בדיקתן וקביעת תקינותן של מצלמות;

(3) אופן הגשתם לבית המשפט של צילומים שנעשו כאמור בסעיף זה;

הגורמים המאפיינים את תנועת הרכב המנועי כיום הם עומס התנועה המגביר את צפיפותה ומהירות הנסיעה ההולכת וגדלה עקב

השכלולים בכלי הרכב ובכבישים. גורמים אלה יוצרים מצבים שבהם

קשה, ולעתים אף מסוכן, תפקידו של שוטרי המבקש לרדוף אחרי "עברייני -

תנועה" כדי לזהותו ולהביאו לדין. סכנה זו מאיימת גם על עוברי

הדרך ועל העברייני.

מוצע להפעיל פיקוח חדיש לגילוי עבירות תנועה באמצעות מצלמות,

המצלמות מתוך רכב מטטרה הנע בדרך. מצלמות אלה, המותקנות ברכב

המטטרה, מופעלות על ידי השוטרים ומצלמות את רכבו של העברייני.

על פי הצילום או סידרת צילומים ניתן להוכיח את דרך נסיעתו

של הרכב המצולם ואת העבירה שהנוהג בו עבר, כגון עקיפת רכב

כשהדרך אינה פנויה, מעבר על פס לבן בלתי-מרוסס, אי ציות לאור

האדום ברמזור, אי ציות לחמוררים, אי ציות לחמוררים, ./. .

וגם התאריך והשעה של המקרה.
בבית המשפט יופיע כעד הסוטר שצילם את הרכב ויצג את הצילום
כראיה לזהותו של הרכב המופיע בצילום.
ההוראות האמורות לעיל ייוספו להוראות הקיימות בדבר קבילות
צילומים שנעשו מעל או בסמוך לרמזור.

לסעיף 2

סעיף 27 לפקודת התעבורה אומר:

"יחזקה בדבר 27ב. צולם רכב על ידי מצלמה כאמור בסעיף 27א, רואים את בעל הרכב
אחריות בעל או את האדם האחראי לרכב, כאילו הניע את הרכב לאותו מקום,
זולת אם הוכיח שהרכב היה אותה שעה ברשותו של אדם אחר, או
שהרכב נלקח ללא הסמכתו."

מוצע להוסיף להוראה זו כי אם בעל הרכב או מי שהרכב בשליטתו לא
נהג את הרכב בשעת הצילום, יהיה עליו להוכיח, בבית המשפט, מי
נהג את הרכב אותה שעה או שהרכב נלקח ממנו שלא ברשותו.

לסעיף 3

סעיף 3 לחוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 7), תשכ"ו-1966, אומר:

3. תוקפו של סעיף 1 הוא לשנה אחת מיום תחילתו של חוק זה.
"תקופת
חוקף

עם קבלת ההוראות בדבר צילום עבירות רמזור בצמתים לפי החוק לתיקון
פקודת התעבורה (מס' 7), תשכ"ו-1966, הגבילה הכנסת את תוקפן לשנה אחת,
מיום 28.7.1966, ולאחר מכן הוארך תוקפן לפי החוק לתיקון פקודת
התעבורה (מס' 8), תשכ"ז-1967 (ס"ח 509, עמ' 146) עד יום 28.7.1969 -
כדי להעמידן במבחן נוסף.

לאור הנסיון והתוצאות החיוביים שבהפעלת המצלמות כאמור וכוונת
השלטונות להרחיב את הפעלתן, מוצע לבטל את הגבלת התוקף ולהסאיר את
ההוראות דנן כחוק של קבע.

הצעת חוק לעידוד השקעות הון (תיקון), תשכ"ט-1969

ה צ ע ת ל ח ח ל ט ה

מ ח ל י ט י מ לאשר את הצעת חוק לעידוד השקעות הון
(תיקון), תשכ"ט-1969, המ"ב, ולהניחה מיד על שולחן הכנסת.

ד ב ר י ה ס ב ר

ועדת השרים לענייני כלכלה אישרה את תזכיר הצעת החוק ביום
ח' בסיון תשכ"ט (25.5.69). העניין דחוף בגלל היותו קטור בוועידה
הכלכלית אשר תתכנס בירושלים ביום ט' בתמוז תשכ"ט (25.6.69) והרצון
לדון בהצעת החוק עוד במושב הנוכחי של הכנסת, על מנת שהיא תכנס
לתוקף לפני פתיחת כנס הוועידה הכלכלית.

על כן מוצע לשחרר את הצעת החוק מצרופה לפרטיכל המסמלה
ולהניחה מיד על שולחן הכנסת.

מוגט ע"י מ"ס סר האוצר

י"ח בסיון תשכ"ט
4.6.69

2.6.1969

חוק לעידוד השקעות הון (תיקון), תשכ"ט-1969

1. תיקון סעיף 9
בסעיף 9 לחוק לעידוד השקעות הון, תשי"ט-1959¹ (להלן - החוק העיקרי), במקום "שסה חברים" יבוא "שמונה חברים".
2. תיקון סעיף 21
בסעיף 21 לחוק העיקרי, במקום הסיפה המתחילה המלים "למפעל מאושר" יבוא -
- (1) "למפעל מאושר או למפעל מוכר;
(2) לבכס מאושר;
(3) להשקעה מאושרת;
(4) להלוואה מאושרת.
והכל כפי שפורש באישור."
3. החלפת סעיף 23
במקום סעיף 23 לחוק העיקרי, יבוא:
- "דין מפעל מוכר לבכס מאושר
23. האמור בחוק זה על מפעל מאושר חל גם
(1) על מפעל מוכר, פרט לסעיפים 140 ו-62, אולם המינהלה רשאית להעניק לו גם את הפטור שלפי סעיף 62;
(2) על בכס מאושר, פרט לסעיפים 22, 140 ו-62."
4. החלפת השם של פרק רביעי
הפרק הרביעי לחוק העיקרי, ייקרא: "דחיית תשלום אגרות ומס בולים".
5. תיקון סעיף 27א
בסעיף 27א לחוק העיקרי, אחרי "על פי הסעיפים 26 או 27" יבוא "או בדחה תשלום מס הבולים על פי סעיף 29א."

תיקון
סעיף
28

6. בסעיף 28 לחוק העיקרי - ,

(1) ברישה - אחרי "לפי סעיף 27", יבוא "או את מס הבולים שתשלומן נדחה לפי סעיף 29א";

(2) בפסקה (1) במקום "שולמו האגרות בתוספת ריבית מיום רישומה של החברה או של הגדלת הונה" יבוא: "שולמו האגרות ומס הבולים בתוספת ריבית מיום רישומה של החברה או של הגדלת הונה או מיום שבו היה עליו להגיש דו"ח הקצאת המניות, הכל לפי הענין".

הוספת
סעיף
29א

7. אחרי סעיף 29 לחוק העיקרי יבוא:

29א (א) היה ייסודה של חברה בהון מניות כלול בתכנית מאושרת, יידחה לחמש שנים סלוקו של אותו חלק מסכום מס הבולים העולה על עשרת אלפים לירות, לגבי:

מס
בולים
על
תזכיר
דו"ח
הקצאת
מניות

(1) תזכיר ההתאגדות;

(2) דו"ח על הקצאת מניות המתייחס להון המניות שהיה רשום בתזכיר ההתאגדות בעת רישום החברה ואשר לגביו ניתן אישור המיזנהלה.

(ב) נדחה תשלום מס בולים, על פי סעיף קטן (א), תרשום החברה את סכום המס הנדחה, בפנקס המשכנתאות שלה, ועל המס הנדחה יחולו הוראות סעיף 133א לפקודת החברות כאילו היה אגרה.

תיקון
סעיף
40א

8. בסעיף 40א לחוק העיקרי, בסופו יבוא -

"בנין תעשייתי" - בנין שהוקם בהתאם לתכנית מאושרת ואשר הוכח למנהל כי:

(1) בנינו נגמרה אחרי יום ג' בניסן תשכ"ח (1 באפריל 1968);

(2) לא נמכר לפני שהושכר לראשונה;

(3) כולו או עקר שטחו, בשעור שבקבע בכתב האישור, הושכר לראשונה למפעל מאושר, שהוא מפעל תעשייתי, לתקופה ובתנאים שבקבעו בכתב האישור."

9. בסעיף 40 לחוק העיקרי, אחרי "שהוא מפעל תעשייתי" יבוא "או בנין תעשייתי".
תיקון
סעיף
40
10. בסעיף 40 לחוק העיקרי, אחרי "לפקודת מס הכנסה" יבוא "מהוצאות הקמתו של הבנין התעשייתי".
תיקון
סעיף
40
11. בסעיף 40 לחוק העיקרי, אחרי "ותנאי האישור", יבוא "וכן להבטחת החזרת המענק במקרה סיבוטל, על פי סעיף 75א(א)".
תיקון
סעיף
40
12. בסעיף 40 לחוק העיקרי, בסופו יבוא: "או סבעל הבנין התעשייתי הסכים אותו למפעל מאושר שהוא מפעל תעשייתי".
תיקון
סעיף
40
13. בסעיף 47א לחוק העיקרי -
תיקון
סעיף
47
(1) בסעיף קטן (א) אחרי "או איגרת חוב" יבוא "לתקופה של סתיים-עשרה סנים לפחות".
(2) בסעיף קטן (ב)(2) במקום פסקאות מסנה (א) ו-(ב) יבוא "אך לגבי הכנסה מדיבידנד לא יינתן הפטור אלא עד ליום (1 בינואר 1975)."
14. במקום סעיף 52 לחוק העיקרי יבוא: "יחיד, שהיה לתוסב ישראל וקבל הכנסה שהוטגה או סבבעה מחוץ לישראל, או שהיה לו ריווח הון ממכירת ככס הנמצא מחוץ לישראל ואסר היה בבעלותו ערב היותו לתוסב ישראל, יפטרנו סר האוצר, לפי בקסתו, מם עליהם סבע סנים מיום סבעטה תוסב ישראל."

הוספת
פרק
סביעי 2

15. אחרי פרק סביעי 1 יבוא:
"פרק סביעי 2: הטבות במס לחברות למסחר בינלאומי ולבעלי
מניותיהן.

הגדרות 53ה. בפרק זה -

"מסחר בינלאומי" - מסחר המתנהל כולו מחוץ לישראל ואינו
כולל יצוא מישראל או יבוא אליה;

"חברה למסחר בינלאומי" - חברה הרשומה בישראל כחברה
בזכרית, ואטר כל עיסוקה הוא במסחר
בינלאומי; לענין זה לא יראו כעיסוקה
של החברה, עיסוק אחר שהוא טפל למסחר
הבינלאומי, וסאוסר מראש על ידי המינהלה.

"תושב חוץ" - לרבות מי שהיה תושב חוץ בעת שרכש מניות
בחברה למסחר בינלאומי;

"מס" - מס הכנסה לרבות מס על רווח הון וכל מס אחר המוטל
על הכנסה.

סאר המובחים - כמטמעותם בפקודת מס הכנסה (להלן - הפקודה)³.

הטבות 153. סר האוצר, רסאי על פי המלצת המינהלה, לפטור ממס,
לחברה
ולבעלי
מניותיה
כולו או מקצתו -

(1) הכנסתה של חברה למסחר בינלאומי, סמקורה במסחר
בינלאומי, וסרואים אותה כמופקת בישראל רק לפי
סעיף 5(1) לפקודה; פטור זה יכול להנתן לתקופה
סלא תעלה על 10 סנים מטבת המס הראסונה בה
היתה לחברה הכנסה חייבת;

(2) דיבידנד שחולק לתושב חוץ על ידי חברה למסחר בינלאומי מתוך הכנסה שביתן עליה פטור לפי פסקה (1); כללה הכנסתה של החברה גם הכנסה אחרת, יחול הפטור רק על אותו חלק מהדיבידנד שסיעורו כיחס הכנסתה של החברה ממסחר בינלאומי, לכלל הכנסתה; פטור זה יכול להנתן לתקופה שלא תעלה על 20 שנה מסבת המס הראשונה בה היתה לחברה הכנסה חייבת.

פטור 53ז. מסביתן פטור לפי סעיף 53, יהיה גם ררוח הון פטור ממס ררוח הון
ממס; אם:

(1) הוא נבע לחברה ממכירת בכסים שמחוץ לישראל, בתקופת הפטור שביתן לגבי הכנסת החברה.

(2) הוא נבע לתושב חוץ, ממכירת מניות בחברה, בתקופת הפטור שביתן לגבי הדיבידנד.

16. בסעיף 74 לחוק העיקרי -

תיקון
סעיף
74

(1) בפסקה (1) לסעיף קטן (ב), במקום הריטא, ועד המלים "ייקבע באופן אחר" יבוא: "המינהלה תקבע, את האופן שבו יחושב אותו חלק מהכנסתו החייבת של המפעל, שיש לראותו כהכנסה חייבת של החלק המאוטר." והגדרת "בכסים קבועים", תמחק.

(2) פסקה (2) לסעיף קטן (ב), תמחק ופסקה (3) תסומן (2);

(3) סעיף קטן (ג) יימחק.

17. בסעיף 75א לחוק העיקרי, סעיף קטן (ד) יסומן (ה) ולפניו יבוא:

תיקון
סעיף
75א

"(ד) קבלה חברה מענק רביתן עליה צו פירוק, לפני שקיימה את האמור בסעיף קטן (א), יראו את צו הפירוק כהחלטת המינהלה לביטול המענק לפי הסעיף הקטן האמור, אלא אם החליטה המינהלה שלא לבטל את המענק או לבטל רק מקצתו."

תיקון
סעיף
94

18. בסעיף 94 לחוק העיקרי -

(1) אחרי "(להלן בסעיף זה - תקופת ההסקעה)", יבוא:
"ובטל בזין תעשיית טבנייתו בגמרה לפני יום
י"ט בתמוז תשל"ב (1 ביוני 1972)";

(2) בתוספת, אחרי "בנינים" יבוא "בנינים תעשייתיים".

הוראות
מעבר

19.

רכס אדם איגרת חוב לפני תחילת חוק זה -

(1) אין בסעיף 47א(ב)(2) כפי שתוקן, כדי לגרום
מזכירות שהיו לו אילולא תוקן הסעיף.

(2) רואים אותו מתחילת חוק זה ואילך כזכאי לפטור
המוענק מכוח תיקון הסעיף, אם היה זכאי לכך אילו
רכס את איגרת החוב אחרי תחילתו של חוק זה.

1. ס"ח 239, תשי"ט, עמ' 234;
ס"ח 335, תשכ"א, עמ' 78;
ס"ח 383, תשכ"ג, עמ' 14;
ס"ח 442, תשכ"ה, עמ' 39.
2. חא"י כרך א', פורק כ"ב, עמ' 155;
ס"ח תשכ"ה, עמ' 124.
3. דגני מדינת ישראל, בוסח חדש 6, עמ' 120.

3.6.1969

מ ב ו א

הצעת החוק עוסקת במספר הקלות עידוד נוספות, ואלה העיקריות שבהן:

1. מפעל מוכר

החוק הקיים מזכה מפעל מאושר בהטבות שונות לגבי מסים ישירים ועקיפים ובמתן מענק, והכל כמפורש בחוק, ללא אפשרות להגבילם בתנאים או לצמצמם.

מטרת התיקון המוצע היא לאפשר הענקת הטבות מצומצמות יותר משל מפעל מאושר למפעלים מסוימים הראויים לעידוד, שייקראו מפעלים מוכרים.

כיום הזה מדיניות מרכז ההשקעות היא לאשר מפעלים אם הם עשויים לתרום תרומה ניכרת להגדלת היצוא. לפי זה מותנה מתן האישור למפעלי תעשייה במרכז הארץ בתנאי שייצאו לפחות 50% ממוצריהם.

אך בשנתיים האחרונות הוקמו והתפתחו מפעלים, שאמנם אינם מייצאים 50% ממוצריהם, אך הם מפעלים חוסכי יבוא כגון שהם מייצרים מוצרים חיוניים לצרכי מערכת הבטחון. מפעלים אלה ראויים לעידוד, אך אין מקום לתת להם מענק, ובדרך כלל גם לא פטור ממסים עקיפים. מוצע שמפעלים אלה ייחשבו למפעלים מוכרים שיהיו זכאים לפי החוק לכל ההקלות הניתנות למפעלים מאושרים למעט מענק ופטור ממסים עקיפים, אלא שמינהלת מרכז ההשקעות תהא מוסמכת להעניק, לפי הצורך, גם פטור ממסים עקיפים.

2. דחיית תשלומי מס הבורלים

שיעור מס הבורלים המוטל על תזכיר ההתאגדות של חברה ועל דו"ח של הקצאת מזיות הוא 0.75% מערכן של המזיות. מס זה יש לשלם עם רישומה של החברה, עוד בטרם תהלה בעסקיה, והוא בטל כבד מאד על חברות שהון המזיות שלהן גדול.

מוצע לדחות את מועד תשלומן של חלק ממס הבולים. חברה בעלת מפעל מאושר, שהונה עולה על מיליון ורבע לירות, תצטרך לשלם על התזכיר שלה עם רישומה מס בולים שלא יעלה על עשרת אלפים לירות, ואילו תשלום היתרה יידחה חמש שנים.

הוא הדין בדו"ח של הקצאת מזירות, לגבי המזירות שהוציאה החברה בתחום ההון מאושר על ידי מינהלת מרכז ההשקעות.

3. בנין תעשייתי

החוק הקיים מזכה מפעל מאושר שהוא מפעל תעשייתי - במענק. המענק ניתן באחוזים מסויימים ממחיר הנכסים של המפעל. במונח "נכסי מפעל" כלולים, אמנם, גם בנינים, אולם רק בנין שהוא בבעלותו של בעל המפעל התעשייתי או בחכירתו לתקופה של 25 שנים לפחות, והוא מימן את בנייתו והבנין משמש את המפעל התעשייתי. לפי זה, בנין שהוא עצמו משמש כנשא לתכנית מאושרת ושלבעליו אין מפעל תעשייתי - אינו מזכה במענק.

כיום יש נטיה בקרב משקיעים בישראל, ובעיקר בקרב משקעי החוץ, לרכז את מלוא השקעתם בציוד המפעל ותיפעולו, ולא בבניית הבנינים, והם מעדיפים לשכור את הבנינים הדרושים למפעל. כדי לאפשר לבעלי בנינים כאלה להשכירם בדמי שכירות טובים, מן הראוי הוא לתת להם אותן ההטבות שהיה מקבל בעל מפעל תעשייתי אילו היה הוא עצמו בונה את בניינו.

על כן מוצע, לתקן את ההוראות המדברות במענק, ולאפשר מתן מענק גם לבעלי בנינים שבנו אותם לפי תכנית מאושרת, לשם השכרה למפעל תעשייתי מאושר, בהתאם לתנאים שתקבע מינהלת מרכז ההשקעות.

4. פטור לריבית על אג"ח מסוימות

סעיף 47א לחוק הקיים מעניק לתושב חוץ, המקבל ריבית מאיגרת חוב הנסחרת בבורסה, פטור ממס עליה. פטור זה מוענק רק לתושבי חוץ שאינם מקבלים בארץ מושבם הקלה ממסי כפל על הכנסה כזאת, ולתושבי חוץ, שעל פי הסכם למניעת כפל מסים רואים אותם בארץ מושבם כאילו שילמו את המס שלגביו ניתן פטור.

הפטור לגבי הריבית הוא לתקופה של שמונה שנים מיום שאגרת החוב נכללה לראשונה ברשימת ניירות הערך הנסחרים בבורסה.

היות והמגמה היא לעודד תושבי חוץ לתת הלוואות לזמן ארוך, במצא שהפטור במתכונתו הקיימת מחטיא את המטרה. שכן מי שרוצה להנות מהפטור יקנה רק אגרות חוב שהן לתקופה שאיננה יתרה על שמונה שנים, אפילו אם יש ברצונו להסקיע לתקופה ארוכה יותר.

על כן מוצע להחליף את ההוראה הקיימת הוראה שתקבע, כי הפטור יינתן רק לריבית על אגרות חוב שהן לתקופה של סתים עשרה שנים לפחות והפטור עליהן לא יהיה מוגבל בזמן.

חברה למסחר בינלאומי

(5)

לאחרונה התברר, כי בעליהן של חברות קיימות הפועלות מחוץ לישראל מעונינים לעלות ארצה בלי לחסל את עסקיהם בחו"ל. מאחר שהסליטה וההנהלה של החברות הללו יהיו מופעלים בישראל, יחוייבו במס ישראלי בוסף על מסי חוץ שיהא עליהם לסלם, למעט, כמובן, תושבי ארצות שמהן יש לישראל הסכמים למניעת כפל מס.

חובתן של חברות כאמור לסלם מס בישראל בובעת/מהוראות טעיף 5(1) לפקודת מס הכנסה, הקובע כי רווח או הסתכרות שהפיק אדם מעסק שהסליטה בו וניהולו מופעלים בישראל, יראו אותם כאילו הופקו בישראל. במצא שחברות שכל פעילותן היא מחוץ לישראל יהיו חייבות כאן במס רק מטום שהסליטה בהן וניהולם נעשים בישראל.

כדי להקל על אנשים כאלה, ובמגמה לסלב במסחר הבינלאומי את המוניטין והידע הישראליים, מוצע - לתת לסר האוצר סמכות לפטור, באיסור מינהלת מרכז ההתקעות, את החברה הנכרית ואת בעלי מניותיה, לתקופה מוגבלת, ממס הכנסה וממס על רווח הון לגבי עסקאותיהם במסחר הבינלאומי.

3.6.69

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 1

סעיף 9 אומר:

"הממשלה תמנה למינהלה ששה חברים נוספים על המנהל והם יהיו בתוקף תפקידם גם חברי המועצה."

מבטיון עבודתה של המינהלה התברר שיש מקום לשתף בה גורמים נוספים, ובעיקר את המטפלים בתיירות. לשם כך מוצע להגדיל את מספר חברי המינהלה.

לסעיפים 2 ו-3

סעיף 21 אומר:

"המפעל או הנכס - לרבות הרחבתם - או ההשקעה או ההלוואה, או אותו חלק מהם, שביצועם הוא נושא תכנית מאושרת, יהיו למפעל מאושר, לנכס מאושר, להשקעה מאושרת או להלוואה מאושרת במידה שפורטו באישור."

מוצע לקיים סוג נוסף של מפעל הראוי לעידוד - מפעל מוכר. ההבחנה בין שני סוגי מפעלים אלה תתבטא רק בהיקף ההטבות שיינתנו להם. מפעל מאושר זכאי לכל ההטבות, במסים ישירים ועקיפים, ואם הוא מפעל תעשייתי - גם למענק, ואילו מפעל מוכר יהיה זכאי רק להטבות במסים ישירים, אלא שתינתן למינהלה סמכות להעניק לו גם פטור ממסים עקיפים.

לפי זה יתוקנו סעיף 21 וגם סעיף 23, שזו לשונם:

"האמור בחוק זה על מפעל מאושר, חל גם על נכס מאושר, פרט לסעיפים 22, 40 ו-62." (סעיף 22 קובע כי לא יוכר מפעל כמפעל מאושר, אלא אם הוא בבעלות חברה או אגודה שיתופית, אלא אם הסכימה המינהלה לצורת בעלות אחרת; סעיף 40 קובע כי מפעל מאושר שהוא מפעל תעשייתי, זכאי למענק; וסעיף 62 מעניק פטור ממסים עקיפים לטובין המיועדים להקמתו או הרחבתו של מפעל מאושר.)

מינהלת מרכז ההשקעות תקבע את המבצעים למתן אישור למפעל מוכר, כשם שהיא הקובעת את המבצעים למתן אישור למפעל מאושר. הכוונה היא לאשר כמפעלים מוכרים את המיצרים לצרכי מערכת הבטחון במחירים סבירים ומחליפים יבוא חיוני למערכת הבטחון.

לסעיפים 4 - 7

(א) שמו של הפרק הרביעי לחוק הוא: "דחיית תשלום אגרות". מוצע להוסיף לפרק זה גם הוראה בענין דחיית מס בולים, ולפי זה יתוקן שם הפרק.

(ב) שער מס הבולים על תזכיר ההתאגדות של חברה הוא 0.75% מערכן של המניות שלקחו החותמים על התזכיר. גם על דו"ח של הקצאת מניות מוטל מס בולים בשער כזה מערכן של המניות שהדו"ח מתייחס אליהן. את מס הבולים על מסמכים אלה יש לשלם עם רישומה של החברה (התזכיר) ובראשית צעדיה (הקצאת מניותיה), בטרם תחלה בעסקיה. דבר זה הוא בטל כבוד, ביחוד על חברות שהובן גדול.

על כן מוצע לאפשר דחיית חלק מתשלום מס הבולים לתקופה של חמש שנים, כשם שהחוק העיקרי מאפשר דחיית תשלום אגרת הרישום ואגרת ההון של החברה ואגרת העברת המקרקעין. לשם כך יש להוסיף את סעיף 29א שבו ייקבע גם, כי סכום מס הבולים שתשלומם נדחה יירטם לידיעת הציבור בפנקס המסכנתאות של החברה ובפנקס המסכנות והשעבודים שאצל רשם החברות - בדומה לאגרות שתשלומן נדחה.

(ג) סעיפים 27א ו-28 לחוק העיקרי מקלים על גבייתם של האגרות שנדחו, במקרה שהחברה מתפרקת לפני תשלומן או שהיא לא מסלמת אותן כעבור תקופת הדחיה וזו לטובתם:

"27א. נדחה תשלום אגרת הרישום ואגרת ההון על פי הסעיפים 26 או 27, והחברה מתפרקת לפני מועד התשלום הנדחה, יראו את מועד פרעונו של האגרות האמורות כאילו חל תוך 12 חדשים לפני התאריך המתאים כמשמעותו בסעיף 220א(6) לפקודת החברות.

28. לא שילמה חברה במועד הנדחה את האגרה שתשלומה נדחה לפי סעיף 27, רשאי רשם החברות למחוק את שמה מפנקס הרישום, ובלבד שקודם המחיקה פרסם הודעה ברשומות המזמינה נושים של אותה חברה להתייצב לפניו תוך שלושים יום מיום פרסום ההודעה וליתן טעם מדוע לא יימחק שם החברה. לא הובאו לפני רשם החברות טעמים טבירים, ייחמק שם החברה מפנקס הרישום ולא יצורה בית המשפט על החזרתו לפנקס על פי סעיף 242(6) לפקודת החברות, אלא אם -

(1) שולמו האגרות בעוספת ריבית מיום רישומה של החברה או של הגדלת הוצה עד יום התשלום למעשה, במיעור החוקי המקסימלי שבקבע לפי חוק הריבית, תשי"ז-1957 או לפי סעיף 56 לחוק בנק ישראל, תשי"ד-1954, הכל לפי השיעור הגבוה יותר;

(2) הבקשה על החזרה הוגשה תוך ששה חדשים מהיום שבו רואים את החברה כמחוקה."

מוצע להחיל הוראות אלה גם לגבי מס הבולים שתשלומם נדחה.

לסעיפים 8-10

סעיפים 40א-140 דנים בזכותו של מפעל מאושר למעבד ובשעורו של המעבד, וזו לשונם:

"40א. בפרק זה -

"מפעל תעשייתי" - לרבות מכרה או מפעל אחר להפקת מחצבים, שאיננו מפעל לחיפוש נפט - כמשמעותו בחוק הנפט, תשי"ב-1952 - או להפקתו;

"נכסי המפעל" - בנינים, מכונות וציוד אחר -

למעט רכב מנועי פרטי כמשמעותו בפקודת התעבורה - שהם בבעלותו של בעל המפעל המאושר ומשמשים את המפעל בהתאם לתכנית מאושרת, ולא היה בהם כל שימוש קודם, ולרבות נכסים שהובאו לישראל באישור המינהלה לענין זה כשהם משומשים ולא היה בהם שימוש קודם בישראל;

"פיתוח קרקע" - הכשרת קרקע ופיתוחה שבעשר לצרכי המפעל מאושר בהתאם לתכנית מאושרת;

"בנין שבבעלותו של בעל מפעל מאושר" - לרבות בנין המטמט את המפעל המאושר ושבנייתו מומנה על ידי בעל המפעל, והוא קנוי לו על פי חוזה לתקופה של 25 שנים לפחות.

140. בעל מפעל מאושר שהוא מפעל תעשייתי יהא זכאי למענק מאת המדינה בהתאם להוראות פרק זה ובכפוף לאמור בסעיף 94, אולם אם המפעל הוא מכרה או מפעל אחר להפקת מחצבים, או מפעל לעיבוד מחצבים שהופקו בישראל, לא יהא בעליו זכאי למענק אלא אם מתן המענק אושר על ידי שר האוצר, שר המסחר והתעשייה ושר הפיתוח.

140ג. המענק יהיה באחוזים המפורטים בתוספת מן המחיר המקורי של נכסי המפעל, כמטמעותו לענין סעיף 21 לפקודת מס הכנסה, ומן ההוצאות שהוצאו על ידי בעל המפעל לפיתוח קרקע.

מפעל מאושר שהוא מפעל תעשייתי זכאי איפוא לקבל מענק גם על בנינים המטמטים את המפעל המאושר בהתאם לתכנית המאושרת, אם הם בבעלותו או שהוא מימן את בנייתם והם מוחכרים לו לתקופה של 25 שנים לפחות.

כיום מעדיפים המשקיעים לשכור את הבנינים הדרושים למפעל במקום לבנותם, כדי לרכז את מאמציהם בציוד המפעל ובתיפעולו, אולם כדי לאפשר להם לשכור בנינים כאלה בדמי שכירות סבירים, צריך להקל על בעלי הבנינים כדרך שהיו מקילים על בעלי המפעלים המאושרים, אילו היו בונים בעצמם,

מוצע, לאפשר מתן מענק למפעל מאושר שבושאו הוא בנין תעשייתי, היינו בנין המיועד להשכרה למפעל תעשייתי מאושר לשימוש של אותו מפעל, בהתאם לתנאים שתקבע מנהלת מרכז ההשקעות.

לשם כך צריך להוסיף לסעיף 140א הגדרה של בנין תעשייתי; ולהחיל על בנין תעשייתי את הסעיפים 140ב ו-140ג.

לסעיף 11

סעיף 40 אומר:

"המעבד יינתן לאחר שנחתמו ערובות להנחת דעתו של המנהל בדבר קיום התכנית המאושרת ותנאי האישור, ובלבד שלא תידרש ערובה העולה על סכום המעבד".

מוצע לתקן את הסעיף כדי להבהיר שאפשר לקבל ערובות גם לשם הבטחת החזרת המעבד במקרה שהוא יבוטל.

לסעיף 12

סעיף 40 אומר:

"המעבד ישולם לא יאוחר משלושים יום לאחר התאריך שבו הוכח להנחת דעתו של המנהל כי בעל המפעל הוציא את ההוצאות על רכישת מכסי המפעל או על ייצורם או כי הוא הוציא את ההוצאות על פעולות פיתוח קרקע".

מוצע להחיל את הוראות הסעיף גם על בבין תעשייתי.

לסעיף 13

סעיף 47א לחוק העיקרי דן בפטור לתושבי חוץ מסוימים על הכנסה מניירות ערך וזו לשונם של סעיפים קטנים (א) ו-(ב) שאותם מוצע לתקן:

"47א (א) בסעיף זה, "נייר ערך" - מניה או איגרת חוב שהוצאו על ידי חברה והנסחרות באמצעות בורסה לניירות ערך שהוכרה לצורך זה על ידי שר האוצר (להלן - הבורסה).

(ב) (1) תושב חוץ המקבל הכנסה מדיבידנדו או מריבית על נייר ערך והוא אינו מקבל בארץ מושבו הקילה ממטי כפל על ההכנסה כאמור או שעל פי הסכם בדבר מניעת מסי כפל על הכנסה רואים אותו בארץ מושבו כאילו שילם את המס שהיה משלם אלמלא הוראות סעיף זה - יהיה פטור ממס הכנסה על אותה הכנסה.

(2) הפטור ממס יינתן מיום שאתו נייר ערך בכלל לראשונה ברשימת ניירות ערך הנסחרים באמצעות הבורסה או מיום ו' בתמוז תש"ך (1 ביוני 1960) הכל לפי המועד המאוחר יותר -

(א) אם ההכנסה היא מריבית - תוך 8 שנים מהמועד האמור.

(ב) אם ההכנסה היא מדיבידנד - עד ליום כג' בטבת תש"ל (1 בינואר 1970)."

(א) לפי החוק העיקרי ניתן איפוא הפטור לגבי ריבית לתקופה של שמונה שנים מיום שאגרת החוב בכללה לראשונה ברשימת ניירות הערך הנסחרים בבורסה.

הוראה זו גורמת, שמי שרוצה לזכות בפטור לפי סעיף זה רוכש אגרות חוב לתקופה של שמונה שנים בלבד. זה נובד את המטרה למסוך לארץ הלוואות לזמן ארוך. על כן מוצע לקבוע כי יינתן פטור לגבי ריבית רק באגרות חוב שהן לתקופה של שנים עשרה שנים לפחות, ולגבי אגרות כאלה לא יהיה הפטור מוגבל בזמן. לשם כך תתוקן ההגדרה של "נייר ערך" ותמחק ההגבלה של הפטור לשמונה שנים בלבד.

(ב) הפטור לגבי דיבידנד עומד לפי החוק הקיים, להסתיים, ביום 1 בינואר 1970. קיים חשש שאם לא תוארך תקופת הפטור, יעדיפו אנשים שהיו מוכנים להשקיע את הונם בהסקעה קבועה בישראל, להשקיע את כספם באגרות חוב המזכות בפטור. ברור שמבחינת המסק עדיפה השקעה במניות, ועל כן מוצע להאריך את תקופת הפטור.

לסעיף 14

סעיף 52 אומר:

"יחיד שהיה תושב ישראל וקיבל הכנסה שהושגה או שנבעה מחוץ לישראל, לפטרנו שר האוצר, לפי בקשתו, ממס עליה שבע שנים מיום שנעשה תושב ישראל."

הסעיף האמור מדבר במס הכנסה ואיבנו חל על רווח הון שנבע לאותו אדם, אפילו אם מקורו של רווח ההון הוא ממכירת נכסים הנמצאים מחוץ לישראל; וזאת בגלל הוראה מפורשת שבפקודת מס הכנסה, שלפיה רואים רווח הון של תושב ישראל כאילו נצמח או הופק בישראל בין שהמכירה נעשתה בישראל ובין שנעשתה מחוץ לישראל.

מטרתו של סעיף 52 לחוק העיקרי היתה לעודד אנשים להיעשות תושבי ישראל, על ידי מתן פטור ממס הכנסה בתקופה מסוימת על הכנסותיהם שמקורם מחוץ לישראל. מה טעם להבחין בין הכנסה רגילה לבין רווח הון? על כן מוצע להשוות שני סוגי ההכנסות ולהעניק פטור ממס גם על רווח הון שהפיק יחיד שנעשה תושב ישראל ממכירת נכסים שיש לו מחוץ לישראל ושהיו בבעלותו לפני שנעשה תושב ישראל.

לסעיף 15

סעיף 5(1) לפקודת מס הכנסה אומר בענין זה:

"בלי לגרוע מהוראות כל דין בדבר מקום ההכנסה יראו כהכנסה מופקת בישראל:

(1) ריווח או השתכרות שהפיק אדם מעסק שהשליטה בו רגילה מופעלים בישראל, או ממטלה-יזם שבדרך כלל הוא עוסק בו בישראל;"

על סמך הוראה זו מוטל בארץ מס על הכנסתה של חברה למסחר בינלאומי שהנהלתה בארץ, אף אם ההכנסה איננה מגיעה לישראל. היות ועולים חדשים פטורים מהחובה למכור את מטבע החוץ שלהם במשך 10 שנים, הרי שבעלי חברה כזאת אם יבואו להסתקע בארץ יהיו חייבים במס כאן, רק בגלל העובדה שבאו לארץ, ועל אף העובדה שהם ממשיכים את עסקיהם בחו"ל ואף מתחייבים שם במס. לפי הוראה זו יהיו חייבים במס ישראלי גם בעלי מניות של חברה כזאת, אף אם לא יבואו ארצה ואף אם אין להם כל קשר לארץ פרט לעובדה שהם בעלי מניות בחברה שהנהלה שלה מופעלת בישראל.

על כן מוצע לתת לסר האוצר, בהמלצת מינהלת מרכז ההסקעות, סמכות לפטור מהמס כולו או מקצתו:

- (1) את ההכנסה של חברה למסחר בינלאומי ממסחר בינלאומי-במשך תקופה שלא תעלה על 10 שנים משנת המס הראשונה שבה היתה לחברה הכנסה חייבת. באותה תקופה שבה לפטור הסר את ההכנסה של החברה, תהיה החברהפטורה גם ממס על רווח הון שהיא תפיק מסכירת זכסית ממחוז לישראל.
- (2) דיבידנד שחולק לתושב חוץ על ידי החברה והנובע מתוך הכנסה שניתן לה פטור כאמור לעיל. תקופת הפטור לגבי הדיבידנד לא תעלה על 20 שנה משנת המס הראשונה שבה היתה לחברה, לראשונה, הכנסה חייבת.
- באותה תקופה שבה לפטור הסר את הדיבידנד, יהיו בעלי המניות שהם תושבי חוץ, פטורים גם ממס על רווח ההון שיפיקו שעה שימכרו את מניותיהם בחברה.

לטעיף 16

טעיף 74 אומר:

- "(א) מפעל שחלקו מפעל מאושר וחלקו אינו מפעל מאושר, בין אם החלק שאינו מאושר הוקם לפני מתן האישור ובין לאחר מכן אך מחוץ למסגרת התכנית המאושרת, יהיה זכאי להטבות, הקבועות בחוק זה למפעל מאושר, לגבי החלק שאושר בלבד.
- (ב) מפעל שחלק ממנו מזכה בסנת מס מסויימת להטבות לפי סעיף 47 (א) או (ג) (להלן - חלק מאושר) -

- (1) יראו כהכנסתו החייבת של החלק המאושר, טיעור יחסי מהכנסתו החייבת של המפעל כולו, שהוא כיחס שבין טורי הזכסית הקבועים בחלק המאושר לבין טורי הזכסית הקבועים של המפעל כולו באותו זמן, אולם רטאית המינהלה, אם ראתה שטם מיוחד לעטות כן, לקבוע כי היחס האמור ייקבע באופן אחר. הפחת ולאחריו הפחת המואץ יזוכו לגבי כל חלק מהמפעל רק מההכנסה החייבת של אותו חלק ולגבי הזכסית טבו; היתה ההכנסה החייבת של החלק המאושר קטנה מסכום הפחת והפחת

המראץ שביתן לניכוי באותו חלק, תותר יתרת הפחת המראץ
לניכוי בסנים הבאות בזו אחר זו, כנגד ההכנסה החייבת
של החלק המאושר בלבד;

בפסקה זו -

"פחת" - במכסה הקבועה בתקנות מס הכנסה (פחת), 1941;

"פחת מראץ" - מכסת היתר של הפחת שביתן לבקשו על פי סעיף
42;

"הכנסה חייבת" - לפני ניכוי הפחת והפחת המראץ;

"נכסים קבועים" - לרבות נכסים המסמנים את המפעל אף אם
אינם של בעל המפעל;

(2) המנהל רשאי לקבוע כי לענין חישוב היחס כאמור בפסקה (1)
לא יובאו בחשבון נכסים שבתקיימו בהם שלוש אלה:

(א) הנכסים הם מבני שירותים או מיתקני שירותים, ציוד
משרדי או רכב מנועי פרטי כמסמעותו בפקודת התעבורה;

(ב) הם נרכשו תוך שלוש שנים מיום הפעלת החלק המאושר;

(ג) מחירם המקורי, כפי שבקבע לענין סעיף 21 לפקודת מס
הכנסה, אינו עולה על 10% ממחירם המקורי של כל
הנכסים הקבועים הכלולים בתכנית המאושרת.

(3) טיעור הדיבידנד המסולם על ידי המפעל מהכנסתו החייבת
בשנת מס מסויימת והזכאי להסבות לפי סעיף 47(ב) יהיה
כיהס שבין ההכנסה החייבת של שני חלקי המפעל, לפי החישוב
כאמור בפיסקה (1) באותה שנה.

(ג) התעורר ספק בדבר שווי הנכסים הקבועים האמורים, יקבעוהו
בסכום שאפשר לקבל בעדם במכירה ממוכר מרצון לקונה מרצון, או בדרך
שתיקבע המיניהלה.

מתברר, שקביעת היחס לפי שווי הנכסים איננו משקף בדרך כלל את היחס האמיתי של הרווחים בין שני חלקי המפעל. במצא, כי המבחן העיקרי הקבוע בחוק איננו המבחן האופייני.

על כן מוצע לתת למינהלה סמכות לקבוע בכל מקרה, לפי בטיבותיו, את המבחן לקביעת היחס של הרווחים מהחלק המאושר. מי שחולק על החלטת המינהלה לפי סעיף זה רשאי לערור עליה לפי סעיף 25.

לסעיף 17

סעיף 75א דן בביטול המענק; וזו לשונו:

"75א. (א) ניתן לבעל מפעל מענק לפי הפרק השישי, ולא קוימה הוראה מהוראות חוק זה או מהתקנות שהותקנו על פיו, או לא בוצעה התכנית המאושרת, כולה או מקצתה, או לא קויים תנאי מתנאי האיטור, רשאית המינהלה להחליט על ביטול המענק, כולו או מקצתו.

(ב) טכום המענק שבוטל כאמור בסעיף קטן (א), חייב בעל המפעל להחזירו תוך שלושים יום מן התאריך בו בשלחה לו הודעה על הביטול, או במועד מאוחר יותר שתקבע המינהלה, בצירוף ריבית מיום קבלת המענק בשיעור המקסימלי המותר על-פי חוק הריבית, תשי"ז-1957.

(ג) הושג המענק על יסוד הודעות כוזבות או מטעות בירודעין תבטלו המינהלה, ובעל המפעל יהא חייב להחזירו תוך שלושים יום מן התאריך בו בשלחה לו הודעה על הביטול, בתוספת 100% מסכמו ובצירוף ריבית מיום קבלתו בשיעור המקסימלי המותר על-פי חוק הריבית תשי"ז-1957.

(ד) הוראות סעיף זה אינן גורעות מכל דין אחר."

אך יקרה שחברה בעלת מפעל מאושר שקיבלה מענק מתפרקת לפני שבצעה את התכנית המאושרת, או לפני שמלאה את תנאיה, או שלא קיימה את הוראות החוק; במקרה כזה רשאית המינהלה לפי הסעיף האמור, להחליט על ביטול המענק. אולם לא תמיד צודע למינהלה דבר פירוק החברה ונמנעת האפשרות לבטל את המענק בעוד מועד ולממש את הערובות להחזרתו.

על כן מוצע, שצו פירוק החברה ייחשב כהחלטת המינהלה על ביטול המענק, ומיד יחולו ההוראות המחייבות להחזירו בצירוף ריבית. עם זאת תינתן למינהלה הסמכות להחליט, לפי המקרה, שהמענק לא יבוטל או שיבוטל רק הלקו.

לסעיף 18

סעיף 94 אומר:

"94. הזכות למענק כאמור בפרק השמיני אינה בתובה אלא לבעל מפעל שקיבל אישור כמפעל מאושר לפני ד' בסבת תשל"א (1 בינואר 1971) ורק בשל נכסים שהיו לנכסי המפעל ופיתוח קרקע שבוצע לאחר י"ב בתמוז תשכ"ו (30 ביוני 1966) ולפני י"ט בתמוז תשל"ב (1 ביוני 1972) (להלן בסעיף זה - תקופת ההשקעה).

לענין זה "נכסים שהיו לנכסי המפעל" ו"פיתוח קרקע שבוצע" בתקופת ההשקעה -

(1) לגבי מכונות וציוד - כשהם הגיעו לתחום המפעל תוך תקופת ההשקעה;

(2) לגבי בנינים ופיתוח קרקע - כשתחילתם וסיומם של הבניה או הפיתוח הם תוך תקופת ההשקעה."

מאחר שבחוק המוצע ניתנת גם לבעלו של בנין תעשייתי הזכות לקבל מענק, יש להחיל את סעיף 94 גם על בנין תעשייתי.

לסעיף 19

מוצע לקבוע במפורש:

כי זכויותיהם של תושבי חוץ שרכשו, לפני תיקון החוק, אגרות חוב לתקופה של שמונה שנים, לא ייפגעו על ידי התיקון האמור.

כי אותם תושבי חוץ שרכשו לפני תיקון החוק, כמוצע, אגרות חוב לתקופה של שנים עשרה שנים לפחות, יקבלו מתחילת חוק זה ואילך פטור על הריבית מאגרות חוב אלה אף אם תקופת הפטור לפי החוק הקודם כבר חלפה.

הצעת חוק לעידוד השקעות הון (תיקון), תשכ"ט-1969

ה צ ע ת ל ח ח ל ט ה

מ ח ל י ט י מ לאשר את הצעת חוק לעידוד השקעות הון
(תיקון), תשכ"ט-1969, המ"ב, ולהניחה מיד על שולחן הכנסת.

ד ב ר י ה ס ב ר

ועדת השרים לענייני כלכלה אישרה את תזכיר הצעת החוק ביום
ח' בסיון תשכ"ט (25.5.69). העניין דחוף בגלל היותו קסור בוועידה
הכלכלית אשר תתכנס בירושלים ביום ט' בתמוז תשכ"ט (25.6.69) והרצון
לדון בהצעת החוק עוד במושב הנוכחי של הכנסת, על מנת שהיא תכנס
לתוקף לפני פתיחת כנס הוועידה הכלכלית.

על כן מוצע לשחרר את הצעת החוק מצרופה לפרטיכל הממשלה
ולהניחה מיד על שולחן הכנסת.

מוגש ע"י מ"מ סר האוצר

י"ח בסיון תשכ"ט
4.6.69

2.6.1969

חוק לעידוד השקעות הון (תיקון), תשכ"ט-1969

1. תיקון סעיף 9 בסעיף 9 לחוק לעידוד השקעות הון, תשי"ט-1959¹ (להלן - החוק העיקרי), במקום "שסה חברים" יבוא "שמונה חברים".
2. תיקון סעיף 21 בסעיף 21 לחוק העיקרי, במקום הסיפה המתחילה המלים "למפעל מאושר" יבוא -
- (1) "למפעל מאושר או למפעל מוכר;
- (2) "לזכס מאושר;
- (3) "להשקעה מאושרת;
- (4) "להלוואה מאושרת.
- והכל כפי שפורש באישור.
3. החלפת סעיף 23 במקום סעיף 23 לחוק העיקרי, יבוא:
- "דין מפעל מוכר וזכס מאושר 23. האמור בחוק זה על מפעל מאושר חל גם (1) על מפעל מוכר, פרט לסעיפים 140 ו-62, אולם המיבנהלה רשאית להעניק לו גם את הפטור שלפי סעיף 62;
- (2) על זכס מאושר, פרט לסעיפים 22, 140 ו-62".
4. החלפת השם של פרק רביעי הפרק הרביעי לחוק העיקרי, ייקרא: "דחיית תשלום אגרות ומס בולים".
5. תיקון סעיף 27א בסעיף 27א לחוק העיקרי, אחרי "על פי הטעיפים 26 או 27" יבוא "או בדחה תשלום מס הבולים על פי סעיף 29א".

תיקון
סעיף
28

6. בסעיף 28 לחוק העיקרי - ,

(1) ברישה - אחרי "לפי סעיף 27", יבוא "או את מס הבולים שתשלומן נדחה לפי סעיף 29א";

(2) בפסקה (1) במקום "שולמו האגרות בתוספת ריבית מיום רישומה של החברה או של הגדלת הונה" יבוא: "שולמו האגרות ומס הבולים בתוספת ריבית מיום רישומה של החברה או של הגדלת הונה או מיום שבו היה עליו להגיש דו"ח הקצאת המניות, הכל לפי הענין".

הוספת
סעיף
29א

7. אחרי סעיף 29 לחוק העיקרי יבוא:

29א (א) היה ייסודה של חברה בהון מניות כלול בתכנית מאושרת, יידחה לחמס שבין סלוקו של אותו חלק מסכום מס הבולים העולה על עשרת אלפים לירות, לגבי:

"מס
בולים
על
תזכיר
דו"ח
הקצאת
מניות

(1) תזכיר ההתאגדות;

(2) דו"ח על הקצאת מניות המתייחס להון המניות שהיה רשום בתזכיר ההתאגדות בעת רישום החברה ואשר לגביו ניתן אישור המינהלה."

(ב) נדחה תשלום מס בולים, על פי סעיף קטן (א), תרשום החברה את סכום המס הנדחה, בפנקס המשכנתאות שלה, ועל המס הנדחה יחולו הוראות סעיף 133א לפקודת החברות כאילו היה אגרה.

תיקון
סעיף
40א

8. בסעיף 40א לחוק העיקרי, בסופו יבוא -

"בבנין תעשייתי" - בבנין שהוקם בהתאם לתכנית מאושרת ואשר הוכח למנהל כי:

(1) בביתו נגמרה אחרי יום ג' בניסן תשכ"ח (1 באפריל 1968);

(2) לא נמכר לפני שהושכר לראשונה;

(3) כולו או עקר שטחו, בשעור שבקבע בכתב האישור, הושכר לראשונה למפעל מאושר, שהוא מפעל תעשייתי, לתקופה ובתנאים שבקבעו בכתב האישור."

9. בסעיף 40 לחוק העיקרי, אחרי "שהוא מפעל תעשייתי" יבוא "או בנין תעשייתי".	<p>תיקון
סעיף
40ב</p>
10. בסעיף 40ג לחוק העיקרי, אחרי "לפקודת מס הכנסה" יבוא "מהוצאות הקמתו של הבנין התעשייתי".	<p>תיקון
סעיף
40ג</p>
11. בסעיף 40ה לחוק העיקרי, אחרי "ותנאי האישור", יבוא "וכן להבטחת החזרת המענק במקרה סיבוטל, על פי סעיף 75א(א)".	<p>תיקון
סעיף
40ה</p>
12. בסעיף 40ו לחוק העיקרי, בסופו יבוא: "או טבעל הבנין התעשייתי הסכים אותו למפעל מאושר שהוא מפעל תעשייתי".	<p>תיקון
סעיף
40ו</p>
13. בסעיף 47א לחוק העיקרי - (1) בסעיף קטן(א) אחרי "או איגרת חוב" יבוא "לתקופה של סתיים-עשרה שנים לפחות". (2) בסעיף קטן(ב)(2) במקום פסקאות מטצה (א) ו-(ב) יבוא "אך לגבי הכנסה מדיבידנד לא יינתן הפטור אלא עד ליום(1 בינואר 1975).	<p>תיקון
סעיף
47א</p>
14. במקום סעיף 52 לחוק העיקרי יבוא: "יחיד, שהיה לתושב ישראל וקבל הכנסה שהוטגה או שנבעה מחוץ לישראל, או שהיה לו ריווח הון ממכירת זכס הנמצא מחוץ לישראל ואשר היה בבעלותו ערב היותו לתושב ישראל, יפטורנו סר האוצר, לפי בקסתו, ממס עליהם טבע סנים מיום טבעטה תוטב ישראל."	<p>החלפת
סעיף
52</p>

הוספת
פרק
סביעי 2

15. אחרי פרק סביעי 1 יבוא:
"פרק סביעי 2: הטבות במס לחברות למסחר בינלאומי ולבעלי
מניותיהן.

הגדרות 53ה. בפרק זה -

"מסחר בינלאומי" - מסחר המתנהל כולו מחוץ לישראל ואינו
כולל יצוא מישראל או יבוא אליה;

"חברה למסחר בינלאומי" - חברה הרשומה בישראל כחברה
בזכרית, ואשר כל עיסוקה הוא במסחר
בינלאומי; לענין זה לא יראו כעיסוקה
של החברה, עיסוק אחר שהוא טפל למסחר
הבינלאומי, וסאוסר מראש על ידי המינהלה.

"תושב חוץ" - לרבות מי שהיה תושב חוץ בעת שרכש מניות
בחברה למסחר בינלאומי;

"מס" - מס הכנסה לרבות מס על רווח הון וכל מס אחר המוטל
על הכנסה.

סאר המובחים - כמשמעותם בפקודת מס הכנסה (להלן - הפקודה)³.

הטבות 53ו. סר האוצר, רטאי על פי המלצת המינהלה, לפטור ממס,
לחברה
ולבעלי
מניותיה
(1) הכנסתה של חברה למסחר בינלאומי, סמקורה במסחר
בינלאומי, וטרואים אותה כמופקת בישראל רק לפי
סעיף 5(1) לפקודה; פטור זה יכול להנתן לתקופה
סלא תעלה על 10 שנים מטבת המס הראסונה בה
היתה לחברה הכנסה חייבת;

(2) דיבידנד טחולק לתוסב חוץ על ידי חברה למסחר בינלאומי מתוך הכנסה טביתן עליה פטור לפי פסקה (1); כללה הכנסתה של החברה גם הכנסה אחרת, יחול הפטור רק על אותו חלק מהדיבידנד שסיעורו כיחס הכנסתה של החברה ממסחר בינלאומי, לכלל הכנסתה; פטור זה יכול להנתן לתקופה שלא תעלה על 20 שנה מסבת המס הראשונה בה היתה לחברה הכנסה חייבת.

פטור 53ז. מסביתן פטור לפי סעיף 153, יהיה גם הרוח הון פטור ממס רווח הון
ממס; אם:

(1) הוא נבע לחברה ממכירת נכסים שמחוץ לישראל, בתקופת הפטור טביתן לגבי הכנסת החברה.

(2) הוא נבע לתוסב חוץ, ממכירת טביות בחברה, בתקופת הפטור טביתן לגבי הדיבידנד.

16. בסעיף 74 לחוק העיקרי -

תיקון
סעיף
74

(1) בפסקה (1) לסעיף קטן (ב), במקום הריטא, ועד המלים "ייקבע באופן אחר" יבוא: "המינהלה תקבע, את האופן שבו יחוסב אותו חלק מהכנסתו החייבת של המפעל, טיט לראותו כהכנסה חייבת של החלק המאוטר." והגדרת "נכסים קבועים", תמחק.

(2) פסקה (2) לסעיף קטן (ב), תמחק ופסקה (3) תסומן (2);

(3) סעיף קטן (ג) יימחק.

17. בסעיף 75א לחוק העיקרי, סעיף קטן (ד) יסומן (ה) ולפניו יבוא:

תיקון
סעיף
75א

"(ד) קבלה חברה מענק וטיתן עליה צו פירוק, לפני טקיימה את האמור בסעיף קטן (א), יראו את צו הפירוק כהחלטת המינהלה לביטול המענק לפי הסעיף הקטן האמור, אלא אם החליטה המינהלה שלא לבטל את המענק או לבטל רק מקצתו."

תיקון
סעיף
94

18. בסעיף 94 לחוק העיקרי -

(1) אחרי "(להלן בסעיף זה - תקופת ההסקעה)", יבוא:
"ובשל בנין תעסייתי שבנייתו נגמרה לפני יום
י"ט בתמוז תשל"ב (1 ביוני 1972)";

(2) בתוספת, אחרי "בנינים" יבוא "בנינים תעסייתיים".

הוראות
מעבר

19.

רכס אדם איגרת חוב לפני תחילת חוק זה -

(1) אין בסעיף 47א(ב)(2) כפי שתוקן, כדי לגרום
מזכירות שהיו לו אילולא תוקן הסעיף.

(2) רואים אותו מתחילת חוק זה ואילך כזכאי לפטור
המוענק מכוח תיקון הסעיף, אם היה זכאי לכך אילו
רכס את איגרת החוב אחרי תחילתו של חוק זה.

1. ס"ח 239, תשנ"ט, עמ' 234;
ס"ח 335, תשכ"א, עמ' 78;
ס"ח 383, תשכ"ג, עמ' 14;
ס"ח 442, תשכ"ה, עמ' 39.
2. חא"י כרך א', פרק כ"ב, עמ' 155;
ס"ח תשכ"ה, עמ' 124.
3. דגני מדינת ישראל, בוסח חדש 6, עמ' 120.

3.6.1969

מ ב ו א

הצעת החוק עוסקת במספר הקלות עידוד נוספות, ואלה העיקריות שבהן:

1. מפעל מוכר

החוק הקיים מזכה מפעל מאושר בהסבות שונות לגבי מסים ישירים ועקיפים ובמתן מענק, והכל כמפורש בחוק, ללא אפשרות להגבילם בתנאים או לצמצמם.

מטרת התיקון המוצע היא לאפשר הענקת הסבות מצומצמות יותר משל מפעל מאושר למפעלים מסוימים הראויים לעידוד, שיקראו מפעלים מוכרים.

כיום הזה מדיניות מרכז ההשקעות היא לאשר מפעלים אם הם עשויים לתרום תרומה ניכרת להגדלת היצוא. לפי זה מותנה מתן האישור למפעלי תעשייה במרכז הארץ בתנאי שייצאו לפחות 50% ממוצריהם.

אך בשנתיים האחרונות הוקמו והתפתחו מפעלים, שאמנם אינם מייצאים 50% ממוצריהם, אך הם מפעלים חוטכי יבוא כגון שהם מייצרים מוצרים חיוניים לצרכי מערכת הבטחון. מפעלים אלה ראויים לעידוד, אך אין מקום לתת להם מענק, ובדרך כלל גם לא פטור ממסים עקיפים. מוצע שמפעלים אלה ייחשבו למפעלים מוכרים שיהיו זכאים לפי החוק לכל ההקלות הניתנות למפעלים מאושרים למעט מענק ופטור ממסים עקיפים, אלא שמיזיהלת מרכז ההשקעות תהא מוסמכת להעניק, לפי הצורך, גם פטור ממסים עקיפים.

2. דחיית תשלומי מס הבולים

שיעור מס הבולים המוטל על תזכיר ההתאגדות של חברה ועל דו"ח של הקצאת מזירות הוא 0.75% מערכן של המזירות. מס זה יש לשלם עם רישומה של החברה, עוד בטרם החלה בעסקיה, והוא בטל כבד מאד על חברות שהון המזירות שלהן גדול.

מוצע לדחות את מועד תשלומי של חלק ממס הבולים. חברה בעלת מפעל מאושר, שהונה עולה על מיליון ורבע לירות, תצטרך לשלם על התזכיר שלה עם רישומה מס בולים שלא יעלה על עשרת אלפים לירות, ואילו תשלום היתרה יידחה חמש שנים.

הוא הדין בדו"ח של הקצאת מזירות, לגבי המזירות שהוציאה החברה בתחום ההון שאושר על ידי מינהלת מרכז ההשקעות.

3. בנין תעשייתי

החוק הקיים מזכה מפעל מאושר שהוא מפעל תעשייתי - במענק. המענק ניתן באחוזים מסויימים ממחיר הבכסים של המפעל. במונח "בכסי מפעל" כלולים, אמנם, גם בנינים, אולם רק בנין שהוא בבעלותו של בעל המפעל התעשייתי או בחכירתו לתקופה של 25 שנים לפחות, והוא מימן את בנייתו והבנין משמש את המפעל התעשייתי. לפי זה, בנין שהוא עצמו משמש כזוא לתכנית מאושרת ושלבעליו אין מפעל תעשייתי - אינו מזכה במענק.

כיום יש נטיה בקרב משקיעים בישראל, ובעיקר בקרב משקעי החוץ, לרכז את מלוא השקעתם בצירוד המפעל ותיפעולו, ולא בבניית הבנינים, והם מעדיפים לשכור את הבנינים הדרושים למפעל. כדי לאפשר לבעלי בנינים כאלה להשכירם בדמי שכירות טובים, מן הראוי הוא לתת להם אותן ההטבות שהיה מקבל בעל מפעל תעשייתי אילו היה הוא עצמו בונה את בניינו.

על כן מוצע, לתקן את ההוראות המדברות במענק, ולאפשר מתן מענק גם לבעלי בנינים שבנו אותם לפי תכנית מאושרת, לשם השכרה למפעל תעשייתי מאושר, בהתאם לתנאים שתקבע מינהלת מרכז ההשקעות.

4. פטור לריבית על אג"ח מסוימות

סעיף 47א לחוק הקיים מעניק לתושב חוץ, המקבל ריבית מאיגרת חוב הזכורה בבורסה, פטור ממס עליה. פטור זה מוענק רק לתושבי חוץ שאינם מקבלים בארץ מושבם הקלה ממסי כפל על הכנסה כזאת, ולתושבי חוץ, שעל פי הסכם למניעת כפל מסים רואים אותם בארץ מושבם כאילו שילמו את המס שלגביו ניתן פטור.

הפטור לגבי הריבית הוא לתקופה של שמונה שנים מיום שאגרת החוב נכללה לראשונה ברשימת ניירות הערך הנסחרים בבורסה.

היות והמגמה היא לעודד תושבי חוץ לתת הלוואות לזמן ארוך, נמצא שהפטור במתכונתו הקיימת מחטיא את המטרה. שכן מי שרוצה להנות מהפטור יקנה רק אגרות חוב שהן לתקופה שאיננה יתרה על שמונה שנים, אפילו אם ים ברצונו להסקיע לתקופה ארוכה יותר.

על כן מוצע להחליף את ההוראה הקיימת הוראה שתקבע, כי הפטור יינתן רק לריבית על אגרות חוב שהן לתקופה של שנים עשרה שנים לפחות והפטור עליהן לא יהיה מוגבל בזמן.

חברה למסחר בינלאומי

(5)

לאחרונה התברר, כי בעליהן של חברות קיימות הפועלות מחוץ לישראל מעונינים לעלות ארצה בלי לחסל את עסקיהם בחו"ל. מאחר שהסליטה וההנהלה של החברות הללו יהיו מופעלים בישראל, יחוייבו במס ישראלי בוסף על מסי חוץ שיהא עליהם לשלם, למעט, כמובן, תושבי ארצות שמהן ים לישראל הסכמים למניעת כפל מס.

חובתן של חברות כאמור לשלם מס בישראל נובעת/מהוראות טעיף 5(1) לפקודת מס הכנסה, הקובע כי רווח או הסתכרות שהפיק אדם מעסק שהסליטה בו וניהולו מופעלים בישראל, יראו אותם כאילו הופקו בישראל. נמצא שחברות שכל פעילותן היא מחוץ לישראל יהיו חייבות כאן במס רק מטום שהסליטה בהן וניהולם בערים בישראל.

כדי להקל על אנשים כאלה, ובמגמה לסלב במסחר הבינלאומי את המוניטין והידע הישראליים, מוצע - לתת לסר האוצר סמכות לפטור, באיטור מינהלת מרכז ההסקעות, את החברה הנכרית ואת בעלי מניותיה, לתקופה מוגבלת, ממס הכנסה וממס על רווח הון לגבי עסקאותיהם במסחר הבינלאומי.

3.6.69

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 1

סעיף 9 אומר:

"הממשלה תמנה למינהלה ששה חברים נוספים על המנהל והם יהיו בתוקף תפקידם גם חברי המועצה."

מבטיון עבודתה של המינהלה התברר שיש מקום לשתף בה גורמים נוספים, ובעיקר את המטפלים בתיירות. לשם כך מוצע להגדיל את מספר חברי המינהלה.

לסעיפים 2 ו-3

סעיף 21 אומר:

"המפעל או הנכס - לרבות הרחבתם - או ההשקעה או ההלוואה, או אותו חלק מהם, שביצועם הוא נושא תכנית מאושרת, יהיו למפעל מאושר, לנכס מאושר, להשקעה מאושרת או להלוואה מאושרת במידה שפורטו באישור."

מוצע לקיים סוג נוסף של מפעל הראוי לעידוד - מפעל מוכר. ההבחנה בין שני סוגי מפעלים אלה תתבטא רק בהיקף ההטבות שיינתנו להם. מפעל מאושר זכאי לכל ההטבות, במסים ישירים ועקיפים, ואם הוא מפעל תעשייתי - גם למענק, ואילו מפעל מוכר יהיה זכאי רק להטבות במסים ישירים, אלא שתינתן למינהלה סמכות להעניק לו גם פטור ממסים עקיפים.

לפי זה יתוקנו סעיף 21 וגם סעיף 23, שזו לשונם:

"האמור בחוק זה על מפעל מאושר, חל גם על נכס מאושר, פרט לסעיפים 22, 40 ו-62." (סעיף 22 קובע כי לא יוכר מפעל כמפעל מאושר, אלא אם הוא בבעלות חברה או אגודה שיתופית, אלא אם הסכימה המינהלה לצורת בעלות אחרת; סעיף 40 קובע כי מפעל מאושר שהוא מפעל תעשייתי, זכאי למענק; וסעיף 62 מעניק פטור ממסים עקיפים לטובין המיועדים להקמתו או הרחבתו של מפעל מאושר.)

מינהלת מרכז ההשקעות תקבע את המבצעים למתן אישור למפעל מוכר, כשם שהיא הקובעת את המבצעים למתן אישור למפעל מאושר. הכוונה היא לאשר כמפעלים מוכרים את המיצרים לצרכי מערכת הבטחון במחירים סבירים ומחליפים יבוא היוצי למערכת הבטחון.

לסעיפים 4 - 7

(א) שמו של הפרק הרביעי לחוק הוא: "דחיית תשלום אגרות". מוצע להוסיף לפרק זה גם הוראה בענין דחיית מס בולים, ולפי זה יתוקן שם הפרק.

(ב) שער מס הבולים על תזכיר ההתאגדות של חברה הוא 0.75% מערכן של המניות שלקחו החותמים על התזכיר. גם על דו"ח של הקצאת מניות מוטל מס בולים בשער כזה מערכן של המניות שהדו"ח מתייחס אליהן. את מס הבולים על מסמכים אלה יש לשלם עם רישומה של החברה (התזכיר) ובראשית צעדיה (הקצאת מניותיה), בטרם תחלה בעסקיה. דבר זה הוא בטל כבד, ביחוד על חברות שהובן גדול.

על כן מוצע לאפשר דחיית חלק מתשלום מס הבולים לתקופה של חמש שנים, כשם שהחוק העיקרי מאפשר דחיית תשלום אגרת הרישום ואגרת ההון של החברה ואגרת העברת המקרקעין. לשם כך יש להוסיף את סעיף 29א שבו ייקבע גם, כי סכום מס הבולים שתשלומן נדחה יירשם לידיעת הציבור בפנקס המסכנתאות של החברה ובפנקס המסכנתאות והשעבודים שאצל רשם החברות - בדומה לאגרות שתשלומן נדחה.

(ג) סעיפים 27א ו-28 לחוק העיקרי מקלים על גבייתם של האגרות שבדחו, במקרה שהחברה מתפרקת לפני תשלומן או שהיא לא משלמת אותן כעבור תקופת הדחיה וזו לטרונם:

"27א. נדחה תשלום אגרת הרישום ואגרת ההון על פי הסעיפים 26 או 27, והחברה מתפרקת לפני מועד התשלום בנדחה, יראו את מועד פרעונן של האגרות האמורות כאילו חל תוך 12 חדשים לפני התאריך המתאים כמשמעותו בסעיף 220א(6) לפקודת החברות.

28. לא שילמה חברה במועד הבדחה את האגרה שתשלומה בדחה לפי סעיף 27, רשאי רשם החברות למחוק את שמה מפנקס הרישום, ובלבד שקודם המחיקה פרסם הודעה ברשומות המזמינה נושים של אותה חברה להתייצב לפניו תוך שלושים יום מיום פרסום ההודעה וליתן טעם מדוע לא יימחק שם החברה. לא הובאו לפני רשם החברות טעמים טבירים, ייחמק שם החברה מפנקס הרישום ולא יצורה בית המשפט על החזרתו לפנקס על פי סעיף 242(6) לפקודת החברות, אלא אם -

(1) שולמו האגרות בתוספת ריבית מיום רישומה של החברה או של הגדלת הוצה עד יום התשלום למעשה, בשיעור החוקי המקסימלי שבקבע לפי חוק הריבית, תשי"ז-1957 או לפי סעיף 56 לחוק בנק ישראל, תשי"ד-1954, הכל לפי השיעור הגבוה יותר;

(2) הבקשה על החזרה הוגשה תוך ששה חדשים מהיום שבו רואים את החברה כמחוקה."

מוצע להחיל הוראות אלה גם לגבי מס הבולים שתשלומם בדחה.

לסעיפים 8-10

סעיפים 40א-40ב דנים בזכותו של מפעל מאושר למענק ובטעורו של המענק, וזו לשונם:

"40א. בפרק זה -

"מפעל תעשייתי" - לרבות מכרה או מפעל אחר להפקת מחצבים, שאיבדו מפעל לחיפוש נפט - כמשמעותו בחוק הנפט, תשי"ב-1952 - או להפקתו;

"נכסי המפעל" - בנינים, מכונות וציוד אחר -

למעט רכב מנועי פרטי כמשמעותו בפקודת התעבורה - שהם בבעלותו של בעל המפעל המאושר ומשמשים את המפעל בהתאם לתכנית מאושרת, ולא היה בהם כל שימוש קודם, ולרבות נכסים שהובאו לישראל באישור המינהלה לענין זה כשהם משומשים ולא היה בהם שימוש קודם בישראל;

"פיתוח קרקע" - הכשרת קרקע ופיתוחה שבעשר לצרכי המפעל מאושר בהתאם לתכנית מאושרת;

"בנין שבועלותו של בעל מפעל מאושר" - לרבות בנין המסמט את המפעל המאושר ושבנייתו מומנה על ידי בעל המפעל, והוא קבוי לו על פי חוזה לתקופה של 25 שנים לפחות.

40ב. בעל מפעל מאושר שהוא מפעל תעשייתי יהא זכאי למענק מאת המדינה בהתאם להוראות פרק זה ובכפוף לאמור בסעיף 94, אולם אם המפעל הוא מכרה או מפעל אחר להפקת מחצבים, או מפעל לעיבוד מחצבים שהופקו בישראל, לא יהא בעליו זכאי למענק אלא אם מתן המענק אושר על ידי שר האוצר, שר המסחר והתעשייה ושר הפיתוח.

40ג. המענק יהיה באחוזים המפורטים בתוספת מן המחיר המקורי של זכסי המפעל, כמסמעותו לענין סעיף 21 לפקודת מס הכנסה, ומן ההוצאות שהוצאו על ידי בעל המפעל לפיתוח קרקע.

מפעל מאושר שהוא מפעל תעשייתי זכאי איפוא לקבל מענק גם על בנינים המסמטים את המפעל המאושר בהתאם לתכנית המאושרת, אם הם בבעלותו או שהוא מימן את בנייתם והם מוחכרים לו לתקופה של 25 שנים לפחות.

כיום מעדיפים המשקיעים לשכור את הבנינים הדרושים למפעל במקום לבנותם, כדי לרכז את מאמציהם בצידוד המפעל ובתיפעולו, אולם כדי לאפשר להם לשכור בנינים כאלה בדמי שכירות טבירים, צריך להקל על בעלי הבנינים כדרך שהיו מקילים על בעלי המפעלים המאושרים, אילו היו בונים בעצמם,

מרצע, לאפשר מתן מענק למפעל מאושר שנושאן הוא בנין תעשייתי, היינו בנין המיועד להשכרה למפעל תעשייתי מאושר לשימושו של אותו מפעל, בהתאם לתנאים שתקבע מנהלת מרכז ההשקעות.

לשם כך צריך להוסיף לסעיף 40א הגדרה של בנין תעשייתי; ולהחיל על בנין תעשייתי את הסעיפים 40ב ו-40ג.

לסעיף 11

סעיף 40 אומר:

"המעבד יינתן לאחר שנחתמו ערובות להנחת דעתו של המנהל בדבר קיום התכנית המאושרת ותנאי האישור, ובלבד שלא תידרש ערובה העולה על סכום המעבד".

מוצע לתקן את הסעיף כדי להבהיר שאפשר לקבל ערובות גם לשט הבטחת החזרת המעבד במקרה שהוא יבוטל.

לסעיף 12

סעיף 40 אומר:

"המעבד ישולם לא יאוחר משלושים יום לאחר התאריך שבו הוכח להנחת דעתו של המנהל כי בעל המפעל הוציא את ההוצאות על רכישת נכסי המפעל או על ייצורם או כי הוא הוציא את ההוצאות על פעולות פיתוח קרקע".

מוצע להחיל את הוראות הסעיף גם על בנין תעשייתי.

לסעיף 13

סעיף 47א לחוק העיקרי דן בפטור לתושבי חוץ מסוימים על הכנסה מניירות ערך וזו לשונם של סעיפים קטנים (א) ו-(ב) שאותם מוצע לתקן:

"47א (א) בסעיף זה, "נייר ערך" - מניה או איגרת חוב שהוצאו על ידי חברה והנסחרות באמצעות בורסה לניירות ערך שהוכרה לצורך זה על ידי שר האוצר (להלן - הבורסה).

(ב) (1) תושב חוץ המקבל הכנסה מדיבידנד או מריבית על נייר ערך והוא אינו מקבל בארץ מוטבו הקילה ממסי כפל על ההכנסה כאמור או שעל פי הסכם בדבר מניעת מסי כפל על הכנסה וראים אותו בארץ מוטבו כאילו שילם את המס שהיה משלם אלמלא הוראות סעיף זה - יהיה פטור ממס הכנסה על אותה הכנסה.

(2) הפטור ממס יינתן מיום שאותו נייר ערך נכלל לראשונה ברשימת ניירות ערך הנסחרים באמצעות הבורסה או מיום ו' בתמוז תש"ך (1 ביוני 1960) הכל לפי המועד המאוחר יותר -

(א) אם ההכנסה היא מריבית - תוך 8 שנים מהמועד האמור.

(ב) אם ההכנסה היא מדיבידנד - עד ליום כג' בטבת תש"ל (1 בינואר 1970)."

(א) לפי החוק העיקרי ניתן איפוא הפטור לגבי ריבית לתקופה של שמונה שנים מיום שאגרת החוב נכללה לראשונה ברשימת ניירות הערך הנסחרים בבורסה.

הוראה זו גורמת, שמי שרוצה לזכות בפטור לפי סעיף זה רוכש אגרות חוב לתקופה של שמונה שנים בלבד. זה בוגד את המטרה למשוך לארץ הלוואות לזמן ארוך. על כן מוצע לקבוע כי יינתן פטור לגבי ריבית רק באגרות חוב שהן לתקופה של שנים עשרה שנים לפחות, ולגבי אגרות כאלה לא יהיה הפטור מוגבל בזמן. לשם כך תתוקן ההגדרה של "נייר ערך" ותמחק ההגבלה של הפטור לשמונה שנים בלבד.

(ב) הפטור לגבי דיבידנד עומד לפי החוק הקיים, להסתיים, ביום 1 בינואר 1970. קיים חשש שאם לא תוארך תקופת הפטור, יעדיפו אנשים שהיו מוכנים להשקיע את הונם בהשקעה קבועה בישראל, להשקיע את כספם באגרות חוב המזכות בפטור. ברור שמבחינת המס עדיפה השקעה במניות, ועל כן מוצע להאריך את תקופת הפטור.

לסעיף 14

סעיף 52 אומר:

"יחיד שהיה תושב ישראל וקיבל הכנסה שהושגה או שנבעה מחוץ לישראל, לפטורנו שר האוצר, לפי בקשתו, ממס עליה שבע שנים מיום שנעשה תושב ישראל."

הסעיף האמור מדבר במס הכנסה ואיבנו חל על רוח הון שנבע לאותו אדם, אפילו אם מקורו של רוח ההון הוא ממכירת נכסים הנמצאים מחוץ לישראל; וזאת בגלל הוראה מפורשת שבפקודת מס הכנסה, שלפיה רואים רוח הון של תושב ישראל כאילו נצמח או הופק בישראל בין שהמכירה נעשתה בישראל ובין שנעשתה מחוץ לישראל.

מטרתו של סעיף 52 לחוק העיקרי הייתה לעודד אנשים להעשות תושבי ישראל, על ידי מתן פטור ממס הכנסה בתקופה מסוימת על הכנסותיהם שמקורם מחוץ לישראל. מה טעם להבחין בין הכנסה רגילה לבין רוח הון? על כן מוצע להשוות שני סוגי ההכנסות ולהעניק פטור ממס גם על רוח הון שהפיק יחיד שנעשה תושב ישראל ממכירת נכסים שיש לו מחוץ לישראל ושהיו בבעלותו לפני שנעשה תושב ישראל.

לסעיף 15

סעיף 5(1) לפקודת מס הכנסה אומר בענין זה:

"בלי לגרוע מהוראות כל דין בדבר מקום ההכנסה יראו כהכנסה מופקת בישראל:

(1) ריווח או השתכרות שהפיק אדם מעסק שהשליטה בו וניהולו מופעלים בישראל, או מממשלה-יז שבדרך כלל הוא עוסק בו בישראל;

על סמך הוראה זו מוטל בארץ מס על הכנסתה של חברה למסחר בינלאומי שהנהלתה בארץ, אף אם ההכנסה איננה מגיעה לישראל. היות ועולים חדשים פטורים מהחובה למכור את מטבע החוץ שלהם במסך 10 שנים, הרי שבעלי חברה כזאת אם יבואו להשתקע בארץ יהיו חייבים במס כאן, רק בגלל העובדה שבאו לארץ, ועל אף העובדה שהם ממשיכים את עסקיהם בתו"ל ואף מתחייבים שם במס. לפי הוראה זו יהיו חייבים במס ישראלי גם בעלי מניות של חברה כזאת, אף אם לא יבואו ארצה ואף אם אין להם כל קשר לארץ פרט לעובדה שהם בעלי מניות בחברה שהנהלה שלה מופעלת בישראל.

על כן מוצע לתת לסר האוצר, בהמלצת מינהלת מרכז ההסקעות, סמכות לפטור מהמס כולו או מקצתו:

- (1) את ההכנסה של חברה למסחר בינלאומי ממסחר בינלאומי-במסך תקופה שלא תעלה על 10 שנים משנת המס הראשונה שבה היתה לחברה הכנסה חייבת. באותה תקופה שבה לפטור הסר את ההכנסה של החברה, תהיה החברה פטורה גם ממס על רווח הון שהיא תפיק ממכירת נכסים שמחוץ לישראל.
- (2) דיבידנד שחולק לתושב חוץ על ידי החברה והגובע מתוך הכנסה שניתן לה פטור כאמור לעיל. תקופת הפטור לגבי הדיבידנד לא תעלה על 20 שנה משנת המס הראשונה שבה היתה לחברה, לראשונה, הכנסה חייבת.
- באותה תקופה שבה לפטור הסר את הדיבידנד, יהיו בעלי המניות שהם תושבי חוץ, פטורים גם ממס על רווח ההון שיפיקו שעה שימכרו את מניותיהם בחברה.

לסעיף 16

סעיף 74 אומר:

- "(א) מפעל שחלקו מפעל מאושר וחלקו אינו מפעל מאושר, בין אם החלק שאינו מאושר הוקם לפני מתן האישור ובין לאחר מכן אך מחוץ למסגרת התכנית המאושרת, יהיה זכאי להטבות, הקבועות בחוק זה למפעל מאושר, לגבי החלק שאושר בלבד.
- (ב) מפעל שחלק ממנו מזכה בסנת מס מסויימת להטבות לפי סעיף 47 (א) או (ג) (להלן - חלק מאושר) -

- (1) יראו כהכנסתו החייבת של החלק המאושר, טיעור יחסי מהכנסתו החייבת של המפעל כולו, שהוא כיחס שבין טורי הנכסים הקבועים בחלק המאושר לבין טורי הנכסים הקבועים של המפעל כולו באותו זמן, אולם רשאית המינהלה, אם ראתה שזו מיוחד לעטות כן, לקבוע כי היחס האמור ייקבע באופן אחר. הפחת ולאחריו הפחת המואץ יזוכו לגבי כל חלק מהמפעל רק מההכנסה החייבת של אותו חלק ולגבי הנכסים שבו; היתה ההכנסה החייבת של החלק המאושר קטנה מסכום הפחת והפחת

המואץ שביתן לניכוי באותו חלק, תותר יתרת הפחת המואץ
לניכוי בסנים הבאות בזו אחר זו, כנגד ההכנסה החייבת
של החלק המאושר בלבד;

בפסקה זו -

"פחת" - במכסה הקבועה בתקנות מס הכנסה (פחת), 1941;

"פחת מואץ" - מכסת היתר של הפחת שביתן לבקשו על פי סעיף
42;

"הכנסה חייבת" - לפני ניכוי הפחת והפחת המואץ;

"זכסים קבועים" - לרבות זכסים המסמטים את המפעל אף אם
אינם של בעל המפעל;

(2) המנהל רשאי לקבוע כי לענין חישוב היהס כאמור בפסקה (1)
לא יובאו בחשבון זכסים שבתיקו בהם שלוש אלה:

(א) הזכסים הם מבני שירותים או מיתקני שירותים, ציוד
משרדי או רכב מבוני פרטי כמסמעותו בפקודת התעבורה;

(ב) הם ברכשו תוך שלוש שנים מיום הפעלת החלק המאושר;

(ג) מחירם המקורי, כפי שנקבע לענין סעיף 21 לפקודת מס
הכנסה, אינו עולה על 10% ממחירם המקורי של כל
הזכסים הקבועים הכלולים בתכנית המאושרת.

(3) שיעור הדיבידנד המסולם על ידי המפעל מהכנסתו החייבת
בשנת מס מסויימת והזכאי להסבות לפי סעיף 47(ב) יהיה
כיהס שבין ההכנסה החייבת של שני חלקי המפעל, לפי החישוב
כאמור בפיסקה (1) באותה שנה.

(ג) התעורר ספק בדבר שווי הזכסים הקבועים האמורים, יקבעוהו
בסכום שאפשר לקבל בעדם במכירה ממוכר מרצון לקונה מרצון, או בדרך
שתיקבע המיניהלה.

מתברר, שקביעת היחס לפי שווי הנכסים איננו משקף בדרך כלל את היחס האמיתי של הרווחים בין שני חלקי המפעל. נמצא, כי המבחן העיקרי הקבוע בחוק איננו המבחן האופייני.

על כן מוצע לתת למינהלה סמכות לקבוע בכל מקרה, לפי נסיבותיו, את המבחן לקביעת היחס של הרווחים מהחלק המאושר. מי שחולק על החלטת המינהלה לפי סעיף זה רשאי לערור עליה לפי סעיף 25.

לסעיף 17

סעיף 75א דן בביטול המענק; וזו לשונו:

"75א. (א) ניתן לבעל מפעל מענק לפי הפרק השישי, ולא קרימה הנראה מהוראות חוק זה או מהתקנות שהותקנו על פיו, או לא בוצעה התכנית המאושרת, כולה או מקצתה, או לא קויים תנאי מתנאי האישור, רשאית המינהלה להחליט על ביטול המענק, כולו או מקצתו.

(ב) טכום המענק שבוטל כאמור בסעיף קטן (א), חייב בעל המפעל להחזירו תוך שלושים יום מן התאריך בו נשלחה לו הודעה על הביטול, או במועד מאוחר יותר שתקבע המינהלה, בצירוף ריבית מיום קבלת המענק בשיעור המקסימלי המותר על-פי חוק הריבית, תשי"ז-1957.

(ג) הושג המענק על יסוד הודעות כוזבות או מטעות ביודעין תבטלו המינהלה, ובעל המפעל יהא חייב להחזירו תוך שלושים יום מן התאריך בו נשלחה לו הודעה על הביטול, בתוספת 100% מסכמו ובצירוף ריבית מיום קבלתו בשיעור המקסימלי המותר על-פי חוק הריבית תשי"ז-1957.

(ד) הוראות סעיף זה אינן גורעות מכל דין אחר."

אך יקרה שחברה בעלת מפעל מאושר שקיבלה מענק מתפרקת לפני שבצעה את התכנית המאושרת, או לפני שמלאה את תנאיה, או שלא קיימה את הוראות החוק; במקרה כזה רשאית המינהלה לפי הסעיף האמור, להחליט על ביטול המענק. אולם לא תמיד צודק למינהלה דבר פירוק החברה ובמצעת האפשרות לבטל את המענק בעוד מועד ולממש את הערובות להחזרתו.

על כן מוצע, שצו פירוק החברה ייחשב כהחלטת המינהלה על ביטול המענק, ומיד יחולו ההוראות המחייבות להחזירו בצירוף ריבית. עם זאת תינתן למינהלה הסמכות להחליט, לפי המקרה, שהמענק לא יבוטל או שיבוטל רק חלקו.

לסעיף 18

סעיף 94 אומר:

"94. הזכות למענק כאמור בפרק השמיני אינה בתובה אלא לבעל מפעל שקיבל אישור כמפעל מאושר לפני ד' בסבת תשל"א (1 בינואר 1971) ורק בטל בכסים שהיו לבכסי המפעל ופיתוח קרקע שבוצע לאחר י"ב בתמוז תשכ"ו (30 ביוני 1966) ולפני י"ט בתמוז תשל"ב (1 ביוני 1972) (להלן בסעיף זה - תקופת ההשקעה).

לענין זה "בכסים שהיו לבכסי המפעל" ו"פיתוח קרקע שבוצע" בתקופת ההשקעה -

(1) לגבי מכונות וציוד - כשהם הגיעו לתחום המפעל תוך תקופת ההשקעה;

(2) לגבי בניינים ופיתוח קרקע - כשתחילתם וסיומם של הבניה או הפיתוח הם תוך תקופת ההשקעה."

מאחר שבחוק המוצע ניתנת גם לבעלו של בנין תעשייתי הזכות לקבל מענק, יש להחיל את סעיף 94 גם על בנין תעשייתי.

לסעיף 19

מוצע לקבוע במפורש:

כי זכויותיהם של תושבי חוץ שרכשו, לפני תיקון החוק, אגרות חוב לתקופה של שמונה שנים, לא ייפגעו על ידי התיקון האמור.

כי א.ת.ם תושבי חוץ שרכשו לפני תיקון החוק, כמוצע, אגרות חוב לתקופה של שנים עשרה שנים לפחות, יקבלו מתחילת חוק זה ואילך פטור על הריבית מאגרות חוב אף אם תקופת הפטור לפי החוק הקודם כבר חלפה.

מינוי רשות מוסמכת לפי חוק להסדר
תפיסת מקרקעין בשעת חירום

ה צ ע ה ל ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ס ב התאם לסעיף 2(א) לחוק להסדר תפיסת מקרקעין
בשעת חירום, תש"י - 1949, למנות את מר דוד רזניק, סגן הממונה על
מחוז תל-אביב, להיות רשות מוסמכת לצורך החוק האמור, במקומו של מר
דן ברוידס שנפטר.

ד ב ר י ה ס ב ר

מר דן ברוידס ז"ל נתמנה על-ידי הממשלה כרשות מוסמכת לפי
חוק להסדר תפיסת מקרקעין בשעת חירום, הודעה על המינוי פורסמה
בילקוט הפרסומים מס' 1011 תשכ"ג, עמ' 1192.

עם פטירתו של מר דן ברוידס, יש צורך למנות, במקומו רשות
מוסמכת לפי החוק האמור.

מוגש ע"י שר הפנים

י"ח בסיון תשכ"ט
4.6.69

בכרך 60

מינוי רשות מוסמכת לפי חוק להסדר
תפיסת מקרקעין בשעת חירום

ה צ ע ה ל ל ח ל ט ה

מ ח ל ד ט ד ס בהתאם לסעיף 2(א) לחוק להסדר תפיסת מקרקעין
בשעת חירום, תש"י - 1949, למנות את מר דוד רזניק, סגן הממונה על
מחוז תל-אביב, להיות רשות מוסמכת לצורך החוק האמור, במקומו של מר
דן ברוידס שנפטר.

ד ב ר י ה ס ב ר

מר דן ברוידס ז"ל נתמנה על-ידי הממשלה כרשות מוסמכת לפי
חוק להסדר תפיסת מקרקעין בשעת חירום, הודעה על המינוי פורסמה
בילקוט הפרסומים מס' 1011 תשכ"ג, עמ' 1192.

עם פטירתו של מר דן ברוידס, יש צורך למנות, במקומו רשות
מוסמכת לפי החוק האמור.

מוגש ע"י שר הפנים

י"ח בסיון תשכ"ט
4.6.69

בכ"ח 60

אשרור הסכם תרבות בין ממשלת ישראל ובין ממשלת אוגנדה

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם :

א. לאשרר את הסכם התרבות בין ממשלת ישראל ובין ממשלת אוגנדה המ"ב, אשר נחתם בקמפלה ביום י"ט בתשרי תשכ"ח (11.10.68).

ב. ליפות את כחו של סר החוץ לבצע החלטה זו.

דברי הסבר מ"ב.

מוגס ע"י סר החוץ

ד ב ר י ה ס ב ר

ביום 11.10.68 נחתם הסכם החרבות עם אוגנדה. לפי סעיף 6
ההסכם טעון אישור וייכנס לתוקפו עם חילופי כחבי אישור.
מיניסטריון החוץ של אוגנדה הודיע ביום 9.12.68 לגרירות
ישראל בקמפלה, כי ממשלה אוגנדה כבר אישרה את ההסכם.

מדובר בהסכם מסגרת שמטרתו להרחיב את שיתוף הפעולה בין
שתי המדינות בשטח קשרי החרבות, המדע, הספרות והמחקר, וכמו כן
בשטח התירות.

הסכם חרבות בין ממשלת ישראל
ובין ממשלת אוגנדה

ממשלת מדינת ישראל וממשלת אוגנדה, ברצותן לקדם את מלוא ההבנה האפשרית בין ארצותיהן בחומי ההשכלה, האמנות והמדע, וכן את הכרת המוסדות וחיי החברה של בעלת ההסכם האחרת, מתחייבות למטרה זו, לעודד, לסייע ולהקל שיתוף פעולה ידידותי וחילופי חרבות ביניהן והסכמו, כי האמצעים והיוזמות המכורנים להשגתן של תכליות אלו יהיו כדל נ:

סעיף 1

כדי להקל על חילופים בחומי החרבות, המדע והספרות, יעודדו בעלות ההסכם, במיוחד, ועל יסוד של הדדיות, חילופים של ספרים, כתבי-עת, פרטים וחקליטים בעלי אופי חינוכי, במקור או בתרגום, וכן חילופי העתקים של יצירות וחפצים בעלי אופי אמנותי.

סעיף 2

בעלות ההסכם יעודדו שיתוף פעולה וחילופים של אנשי יע, עובדי מחקר, סופרים, מרצים וסטודנטים, ויעשו ככל אשר ביכולתן כדי להקל על השגתן של תכליות אלו.

סעיף 3

בעלות ההסכם ינקטו, בגבולות תחיקתן, בכל האמצעים העשויים להקל על נסיעות אזרחיהן הנערכות כדי ליטול חלק בוועידות או בכינוסי חרבות או מדע. כינוסים לשם מפגשי ספורט או משחק, וכן ביקורים בתערוכות בעלות אופי חרבותי או מדעי, ייראו, במיוחד, את כי לא בלבדם, ככינוסים מתאימים למטרה זו.

סעיף 4

בעלות ההסכם ידאגו לפיתוחה של החיירות בין שתי הארצות, מתוך מגמה לעשות ככל אשר לאל ידן כדי לקדם הכרה, הבנה ותועלת לכלליות הדדיות בין שני העמים.

סעיף 5

בעלות ההסכם יעשו, באמצעים העומדים לרשותן ובמסגרת תחיקתן הפנימית ובתנאי של הדדיות למען הגשמתן של כל ההוראות הנזכרות לעיל, ויעניקו, לתכלית זו, את כל ההקלות הרצויות.

סעיף 6

הסכם זה טעון אישורו בהתאם לתחיקה הפנימית של כל אחת מבעלות ההסכם וייכנס לחוקפו בתאריך חילוף כתבי האישור.

סעיף 7

לכל אחת מבעלות ההסכם שמורה הזכות להביא הסכם זה לידי סיום על ידי משלוח הודעה בכתב, המודיעה על סיום זה, לבעלת ההסכם האחרת. יראו הסכם זה כמסתיים לאחר ששה חודשי לוח מן התאריך של המשלוח בדואר, או המסירה, של הודעה על כך על ידי בעלת ההסכם האחת לבעלת ההסכם האחרת.

ולראיה התמו נציגיהן על כל אחת מבעלות ההסכם על הסכם זה.

נעשה ונחתם בקמפלה, בלשון העברית ובבלשון האנגלית, ולשני נוסחי המקור מידת חוקף שווה ביום 11 באוקטובר 1968, הוא ב-יט' תשרי תשכ"ח.

בשם ממשלת אוגנדה

בשם ממשלת מדינת ישראל

קונסטנטין ברגה קטיטי
שר החרבות והפיתוח הקהילתי

אהרן עפרי
שגריר מיוחד ומוסמך

אשרור הסכם תרבות בין ממשלת ישראל ובין ממשלת אוגנדה

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם :

א. לאשרר את הסכם התרבות בין ממשלת ישראל ובין ממשלת אוגנדה המ"ב, אשר נחתם בקמפלה ביום י"ט בתשרי תשכ"ח (11.10.68).

ב. ליפות את כחו של סר החוץ לבצע החלטה זו.

דברי הסבר מ"ב.

מוגס ע"י סר החוץ

ד כ ר י ה ס ב ר

ביום 11.10.68 נחתם הסכם החרבות עם אוגנדה. לפי סעיף 6
ההסכם טעון אישור וייכנס לחוקפו עם חילופי כתבי אישור.
מיניסטרוֹן החוץ של אוגנדה הודיע ביום 9.12.68 לסגרירות
ישראל בקמפלה, כי ממשלת אוגנדה כבר אישרה את ההסכם.

מדובר בהסכם מסגרת שמטרתו להרחיב את שיחוף הפעולה בין
שתי המדינות בשטח קשרי החרבות, המדע, הספרות והמחקר, וכמו כן
בשטח החיירות.

הסכם תרבות בין ממשלת ישראל
ובין ממשלת אוגנדה

ממשלת מדינת ישראל וממשלת אוגנדה, ברצותן לקדם את מלוא ההבנה האפשרית בין ארצותיהן בחחומי ההשכלה, האמנות והמדע, וכן את הכרת המוסדות וחיי החברה של בעלת ההסכם האחרת, מחייבות למטרה זו, לעודד, לסייע ולהקל שיתוף פעולה ידידותי וחילופי תרבות ביניהן והסכימו, כי האמצעים והיוזמות המכונים להשגתן של תכליות אלו יהיו כדל ז:

סעיף 1

כדי להקל על חילופים בחחומי התרבות, המדע והספרות, יעודדו בעלות ההסכם, במיוחד, ועל יסוד של הדדיות, חילופים של ספרים, כתבי-עת, פרטים ותקליטים בעלי אופי חינוכי, במקור או בתרגום, וכן חילופי העתקים של יצירות וחפצים בעלי אופי אמנותי.

סעיף 2

בעלות ההסכם יעודדו שיתוף פעולה וחילופים של אנשי יע, עובדי מחקר, סופרים, מרצים וסטודנטים, ויעשו ככל אשר ביכולתן כדי להקל על השגתן של תכליות אלו.

סעיף 3

בעלות ההסכם ינקטו, בגבולות תחיקתן, בכל האמצעים העשויים להקל על נסיעות אזרחיהן הנערכות כדי ליטול חלק בוועידות או בכינוסי תרבות או מדע. כינוסים לשם מפגשי ספורט או משחק, וכן ביקורים בתערוכות בעלות אופי תרבותי או מדעי, ייראו, במיוחד, את כי לא בלבדם, ככינוסים מתאימים למטרה זו.

סעיף 4

בעלות ההסכם ידאגו לפיתוחה של התיירות בין שתי הארצות, מתוך מגמה לעשות ככל אשר לאל ידן כדי לקדם הכרה, הבנה ותועלת כלכלית הדדיות בין שני העמים.

סעיף 5

בעלות ההסכם יעשו, באמצעים העומדים לרשותן ובמסגרת תחיקתן הפנימית ובתנאי של הדדיות למען הגשמתן של כל ההוראות הנזכרות לעיל, ויעניקו, לתכלית זו, את כל ההקלות הרצויות.

סעיף 6

הסכם זה טעון אישור בהתאם לתחיקה הפנימית של כל אחת מבעלות ההסכם וייכנס לחוקפו בתאריך חילוף כתבי האישור.

סעיף 7

לכל אחת מבעלות ההסכם שמורה הזכות להביא הסכם זה לידי סיום על ידי משלוח הודעה בכתב, המודיעה על סיום זה, לבעלת ההסכם האחרת. יראו הסכם זה כמסתיים לאחר ששה חודשי לוח מן התאריך של המשלוח בדואר, או המסירה, של הודעה על כך על ידי בעלת ההסכם האחת לבעלת ההסכם האחרת.

ולראיה שתמו נציגיהן על כל אחת מבעלות ההסכם על הסכם זה.

נעשה ונחתם בקמפלה, בלשון העברית ובלשון האנגלית, ולשני נוסחי המקור מידת חוקף שווה ביום 11 באוקטובר 1968, הוא ב-יט' תשרי תשכ"ד.

בשם ממשלת אוגנדה

בשם ממשלת מדינת ישראל

קונסטנטין ברגה קטיטי
שר התרבות והפיתוח הקהילתי

אהרן עפרי
שגריר מיוחד ומוסמך

הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון מס. 4), תשכ"ט-1969

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח
מ ח ל י ט י ס לאשר הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירות)
... (תיקון מס. 4), תשכ"ט-1969, המ"ב, ולהניחה מיד על שולחן הכנסת.

ד ב ר י ה ס ב ר

מפאת דחיפות הענין מוצע לוותר על צרוף הצעת החוק לפרטיכל
למשך שבועיים, לאשרה ולהניחה מיד על שולחן הכנסת.

מרגש ע"י שר המשפטים

נספח 58

י"ג בסיון תשכ"ט
30.5.69

חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון מס' 4), תשכ"ט-1969

1. לאחר סעיף 42א לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), תשכ"ה-1/1965 (להלן - החוק העיקרי), יבוא:	הוספת סעיף 42ב
"הפסקת 42ב. עובד המדינה וחייל בשירות קבע של צבא הגנה לישראל, ששמו נכלל ברשימת מועמדים, יופסק שירותו מיום הגשת רשימת המועמדים ועד יום הבחירות."	
2. בסעיף 75(א) לחוק העיקרי, במקום המלים "או של הקרן הקימת לישראל" יבוא "של הקרן הקימת לישראל או של רשות השידור".	תיקון סעיף 75
3. בכותרת לפק ח', בסופה יבוא "ושוטרים".	תיקון הכותרת לפק ח'
4. בסעיף 78 לחוק העיקרי, אחרי המילים "או בשירות קבע של צבא-הגנה-לישראל" יבוא "וכן הנמנים עם חיל המשטרה".	תיקון סעיף 78
5. בסעיף 81(א) לחוק העיקרי, בסופו יבוא: "או בתעודת השוטר שלו".	תיקון סעיף 81

1 ס"ח תשכ"ה, עמ' 248; ס"ח תשכ"ו, עמ' 71; ס"ח 555, תשכ"ט, עמ' 97.
ס"ח 549, תשכ"ט, עמ' 36; ס"ח 555, תשכ"ט, עמ' 97.

חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון מס' 4)

דברי הסבר

לסעיף 1

לפי חוק הבחירות לכנסת, (נוסח משולב), תשכ"ט-1969 יופסק
שירותו של עובד המדינה ושל חייל מיום הגשת רשימת המועמדים
הכוללת את שמו ועד יום הבחירות. מוצע לקבוע הוראה דומה גם
לגבי הבחירות לרשויות המקומיות.

לסעיף 2

סעיף 75(א) לחוק העיקרי קובע לאמור:

"(א) עובד המדינה, כולל עובד שירות התעסוקה, רשות
הפיתוח וכן עובד של רשות מקומית, של הסוכנות
היהודית או של הקרן הקימת לישראל, אשר יש להם
סמכות מינהלית, לרבות סמכות לפי תקנות ההגנה (שעת
חרום), 1945, או חפקיד שכרוך בו מגע עם קהל, לא
יקחו חלק בתעמולת הבחירות בתחום רשות מקומית שבה
מתקיימות בחירות."

עובדי רשות השידור היו לפני עובדי המדינה ולכן האיסור לפי
סעיף זה היה חל גם עליהם. עם קבלת חוק רשות השידור, תשכ"ה-1965,
חדלו עובדים אלה להיות עובדי המדינה.

מוצע כעת להחיל עליהם את האיסור מחדש.

לסעיפים 3 ו-4

סעיף 78(א) לחוק העיקרי קובע לאמור:

"(א) חיילים בשירות סדיר או בשירות מילואים פעיל לפי
חוק שירות בטחון, תשי"ט-1959 (נוסח משולב) או בשירות
קבע של צבא-הגנה-לישראל (בפוק זה - חיילים), ושאינם
להצביע, בבחירות לכל המועצות כאמור בסעיף 4, בקלפיות
מיוחדות לחיילים, שייקבעו על ידי השר לפי המלצת
ראש המטה הכללי או בא-כוחו; מקומות הקלפי לחיילים
יובאו לידיעת החיילים ושאר הנוגעים בדבר בדוך שיקבע
שר הפנים לפי המלצת ראש המטה הכללי או בא-כוחו."

לנוכח התפרסות חיל המשטרה, לרבות משמר הגבול, מחמת צרכי השעה,
מוצע לאפשר גם לשוטרים להצביע בקלפיות המיוחדות לחיילים לפי
הוראות פרק ח' של החוק.

לסעיף 5

לפי סעיף 81(א) לחוק -

"חייל הרוצה להצביע בקלפי לחיילים חייב לזהות את עצמו
כאמור בסעיף 60 ובנוסף לכך על ידי תעודת החייל שלו."

מאחר שמוצע לאפשר לשוטרים להצביע בקלפיות לחיילים, מן הדין
ששוטר יזהה עצמו על ידי תעודת השוטר שלו.

הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון מס. 4), תשכ"ט-1969

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ
מ ח ל י ט י ם לאשר הצעת חוק הרשויות המקומיות (בחירות)
... (תיקון מס. 4), תשכ"ט-1969, המ"ב, ולהביחה מיד על שולחן הכנסת.

ד ב ר י ה ס ב ר

מפאת דחיפות העניין מוצע לוותר על צירוף הצעת החוק לפרטיכל
למשך שבועיים, לאשרה ולהביחה מיד על שולחן הכנסת.

מרגש ע"י שר המשפטים

נספח 58

י"ג בסיון תשכ"ט
30.5.69

חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון מס' 4), תשכ"ט-1969

1. לאחר סעיף 42 לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), תשכ"ה-1/1965 (להלן - החוק העיקרי), יבוא:	הוספת
סעיף 42
"הפסקת 42. עובד המדינה וחייל בשירות קבע של צבא הגנה לישראל, ששמו נכלל בושימת מועמדים, יופסק שירותו מיום הגשת ושימת המועמדים ועד יום הבחירות."	תיקון
סעיף 75
2. בסעיף 75 (א) לחוק העיקרי, במקום המלים "או של הקרן הקימת לישראל" יבוא "של הקרן הקימת לישראל או של רשות השידור".	תיקון
סעיף 75
3. בכותרת לפק ח', בסופה יבוא "ושוטרים".	תיקון הכותרת
לפק ח'
4. בסעיף 78 לחוק העיקרי, אחרי המילים "או בשירות קבע של צבא-הגנה-לישראל" יבוא "וכן הנמנים עם חיל המשטרה".	תיקון
סעיף 78
5. בסעיף 81 (א) לחוק העיקרי, בסופו יבוא: "או בתעודת השוטר שלו".	תיקון
סעיף 81

1 ס"ח תשכ"ה, עמ' 248; ס"ח תשכ"ו, עמ' 71; 1 ס"ח 549, תשכ"ט, עמ' 36; ס"ח 555, תשכ"ט, עמ' 97.

חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון מס' 4)

דברי הסבר

לסעיף 1

לפי חוק הבחירות לכנסת, (נוסח משולב), תשכ"ט-1969 יופסק שירותו של עובד המדינה ושל חייל מיום הגשת ושימת המועמדים הכוללת את שמו ועד יום הבחירות. מוצע לקבוע הוראה דומה גם לגבי הבחירות לרשויות המקומיות.

לסעיף 2

סעיף 75(א) לחוק העיקרי קובע לאמור:

"(א) עובד המדינה, כולל עובד שירות התעסוקה, רשות הפיתוח וכן עובד של רשות מקומית, של הסוכנות היהודית או של הקרן הקימת לישראל, אשר יש להם סמכות מינהלית, לרבות סמכות לפי תקנות ההגנה (שעת חרום), 1945, או תפקיד שכרוך בו מגע עם קהל, לא יקחו חלק בתעמולת הבחירות בתחום רשות מקומית שבה מתקיימות בחירות."

עובדי רשות השידור היו לפני עובדי המדינה ולכן האיסור לפי סעיף זה היה חל גם עליהם. עם קבלת חוק רשות השידור, תשכ"ה-1965, חדלו עובדים אלה להיות עובדי המדינה.

מוצע כעת להחיל עליהם את האיסור מחדש.

לסעיפים 3 ו-4

סעיף 78(א) לחוק העיקרי קובע לאמור:

"(א) חיילים בשירות סדיר או בשירות מילואים פעיל לפי חוק שירות בטחון, תשי"ט-1959 (נוסח משולב) או בשירות קבע של צבא-הגנה-לישראל (בפרק זה - חיילים), ושאינם להצביע, בבחירות לכל המועצות כאמור בסעיף 4, בקלפיות מיוחדות לחיילים, שייקבעו על ידי השר לפי המלצת ראש המטה הכללי או בא-כוחו; מקומות הקלפי לחיילים יובאו לידיעת החיילים ושאר הנוגעים בדבר בדרך שיקבע שר הפנים לפי המלצת ראש המטה הכללי או בא-כוחו."

לנוכח התפרסות חיל המשטרה, לרבות משמר הגבול, מחמת צרכי השעה, מוצע לאפשר גם לשוטרים להצביע בקלפיות המיוחדות לחיילים לפי הוראות פרק ח' של החוק.

לסעיף 5

לפי סעיף 81(א) לחוק -

"חייל הרוצה להצביע בקלפי לחיילים חייב לזהות את עצמו כאמור בסעיף 60 ובנוסף לכך על ידי תעודת החייל שלו."

מאחר מוצע לאפשר לשוטרים להצביע בקלפיות לחיילים, מן הדין ששוטר יזהה עצמו על ידי תעודת השוטר שלו.

הצעת חוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב) (תיקון), תשכ"ט-1969

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י מ לאשר הצעת חוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב) (תיקון),
תשכ"ט-1969, המ"ב, ולהניחה מיד על שולחן הכנסת. ...

ד ב ר י ה ס ב ר

מפאת דחיפות הענין מוצע לוותר על צרוף הצעת החוק לפרטיכל למשך
שבועיים, לאשרה ולהניחה מיד על שולחן הכנסת.

מוגש ע"י שר המשפטים

בספח 57

י"ג בסיון תשכ"ט

30.5.69

חוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב) (תיקון), תשכ"ט-1969

1. בסעיף 19 לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), תשכ"ט-1969/1 (להלן - חוק הבחירות), בסעיף קטן (ד), בסופו יבוא: "כאמור בסעיף 25(א)".

תיקון
סעיף 19

2. בסעיף 56(א) לחוק הבחירות, במקום פסקאות (1)-(3) יבוא:

תיקון
סעיף 56

"(1) עובדי המדינה בדרגה ט"ז ומעלה של הדירוג האחיד;

(2) עובדי המדינה בדרגה מקצועית שמשכורתה היסודית ההתחלתית אינה נמוכה מן המשכורת היסודית ההתחלתית של דרגה ט"ז של הדירוג האחיד (להלן - דרגה מקבילה);

(3) עובדי המדינה בדרגה מקבילה או נמוכה מדרגה ט"ז של הדירוג האחיד, אם לתפקידם נקבע מתח דרגות הכולל את הדרגה ט"ז של הדירוג האחיד או דרגה מקבילה;"

3. בסעיף 70(ג) לחוק הבחירות, במקום המלים "שעליו פורסם בהודעה לפי סעיף 68(ד)" יבוא "שנקבע לפי סעיף 68(ג)".

תיקון
סעיף 70

4. בסעיף 74(ג) לחוק הבחירות, במקום "חותם המעיד" יבוא "חותמ המעיד".

תיקון
סעיף 74

5. בסעיף 79(ב) לחוק הבחירות, אחרי "פתיחת הקלפי" יבוא "על מהלך ההצבעה".

תיקון
סעיף 79

6. בסעיף 89 לחוק הבחירות, בהגדרה של "חיילים", בסופה יבוא "לרבות הנמנים עם חיל המשטרה".

תיקון
סעיף 89

7. בסעיף 91(א) לחוק הבחירות, בסופו יבוא: "או בתעודת השוטר שלו".

תיקון
סעיף 91

8. בסעיף 107(ב) לחוק הבחירות, במקום "חותם המעיד" יבוא "חותמת המעיד".

תיקון
סעיף 107

9. בסעיף 130(א) לחוק הבחירות, במקום "או של הקרן הקימת לישראל" יבוא "של הקרן הקימת לישראל או של רשות השידור".

תיקון
סעיף 130

10. בסעיף 132(א) לחוק הבחירות, במקום "היום ה-52" יבוא "היום ה-37".

תיקון
סעיף 132

11. בסעיף 146(ב) לחוק הבחירות, בושימת הסעיפים הנזכרים בו, ובמקום סעיף 145 יבוא סעיף 145(א) **יימחק סעיף 90**.
(1)-(3), (5), ו-(6).

תיקון
סעיף 146

דברי הסבר

לסעיף 1

סעיף 19(ד) לחוק הבחירות, הדין בועדות בחירות אזוריות, קובע לאמור:

"(ד) המועמדים לועדה אזורית וממלאי מקומם יוצעו לועדה המרכזית על ידי באי כח הסיעות או ממלאי מקומם".

מוצע ל"ס", הבהרה, שהביטוי בא-כוח של סיעה הוא זה האמור בסעיף 25(א) לחוק אשר מסדיר משרה זו.

לסעיף 2

סעיף 56(א) לחוק הבחירות קובע לאמור:

"(א) לא יהיו מועמדים לכנסת עובדי המדינה וקציני הצבא האלה:

(1) עובדי המדינה בדרגה 5 ומעלה של הדירוג המינהלי - הכללי או בדרגה ט"ו של הדירוג האחיד;

(2) עובדי המדינה בדרגה מקצועית שמשכורתה היסודית ההתחלתית אינה נמוכה מן המשכורת היסודית ההתחלתית של דרגה 5 של הדירוג המינהלי-הכללי (להלן - דרגה מקבילה);

(3) עובדי המדינה בדרגה נמוכה מדרגה 5 של הדירוג המינהלי-הכללי או בדרגה מקבילה או נמוכה מדרגה ט"ו של הדירוג האחיד אם לתפקידם נקבע מתח דרגות הכולל את הדרגה 5 האמורה או דרגה מקבילה או דרגה ט"ו של הדירוג האחיד.

(4) ...

הדירוג המינהלי הכללי בוטל בשירות המדינה זה מכבר ובמקומו הונהג הדירוג האחיד. לפיכך מוצע לבטל כל התייחסות לדירוג המינהלי-הכללי. מוצע לקבוע את הדרגה ט"ו של הדירוג האחיד כגבול התחתון לענין סעיף זה, הואיל ודרגה זו היא הדרגה החמישית ב"דירוג האחיד", בדומה למה שנקבע מלכתחילה בחוק.

לסעיף 3

סעיף 68 לחוק הבחירות, הדין במקומות קלפי, קובע לאמור:

"...

(ג) לא יאוחר מהיום הקובע תקבע הועדה המרכזית את מקומות הקלפי לשנת הפנקס הקרובה על פי הצעת שר הפנים שתוגש לועדה לא יאוחר מהיום ה-60 שלפני היום הקובע.

(ד) הודעה על מקום הקלפי תפורסם, לא יאוחר מהיום ה-7 שלפני יום הבחירות, במקום ובצורה שקבעה הועדה המרכזית."

בסעיף 70(ג) לחוק נאמר

..."

(ג) נוכחו יושב ראש הועדה המרכזית וסגניו, תוך 30 יום לפני יום הבחירות, כי מקום קלפי שעליו פורסם בהודעה לפי סעיף 68(ד) שוב אינו מתאים ליעודו כמקום קלפי כתוצאה משינויים בנסיבות, ושאים הם לקבוע מקום קלפי אחר ולהודיע על כך לבוחרים וליושבי ראש ועדות הבחירות הנוגעים בדבר במקום ובצורה שימצאו לנכון."

נמצא שההפניה לסעיף 68(ד) בטעות יסודה ויש להפנות אל סעיף 68(ג) לחוק.

לסעיף 4

סעיף 74(ג) לחוק הבחירות קובע לאמור:

"(ג) מי שהצביע, חטביע ועדת הקלפי בתעודת הזהות או בפנקס הזהות שלו חותם המעיד שהצביע לכנסת, תנקב את התעודה או הפנקס ותמחק את שם המצביע מרשימת הבוחרים."

לפי זה

למעשה משתמשים בחותמת ולא בחותם ומוצע לתקן/את הסעיף.

לסעיף 5

סעיף 79(ב) לחוק הבחירות קובע לאמור:

"(ג) ועדת הקלפי תערוך פרוטוקול, בסופס אחיד שנקבע בתקנות, על פתיחת הקלפי ועל ספירת הקולות, ותעביר מיד את הפרוטוקול עם כל חומר ההצבעה לוועדה האזורית."

למעשה... הפרוטוקול של ועדות הקלפי מכיל גם פרטים על מהלך ההצבעה, כגון חילופי גברי בוועדה במשך היום ואירועים מיוחדים במהלך ההצבעה.

מוצע על כן לתקן את הסעיף ולהוסיף הוראה לעניין זה.

לסעיף 6

פרק ט' לחוק הבחירות מכיל הוראות מיוחדות בנוגע לבחירות בקרב חיילים ושוטרים, ולפיהן מצביעים חיילים במחנות צבא במעטפות כפולות, ואילו לגבי שוטרים יש הוראות מיוחדות בסעיף 95 בדבר תיקון פנקס הבוחרים לכנסת בהתאם למקום הצבתם של השוטרים ביום הבחירות. לנוכח התפרסות חיל המשטרה, לרבות משמר הגבול, מהמחנה צרכי השעה, מוצע, כי גם השוטרים יוכלו להצביע בדרך ובמקומות שמצביעים חיילים.

לסעיף 7

סעיף 91(א) לחוק הבחירות קובע לאמור:

חייל הרוצה להצביע בקלפי לחיילים חייב לזהות את עצמו כאמור בסעיף 74 ובנוסף לכך בתעודת החייל שלו."

מאחר מוצע לאפשר לשוטרים להצביע בקלפיות לחיילים, מן הדין ששוטר יזהה עצמו הן לפי תעודת הזהות והן לפי תעודת השוטר.

לסעיף 8

סעיף 107(ב) לחוק הבחירות, הדין בזיהוי המצביעים בכלי שיט, קובע לאמור:

"(ב) מי שהצביע, יטביעו האחראים בתעודת הזהות או בפנקס הזיהוי שלו חותם המעיד שהצביע לכנסת וינקבו את התעודה או הפנקס".

מוצע גם כאן להחליף את החותם בחותמת.

לסעיף 9

סעיף 130(א) לחוק הבחירות קובע לאמור:

"(א) עובד המדינה, כולל עובד שירות התעסוקה, רשות הפיתוח וועדות הבחירות, וכן עובד של רשות מקומית, של הסוכנות היהודית או של הקרן הקימת לישראל, אשר יש להם סמכות מינהלית לרבות סמכות לפי תקנות ההגנה (שעת-חירום), 1945 או תפקיד שכרוך בו מגע עם קהל, לא יקחו חלק בתעמולת הבחירות".

עובדי רשות השידור היו לפנים עובדי המדינה ולכן האיסור לפי סעיף זה היה חל גם עליהם. עם קבלת חוק רשות השידור, תשכ"ה-1965 חדלו עובדים אלה להיות עובדי המדינה.

מוצע כעת להחיל עליהם את האיסור מחדש.

לסעיף 10

סעיף 132(א) לחוק הבחירות קובע לאמור:

"(א) הועדה המרכזית תמליץ לפני הממונים על השטחים שבהם מוגבל חופש התנועה לפי תקנות ההגנה (שעת-חירום), 1945, או לפי תקנות-שעת-חירום (אזורי בטחון), תש"ט-1949, על פעילי הגופים המיוצגים בכנסת היוצאת ועל פעילי רשימות המועמדים שיש לתת להם רשיונות לתנועה חפשית בשטחים אלה; ההמלצה תינתן לפי הצעת באי-כוחם של אותם הגופים והרשימות; הממונים האמורים יתנו את הרשיונות ותקפם יהיה מן היום ה-52 שלפני יום הבחירות ועד למחרת יום הבחירות".

בחוק הבחירות לכנסת (תיקון מס' 8), תשכ"ט-1968, קוצרו מרבית המועדים שנקבעו בחוק, במגמה לקצר את מערכת הבחירות.

מוצע להתאים גם סעיף זה לאותה מגמה.

לסעיף 11

סעיף 146(ב) לחוק הבחירות קובע לאמור:

"(ב) הועדה המרכזית ושאיית לאצול מסמכיותיה ליושב ראש הועדה יחד עם סגניו ולהעביר לביצועם תפקידים המוטלים עליה, למעט הסמכיות או התפקידים לפי סעיפים 17(ג), 19, 21(ב), 68(ג), 76, 84, 90, 137, 142 ו-145, והסמכות שלא לאשר רשימת מועמדים".

מוצע לאפשר לוועדת הבחירות המרכזית להעביר מסמכיותיה ליושב ראש הועדה וסגניו גם את הסמכות בקשר לקביעת סדר הבחירות בין חיילים. וזה לשון הסעיפים שמדובר בהם:

"קלפיות 90. (א) חיילים ושאינם להצביע בקלפיות מיוחדות לחיילים; יושב ראש הועדה המרכזית יקבע את מקומות הקלפיות האלה לפי המלצת ראש המטה הכללי או בא-כוחו, והודעה על מקומות אלה תפורסם במקום ובצורה שנקבע בתקנות.

(ב) חייל הרוצה להצביע בקלפי לחיילים אינו מרותק לקלפי מסוימת.

(ג) ההצבעה בקלפיות לחיילים תהיה בשעות שנקבעו בתקנות.

(ד) בשעות ההצבעה לא ימצא אדם במקום קלפי לחיילים זולת חברי הועדה המרכזית, חברי ועדת הקלפי, נציג ראש המטה הכללי או בא-כוחו, בוחרים שהותרו להיכנס לשם הצבעה, שר הפנים או בא-כוחו וחיילים הדרושים לדעת ועדת הקלפי לשמירת הסדר.

(ה) ועדות הקלפי לקלפיות לחיילים יתמנו על ידי הועדה המרכזית בהתייעצות עם ראש המטה הכללי או בא-כוחו, וחבריהן יהיו כולם חיילים שדרגתם אינה גבוהה מדרגת סמל; החייל בעל הדרגה הגבוהה ביותר ישמש יושב ראש ועדת הקלפי.

"תקנות 145. (א) שר הפנים ושאי בהסכמת הועדה המרכזית או על פי המלצתה להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לחוק זה, במידה שחוק זה אינו מכיל הוראות לגביו, ובכלל זה בענינים אלה;

... ..

(4) סדר הבחירות בין חיילים; "

הצעת חוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב) (תיקון), תשכ"ט-1969

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י מ לאשר הצעת חוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב) (תיקון),
תשכ"ט-1969, המ"ב, ולהניחה מיד על שולחן הכנסת. ...

ד ב ר י ה ס ב ר

מפאת דחיפות העניין מוצע לוותר על צרוף הצעת החוק לפרטיכל למשך
שבועיים, לאשרה ולהניחה מיד על שולחן הכנסת.

מוגש ע"י שר המשפטים

בספח 57

י"ג בסיון תשכ"ט

30.5.69

חוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב) (תיקון), תשכ"ט-1969

1. בסעיף 19 לחוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), תשכ"ט-1969/1 (להלן - חוק הבחירות), בסעיף קטן (ד), בסופו יבוא: "כאמור בסעיף 25(א)".

תיקון
סעיף 19

2. בסעיף 56(א) לחוק הבחירות, במקום פסקאות (1)-(3) יבוא:

תיקון
סעיף 56

"(1) עובדי המדינה בדרגה ט"ז ומעלה של הדירוג האחיד;

(2) עובדי המדינה בדרגה מקצועית שמשכורתה היסודית ההתחלתית אינה נמוכה מן המשכורת היסודית ההתחלתית של דרגה ט"ז של הדירוג האחיד (להלן - דרגה מקבילה);

(3) עובדי המדינה בדרגה מקבילה או נמוכה מדרגה ט"ז של הדירוג האחיד, אם לתפקידם נקבע מתח דרגות הכולל את הדרגה ט"ז של הדירוג האחיד או דרגה מקבילה;"

3. בסעיף 70(ג) לחוק הבחירות, במקום המלים "שעליו פורסם בהודעה לפי סעיף 68(ד)" יבוא "שנקבע לפי סעיף 68(ג)".

תיקון
סעיף 70

4. בסעיף 74(ג) לחוק הבחירות, במקום "חותם המעיד" יבוא "חותמא המעידה".

תיקון
סעיף 74

5. בסעיף 79(ב) לחוק הבחירות, אחרי "פתיחת הקלפי" יבוא "על מהלך ההצבעה".

תיקון
סעיף 79

6. בסעיף 89 לחוק הבחירות, בהגדרה של "חיילים", בסופה יבוא "לרבות הנמנים עם חיל המשטרה".

תיקון
סעיף 89

7. בסעיף 91(א) לחוק הבחירות, בסופו יבוא: "או בתעודת השוטר שלו".

תיקון
סעיף 91

8. בסעיף 107(ב) לחוק הבחירות, במקום "חותם המעיד" יבוא "חותמת המעידה".

תיקון
סעיף 107

9. בסעיף 130(א) לחוק הבחירות, במקום "או של הקרן הקימת לישראל" יבוא "של הקרן הקימת לישראל או של רשות השידור".

תיקון
סעיף 130

10. בסעיף 132(א) לחוק הבחירות, במקום "היום ה-52" יבוא "היום ה-37".

תיקון
סעיף 132

11. בסעיף 146(ב) לחוק הבחירות, בושימת הסעיפים הנזכרים בו, ובמקום סעיף 145 יבוא סעיף 145(א) **וימחק סעיף 90**.
(1)-(3), (5), (6).

תיקון
סעיף 146

דברי הסבר

לסעיף 1

סעיף 19(ד) לחוק הבחירות, הדין בועדות בחירות אזוריות, קובע לאמור:

"(ד) המועמדים לוועדה אזורית וממלאי מקומם יוצעו לוועדה המרכזית על ידי באי כח הסיעות או ממלאי מקומם".

מוצע לסעיף 25(א) לחוק אשר מסדיר משרה זו. הבהרה, שהביטוי בא-כוח של סיעה הוא זה האמור בסעיף 25(א) לחוק אשר מסדיר משרה זו.

לסעיף 2

סעיף 56(א) לחוק הבחירות קובע לאמור:

"(א) לא יהיו מועמדים לכנסת עובדי המדינה וקציני הצבא האלה:

(1) עובדי המדינה בדרגה 5 ומעלה של הדירוג המינהלי - הכללי או בדרגה ט"ו של הדירוג האחיד;

(2) עובדי המדינה בדרגה מקצועית שמשכורתה היסודית ההתחלתית אינה נמוכה מן המשכורת היסודית ההתחלתית של דרגה 5 של הדירוג המינהלי-הכללי (להלן - דרגה מקבילה);

(3) עובדי המדינה בדרגה נמוכה מדרגה 5 של הדירוג המינהלי-הכללי או בדרגה מקבילה או נמוכה מדרגה ט"ו של הדירוג האחיד אם לתפקידם נקבע מתח דרגות הכוללות את הדרגה 5 האמורה או דרגה מקבילה או דרגה ט"ו של הדירוג האחיד.

(4) ...

הדירוג המינהלי הכללי בוטל בשירות המדינה זה מכבר ובמקומו הונהג הדירוג האחיד. לפיכך מוצע לבטל כל התייחסות לדירוג המינהלי-הכללי. אגב כך מוצע לקבוע את הדרגה ט"ו של הדירוג האחיד כגבול התחתון לענין סעיף זה, הואיל ודרגה זו היא הדרגה החמישית בדרגות האחיד, בדומה למה שנקבע מלכתחילה בחוק.

לסעיף 3

סעיף 68 לחוק הבחירות, הדין במקומות קלפי, קובע לאמור:

"...

(ג) לא יאוחר מהיום הקובע תקבע הועדה המרכזית את מקומות הקלפי לשנת הפנקס הקרובה על פי הצעת שר הפנים שתוגש לוועדה לא יאוחר מהיום ה-60 שלפני היום הקובע.

(ד) הודעה על מקום הקלפי תפורסם, לא יאוחר מהיום ה-7 שלפני יום הבחירות, במקום ובצורה שקבעה הועדה המרכזית."

בסעיף 70(ג) לחוק נאמר

..."

(ג) נוכחו יושב ראש הועדה המרכזית וסגניו, תוך 30 יום לפני יום הבחירות, כי מקום קלפי שעליו פורסם בהודעה לפי סעיף 68(ד) שוב אינו מתאים ליעודו כמקום קלפי כתוצאה משינויים בנסיבות, ושאים הם לקבוע מקום קלפי אחר ולהודיע על כך לבוחרים וליושבי ראש ועדות הבחירות הנוגעים בדבר במקום ובצורה שימצאו לנכון."

נמצא שההפניה לסעיף 68(ד) בטעות יסודה ויש להפנות אל סעיף 68(ג) לחוק.

לסעיף 4

סעיף 74(ג) לחוק הבחירות קובע לאמור:

"(ג) מי שהצביע, חטביע ועדת הקלפי בתעודת הזהות או בפנקס הזהות שלו חותם המעיד שהצביע לכנסת, תנקב את התעודה או הפנקס ותמחק את שם המצביע מרשימת הבוחרים."

לפי זה

למעשה משתמשים בחותמת ולא בחותם ומוצע לתקן/את הסעיף.

לסעיף 5

סעיף 79(ב) לחוק הבחירות קובע לאמור:

"(ג) ועדת הקלפי תערוך פרוטוקול, בסופו אחיד שנקבע בתקנות, על פתיחת הקלפי ועל ספירת הקולות, ותעביר מיד את הפרוטוקול עם כל חומר ההצבעה לוועדה האזורית."

למעשה הפרוטוקול של ועדות הקלפי מכיל גם פוסטים על מהלך ההצבעה, כגון חילופי גברי בוועדה במשך היום ואירועים מיוחדים במהלך ההצבעה.

מוצע על כן לתקן את הסעיף ולהוסיף הוראה לענין זה.

לסעיף 6

פסק ס' לחוק הבחירות מכיל הוראות מיוחדות בנוגע לבחירות בקרב חיילים ושוטרים, ולפיהן מצביעים חיילים במחנות צבא במעטפות כפולות, ואילו לגבי שוטרים יש הוראות מיוחדות בסעיף 95 בדבר תיקון פנקס הבוחרים לכנסת בהתאם למקום הצבתם של השוטרים ביום הבחירות. לנוכח התפרסות חיל המשטרה, לרבות משמר הגבול, מתחם צרכי השעה, מוצע, כי גם השוטרים יוכלו להצביע בדרך ובמקומות שמצביעים חיילים.

לסעיף 7

סעיף 91(א) לחוק הבחירות קובע לאמור:

חייל הרוצה להצביע בקלפי לחיילים חייב לזהות את עצמו כאמור בסעיף 74 ובנוסף לכך בתעודת החייל שלו."

מאחר מוצע לאפשר לשוטרים להצביע בקלפיות לחיילים, מן הדין ששוטר יזהה עצמו הן לפי תעודת הזהות והן לפי תעודת השוטר.

לסעיף 8

סעיף 107(ב) לחוק הבחירות, הדין בזיהוי המצביעים בכלי שיט, קובע לאמור:

"(ב) מי שהצביע, יטביעו האחראים בתעודת הזהות או בפנקס הזיהוי שלו חותם המעיד שהצביע לכנסת וינקבו את התעודה או הפנקס".

מוצע גם כאן להחליף את החותם בחותמת.

לסעיף 9

סעיף 130(א) לחוק הבחירות קובע לאמור:

"(א) עובד המדינה, כולל עובד שירות התעסוקה, רשות הפיתוח וועדות הבחירות, וכן עובד של רשות מקומית, של הסוכנות היהודית או של הקרן הקימת לישראל, אשר יש להם סמכות מינהלית לרבות סמכות לפי תקנות ההגנה (שעת-חירום), 1945 או תפקיד שכרוך בו מגע עם קהל, לא יקחו חלק בתעמולת הבחירות".

עובדי רשות השידור היו לפנים עובדי המדינה ולכן האיטור לפי סעיף זה היה חל גם עליהם. עם קבלת חוק רשות השידור, תשכ"ה-1965 חדלו עובדים אלה להיות עובדי המדינה.

מוצע כעת להחיל עליהם את האיטור מחדש.

לסעיף 10

סעיף 132(א) לחוק הבחירות קובע לאמור:

"(א) הועדה המרכזית תמליץ לפני הממונים על השטחים שבהם מוגבל חופש התנועה לפי תקנות ההגנה (שעת-חירום), 1945, או לפי תקנות-שעת-חירום (אזורי בטחון), תש"ט-1949, על פעילי הגופים המיוצגים בכנסת היוצאת ועל פעילי רשימות המועמדים שיש לתת להם רשיונות לתנועה חפשית בשטחים אלה; ההמלצה תינתן לפי הצעת באי-כוחם של אותם הגופים והרשימות; הממונים האמורים יתנו את הרשיונות ותקפם יהיה מן היום ה-52 שלפני יום הבחירות ועד למחרת יום הבחירות".

בחוק הבחירות לכנסת (תיקון מס' 8), תשכ"ט-1968, קוצרו מרבית המועדים שנקבעו בחוק, במגמה לקצר את מערכת הבחירות.

מוצע להתאים גם סעיף זה לאותה מגמה.

לסעיף 11

סעיף 146(ב) לחוק הבחירות קובע לאמור:

"(ב) הועדה המרכזית ושאיח לאצול מסמכיותיה ליושב ראש הועדה יחד עם סגניו ולהעביר לביצועם תפקידים המוטלים עליה, למעט הסמכיות או התפקידים לפי סעיפים 17(ג), 19, 21(ב), 68(ג), 76, 84, 90, 137, 142 ו-145, והסמכות שלא לאשר רשימת מועמדים".

מוצע לאפשר לוועדת הבחירות המרכזית להעביר מסמכיותיה ליושב ראש הועדה וסגניו גם את הסמכות בקשר לקביעת סדר הבחירות בין חיילים וזה לשון הסעיפים שמדובר בהם:

"קלפיות 90. (א) חיילים ושאינם להצביע בקלפיות מיוחדות לחיילים; יושב ראש הועדה המרכזית יקבע את מקומות הקלפיות האלה לפי המלצת ראש המטה הכללי או בא-כוחו, והודעה על מקומות אלה תפורסם במקום ובצורה שנקבע בתקנות.

(ב) חייל הרוצה להצביע בקלפי לחיילים אינו מהותק לקלפי מסוימת.

(ג) ההצבעה בקלפיות לחיילים תהיה בשעות שנקבעו בתקנות.

(ד) בשעות ההצבעה לא ימצא אדם במקום קלפי לחיילים זולת חברי הועדה המרכזית, חברי ועדת הקלפי, נציג ראש המטה הכללי או בא-כוחו, בוחרים שהותרו להיכנס לשם הצבעה, שר הפנים או בא-כוחו וחיילים הדרושים לדעת ועדת הקלפי לשמירת הסדר.

(ה) ועדות הקלפי לקלפיות לחיילים יתמנו על ידי הועדה המרכזית בהתייעצות עם ראש המטה הכללי או בא-כוחו, וחבריהן יהיו כולם חיילים שדרגתם אינה גבוהה מדרגת סמל; החייל בעל הדרגה הגבוהה ביותר ישמש יושב ראש ועדת הקלפי.

"תקנות 145. (א) שר הפנים ושאי בהסכמת הועדה המרכזית או על פי המלצתה להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לחוק זה, במידה שחוק זה אינו מכיל הוראות לגביו, ובכלל זה בענינים אלה;

... ..

(4) סדר הבחירות בין חיילים; "

הצעת חוק מט נסיעות חוץ (תיקון מס. 4), תשכ"ט-1969

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם לאשר הצעת חוק מט נסיעות חוץ (תיקון מס. 4),
תשכ"ט-1969, המ"ב, ולהביחה מיד על שולחן הכנסת. ...

ד ב ר י ה ס ב ר

מפאת דחיפות הענין מוצע לוותר על צרוף הצעת החוק לפרטיכל למשך
שבועיים, לאשרה ולהביחה מיד על שולחן הכנסת.

מוגש ע"י מ"מ שר האוצר

י"ג בסיון תשכ"ט
30.5.69

חוק מס נסיעות חוץ (תיקון מס' 4), תשכ"ט-1969

תיקון
סעיף 3

1. בסעיף 3(ב) לחוק מס נסיעות חוץ, תשי"א-1950,¹ במקום "150 לירות" יבוא "350 לירות".

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 3 לחוק מס נסיעות חוץ, תשי"א-1950, כפי שתוקן קובע לאמור:
"סעיף 3(א) סיעור המס המוטל על רכישת כרטיסי נסיעה לסוגיהם ייקבע המס על ידי שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, בצו שיפורסם ברשומות.

(ב) המס ייקבע באחוז ממחיר כרטיס הנסיעה או בסכום קצוב, או בסתי הדרכים כאחת, אך לא יעלה על 100% ממחיר הכרטיס בתוספת 150 לירות".

בצו מס נסיעות חוץ (קביעת סיעורי המס), תשכ"ט-1969,² הועלו סיעורי מס הנסיעות כדלקמן:

- (א) על כרטיס נסיעה בכלי טיס - מ-7.5% ממחיר הכרטיס בתוספת -290 ל"י
ל-7.5% ממחיר הכרטיס בתוספת -500 ל"י,
(ה) על כרטיס נסיעה - מ-7.5% ממחיר הכרטיס בתוספת -255 ל"י
בכלי טיס ל-7.5% ממחיר הכרטיס בתוספת -450 ל"י.

עקב ההגבלה הקיימת בסעיף 3(ב) לחוק, לפיה המס אינו יכול לעלות על 100% ממחיר הכרטיס בתוספת 150 לירות, אי אפשר היה להחיל את ההעלאה הנ"ל על כרטיס נסיעה בכלי טיס שמחירו למטה מ-160 ל"י ועל כרטיס נסיעה בכלי טיס שמחירו למטה מ-110 ל"י.

החוק המוצע בא לאפשר את העלאת המס כאמור על כל כרטיסי הנסיעה, על ידי העלאת תקרת המס עד ל-350 לירות מעל מחיר הכרטיס.

1. ס"ח תשי"א, עמ' 12; חסי"ג, עמ' 104; חטכ"א, עמ' 54; חטכ"ב, עמ' 38.

2. ק"ח תשכ"ט, עמ' 1539.

הצעת חוק מט נסיעות חוץ (תיקון מס. 4), תשכ"ט-1969

ה צ ע ה ל ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם לאשר הצעת חוק מט נסיעות חוץ (תיקון מס. 4),
תשכ"ט-1969, המ"ב, ולהגיחה מיד על שולחן הכנסת. ...

ד ב ר י ה ס ב ר

מפאת דחיפות הענין מוצע לוותר על צרוף הצעת החוק לפרטיכל למשך
שבועיים, לאשרה ולהגיחה מיד על שולחן הכנסת.

מוגש ע"י מ"מ שר האוצר

י"ג בסיון תשכ"ט
30.5.69

חוק מס נסיעות חוץ (תיקון מס' 4), תשכ"ט-1969תיקון
סעיף 3

1. בסעיף 3(ב) לחוק מס נסיעות חוץ, תשי"א-1950,¹ במקום "150 לירות" יבוא "350 לירות".

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 3 לחוק מס נסיעות חוץ, תשי"א-1950, כפי שתוקן קובע לאמור:
"סעיף 3(א) סיעור המס המוטל על רכישת כרטיסי נסיעה לסוגיהם ייקבע
המס על ידי סר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, בצו שיפורסם
ברשומות.

(ב) המס ייקבע באחוז ממחיר כרטיס הנסיעה או בסכום קצוב, או
בשתי הדרכים כאחת, אך לא יעלה על 100% ממחיר הכרטיס בחוספת
150 לירות".

בצו מס נסיעות חוץ (קביעת סיעורי המס), תשכ"ט-1969,² הועלו סיעורי מס
הנסיעות כדלקמן:

(א) על כרטיס נסיעה
בכלי טיס

- מ-7.5% ממחיר הכרטיס בחוספת -290 ל"י

- ל-7.5% ממחיר הכרטיס בחוספת -500 ל"י,

(ה) על כרטיס נסיעה
בכלי טיס

- מ-7.5% ממחיר הכרטיס בחוספת -255 ל"י

- ל-7.5% ממחיר הכרטיס בחוספת -450 ל"י.

עקב ההגבלה הקיימת בסעיף 3(ב) לחוק, לפיה המס אינו יכול לעלות על
100% ממחיר הכרטיס בחוספת 150 לירות, אי אפשר היה להחיל את ההעלאה הנ"ל
על כרטיס נסיעה בכלי טיס שמחירו למטה מ-160 ל"י ועל כרטיס נסיעה בכלי
טיס שמחירו למטה מ-110 ל"י.

החוק המוצע בא לאפשר את העלאת המס כאמור על כל כרטיסי הנסיעה,
על ידי העלאת חקרת המס עד ל-350 לירות מעל מחיר הכרטיס.

1. ס"ח תשי"א, עמ' 12; תשי"ג, עמ' 104; תשכ"א, עמ' 54; תשכ"ב, עמ' 38.

2. ק"ח תשכ"ט, עמ' 1539.

הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (מס. 9) (שיפוץ בתים), תשכ"ט-1969

ה צ ע ה ל ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם לאשר הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (מס. 9)
(שיפוץ בתים), תשכ"ט-1969, המ"ב, ולהציחה מיד על שולחן הכנסת.

מוגש ע"י ועדת השרים לעניני
פנים ושירותים

בספח 55

ד' בסיון תשכ"ט
21.5.69

הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (מס. 9) (שיפוץ בתים), תשכ"ט-1969

הוצאות לביצוע העבודות לשיפוץ בתים, בבתים שחוק הגבת הדייר, תשי"ד-1954, או חוק הגבת הדייר תשט"ו-1955 חל עליהם ושלגביהם התקיימה מועצת העיריה חוק עזר כאמור בפסקה (13א) לסעיף 249 יחולקו בין בעל הנכס ומחזיקו בשעורים כפי שיוסכם ביניהם.

באין הסכמה בין בעל הנכס ומחזיקו לגבי חלוקת ההוצאות ושאים בעל הנכס או מחזיקו או ראש העיריה לבקש מבית דין לשכירות כמשמעותו בחוק הגבת הדייר, תשכ"ד-1954 חלוקת ההוצאות בהתחשב בצרכי הקשורות ביחס השכירות, במצב הנכס ובמיקומו.

ד' בסיון תשכ"ט

21 במאי 1969

הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (מס. 9) (שיפוץ בתים), תשכ"ט-1969

ה צ ע ה ל ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ם לאשר הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (מס. 9)
(שיפוץ בתים), תשכ"ט-1969, המ"ב, ולהציחה מיד על שולחן הכנסת.

מוגש ע"י ועדת השרים לעניני
פנים ושירותים

בספה 55

ד' בסיון תשכ"ט
21.5.69

הצעת חוק לתיקון פקודת העיריות (מס. 9) (שיפוץ בתים), תשכ"ט-1969

הוצאות לביצוע העבודות לשיפוץ בתים, בבתיים שחוק הגנת הדייר, תשי"ד-1954, או חוק הגנת הדייר תשט"ו-1955 חל עליהם ושלגביהם התקינה מועצת העיריה חוק עזר כאמור בפסקה (13א) לסעיף 249 יחולקו בין בעל הנכס ומחזיקו בשעורים כפי שיוסכם ביניהם.

באין הסכמה בין בעל הנכס ומחזיקו לגבי חלוקת ההוצאות רשאים בעל הנכס או מחזיקו או ראש העיריה לבקש מבית דין לשכירות כמשמעותו בחוק הגנת הדייר, תשכ"ד-1954 חלוקת ההוצאות בהתחשב בנסיבות הקשורות ביחס השכירות, במצב הנכס ובמיקומו.

ד' בסיון תשכ"ט

21 במאי 1969

הצעת חוק איזורי נמל חפשיים, תשכ"ט-1969

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ס לאשר את הצעת חוק איזורי נמל חפשיים,
תשכ"ט-1969, המ"ב, ולהניחה מיד על שולחן הכנסת.

ד ב ר י ה ס ב ר

הצעת חוק-תזכיר איזורי נמל חפשיים, תשכ"ט-1969, אושרה
ע"י ועדת השרים לענייני כלכלה בישיבתה מיום ב' באייר תשכ"ט
(20.4.69) (החלטה מס. כל/83) וצורפה לפרטיכל של הממשלה מיום
ט' באייר תשכ"ט (27.4.69) (החלטה מס. 571).

מאחר שהעניין דחוף בגלל העובדה שכנס הועידה הכלכלית יפתח ביום
ט' בחמוז תשכ"ט (25.6.69) והרצון שהצעת החוק תידון עוד במושב הנוכחי
של הכנסת ותיכנס לתוקף לפני פתיחת הכנס, מוצע לשחרר את הצעת
החוק מצרופה לפרוטוקול הממשלה ולהניחה מיד על שולחן הכנסת.

מוגש ע"י שר האוצר

ד' בסיון תשכ"ט
21.5.69

פרק ראשון: מברא

הגדרות

1. בחוק זה -

"נמל", "מנהל הנמל" - כמשמעותם בפקודת הנמלים¹;

"רשות הנמלים" - הרשות שהוקמה לפי חוק רשות הנמלים, תשכ"א-1961²;

"רשות המכס" - כמשמעותו בפקודת המכס³.

"מסים עקיפים" - מכס, בלוי, מס קניה או הימל לפי תקנות טעת וזירום (תשלומי חובה), תשי"ח-1958⁴.

הקמת
אזור
נמל חפשי

2. הממשלה רשאית, על פי הצעת סר האוצר וסר התחבורה, להקים בתחום נמל אזור נמל חפשי.

מנהל
אזור
נמל חפשי

3. מנהל הנמל שבתחומו נמצא אזור נמל חפשי יכהן כמנהל אזור הנמל החפשי.

פרק שני: מועצת אזורי נמל חפשיים

הקמת
מועצה
לאזורי
נמל חפשיים

4. הממשלה תמנה מועצה לאזורי נמל חפשיים (להלן - המועצה), והיא תמלא את התפקידים המפורטים בחוק זה.

הרכב
המועצה

5. (א) חברי המועצה יהיו:

(1) יושב ראש רשות הנמלים והוא גם יושב ראש המועצה;

(2) המנהל הכללי של רשות הנמלים;

1. חוקי אי, פרק קי"ד, כרך ב' עמ' 1146;

ס"ח 480, תשכ"ו, עמ' 59.

2. ס"ח תשכ"א, עמ' 145.

3. דברי מדינת ישראל, בוסח חדש 3, תשי"ז, עמ' 39.

ס"ח תשכ"ה, עמ' 118.

4. ס"ח תשכ"ד, עמ' 175; תשכ"ו, עמ' 31; תשכ"ז, עמ' 21. 2/

- (3) עובדי המדינה שהם חברי רשות הנמלים;
- (4) נציג מטרת התחבורה סיוצע על ידי טר התחבורה;
- (5) נציג מטרת המסחר והתעסיה סיוצע על ידי טר המסחר והתעסיה;
- (6) נציג מטרת האוצר סיוצע על ידי טר האוצר;
- (7) נציג הרשות המקומית טבתחומה נמצא אזור הנמל החפסי וסיוצע על ידי טר האוצר וטר הפנים על פי המלצת הרשות המקומית;
- (8) טני נציגים מקרב הציבור סיוצעו על ידי טר האוצר וטר התחבורה.
- (ב) המטטלה תמנה מתוך חברי המועצה על פי הצעת טר האוצר וטר התחבורה, סגן ליוטב ראט המועצה.
- (ג) הודעה על מינוי המועצה ועל כל מינוי בהרכבה תפורסם ברטומות.
6. הוראות סעיפים 7 עד 14 ו-16 לחוק רשות הנמלים, תסכ"א-1961² יחולו על המועצה וחבריה בטינויים המחוייבים לפי הענין; אולם בכל מקום טבהוראות האמורות מדובר ב"טר התחבורה" יקרא "טר האוצר וטר התחבורה".
7. (א) רוב חברי המועצה, כטביניהם היוטב ראט או סגנו, יהיה מנין חוקי ביטיבות המועצה.
- (ב) החלטות המועצה יתקבלו ברוב דעות כסהנמנעים אינם מובאים בחטבון.

תחולת
חוק רשות
הנמלים
על המועצה

הנוהל
במועצה

8. (א) רשות הנמלים ממונה על ביצוע החלטות המועצה.
- (ב) כל מיט להגיסר למועצה, יוגס לה באמצעות רשות הנמלים.
9. (א) בתחום אזור נמל חפסי לא תסתמס רשות הנמלים בסמכויותיה בדבר תיכנון ובניה ובדבר פיתוח מפעלים אלא בהסכמת המועצה.
- (ב) רשות הנמלים לא תהא רשאית למכור בכסי מקרקעין בתחום אזור נמל חפסי, להחכירם, לסעבדה או למסכבם אלא בהסכמתה המוקדמת של המועצה, ובלבד שהחכרה, מסכון או סעבוד של בכסים כאמור לתקופה העולה על עשרים שנה תהיה טעונה גם איטורה של הממשלה או של מי שהממשלה הסמיכה אותו לכך.
10. (א) באזור נמל חפסי יוקמו ויפעלו מיזמים מורשים בלבד; ולא יעסוק מיזם מורשה אלא באזור הנמל החפסי בלבד.
- (ב) "מיזם מורשה", לענין זה, הוא מפעל שהמועצה איטרה אותו לפעולה באזור נמל חפסי.
11. המבקס איטור כמיזם מורשה, יגיס למועצה תכנית המכילה תיאור מפורט של הפעולה גיס בדעתו לבצע באזור נמל חפסי.
12. לא תאטר המועצה מפעל כמיזם מורשה אלא אם הוא בבעלותה של חברה הרטומה ביטראל, לרבות רטומה כחברה זכרית, או של אגודה סיתופית הרטומה ביטראל.
13. רשאית המועצה ליתן רטיון עסוק באזור נמל חפסי גם למי טאינו בעל מיזם מורשה, אם ראתה צורך בדבר ובתנאים שתקבע; בעל רטיון כאמור לא ייהנה מן ההטבות והזכויות הניתנות בחוק זה לבעל מיזם מורשה.

ביצוע
החלטות
המועצה

סייג
לסמכויות
רשות
הנמלים

תנאי
לפעולה
באזור
נמל
חפסי

בקשה
לאיטור

תנאי
לאיטור
מיזם
מורשה

רטיון
עסוק

14. הטבות לפי החוק לעידוד הטקעות הון
שר האוצר ושר המסחר והתעשייה, רטאים על פי המלצת המועצה, להעביק למיזם מורשה את ההטבות והפטורים הניתבים על פי החוק לעידוד הטקעות הון, תשי"ט-1959⁵ למפעל מאוטר, כולם או מקצתם, ובתנאים שייקבעו בכתב האיטור.

15. פטור ממסים ישירים
(א) שר האוצר רשאי בתקנות, על פי המלצת המועצה ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, לפטור מיזם מורשה, מכל מס, היטל, אגרה, ארבוזה או תשלום אחר (בסעיף זה - מסים), כולם או מקצתם המוטלים עליו בשל הכנסותיו או בשל בכסיו. תקנות לפי סעיף זה יכול שיהיו כלליות או לסוגים של מיזמים מורשים.

(ב) פטור כאמור בסעיף קטן (א) לגבי מסים של רשות מקומית לא ינתן אלא בהסכמת שר הפנים.

16. פטור ממסים עקיפים
(א) לא יוטלו מסים עקיפים על טובין שיובאו מחוץ לארץ אל אזור במל חפשי או שיוצרו בתחומו, או על ייצואם ממנו לחוץ לארץ, אם הטובין מיועדים להקמתו של המיזם המורשה, לניהולו, להפעלתו, לשימוש ולעסקיו כפי שפורט בכתב האיטור.

(ב) לגבי רכב ינתן הפטור האמור רק לרכב עבודה כמשמעותו בפקודת התעבורה.⁶

17. סמט במטבע חוץ
באזור במל חפשי זכאי בעל מיזם מורשה להשתמש באופן חפשי במטבע חוץ ככל שהדבר דרוש לניהולו; זולת אם שר האוצר הורה בענין זה הוראה אחרת כמפורט בכתב האיטור.

5. ס"ח תשי"ט, עמ' 234; תשכ"ה, עמ' 36.
6. דיני מדינת ישראל מס' 7, עמ' 173; ס"ח תשכ"ב, עמ' 64.

18. טובין המוצאים מתוך אזור במל חפטי אך אינם מיוצאים יראו אותם כטובין המיוצאים אותה טעה; אולם, רשאי סר האוצר, באיסור ועדת הכספים של הכנסת, לפטור טובים מסויימים של טובין כאלה מתשלום מסים עקיפים, כולם או מקצתם.

טובין
שהוצאו
מאזור
במל חפטי

19. (א) טובין המועברים בפיקוח רשות המכס מאזור במל חפטי אחד לאזור במל חפטי אחר או למחסנים שבפיקוח רשות המכס, לא ייראו אותם כטובין טיובאו.

העברת
טובין
והחסנתם

(ב) טובין המיועדים למיזם מורשה והובאו להחסנה במחסנים שבפיקוח רשות המכס לפני שהועברו ממנו לאזור במל חפטי, יראו אותם כטובין טיובאו לאזור במל חפטי.

20. (א) טובין המובאים שלא מחוץ לארץ לתוך אזור במל חפטי יראו אותם כטובין המיוצאים אותה טעה ותמורתם יש לסלק במטבע חוץ, אלא סטר האוצר, באיסור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי להורות לעבין זה הוראה אחרת.

טובין
טיובאו
לאזור
במל חפטי

(ב) מי שרואים אותו לפי סעיף קטן (א) כאילו ייצא טובין, רשאי סר האוצר שלא להעביר לו את הפטורים וההבחנות הציתנים על פי דין ליצואנים.

21. טובין המיועדים לצריכה אישית או למכירה בקמעונות, באזור במל חפטי, לא יובאו אל תוך אזור במל חפטי מחוץ לארץ ואינם פטורים מתשלום מסים עקיפים.

טובין
לצריכה
אישית

פרק רביעי: הוראות שונות

22. (א) מי שרשאי על פי דין להכנס למקומות שהכניסה אליהם מוגבלת לשם ביצוע תפקידיו הרשמיים, רשאי להכנס לאותם מקומות אף כשהם באזור במל חפטי.

זכות
כניסה
לאזור
במל חפטי

(ב) מבלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (א) רשאים להכנס לתוך אזור במל חפטי מי שבידו רטיון לכך מאת שר הבטחון או מאת מי שהשר הסמיכו לכך, או מאת מנהל אזור הבמל החפטי.

23. הפקוח על הכנסת טובין לאזור במל חפטי, על הוצאתם ממנו ועל שמירת טובין שלגביהם ניתן פטור או הקלה מתשלום מסים עקיפים, יהא בידי שרת המכס.

24. תחולת סעיפים 75 ו-75א לחוק לעידוד הסקעות הון, תשי"ט-1959, יחולו לגבי מיזמים מורשים בטיבוים המחוייבים לפי הענין; ואולם בכל מקום שבהוראות האמורות מדובר ב"מינהלה" ייקרא "המועצה".

25. ביצוע ותקנות שר האוצר ושר התחבורה ממונים על ביצוע חוק זה והם רשאים, להתקין ביחד תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

26. תקנות שטר האוצר מתקין לבדו על אף האמור בסעיף 25, רשאי שר האוצר להתקין לבדו תקנות בדבר -

(1) פעולות שמותר לבעל טובין לעשות בהם באזור במל חפטי;

(2) פקוח על הכנסתם, הוצאתם ושמירתם של טובין כאמור בסעיף 23.

27. תקנות שטר התחבורה מתקין לבדו על אף האמור בסעיף 25 רשאי שר התחבורה להתקין לבדו תקנות בדבר -

(1) אגרות שיש לשלם בעד שירותים ופעולות המבוצעים באזור במל חפטי או במתקניו; תקנות אלה יותקנו, על פי הצעת שרת הבמלים בהתייעצות במועצה, ובדרך הקבועה בסעיף 21 לחוק שרת הבמלים;

(2) הסדרי כניסתם ויציאתם של רכב וכלי שיט לתוך אזור במל חפטי ויציאתם ממנו.

מ ב ר א

רעיון הקמתו של נמל חפסי במדינת ישראל נבחן בטבים האחרונות מספר פעמים בועדות טובות. לאחרונה אף הוזמן מחקר מקיף בנושא זה מחברה צרפתית, שהמליצה במסקנותיה על הקמת נמל חפסי בישראל, בהתחשב בפורטנציאל הגיאוגרפי-פוליטי של אזורנו ולמרות המגבלות הנובעות מהעדר יחסים תקינים עם שכנינו.

בעולם בולטת לאחרונה התעוררות בתחום זה ומדינות רבות מפתחות אזורי חפסיים לטעם מסיכת סחר והון לתחומיהן. במידה רבה, ניתן לראות כאן תהליך של חברות בין מדינות - גם באגן הים התיכון - בניסיון ליצור תנאים אופטימאליים בסביל הלקוח, המסקיע. גם התפתחויות צפויות אחרות באזורנו יש בהן כדי להצדיק הקמת נמל חפסי בישראל, שיהיה מקור מסיכה להון ואמצעי להגברת היצוא. לאחרונה התברר, כי גם נמלים מספר באגן הים התיכון (מרסיי, אסקאדורון, קאדיז) מפתחים נמלים חפסיים.

"נמל חפסי" - מטמעותו, בדרך כלל, סטח טריטוריאלי מוגדר בתחום המדינה, הנהנה מסטטוס מיוחד ואשר המסקיעים הבורחים לפעול בו נהנים מהטבות טובות במסים, ובעיקר במסי היבוא, ומהקלות בתחומי היצוא, היבוא, התעסיה, המסחר, התחבורה, הסירותים וכו'. מהותם של אזורי חפסיים, דרך הקמתם, הפעלתם וההסדר החוקי המיוחד המופעל בהם אינם שווים במדינות הטובות. בארצות הברית למשל, מוסדר מעמדם של האזורי החפסיים להלכה בחקיקה פדראלית, ואילו החקיקה המקומית של המדינה (state) טבתחומה מופעל האזור החפסי מסדיר את הפעלתו למעשה. באירלנד קיים אזור נמל חפסי בשטח נמל התעופה של דבון, שהקמתו הוסדרה בחוק מיוחד, המעניק לטר האוצר ולטר המסחר והתעסיה טמכות להקימו ולקבוע את מעמדו וסדירו.

הכונה בהקמת נמל חפסי בישראל היא ליצור מסגרת חוקית ופיזית, אשר הטטטור הכלכלי טיטרור בה יאפשר למסקיעים זרים ליהנות בו מזכויות מיוחדות וממדה רבה של עצמאות. אין כונה ליצור בישראל סטח אקסטריטוריאלי טהור. באופן כללי יחולו באזור הנמל החפסי חוקי מדינת ישראל.

ניתן לצפות טבתחום התעסיה תהא נסיה להקים באזור הנמל
החפסי מפעלי הרכבה (מכונות, רהיטים וטעונים), תעסיות גמר-
קונפקציה (הלבטה, הצעלה, עור) וכן תעסיות במיטור האלקטרוניקה
והאופטיקה. בתחום המסחר עטוי להתפתח בטטח אזור הנמל החפסי
מרכז טל פעולות בסחורות למטרות יצוא חוזר, אגב ניצול תנאים
קוניוקטוראליים או תנאים אחרים.

כנגד ההטבות במסים לפעולות כלכליות באזור הנמל החפסי
המיועדות ליצוא, מטילה הצעת החוק הגבלות על ייצור טובין
באזור הנמל החפסי המיועדים לטיורק בתוך ישראל. זאת כדי
למנוע תחרות בלתי הוגנת מצד מפעלים באזור הנמל החפסי
ביצרנים ישראלים מחוץ לאזור. אולם הצעת החוק טומרת על
גמיטות מטויימת גם לגבי טובין מטוימים טיוצרו בטטח האזור הנמל
החפסי וטכוונר ליצוא לישראל, כגון: טאירות טובין טאיצט מתאימים
ליצוא לחוץ לארץ, ייצור לטט יצוא טלא הצליח, וכו'.

המניע החטוב ביותר למטיכת תעסיה ומסחר לאזור הנמל החפסי
הן כאמור הטבות טיוענקו ליוזמים בטטח זה; והטיקריות הן:

- א. מתן חטט מירבי בהחזקה ובהמרה טל מטבע חוץ;
- ב. פטור ממסים יטירים בתנאים מטוימים אף בנוסף לפטורים
המוענקים לפי החוק לעידוד הטקעות הון;
- ג. פטור ממסים עקיפים;

ד. בתחום האדמינסטרציה, תחול הקלה רבה, הואיל ולמעטה
לא יחולר בתחום טטח הנמל החפסי הגבלות לגבי היבוא,
היצוא ומטבע חוץ, והמטקיע יהא פטור מחובות אלה.

הצעת החוק כוללת בתוכה הקלות והטבות שבחלקן כבר קיימות
בחוקים טרונים. אף על פי כן יט תועלת בהכללת ההוראות בחוק
זה כדי להקל על המטקיע ולתת לו מען אחד טאליו יוכל לפנות -
מועצת אזורי נמל חפסיים; בה יהיו מיוצגות הרטויות הטונות
במדינה טיט להן ענין בהקמתו ובהפעלתו טל אזור הנמל החפסי.

דברי - הסבר

לטעיף 1

וזו לשון ההגדרות:

"במל" פירושו כל במל מהנמלים הנזכרים בתוספת לפקודה זו או לכל במל שצרפוהו לאותה תוספת על פי סעיף 3.

"מנהל הנמל" פירושו - אדם שטר התחבורה מינהו, בהודעה שפורסמה ברשומות, להיות מנהל הנמל;

"רשות המכס" - אגף המכס והבלו;

לטעיף 2

אזור במל חפשי יוקם בתחום אחד הנמלים הקיימים והמוזכרים בתוספת לפקודת הנמלים, כגון במל חיפה, אשדוד, אילת וכו'.

לטעיף 3

מוצע כי מנהל הנמל שבתחומו מוקם אזור במל חפשי הוא יהיה מנהל אזור הנמל החפשי, זאת שלא להרבות בהוצאות.

לטעיף 4

מועצת אזורי במל חפשיים לא תהא אישיות משפטית בפרדת, אלא רשות מוסמכת. הסיבה לכך היא בעובדה שהבעלות על הנכסים (קרקעות מבנים וכו') של אזור הנמל החפשי היא בידי רשות הנמלים, שהנמל החפשי הוא למעשה חלק מנמל, ובכך ניתן להשתמש בכל השירותים והמנגנון הקיימים.

לטעיף 5

מבויים כאן נציגי גופים שיש להם ענין בהקמתו של הנמל החפשי: רשות הנמלים משרדי התחבורה, האוצר, המסחר והתעסיה, הרשות המקומית בה יוקם הנמל ונציגי ציבור.

לטעיף 6

הסעיפים שבחוק רשות הנמלים מכילים הוראות בדבר כסירות חברי הרשות, תקופת כהונתם, סייגים למיזורים, התפטרותם ופטוריהם, ומוצע להחיל הוראות אלה על חברי המועצה של הנמל החפסי, אלא שהסמכויות הניתנות לפי החוק האמור לשר התחבורה יינתנו, לגבי המועצה, לשר האוצר ולשר התחבורה, שהם השרים הממונים על ביצוע החוק.

ואלה הן ההוראות שסעיף זה מחיל אותם:

7. (א) תקופת כהונתו של חבר הרשות מקרב הציבור תהא ארבע שנים מיום מיזורו, אלא ששלושה מתוך הממונים לראשונה מקרב הציבור יתמנו לשלוש שנים בלבד.

(ב) תקופת כהונתו של חבר הרשות מקרב עובדי המדינה תהיה כפי שתקבע הממשלה.

(ג) חבר הרשות יכול להתמנות מחדש.

לטעיף 7

(ד) חבר הרשות שתקופת כהונתו תמה יוסיף לכהן עד למיזור חבר אחר במקומו.

8. (א) לא יתמנה חבר הרשות מי שתוך עשר השנים שקדמו למיזורו הציבורי לפי החוק האמור לשר התחבורה יינתנו, לגבי המועצה, לשר האוצר ולשר התחבורה, שהם השרים הממונים על ביצוע החוק.

(1) הורטע בעבירה טיט עמה קלון;

ואלה הן ההוראות שסעיף זה מחיל אותם:

(2) פטט את הרגל או נתמנה עליו כונס נכסים

מטעם בית המטפט.

7. (א) תקופת כהונתו של חבר הרשות מקרב הציבור תהא ארבע שנים מיום מיזורו, אלא ששלושה מתוך הממונים לראשונה מקרב הציבור יתמנו לשלוש שנים בלבד.

(ב) לא יתמנה חבר הרשות מקרב הציבור מי שקטור בעסקאות מסחריות או קבלניות עם הרשות, או עם נמל מזמלי

הרשות, או מי טיט לו שליטה בתאגיד הקטור כאמור, אולם לא יהיו פטולים נציגי גופים ציבוריים

בגלל זה בלבד שהגופים שהם מיצגים קטורים כאמור.

(ג) חבר הרשות יכול להתמנות מחדש.

גמול 9. חבר הרשות לא יקבל מהרשות שכר בעד שירותיו, אך חבר הרשות מקרב הציבור יהיה זכאי לכיסוי הוצאותיו בטיעור שתקבע הרשות.

התפטרות 10. חבר הרשות רשאי, בהודעה בכתב לטר התחבורה, להתפטר מחברותו בה.

חובה להעביר מכהונה 11. (א) נתקיים בחבר הרשות אחד הדברים האמורים לגביו בסעיף 8, תעבירו הממשלה מכהונתו.

(ב) לפני החלטה על העברת חבר הרשות מכהונתו כאמור, יתייעץ שר התחבורה עם יושב ראש הרשות ויודיע לרשות על הצעת ההחלטה.

רשות להעביר מכהונה 12. (א) הממשלה רשאית, על פי המלצת שר התחבורה, להעביר חבר הרשות מכהונתו, אם -

(1) איבד את הכושר הגופני או הנפשי למלא את תפקידיו;

(2) נעדר ללא סיבה מוצדקת מארבע ישיבות רצופות רגילות של הרשות או משש ישיבות רגילות בשנת כספים אחת.

(ב) לפני מתן המלצה לענין סעיף קטן (א) יתייעץ שר התחבורה עם יושב ראש הרשות ויודיע לרשות על כוונתו לתיתה.

(ג) הממשלה רשאית, על פי המלצת שר התחבורה, להעביר מכהונתו חבר הרשות מקרב עובדי המדינה, אם חדל לעבוד בשירות המדינה או למלא את התפקיד בשירות המדינה שמילא בשעת מינויו.

רשות להשעות 13. (א) הוגש נגד חבר הרשות אישום פלילי בשל עבירה שיש עמה קלון, רשאית הממשלה להשעותו מכהונתו.

(ב) לא תחליט הממשלה על השעייה כאמור, אלא לאחר התייעצות והודעה כאמור בסעיף 11(ב).

מינוי חליף או ממלא מקום 14. (א) נפטר חבר הרשות או התפטר או הועבר מכהונתו, תמנה הממשלה, על פי הצעת שר התחבורה, אדם אחר במקומו ליתרת תקופת כהונתו.

(ב) חבר הרשות שנבצר ממנו באורח זמני למלא את תפקידיו, רשאית הממשלה, על פי הצעת שר התחבורה, למנות לו ממלא מקום עד שובו לתפקידיו.

(ג) בטרם יציע שר התחבורה מינוי אדם אחר במקום חבר רשות מקרב הציבור, או כממלא מקום לחבר כזה, יתייעץ כאמור בסעיף 6(ב).

תוקף פעולות 16. קיום הרשות, סמכויותיה ותוקף החלטותיה לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר הרשות, או מחמת ליקוי במיניו או בהמשך כהונתו.

לסעיף 8

לאור האמור בסעיף 4, מוצע להטיל את ביהורלו של הנמל החפשי על רשות הנמלים והיא תהא ממונה על ביצוע החלטות המועצה ובאמצעותה יוכל האזרח להתקשר עם המועצה.

לסעיף 9

סעיף 26 לחוק רשות הנמלים, תשכ"א-1961 מעניק לרשות הנמלים סמכויות נרחבות, עסקיות ומינהליות, אך השימוש בכמה מהן טעון אישור הממשלה. למשל: הרשות למכור או להעביר, מקרקעין מותנה באישור הממשלה, וכן הרשות למשכן או להחכיר מקרקעין לתקופה העולה על עשר שנים.

מוצע, שבאזור צמל חפטי תפעיל הרשות סמכויותיה החוקיות בתיכנון, בניה ופיתוח של מפעלים בהסכמת המועצה בלבד. והוא הדין לגבי החכרה או שעבוד של מקרקעין, לתקופה של 20 שנה, ורק בהתכרת מקרקעין וסעבודם לתקופה העולה על עשרים שנה תזדקק לא רק להסכמתה של המועצה אלא גם לאישורה של הממשלה.

לסעיף 10

מוצע להקים באזור צמל חפטי מיזמים מורשים בלבד. "מיזם מורשה" מוגדר כמפעל מאושר ע"י המועצה ואשר עיסוקו מוגבל באזור הצמל החפטי בלבד.

לסעיף 11

המועצה לא תאשר "מיזם מורשה" אלא לאחר בדיקת תכניתו לפרטיה. הוראה דומה קיימת לגבי "מפעל מאושר", לפי חוק עידוד השקעות הון.

לסעיף 13

הכונה כאן היא לתת רשיונות לאנשים העוסקים במתן שירותים, כגון בעלי קיוסקים, מסעדות וכו'.

לסעיף 14

החוק לעידוד השקעות הון, תשי"ט-1959 מעניק למפעלים מאושרים הטבות והקלות ממסים יטירים וממסים עקיפים. בעל מפעל כאמור זכאי גם למענק בסכומים שונים לפי האזורים השונים בהם הוקם המפעל המאושר.

לסעיף 15

נוסף על ההטבות שניתן להעניק לפי חוק לעידוד השקעות הון, תשי"ט-1959, או במקום ההטבות האמורות, רשאי שר האוצר, באישור ועדת הכספים ועל פי המלצת המועצה, לפטור בעל מיזם מורשה מן המסים המוטלים על רכוש וזל הכנסותיו. הפטור יהא כללי, חלקי או מטרות, בהתאם לנסיבות המקרה, ולפי התפתחות מסק המדינה בכלל ובאזור הצמל החפטי במיוחד.

הענקת פטור ממסים המגיעים לרשויות המקומיות תינתן בהסכמת שר הפנים.

לסעיף 16.

טובין המיועדים להקמתו, ביהולו, הפעלתו, שימושו או עסקיו של המיזם המורשה, כפי שיפורטו בכתב אישור המועצה, לא יוטלו עליהם מסי העקיפין המקובלים על יבוא מחוץ לארץ ולא על יצואם לחוץ לארץ של טובין שיוצרו באזור. ואילו כלי רכב, חוץ מרכב עבודה כמשמעותו בפקודת התעבורה, יהיו חייבים במסי עקיפין, מטום סכל רכב שאינו רכב עבודה איננו מטרת את הפעילות מחוץ זה מבקש לעודדה.

לסעיף 17

מוצע להתיר לבעלי מיזם מורשה להחזיק ולהעביר מטבע חוץ באופן חפשי ולסחררם מהוראות תקנות ההגנה (כספים), והכל במידה שהדבר דרוש לביהולו של המיזם. אולם שר האוצר רשאי גם לקבוע הוראה אחרת לענין זה.

לסעיף 18

כדי למנוע התחרות בלתי הוגנת של הסחורות המיוצרות באזור במל חפשי, בקבע כי טובין שירבאו מאזור במל חפשי לאזורי המדינה השונים יראו אותם כטובין שירבאו לישראל מחוץ לארץ ויהיו חייבים במכס. אולם, ניתנת סמכות לשר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לפטור סוגי טובין ממסי עקיפין כולם או חלקם. סמכות זו תופעל, למטל, כשטובין שיוצרו בתוך אזור במל חפשי נמצאו לא ראויים ליצוא, מסיבה זו או אחרת.

לסעיף 19 (א)

לגבי קשרי המסחר בין במל חפשי למשנהו יראו את שניהם כשטח שמחוץ למדינת ישראל שהמסחר ביניהם הוא חפשי. על כן, טובין שהועברו מאזור במל חפשי אחד לאזור במל חפשי שני לא ייחשבו כטובי יבוא, ובלבד שההעברה היא בפיקוח רשות המכס.

לטעיף 19 (ב)

טובין שייבא מיזם מורשה והניח אותם במחסני המכס לשם החסנה בלבד עד שיעבירם לאזור הנמל, יראו אותם לא כיבוא לישראל אלא כטובין שיובאו אל אזור הנמל החפשי

לטעיף 20

מאחר שהנמל החפשי הוא לגבי יצואן ישראלי שטח שמחוץ למדינה, בקבע שכל טובין המובאים אליו שלא ממדינת חוץ יראו אותם כטובין שיוצאו מישראל ותמורתם תוחזר במטבע חוץ כפי שנהוג עם כל היצואנים במדינה, אלא אם סר האוצר, באישור ועדת הכספים, קבע אחרת. אולם הסר רטאי שלא להעניק למי שייצא סחורות כאלה לאזור נמל חפשי את ההקלות והפטורים הניתנים ליצואנים בכלל מכח כל דין.

לטעיף 21

טובין המיועדים לצריכה איטית או למכירה בקמעונות בתחום אזור נמל חפשי לא יובאו מחוץ לארץ ויהיו חייבים במסי עקיפין.

לטעיף 22

כאמור, אזור נמל חפשי כמוצע בחוק זה איננו שטח אקסטריטוריאלי. דיני מדינת ישראל יחולו באזור הנמל החפשי כמו שהם חלים ביתר חלקי המדינה, אלא אם בקבעה בחוק זה הוראה אחרת.

מוצע, כפי שהדבר קיים ברוב המדינות שהקימו אזור נמל חפשי בשטחיהן, להתיר את הכניסה לאזור כאמור רק למי שהוסמך על פי דין להיכנס, לשם ביצוע תפקידיו הרשמיים, למקומות שהכניסה אליהם מוגבלת. הכונה בעיקר לטוטרים, לפקידים מכס וכו', אך גם למי שיש בידו רשיון מטעם סר הבטחון.

לסעיף 24

הוראות החוק לעידוד הסקעות הון, תשי"ט-1959 אשר סעיף זה בא להחילם הן:

"התלייה 75. (א) המינהלה רשאית להתלות אישור או לבטלו לעתיד או למפרע, לאחר שבמסרה לבעל האישור הודעה מוקדמת על כוונת המינהלה לעשות כך, אם על אף הודעה זו לא קוימו הוראה מהוראות חוק זה או מהתקנות שהותקנו על פיו, או התכנית המאושרת, או תנאי מתנאי האישור, ומטעמיה כן, רשאית היא להחליט כי האגרות, המסים ותשלומי החובה האחרים, שלגביהם ניתנו הסבות, ישולמו, כולם או מקצתם, במועדים שתקבע.

(ב) ברכחה המינהלה לדעת, כי אישור הושג על יסוד הודעות כוזבות או מטעות ביודעין תבטלו למפרע מיום נתינתו, וכל האגרות, המסים ותשלומי החובה האחרים כאמור בסעיף קטן (א) ישולמו בתום שלוש יום מתאריך ההודעה על הביטול.

(ג) על האגרות, המסים ותשלומי החובה האחרים שיעמדו לתשלום עקב ביטול אישור על פי סעיף קטן (ב) תיווסף ריבית בשיעור המקסימלי המותר על פי חוק הריבית, תשי"ז-1957, מן היום שחלה החובה לשלם אילולא ניתן מהם פטור.

ביטול מענק 75.א. (א) ניתן לבעל מפעל מענק לפי הפרק השישי, ולא קויימה הוראה מהוראות חוק זה או מהתקנות שהותקנו על פיו, או לא בוצעה התכנית המאושרת, כולה או מקצתה, או לא קויימו תנאי מתנאי האישור, רשאית המינהלה להחליט על ביטול המענק, כולו או מקצתו.

(ב) סכום המענק שבוטל כאמור בסעיף קטן (א), חייב בעל המפעל להחזירו תוך שלושים יום מן התאריך בו נשלחה לו הודעה על הביטול, או במועד מאוחר יותר שתקבע המינהלה, בצירוף ריבית מיום קבלת המענק בשיעור המקסימלי המותר על-פי חוק הריבית, תשי"ז-1957.

(ג) הושג המענק על יסוד הודעות כוזבות או מסעות בידועין תבטלו המינהלה, ובעל המפעל יהא חייב להחזירו תוך שלושים יום מן התאריך בו נשלחה לו הודעה על הביטול, בתוספת 100% מסכמו ובצירוף ריבית מיום קבלתו בשיעור המקסימלי המותר על-פי חוק הריבית, תשי"ז-1957.

(ד) הוראות סעיף זה אינן גורעות מכל דין אחר."

לסעיף 25

שרי האוצר והתחבורה יהיו ממונים על ביצוע חוק זה וכל אחד מהם רשאי להתקין תקנות בתחום סמכויותיו בהסכמת השר השני.

לסעיף 26

בנוסף על האמור בסעיף 25, רשאי שר האוצר לבדו להסדיר בתקנות את הפעולות שמותר לבעל טובין לעשות בהם באזור נמל חפשי וכן הפקוח על הכנסתם, הוצאתם ושמירתם של טובין.

לסעיף 27

בנוסף על האמור בסעיף 25, רשאי שר התחבורה לבדו להתקין תקנות בדבר אגרות. התקנות יותקנו על פי הצעת רשות הנמלים ובהתייעצות עם המועצה בדרך שנקבעה בסעיף 21 לחוק רשות הנמלים, ואלו הוראות הסעיף האמור:

"תעריפי אגרות 21. (א) הרשות רשאית להציע לשר התחבורה תקנות בדבר תעריפי אגרות שיסתלמו לה או לאחרים בעד השימוש בממליה ובמסעקים טבהם ובעד שירותים הנזכרים בממליה, בין על ידיה ובין על ידי אחרים, ובדבר סדרי גבייתן ותשלומן של האגרות.

(ב) שר התחבורה יתקין את התקנות בדבר תעריפי האגרות לאחר שהוצעו על ידי הרשות ואושרו כאמור בסעיף קטן (ה).

(ג) תעריפי האגרות יכולים להיות כלליים או מיוחדים לבמל פלוצי.

(ד) תעריפי האגרות ייקבעו בשים לב להנחיות שבסעיפים 5 ו-35.

(ה) התקנות בדבר תעריפי האגרות יוגשו על ידי שר התחבורה לממשלה או למי שהוסמך על ידיה, לאישור; לא החליטה הממשלה או מי שהוסמך על ידיה על סירוב לאשר את התקנות, ולא הודיע שר התחבורה לרשות על החלטת סירוב כאמור תוך 60 יום מיום שהגישה הרשות לשר הצעת התקנות - ייחשבו התקנות כמאושרות.

(ו) האמור בסעיף זה לא יתפרש כגורע מסמכות הרשות לתת שירות ולגבות בעדו תשלום אף אם לא נקבעה לאותו שירות אגרה בתקנות, והוא כשאינן חובה על פי חיקוק ליתן אותו שירות.

הצעת חוק אזורי נמל חפשיים, תשכ"ט-1969

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ס לאשר את הצעת חוק אזורי נמל חפשיים,
תשכ"ט-1969, המ"ב, ולהניחה מיד על שולחן הכנסת. ----

ד ב ר י ה ס ב ר

הצעת חוק-תזכיר אזורי נמל חפשיים, תשכ"ט-1969, אושרה
ע"י ועדת השרים לענייני כלכלה בישיבתה מיום ב' באייר תשכ"ט
(20.4.69) (החלטה מס. כל/83) וצורפה לפרטיכל של הממשלה מיום
ט' באייר תשכ"ט (27.4.69) (החלטה מס. 571).

מאחר שהעניין דחוף בגלל העובדה שכנס הוועדה הכלכלית יפתח ביום
ט' בתמוז תשכ"ט (25.6.69) והרצון שהצעת החוק תידון עוד במושב הנוכחי
של הכנסת ותיכנס לתוקף לפני פתיחת הכנס, מוצע לשחרר את הצעת
החוק מצרופה לפרוטוקול הממשלה ולהניחה מיד על שולחן הכנסת.

מוגש ע"י שר האוצר

ד' בסיון תשכ"ט
21.5.69

פרק ראשון: מבוא

הגדרות

1. בחוק זה -

"נמל", "מנהל הנמל" - כמשמעותם בפקודת הנמלים¹;

"רשות הנמלים" - הרשות שהוקמה לפי חוק רשות הנמלים, תשכ"א-1961²;

"רשות המכס" - כמשמעותו בפקודת המכס³.

"מסים עקיפים" - מכס, בלו, מס קניה או היטל לפי תקנות טעם חירום (תשלומי חובה), תשי"ח-1958⁴.

הקמת
אזור
נמל חפשי

2. הממשלה רשאית, על פי הצעת סר האוצר וסר התחבורה, להקים בתחום נמל אזור נמל חפשי.

מנהל
אזור
נמל חפשי

3. מנהל הנמל שבתחומו נמצא אזור נמל חפשי יכהן כמנהל אזור הנמל החפשי.

פרק שני: מועצת אזורי נמל חפשיים

הקמת
מועצה
לאזורי
נמל חפשיים

4. הממשלה תמנה מועצה לאזורי נמל חפשיים (להלן - המועצה), והיא תמלא את התפקידים המפורטים בחוק זה.

הרכב
המועצה

5. (א) חברי המועצה יהיו:

(1) יושב ראש רשות הנמלים והוא גם יושב ראש

המועצה;

(2) המנהל הכללי של רשות הנמלים;

1. חוקי אי"י, פרק קי"ד, כרך ב' עמ' 1146; ס"ח 480, תשכ"ו, עמ' 59.

2. ס"ח תשכ"א, עמ' 145.

3. דברי מדינת ישראל, בוסח חדש 3, תשי"ז, עמ' 39.

4. ס"ח תשכ"ה, עמ' 118.

2/ 4. ס"ח תשכ"ד, עמ' 175; תשכ"ו, עמ' 31; תשכ"ז, עמ' 21.

- (3) עובדי המדינה שהם חברי רשות הנמלים;
- (4) נציג מטרת התחבורה סיוצע על ידי טר התחבורה;
- (5) נציג מטרת המסחר והתעסיה סיוצע על ידי טר המסחר והתעסיה;
- (6) נציג מטרת האוצר סיוצע על ידי טר האוצר;
- (7) נציג הרשות המקומית סבתחומה נמצא אזור הנמל החפסי וסיוצע על ידי טר האוצר וטר הפנים על פי המלצת הרשות המקומית;
- (8) טני נציגים מקרב הציבור סיוצעו על ידי טר האוצר וטר התחבורה.
- (ב) הממטלה תמנה מתוך חברי המועצה על פי הצעת טר האוצר וטר התחבורה, סגן ליושב ראש המועצה.
- (ג) הודעה על מינוי המועצה ועל כל מינוי בהרכבה תפורסם ברטומות.
6. תחולת חוק רשות הנמלים על המועצה הוראות סעיפים 7 עד 14 ו-16 לחוק רשות הנמלים, תסכ"א-1961² יחולו על המועצה וחבריה בסינויים המחוייבים לפי הענין; אולם בכל מקום סבהוראות האמורות מדובר ב"טר התחבורה" יקרא "טר האוצר וטר התחבורה".
7. (א) רוב חברי המועצה, כסביניהם היושב ראש או סגנו, יהיה מנין חוקי ביטיבות המועצה.
- (ב) החלטות המועצה יתקבלו ברוב דעות כסהנמנעים אינם מובאים בחסבון.

8. (א) רשות הנמלים ממונה על ביצוע החלטות המועצה.
(ב) כל מיט להגיסו למועצה, יוגס לה באמצעות רשות הנמלים.
9. (א) בתחום אזור במל חפסי לא תסתמס רשות הנמלים בסמכויותיה בדבר תיכנון ובניה ובדבר פיתוח מפעלים אלא בהסכמת המועצה.
(ב) רשות הנמלים לא תהא רשאית למכור בכסי מקרקעין בתחום אזור במל חפסי, להחכירם, לסעבדה או למסכבם אלא בהסכמתה המוקדמת של המועצה, ובלבד שהחכרה, מסכון או סעבוד של בכסים כאמור לתקופה העולה על עשרים שנה תהיה טעונה גם איסורה של הממשלה או של מי שהממשלה הסמיכה אותו לכך.
10. (א) באזור במל חפסי יוקמו ויפעלו מיזמים מורסים בלבד; ולא יעסוק מיזם מורסה אלא באזור הנמל החפסי בלבד.
(ב) "מיזם מורסה", לענין זה, הוא מפעל שהמועצה איסרה אותו לפעולה באזור במל חפסי.
11. המבקס איסור כמיזם מורסה, יגיס למועצה תכנית המכילה תיאור מפורט של הפעולה מיט בדעתו לבצע באזור במל חפסי.
12. לא תאסר המועצה מפעל כמיזם מורסה אלא אם הוא בבעלותה של חברה הרטומה בישראל, לרבות רטומה כחברה זכרית, או של אגודה טיתופית הרטומה בישראל.
13. רשאית המועצה ליתן רסיון עסוק באזור במל חפסי גם למי שאינו בעל מיזם מורסה, אם ראתה צורך בדבר ובתנאים שתקבע; בעל רסיון כאמור לא ייהנה מן ההטבות והזכויות הניתנות בחוק זה לבעל מיזם מורסה.

ביצוע
החלטות
המועצה

סייג
לסמכויות
רשות
הנמלים

תנאי
לפעולה
באזור
במל
חפסי

בקשה
לאיסור

תנאי
לאיסור
מיזם
מורסה

רסיון
עסוק

14. הטבות לפי החוק לעידוד הסקפות הון
שר האוצר ושר המסחר והתעשייה, רטאים על פי המלצת המועצה, להעניק למיזם מורשה את ההטבות והפטורים הניתנים על פי החוק לעידוד הסקפות הון, תשי"ט-1959⁵ למפעל מאוטר, כולם או מקצתם, ובתנאים שייקבעו בכתב האישור.

15. פטור ממסים ישירים
(א) שר האוצר רשאי בתקנות, על פי המלצת המועצה ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, לפטור מיזם מורשה, מכל מס, היטל, אגרה, ארנונה או תשלום אחר (בסעיף זה - מסים), כולם או מקצתם המוטלים עליו בשל הכנסותיו או בשל בכסיו. תקנות לפי סעיף זה יכול שיהיו כלליות או לסוגים של מיזמים מורשים.

(ב) פטור כאמור בסעיף קטן (א) לגבי מסים של רשות מקומית לא ינתן אלא בהסכמת שר הפנים.

16. פטור ממסים עקיפים
(א) לא יוטלו מסים עקיפים על טובין שיובאו מחוץ לארץ אל אזור במל חפשי או שיוצרו בתחומו, או על ייצואם ממנו לחוץ לארץ, אם הטובין מיועדים להקמתו של המיזם המורשה, לניהולו, להפעלתו, לסימומו ולעסקיו כפי שפורט בכתב האישור.

(ב) לגבי רכב ינתן הפטור האמור רק לרכב עבודה כמסמעותו בפקודת התעבורה⁶.

17. סמט במטבע חוץ
באזור במל חפשי זכאי בעל מיזם מורשה להשתמש באופן חפשי במטבע חוץ ככל שהדבר דרוש לניהולו; זולת אם שר האוצר הורה בענין זה הוראה אחרת כמפורט בכתב האישור.

5. ס"ח תשי"ט, עמ' 234; תשכ"ה, עמ' 36.
6. דיני מדינת ישראל מס' 7, עמ' 173; ס"ח תשכ"ב, עמ' 64.

18. טובין המוצאים מתוך אזור במל חפטי אך אינם מיוצאים יראו אותם כטובין המיוצאים אותה סעה; אולם, רשאי שר האוצר, באיטור ועדת הכספים של הכנסת, לפטור טובים מסויימים של טובין כאלה מתשלום מסים עקיפים, כולם או מקצתם.

טובין
שהוצאו
מאזור
במל חפטי

19. (א) טובין המועברים בפיקוח רשות המכס מאזור במל חפטי אחד לאזור במל חפטי אחר או למחסנים שבפיקוח רשות המכס, לא יראו אותם כטובין טיובאו.

העברת
טובין
והחסנתם

(ב) טובין המיועדים למיזם מורשה והובאו להחסנה במחסנים שבפיקוח רשות המכס לפני שהועברו ממנו לאזור במל חפטי, יראו אותם כטובין טיובאו לאזור במל חפטי.

20. (א) טובין המובאים שלא מחוץ לארץ לתוך אזור במל חפטי יראו אותם כטובין המיוצאים אותה סעה ותמורתם ים לסלם במטבע חוץ, אלא שטר האוצר, באיטור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי להורות לענין זה הוראה אחרת.

טובין
טיובאו
לאזור
במל חפטי

(ב) מי שרואים אותו לפי סעיף קטן (א) כאילו ייצא טובין, רשאי שר האוצר שלא להעביק לו את הפטורים וההנחות הניתנים על פי דין ליצואנים.

21. טובין המיועדים לצריכה אישית או למכירה בקמעונות, באזור במל חפטי, לא יובאו אל תוך אזור במל חפטי מחוץ לארץ ואינם פטורים מתשלום מסים עקיפים.

טובין
לצריכה
אישית

פרק רביעי: הוראות שונות

22. (א) מי שרשאי על פי דין להכנס למקומות שהכניסה אליהם מוגבלת לשם ביצוע תפקידיו הרשמיים, רשאי להכנס לאותם מקומות אף כשהם באזור במל חפטי.

זכות
כניסה
לאזור
במל חפטי

(ב) מבלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (א) רשאים להכנס לתוך אזור במל חפטי מי שבידו רשיון לכך מאת שר הבטחון או מאת מי שהשר הסמיכו לכך, או מאת מנהל אזור הבמל החפטי.

23. הפקוח על הכנסת טובין לאזור במל חפטי, על הוצאתם ממנו ועל שמירת טובין שלגביהם ניתן פטור או הקלה מתשלום מסים עקיפים, יהא בידי רשות המכס.

24. תחולת סעיפים 75 ו-75א לחוק לעידוד הסקעות הון, תשי"ט-1959, יחולו לגבי מיזמים מורשים בטיבוים המחוייבים לפי הענין; ואולם בכל מקום שבהוראות האמורות מדובר ב"מינהלה" ייקרא "המועצה".

25. ביצוע ותקנות שר האוצר ושר התחבורה ממונים על ביצוע חוק זה והם רשאים, להתקין ביחד תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

26. תקנות ששר האוצר ושר התחבורה יקבעו, רשאי שר האוצר להתקין לבדו תקנות בדבר - מתקין לבדו

(1) פעולות שמותר לבעל טובין לעשות בהם באזור במל חפטי;

(2) פקוח על הכנסתם, הוצאתם ושמירתם של טובין כאמור בסעיף 23.

27. תקנות ששר התחבורה יקבעו, רשאי שר האוצר להתקין לבדו תקנות בדבר - מתקין לבדו

(1) אגרות שיש לשלם בעד שירותים ופעולות המבוצעים באזור במל חפטי או במתקניו; תקנות אלה יותקנו, על פי הצעת רשות הנמלים בהתייעצות במועצה, ובדרך הקבועה בסעיף 21 לחוק רשות הנמלים;

(2) הסדרי כניסתם ויציאתם של רכב וכלי טיס לתוך אזור במל חפטי ויציאתם ממנו.

רעיון הקמתו של צמל חפסי במדינת ישראל נבחן בסבים האחרונות מספר פעמים בועדות טונות. לאחרונה אף הוזמן מחקר מקיף בנושא זה מחברה צרפתית, שהמליצה במסקנותיה על הקמת צמל חפסי בישראל, בהתחשב בפוטנציאל הגיאוגרפי-פוליטי של אזורנו ולמרות המגבלות הצורבות מהעדר יחסים תקינים עם שכנינו.

בעולם בולטת לאחרונה התעוררות בתחום זה ומדינות רבות מפתחות אזוריים חפסיים לשם מסיכת סחר והון לתחומיהן. במידה רבה, ניתן לראות כאן תהליך של חברות בין מדינות - גם באגן הים התיכון - בניסיון ליצור תנאים אופטימאליים בסביל הלקוח, המסקיע. גם התפתחויות צפויות אחרות באזורנו יט בהן כדי להצדיק הקמת צמל חפסי בישראל, סיהיה מקור מסיכה להון ואמצעי להגברת היצוא. לאחרונה התברר, כי גם צמלים מספר באגן הים התיכון (מרסיי, אסקאדורון, קאדיז) מפתחים צמלים חפסיים.

"צמל חפסי" - מטמעותו, בדרך כלל, סטח טריטוריאלי מוגדר בתחום המדינה, הנהנה מסטטוס מיוחד ואשר המסקיעים הבוחרים לפעול בו צהבים מהטבות טונות במסים, ובעיקר במסי היבוא, ומהקלות בתחומי היצוא, היבוא, התעסיה, המסחר, התחבורה, הסירותים וכו'. מהותם של אזוריים חפסיים, דרך הקמתם, הפעלתם וההסדר החוקי המיוחד המופעל בהם אינם טווים במדינות הטונות. בארצות הברית למשל, מוסדר מעמדן של האזוריים החפסיים להלכה בחקיקה פדראלית, ואילו החקיקה המקומית של המדינה (state) סבתחומה מופעל האזור החפסי מסדיר את הפעלתו למעשה. באירלנד קיים אזור צמל חפסי בשטח צמל התעופה של סאבון, שהקמתו הוסדרה בחוק מיוחד, המעניק לסר האוצר ולסר המסחר והתעסיה סמכות להקימו ולקבוע את מעמדו וסדריו.

הכונה בהקמת צמל חפסי בישראל היא ליצור מסגרת חוקית ופיזית, אשר המסטר הכלכלי טיטרור בה יאפשר למסקיעים זרים ליהנות בו מזכויות מיוחדות וממדה רבה של עצמאות. אין כונה ליצור בישראל סטח אקסטריטוריאלי טהור. באופן כללי יחולו באזור הצמל החפסי חוקי מדינת ישראל.

ניתן לצפות שבתחום התעסיה תהא נסיה להקים באזור הנמל החפטי מפעלי הרכבה (מכונות, רהיטים וסעונים), תעסיות גמר-קונפקציה (הלבטה, הנעלה, עור) וכן תעסיות במיטור האלקטרוניקה והאופטיקה. בתחום המסחר עשוי להתפתח בסטח אזור הנמל החפטי מרכז של פעולות בסחורות למטרות יצוא חוזר, אגב ביצול תנאים קוניוקטוראליים או תנאים אחרים.

כנגד ההטבות במסים לפעולות כלכליות באזור הנמל החפטי המיועדות ליצוא, מסילה הצעת החוק הגבלות על ייצור טובין באזור הנמל החפטי המיועדים לטיורק בתוך ישראל. זאת כדי למנוע תחרות בלתי הוגנת מצד מפעלים באזור הנמל החפטי ביצרנים ישראלים מחוץ לאזור. אולם הצעת החוק טומרת על גמישות מסויימת גם לגבי טובין מסוימים שיוצרו בסטח האזור הנמל החפטי וסכורו ליצוא לישראל, כגון: טאירות טובין טאינמ מתאימים ליצוא לחוץ לארץ, ייצור לסם יצוא סלא הצליח, וכו'.

המניע החסוב ביותר למסיכת תעסיה ומסחר לאזור הנמל החפטי הן כאמור הטבות שיוענקו ליוזמים בסטח זה; והעיקריות הן:

- א. מתן חסם מירבי בהחזקה ובהמרה של מטבע חוץ;
- ב. פטור ממסים יסירים בתנאים מסוימים אף בנוסף לפטורים המוענקים לפי החוק לעידוד הסקעות הון;
- ג. פטור ממסים עקיפים;
- ד. בתחום האדמינסטראציה, תחול הקלה רבה, הואיל ולמעטה לא יחולו בתחום סטח הנמל החפטי הגבלות לגבי היבוא, היצוא ומטבע חוץ, והמסקיע יהא פטור מחובות אלה.

הצעת החוק כוללת בתוכה הקלות והטבות שבחלקן כבר קיימות בחוקים טובים. אף על פי כן יש תועלת בהכללת ההוראות בחוק זה כדי להקל על המסקיע ולתת לו מען אחד טאליז יוכל לפנות - מועצת אזורי נמל חפטיים; בה יהיו מיוצגות הרטויות הסובות במדינה טיס להן ענין בהקמתו ובהפעלתו של אזור הנמל החפטי.

דברי - הסבר

לטעיף 1

וזו לשון ההגדרות:

"'נמל' פירושו כל נמל מהנמלים הנזכרים בתוספת לפקודה זו או לכל נמל שצדפוהו לאותה תוספת על פי סעיף 3.

"מנהל הנמל" פירושו - אדם ששר התחבורה מינהו, בהודעה שפורסמה ברשומות, להיות מנהל הנמל;

"רשות המכס" - אגף המכס והבלו;

לטעיף 2

אזור נמל חפשי יוקם בתחום אחד הנמלים הקיימים והמוזכרים בתוספת לפקודת הנמלים, כגון נמל חיפה, אשדוד, אילת וכו'.

לטעיף 3

מוצע כי מנהל הנמל שבתחומו מוקם אזור נמל חפשי הוא יהיה מנהל אזור הנמל החפשי, זאת שלא להרבות בהוצאות.

לטעיף 4

מועצת אזורי נמל חפשיים לא תהא אישיות משפטית נפרדת, אלא רשות מוסמכת. הסיבה לכך היא בעובדה שהבעלות על הנכסים (קרקעות מבנים וכו') של אזור הנמל החפשי היא בידי רשות הנמלים, שהנמל החפשי הוא למעשה חלק מנמל, ובכך ניתן להשתמש בכל השירותים והמנגנון הקיימים.

לטעיף 5

מבויים כאן נציגי גופים שיש להם ענין בהקמתו של הנמל החפשי: רשות הנמלים משרדי התחבורה, האוצר, המסחר והתעשייה, הרשות המקומית בה יוקם הנמל ונציגי ציבור.

לטעיף 6

הסעיפים שבחוק רשות הנמלים מכילים הוראות בדבר כסירות חברי הרשות, תקופת כהונתם, סייגים למיזורים, התפטרותם ופטוריהם, ומוצע להחיל הוראות אלה על חברי המועצה של הנמל החפסי, אלא שהסמכויות הניתנות לפי החוק האמור לשר התחבורה יינתנו, לגבי המועצה, לשר האוצר ולשר התחבורה, שהם הסרים הממונים על ביצוע החוק.

ואלה הן ההוראות שסעיף זה מחיל אותם:

7. (א) תקופת כהונתו של חבר הרשות מקרב הציבור תהא ארבע שנים מיום מיזורו, אלא ששלושה מתוך הממונים לראשונה מקרב הציבור יתמנו לשלוש שנים בלבד.

"תקופת כהונתם של חברי הרשות

(ב) תקופת כהונתו של חבר הרשות מקרב עובדי המדינה תהיה כפי שתקבע הממשלה.

(ג) חבר הרשות יכול להתמנות מחדש.

(ד) חבר הרשות שתקופת כהונתו תמה יוסיף לכהן עד למיזור חבר אחר במקומו.

8. (א) לא יתמנה חבר הרשות מי שתוך עשר השנים שקדמו למיזורו -

סייגים למיזור

(1) הורטע בעבירה טיש עמה קלון;

(2) פטט את הרגל או נתמנה עליו כובט זכטים מטעם בית המטפט.

(ב) לא יתמנה חבר הרשות מקרב הציבור מי שקטור בעסקאות מסחריות או קבלניות עם הרשות, או עם נמל מנמלי הרשות, או מי טיש לו טליטה בתאגיד הקטור כאמור, אולם לא יהיו פטולים נציגי גופים ציבוריים בגלל זה בלבד שהגופים שהם מייצגים קטורים כאמור.

גמול 9. חבר הרשות לא יקבל מהרשות שכר בעד שירותיו, אך חבר הרשות מקרב הציבור יהיה זכאי לכיסוי הוצאותיו בטיעור שתקבע הרשות.

התפטרות 10. חבר הרשות רשאי, בהודעה בכתב לטר התחבורה, להתפטר מחברותו בה.

חובה להעביר מכהונה 11. (א) בתקיים בחבר הרשות אחד הדברים האמורים לגביו בסעיף 8, תעבירו הממשלה מכהונתו.

(ב) לפני החלטה על העברת חבר הרשות מכהונתו כאמור, יתייעץ שר התחבורה עם יושב ראש הרשות ויודיע לרשות על הצעת ההחלטה.

רשות להעביר מכהונה 12. (א) הממשלה רשאית, על פי המלצת שר התחבורה, להעביר חבר הרשות מכהונתו, אם -

(1) איבד את הכושר הגופני או הנפשי למלא את תפקידיו;

(2) נעדר ללא סיבה מוצדקת מארבע ישיבות רצופות רגילות של הרשות או משש ישיבות רגילות בשנת כספים אחת.

(ב) לפני מתן המלצה לענין סעיף קטן (א) יתייעץ שר התחבורה עם יושב ראש הרשות ויודיע לרשות על כוונתו לתיתה.

(ג) הממשלה רשאית, על פי המלצת שר התחבורה, להעביר מכהונתו חבר הרשות מקרב עובדי המדינה, אם חדל לעבוד בשירות המדינה או למלא את התפקיד בשירות המדינה שמילא בשעת מינויו.

רשות
להשעות 13. (א) הוגש בגד חבר הרשות אישום פלילי בשל עבירה שיש
עמה קלון, רשאית הממשלה להשעותו מכהונתו.

(ב) לא תחליט הממשלה על השעייה כאמור, אלא לאחר
התייעצות והודעה כאמור בסעיף 11(ב).

מינוי
חליף או 14. (א) נפטר חבר הרשות או התפטר או הועבר מכהונתו,
תמנה הממשלה, על פי הצעת שר התחבורה, אדם אחר
ממלא
מקום במקומו ליתרת תקופת כהונתו.

(ב) חבר הרשות שנבצר ממנו באורח זמני למלא את
תפקידיו, רשאית הממשלה, על פי הצעת שר התחבורה,
למנות לו ממלא מקום עד שובו לתפקידיו.

(ג) בטרם יציע שר התחבורה מינוי אדם אחר במקום חבר
רשות מקרב הציבור, או כממלא מקום לחבר כזה,
יתייעץ כאמור בסעיף 6(ב).

תוקף
פעולות 16. קיום הרשות, סמכויותיה ותוקף החלטותיה לא ייפגעו
מחמת שנתפנה מקומו של חבר הרשות, או מחמת ליקוי
במינויו או בהמשך כהונתו.

לסעיף 8

לאור האמור בסעיף 4, מוצע להטיל את זיהולו של הנמל החפשי על רשות
הנמלים והיא תהא ממונה על ביצוע החלטות המועצה ובאמצעותה יוכל
האזרח להתקשר עם המועצה.

לסעיף 9

סעיף 26 לחוק רשות הנמלים, תשכ"א-1961 מעניק לרשות הנמלים סמכויות
ברחבות, עסקיות ומינהליות, אך השימוש בכמה מהן טעון אישור הממשלה.
למשל: הרשות למכור או להעביר, מקרקעין מותנה באישור הממשלה,
וכן הרשות למשכן או להחכיר מקרקעין לתקופה העולה על עשר שנים.

מוצע, שבאזור נמל חפשי תפעיל הרשות סמכויותיה החוקיות בתיכנון, בניה ופיתוח של מפעלים בהסכמת המועצה בלבד. והוא הדין לגבי החכרה או שעבוד של מקרקעין, לתקופה של 20 שנה, ורק בהחכרת מקרקעין וסעבודם לתקופה העולה על עשרים שנה תזדקק לא רק להסכמתה של המועצה אלא גם לאישורה של הממשלה.

לסעיף 10

מוצע להקים באזור נמל חפשי מיזמים מורשים בלבד. "מיזם מורשה" מוגדר כמפעל מאושר ע"י המועצה ואשר עיסוקו מוגבל באזור הנמל החפשי בלבד.

לסעיף 11

המועצה לא תאשר "מיזם מורשה" אלא לאחר בדיקת תכניתו לפרטיה. הוראה דומה קיימת לגבי "מפעל מאושר", לפי חוק עידוד השקעות הון.

לסעיף 13

הכונה כאן היא לתת רשיונות לאנשים העוסקים במתן שירותים, כגון בעלי קיוסקים, מסעדות וכו'.

לסעיף 14

החוק לעידוד השקעות הון, תשי"ט-1959 מעניק למפעלים מאושרים הטבות והקלות ממסים יטעורים וממסים עקיפים. בעל מפעל כאמור זכאי גם למעצק בסכומים שונים לפי האזורים השונים בהם הוקם המפעל המאושר.

לסעיף 15

נוסף על ההטבות שניתן להעניק לפי חוק לעידוד השקעות הון, תשי"ט-1959, או במקום ההטבות האמורות, רשאי שר האוצר, באישור ועדת הכספים ועל פי המלצת המועצה, לפטור בעל מיזם מורשה מן המסים המוטלים על רכוש ועל הכנסותיו. הפטור יהא כללי, חלקי או מטורג, בהתאם לנסיבות המקרה, ולפי התפתחות מסק המדינה בכלל ובאזור הנמל החפשי במיוחד.

הענקת פטור ממסים המגיעים לרשויות המקומיות תינתן בהסכמת שר הפנים.

לסעיף 16.

טובין המיועדים להקמתו, בניהולו, הפעלתו, שימושו או עסקיו של המיזם המורשה, כפי שפורטו בכתב אישור המועצה, לא יוטלו עליהם מסי העקיפין המקובלים על יבוא מחוץ לארץ ולא על יצואם לחוץ לארץ של טובין שיוצרו באזור. ואילו כלי רכב, חוץ מרכב עבודה כמשמעותו בפקודת התעבורה, יהיו חייבים במסי עקיפין, מטום סכל רכב טאיבו רכב עבודה איננו מטרת את הפעילות מחוק זה מבקש לעודדה.

לסעיף 17

מוצע להתיר לבעלי מיזם מורשה להחזיק ולהעביר מטבע חוץ באופן חפשי ולסחררם מהוראות תקנות ההגנה (כספים), והכל במידה שהדבר דרום לניהולו של המיזם. אולם שר האוצר רשאי גם לקבוע הוראה אחרת לענין זה.

לסעיף 18

כדי למנוע התחרות בלתי הוגנת של הסחורות המיוצרות באזור במל חפשי, בקבע כי טובין שיובאו מאזור במל חפשי לאזורי המדינה השונים יראו אותם כטובין שיובאו לישראל מחוץ לארץ ויהיו חייבים במכס. אולם, ניתנת סמכות לשר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לפטור סוגי טובין ממסי עקיפין כולם או חלקם. סמכות זו תופעל, למשל, כשטובין שיוצרו בתוך אזור במל חפשי נמצאו לא ראויים ליצוא, מסיבה זו או אחרת.

לסעיף 19 (א)

לגבי קשרי המסחר בין במל חפשי למשנהו יראו את שניהם כשטח שמחוץ למדינת ישראל שהמסחר ביניהם הוא חפשי. על כן, טובין שהועברו מאזור במל חפשי אחד לאזור במל חפשי שני לא ייחשבו כטובי יבוא, ובלבד שההעברה היא בפיקוח רשות המכס.

לטעיף 19 (ב)

טובין שייבא מיזם מורשה והנזיח אותם במחסני המכס לשם החסנה בלבד
עד שיעבירם לאזור הנמל, יראו אותם לא כיבוא לישראל אלא כטובין
שיובאו אל אזור הנמל החפשי

לטעיף 20

מאחר שהנמל החפשי הוא לגבי יצואן ישראלי שטח שמחוץ למדינה, נקבע
שכל טובין המובאים אליו שלא ממדינת חוץ יראו אותם כטובין שיוצאו
מישראל ותמורתם תוחזר במטבע חוץ כפי שנהוג עם כל היצואנים
במדינה, אלא אם סר האוצר, באישור ועדת הכספים, קבע אחרת. אולם
הסר רשאי שלא להעניק למי שייצא טחורות כאלה לאזור נמל חפשי את
ההקלות והפטורים הניתנים ליצואנים בכלל מכח כל דין.

לטעיף 21

טובין המיועדים לצריכה אישית או למכירה בקמעונות בתחום אזור נמל
חפשי לא יובאו מחוץ לארץ ויהיו חייבים במסי עקיפין.

לטעיף 22

כאמור, אזור נמל חפשי כמוצע בחוק זה איננו שטח אקסטריטוריאלי.
דיני מדינת ישראל יחולו באזור הנמל החפשי כמו שהם חלים ביתר חלקי
המדינה, אלא אם נקבעה בחוק זה הוראה אחרת.

מוצע, כפי שהדבר קיים ברוב המדינות שהקימו אזור נמל חפשי בשטחיהן,
להתיר את הכניסה לאזור כאמור רק למי שהוטמך על פי דין להיכנס,
לשם ביצוע תפקידיו הרשמיים, למקומות שהכניסה אליהם מוגבלת. הכונה
בעיקר לטוטרנים, לפקידים מכס וכו', אך גם למי שיש בידו רשיון
מסעם סר הבטחון.

לסעיף 24

הוראות החוק לעידוד הסקעות הון, תשי"ט-1959 אשר סעיף זה בא להחילם הן:

"התלייה וביטול 75. (א) המינהלה רשאית להתלות אישור או לבטלו לעתיד או למפרע, לאחר שבמסרה לבעל האישור הודעה מוקדמת על כוונת המינהלה לעשות כן, אם על אף הודעה זו לא קוימו הוראה מהוראות חוק זה או מהתקנות שהותקנו על פיו, או התכנית המאושרת, או תנאי מתנאי האישור, ומטעמיה כן, רשאית היא להחליט כי האגרות, המסים ותשלומי החובה האחרים, סלגביהם ניתנו הטבות, ישולמו, כולם או מקצתם, במועדים שתקבע.

(ב) בוכחה המינהלה לדעת, כי אישור הושג על יסוד הודעות כוזבות או מטעות ביודעין תבטלו למפרע מיום נתינתן, וכל האגרות, המסים ותשלומי החובה האחרים כאמור בסעיף קטן (א) ישולמו בתום שלושים יום מתאריך ההודעה על הביטול.

(ג) על האגרות, המסים ותשלומי החובה האחרים שיעמדו לתשלום עקב ביטול אישור על פי סעיף קטן (ב) תיורסף ריבית בשיעור המקסימלי המותר על פי חוק הריבית, תשי"ז-1957, מן היום שחלה החובה לשלםם אילולא ניתן מהם פטור.

ביטול מעב 75.א. (א) ניתן לבעל מפעל מעב לפי הפרק השישי, ולא קויימה הוראה מהוראות חוק זה או מהתקנות שהותקנו על פיו, או לא בוצעה התכנית המאושרת, כולה או מקצתה, או לא קויימו תנאי מתנאי האישור, רשאית המינהלה להחליט על ביטול המעב, כולו או מקצתו.

(ב) סכום המענק שבוטל כאמור בסעיף קטן (א), חייב בעל המפעל להחזירו תוך שלושים יום מן התאריך בו נשלחה לו הודעה על הביטול, או במועד מאוחר יותר שתקבע המינהלה, בצירוף ריבית מיום קבלת המענק בשיעור המקסימלי המותר על-פי חוק הריבית, תשי"ז-1957.

(ג) הושג המענק על יסוד הודעות כוזבות או מסעות ביודעין תבטלו המינהלה, ובעל המפעל יהא חייב להחזירו תוך שלושים יום מן התאריך בו נשלחה לו הודעה על הביטול, בתוספת 100% מסכמו ובצירוף ריבית מיום קבלתו בשיעור המקסימלי המותר על-פי חוק הריבית, תשי"ז-1957.

(ד) הוראות סעיף זה אינן גורעות מכל דין אחר."

לסעיף 25

שרי האוצר והתחבורה יהיו ממונים על ביצוע חוק זה וכל אחד מהם רשאי להתקין תקנות בתחום סמכויותיו בהסכמת השר השני.

לסעיף 26

בנוסף על האמור בסעיף 25, רשאי שר האוצר לבדו להסדיר בתקנות את הפעולות שמותר לבעל טובין לעשות בהם באזור צמל חפשי וכן הפקוח על הכנסתם, הוצאתם ושמירתם של טובין.

לסעיף 27

בנוסף על האמור בסעיף 25, רשאי שר התחבורה לבדו להתקין תקנות בדבר אגרות. התקנות יותקנו על פי הצעת רשות הצמלים ובהתייעצות עם המועצה בדרך שבקבעה בסעיף 21 לחוק רשות הצמלים, ואלו הוראות הסעיף האמור:

"תעריפי אגרות 21. (א) הרשות רשאית להציע לטר התחבורה תקנות בדבר תעריפי אגרות שיסתלמו לה או לאחרים בעד השימוש בממליה ובמסקנים שבהם ובעד שירותים הניתנים בממליה, בין על ידיה ובין על ידי אחרים, ובדבר סדרי גבייתן ותשלומן של האגרות.

(ב) שר התחבורה יתקין את התקנות בדבר תעריפי האגרות לאחר שהוצעו על ידי הרשות ואושרו כאמור בסעיף קטן (ה).

(ג) תעריפי האגרות יכולים להיות כלליים או מיוחדים לבמל פלוצי.

(ד) תעריפי האגרות ייקבעו בשים לב להנחיות שבסעיפים 5 ו-35.

(ה) התקנות בדבר תעריפי האגרות יוגשו על ידי שר התחבורה לממשלה או למי שהוסמך על ידיה, לאישור; לא החליטה הממשלה או מי שהוסמך על ידיה על סירוב לאשר את התקנות, ולא הודיע שר התחבורה לרשות על החלטת סירוב כאמור תוך 60 יום מיום שהגישה הרשות לשר הצעת התקנות - ייחשבו התקנות כמאושרות.

(ו) האמור בסעיף זה לא יתפרש כגורע מסמכות הרשות לתת שירות ולגבות בעדו תשלום אף אם לא נקבעה לאותו שירות אגרה בתקנות, והוא כשאין חובה על פי חיקוק ליתן אותו שירות.

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ס :

- א. להמיר לחברת מפעלי ים המלח בע"מ הלוואות כדלקמן:
1. הלוואות אשר ניתנו בעבר לחברה ממקורות ממשלתיים (ממשלת ישראל, בנק ישראל, בנק לפתוח התעשייה בע"מ) בסך כולל של 105 מיליון ל"י, החל מיום י"ג בניסן תשכ"ט (1.4.69).
 2. הלוואות אשר ניתנו לחברה, בהתאם לסכומים עם הגורמים הממשלתיים המוסמכים, בשנת הכספים הנוכחית ובשנים הקרובות, ממקורות ממשלתיים ואחרים, בסך כולל של 25 מיליון ל"י.
 3. הסכומים הנ"ל, בסך כולל של 130 מיליון ל"י יומרו ב- 50% למניות רגילות בחברה וב- 50% להלוואות ממשלתיות צמיתות (ללא החזר קרן וריבית) למשך 5 שנים. בתום מועד זה יוחלט על אופי וחנאי ההלוואות הסופיים.
- ב. להסמיך את שרי האוצר והפתוח להחליט על השקעות בסכום של כ- 40 מיליון ל"י בחכנית הרחבת התפוקה במפעלי ים המלח בע"מ ב- 200 אלף טון אשלג נוספים (ל- 1.2 מיליון טון אשלג) עם גמר הבדיקות בנושא.
- ג. להמליץ בפני ועדת הכספים של הכנסת על מתן ערבות המדינה על הלוואות אשר יגויסו ע"י חברת מפעלי ים המלח בע"מ ממקורות חיצוניים, עד לסך של 30 מיליון ל"י.

ד ב ר י ה ס ב ר

- א. עקב התפתחויות שונות שחלו לאחרונה נוצר הכרח בהערכה מחודשת של צרכי המימון בחברה, שעיקרן:
1. ירידה נוספת במחיר האשלג בעולם עקב המטן מלחמת המחירים החריפה, כתוצאה מכניסת היצרנים הקנדים לסוק. בשנת 1966/67 כאשר החליטה הממשלה עקרונית על הרחבה הדרגתית בתפוקת מפעלי ים המלח ל- 1.2 מיליון טון, סרר בשוק העולמי מחיר של כ- 30 \$ לטון אשלג. מחיר זה תאם את התחזיות של ארגון המזון הבינלאומי וחברת שווק בינלאומית בעלת מוניטין רב, שהיו בדעה כי אין לחזות ירידה במחיר זה עד לסנת 1970. בשנתיים האחרונות ירד מחיר האשלג בתלילות לכ- 25 \$ לטון בשנת 67/68 ול- 21.50 \$ לטון בשנה האחרונה. בשנים הקרובות לא נראים סימני התאוששות בשוק הבינלאומי ויש להניח כי המחירים ימשיכו לנוע בסביבות ה- 20 לטון אשלג בממוצע.

. / סטיה

2. סטיה באומדן ההשקעות בסך 23.5 מיליון ל"י, בעיקר בסכרים (7.4 מיליון ל"י) עקב הסכסוך עם חברת "קייזר" האמריקאית והשלמה עצמית של העבודה ע"י חברת בת; מפעל אשלג ג' (6.1 מיליון ל"י) וכן הוצאות מחקר ומחקנים נסיוניים, בטחון ונמלים.

3. גידול בהוצאות ממון וגרעון פיננסי מצטבר בסך כ- 17 מיליון ל"י, עקב אי ממוסן המלא של המלצות ועדת ממון שנחמנתה בשנת 1968 ע"י ועדת סרים שכללה את ראש הממשלה, שרי האוצר, הפיתוח, המסחר והתעסיה והמשפטים, לצורך בדיקת צרכי המימון הנוספים של מפעלי ים המלח בתקופת ההרחבה, אפריל 1968 - מרץ 1970.

ב. מצבה של החברה לאור האמור לעיל (ר' נספח א')

1. רווחיות - בשנת הכספים 1968/69 סיימה החברה את פעולותיה בהפסד של כ- 15 מיליון ל"י, גם בשנת הכספים 1969/70 ובשנים הבאות צפויים הפסדים המסתכמים בכ- 20-25 מיליון ל"י לשנה, וזאת לאחר ניכוי פחת וחטלומי ריבית.

יש לציין כי הוצאות המימון (הכוללות גם ריבית מחושבת בשעור 11% על ההון החסר) מסתכמות בכ- 20-27 מיליון ל"י ומהוות כ- 40%-30% מהפדיון.

2. נזילות - צפוי גרעון מצטבר בנזילות עד לשנת 1972/73 בסך של כ- 130 מיליון ל"י, בהתחשב בתוכניות ההשקעות של החברה. יש לציין כי על מצב הנזילות הטלילי מספיק בנוסף להוצאות המימון הגבוהות (הכוללות כאמור גם ריבית מחושבת על ההון החסר) גם נטל כבד של פרעון הלוואות בסך כולל של כ- 156 מיליון ל"י עד 1972/73.

ג. שיקולים לקראת הפתרון המוצע

1. לא קיימים כיום חלוקי דעות באשר להכרה בהמשך הפעלתם השוטפת של מפעלי ים המלח הנובע בעיקר מ:

א. חשיבות ממלכתית - תרומה לתעסוקה, עידוד לאזורי פתוח, נצול מרבצים טבעיים במדינה, בסיס לתעשיות כימיות נוספות וכד'.

ב. תרומה לייצוא - מפעלי ים המלח מיצאים קרוב ל- 100% מייצורם בשער של 3.85 ל"י לדולר. היקף הייצוא בשנת 1968/69 הסתכם בכ- 15 מיליון דולר פ.ו.ב. וצפויה עליה קלה ביצוא בשנה זו. הערך המוסף הממוצע הנו גבוה ומגיע לכ- 75%.

ג. כדאיות כלכלית בשוליים - אף במחירי האשלג הנוכחיים בשוק הבינ"ל מכסים מפעלי ים המלח את ההוצאות המסתנות הכרוכות בייצור ואף תורמות להוצאות הקבועות הנובעות בעיקר מהשקעות שכבר בוצעו.

2. אפשרות אלטרנטיבית לפתרון המצב הכספי של החברה הנה מחיקת השקעות בלתי רנטביות.

פתרון אלטרנטיבי זה אינו רצוי ואינו תואם את הגורמים שהביאו את מפעלי ים המלח למצבה הכספי החמור. יש לציין כי שימוש בפתרון זה יביא מחד להצגת רווחיות פיקטיבית במפעלי ים המלח בעוד שליתר החברות בענף, כולל היצרנים הקנדים, נגרמים הפסדים כספיים כבדים. מאידך, ברור כי הפסדי חברת מפעלי ים המלח נובעים בעיקר מהמחירים הנמוכים השוררים בשוק הבינ"ל ולא כתוצאה מהשקעות סרק שיש למחקן, או מחוסר יעילות בתפעול השוטף.

התחזיות הענפיות צופות עליה רצופה בבקוש העולמי במסך השנים הקרובות אשר יביאו לאיזון בין הבקוש להצע בעוד כ- 5 שנים, עובדה אשר תביא לסיפור ברמת המחירים לאשלג.

כן ראוי לציין כי לא קיימות במפעלי ים המלח השקעות סרק אשר יש אפשרות להצביעה עליהן כניתנות למחיקה.

ד. נמוקים לפתרון המוצע

להמרה המוצעת של הלוואות ממקורות ממסלתיים ואחרים בסך כולל של 130 מיליון ל"י, (פירוט ר' נספח ג') מספר יתרונות:

1. מקילה במידה ניכרת על מצבה הפיננסי של החברה ע"י הקטנת ההפסד השנתי ב- 10-15 מיליון ל"י לשנה והגרעון המצטבר בנזילות עד לסנת 72/75 למחציתו (ר' נספח ב').

2. מעניק לחברה מבנה פיננסי מתאים יותר בהתייחס להיקף השקעותיה המסתכמות עד י"ב בניסן תשכ" (31.3.69) בכ- 400 מיליון ל"י ואשר מרביתן בנכסים קבועים. יש לציין כי ההון העצמי הקיים בסך כ- 57 מיליון ל"י אינו מהווה בסיס יציב לפעילות החברה בהיקף כה גדול ובתנאי חחרות בשוק הבינ"ל.

3. מנקודת ראות תקציב המדינה יש להמרה המוצעת השלכה ישירה הן על צד ההכנסות בתקציב, הנובעת מהעדר תקבולים ע"ח קרן וריבית על הלוואות הממשלה אשר מופיעות בהצעת ההחלטה והן מצד ההוצאה, הנובעת מהצורך לפרוע את ההלוואות אשר ניתנו ע"י גורמים אחרים פרט לממשלה (ר' נספח ד').

יש לציין שבמידה ותאושר הצעת ההחלטה תכנס הממשלה למו"מ עם בנק ישראל ובנק לפתוח התעסיה במגמה להביא להארכת תקופת פרעון ההלוואות, מתוך כוונה להקטין את הנטל השנתי על צד ההוצאה בתקציב המדינה ככל האפשר.

4. לאור התחזיות הענפיות לעשור הקרוב, יתכן כי החל משנת 1973/74 תחול התאוסטות בענף, עובדה אשר תוכל להספיע בכיוון חיובי על יכולתה של החברה לעמוד בתשלומי ריבית וקרן על אותו סכום אשר מוצע להמרה בהלוואה צמיחה ללא החזר קרן וריבית למסך 5 שנים והמסתכם בכ- 65 מיליון ל"י.

ה. הטלמות לפתרון המוצע

1. אשר הצעת ההחלטה תסייע במידה רבה להקלת מצבה הכספי של החברה, אולם עדיין יהיה על החברה לגייס סכומים נוספים ממקורות חיצוניים כהלוואות לזמן בינוני וארוך.

הלוואות אלו יפרעו ע"י החברה במשך עשר השנים הקרובות ולאור התחזיות הפיננסיות נראה כי החברה תוכל לעמוד בהתחייבויות אלו אשר יסתכמו בכ- 30-50 מיליון ל"י.

אין ספק שלצורך גיוס מרבית הסכום הדרוש יש צורך בערבות המדינה על הלוואות בסך של עד 30 מיליון ל"י.

2. כבר במרץ 1967 החליטה הממשלה, בהתסמך על הדיונים בועדת הסרים לענייני כלכלה, להרחיב את התפוקה במפעלי ים המלח ב- 200 אלף טון אשלג נוספים ל- 1.2 מיליון טון אשלג בשנה. בפני הממשלה הונחו אז תחשיבים כלכליים שהצדיקו את ההרחבה, וכן הודגש בפניה הצורך בהרחבת התפוקה מכורח טכני, עקב הצטברות הקרנליט (המטמט כחומר גלם לאשלג) בבריכות האידוי והחסס לסתימתן. בעקבות הגשמים המרובים שירדו בשנה אחרונה, נערכות כיום בדיקות מקיפות לגבי האפשרות לדחות את תכנית ההרחבה לתקופה נוספת. בדיקות אלה תקבענה גם את ההיקף המדויק של הרחבת התפוקה (יתכן כי יהיה צורך בהרחבה מעל ל- 200 אלף טון) ומועדה, וכן באשר להיקף ההסקה הכרוך בהרחבה זו.

ו. עמדת סר הפתוח

סר הפתוח מסכים להצעת ההחלטה ולדברי ההסבר המצורפים לה.

מוגש ע"י סר האוצר

ד' בסיון תשכ"ט
21 במאי 1969

נספח 6

תקציב ים המלח בע"מ

מנכ"ל ומקורות משפטים ללא התחשבות בהוצאת המכרה
1979/80-1968/69
(באלפי ל"י)

מנכ"ל כללי	מ"ס 73/74-72/73	מ"ס 72/73	מ"ס 68/69-72/73	1972/73	1971/72	1970/71
11,242	7,000	-	4,242	1,000	1,000	900
11,114	7,000	-	4,114	1,000	1,000	900
998,944	621,250	-	377,694	68,750	68,550	60,200
367,445	221,002	-	146,443	31,686	31,595	30,718
60,864	36,400	-	24,464	5,200	5,200	5,200
172,717	107,905	-	64,812	15,415	15,394	13,912
263,739	156,629	-	107,111	22,980	23,075	23,731
347,835	228,850	-	118,985	27,568	27,765	27,505
31,550	22,400	-	9,150	3,200	2,200	1,250
29,010	20,510	-	8,500	2,930	2,920	2,650
6,435	8,079	-	(1,644)	947	946	(426)
33,106	16,056	-	17,050	3,410	3,410	3,410
(312,488)	(197,380)	-	(115,108)	(24,586)	(23,955)	(27,720)
52,700	(24,695)	77,396	9,188	1,804	2,530	(579)
168,506	3,500	165,006	51,500	15,000	7,500	7,500
329,613	-	329,613	109,025	-	-	-
32,588	-	32,588	-	-	-	-
6,022	-	6,022	-	-	-	-
589,429	(21,196)	610,625	169,713	16,804	10,030	6,921
451,705	10,500	441,205	113,024	1,000	1,000	1,000
74,794	(5,979)	80,773	3,451	(847)	(846)	926
360,383	145,920	214,463	155,550	40,337	41,324	26,735
686,882	150,441	736,441	272,253	40,690	41,678	30,639
-	(171,637)	(125,816)	-	(23,886)	(31,649)	(23,738)
-	(274,179)	-	(102,342)	(162,542)	(78,656)	(47,009)
(297,453)	(297,453)	(125,816)	-	(125,816)	(101,930)	(70,282)

מנכ"ל ומקורות משפטים ללא התחשבות בהוצאת המכרה

מ"ס 68/69-69/70	1969/70 (מ"ס)	1968/69 (מ"ס)	עד 31.3.68-7	פירוט
1,342	740	602	-	מנכ"ל ייצור אשלג (באלפי טון)
1,214	600	614	-	מנכ"ל מכירות אשלג (באלפי טון)
120,144	97,592	62,552	-	מ"ס הכנסות (כולל מסימנים)
51,644	28,204	23,440	-	הוצאות ייצור
8,864	4,783	4,081	-	הוצאות כלליות ומכירת
20,071	9,546	10,525	-	תובלה והוצאות אחרות (עד פ.ו.ב.)
37,325	20,891	16,434	-	מחם
36,147	20,645	15,502	-	הוצאות מימון נטו (+)
2,500	2,100	400	-	רזרבה
-	-	-	-	המלוגים
(3,111)	(6,560)	3,539	-	שנוי בערך המלאי
6,820	3,410	3,410	-	הפחתת המרשי פיתוח
(38,847)	(24,068)	(14,779)	-	רונח (הפסד)
5,433	133	5,300	68,208	מקורות
21,500	2,500	19,000	113,506	הוצאות פנימי
109,025	48,000	63,025	220,588	מ"ס מכירות ואג"מ
-	-	-	32,588	מ"ס הלוואות
-	-	-	6,022	המרשי פיתוח
135,958	48,633	87,325	440,912	שלוש דחוי לקבלן
110,024	52,905	57,119	328,181	מנכ"ל מקורות
3,828	8,240	(4,412)	77,312	מ"ס שמושים אחרים (מלאי וכו')
45,376	18,600	26,776	58,693	החזרת הלוואות
159,228	79,745	79,483	464,186	מנכ"ל שמושים
(23,270)	(31,112)	7,842	(23,274)	עודד (מסר) לקנה
(23,270)	(23,270)	7,842	-	מספר מ-68/69
(46,544)	(46,544)	(15,432)	(23,274)	מספר כללי

(+) כולל ריבית מהושבת בעקור 11% על ההון המסר.

הפעלה יום המלח בע"מ

מדיניות ופיקוח ופיקוחים בהתאם על אסור העתה המכונה
1973/80 - 1969/69
(באלפי ל"י)

ס"ה כללי	ס"ה 73/74-72/80	ס"ה 72/73	ס"ה 69/68-72/73	1972/73	1971/72	1970/71
11,242	7,000	-	4,242	1,000	1,000	900
11,114	7,000	-	4,114	1,000	1,000	900
998,944	621,250	-	377,694	88,750	88,550	80,250
387,445	221,902	-	145,643	31,888	31,595	30,713
60,864	36,400	-	24,464	5,200	5,200	5,200
172,717	107,905	-	64,812	15,415	15,394	13,932
263,739	156,628	-	107,111	22,980	23,075	23,731
119,522	46,835	-	72,687	13,251	14,616	15,681
31,550	22,400	-	9,150	3,200	2,200	1,250
29,010	20,510	-	8,500	2,930	2,920	2,650
6,435	8,079	-	(1,644)	947	946	(426)
33,106 (84,851)	16,056 (15,365)	-	17,050 (69,496)	3,410 (10,269)	3,410 (10,806)	3,410 (15,696)
281,013	157,319	123,694	55,486	16,121	15,679	11,245
140,006	3,500	136,506	23,000	500	500	500
329,613	-	329,613	109,025	-	-	-
32,588	-	32,588	-	-	-	-
6,022	-	6,022	-	-	-	-
789,242	160,819	628,423	187,511	16,621	16,179	11,745
451,705	10,500	441,205	113,024	1,000	1,000	1,000
74,794	(5,979)	80,773	3,461	(647)	(846)	926
252,076	86,061	166,015	107,322	17,562	26,361	18,323
772,574	90,591	687,993	223,807	17,915	26,715	20,249
-	70,237	(59,570)	-	(1,294)	(10,536)	(8,504)
-	33,941	-	(36,296)	(36,296)	(35,002)	(24,466)
10,667	10,667	(59,570)	-	(59,570)	(58,276)	(47,740)

מדיניות ופיקוח ופיקוחים בהתאם על אסור העתה המכונה
1973/80 - 1969/69
(באלפי ל"י)

ס"ה 69/68-69/70	69/70 (מחצית)	68/69 (מחצית)	72 31.3.68-7	פ י ר ט
1,342	740	602	-	סה"כ ייצוא אשליג (באלפיטון)
1,214	600	614	-	סה"כ מכירות אשליג (")
120,144	57,592	62,552	-	סה"כ הכנסות (כולל המכירות)
31,644	25,204	23,440	-	הוצאות ייצור
8,864	4,783	4,081	-	הוצאות כלליות ובכירה
20,071	9,546	10,525	-	הובלה והוצאות אחרות (עד פ.ד.ב.)
37,325	20,891	16,434	-	פחת
29,139	13,637	15,502	-	הוצאות מימון נטו (+)
2,500	2,100	400	-	רזרבה
-	-	-	-	המלוגים
(3,111)	(6,650)	3,539	-	שנוי בערך המלאי
6,820	3,410	3,410	-	הפחתה הפרשי פיתוח
(32,515)	(17,736)	(14,779)	-	רווח (הפסד)
12,441	7,141	5,300	68,208	מקורות
21,500	2,500	19,000	113,506	הוצר פזימי
109,025	46,000	63,025	220,589	ס"ה פניות ואב"ח
-	-	-	32,588	ס"ה הלוואות
-	-	-	6,022	הפרשי פיתוח
142,966	55,641	87,325	440,912	הסלום דחוי לקבלן
110,024	62,906	57,119	328,181	סה"כ מקורות
3,628	8,240	(4,412)	77,312	ס"ה שמושים
45,076	18,300	26,776	58,693	ס"ה שמושים אחרים (פלאי וכו')
158,923	79,446	79,463	464,186	ההוצר הלוואות
(15,962)	(23,804)	7,842	(23,274)	סה"כ שמושים
(15,962)	(15,962)	7,842	-	עודף (חסר) לשנה
(39,236)	(39,236)	(15,432)	(23,274)	מספר פ-68/69
				מספר כללי

(+) כולל ריבית מהוצר בשער 11% על החון המסר.

מפעלי ים המלח בע"מ

נספח

פירוט החלואות המוצעות להסרה
(באלפי ל"י)

סכום	מ	י	ר	ט
130,000	ס"ח"ב			
49,000	1. בנק ישראל - 1			
21,000	2. בנק ישראל - 2			
7,750	3. בנק למתווה התעשייה - 1			
18,000	4. בנק למתווה התעשייה - 2			
9,306	5. חלואות מטעלות שונות			
8,000	6. חלואה באמצעות בנק המועלים			
16,944	7. סכומים כנגד הטלוויזיה קרן וריבית של החברה בגין חלואות שונות			

נספח 2

מפעלי ים המלח בע"מ

השקעה אשר הוצגה התכרת על תעציב המדינת (*)
(באלפי ל"י)

ס"כ כללי	ס"כ 73/74-82/83	ס"כ 68/69-72/73	1972/73	1971/62	1970/71	1969/70	1968/69	פ י ר ש
160,748	108,455	52,293	14,181	14,447	10,373	7,956	5,345	ס"כ כללי
150,299	104,212	46,087	12,710	12,938	8,827	7,075	4,546	תעציב נוסף ס"כ
								<u>בנק ישראל</u>
70,000	60,158	9,842	4,376	4,096	1,379	-	-	מזה - קרן
42,262	21,488	20,774	4,103	4,374	4,543	4,550	3,204	מזה - ריבית
								<u>בנק לפחות התעשיה</u>
25,750	18,525	7,225	2,800	2,800	1,000	625	-	מזה - קרן
12,287	4,041	8,248	1,431	1,668	1,905	1,900	1,342	מזה - ריבית
								<u>העדר הכנסות</u>
								הלוואות מפסלחיות
10,449	4,243	6,206	1,471	1,509	1,546	881	799	ס"כ
7,075	3,330	3,745	1,108	1,087	1,031	323	216	מזה - קרן
3,374	913	2,461	363	442	515	558	583	מזה - ריבית

(*) בתנאי הלוואות הנוכחיים; סתימתם להכרת הסכום של 105 מיליון ל"י בלבד.

ה צ ע ה ל ה ח ל ט ה

מ ח ל י ט י ס :

א. להמיר לחברת מפעלי ים המלח בע"מ הלוואות כדלקמן:

1. הלוואות אשר ניתנו בעבר לחברה ממקורות ממשלתיים (ממשלה ישראל, בנק ישראל, בנק לפתוח התעשייה בע"מ) בסך כולל של 105 מיליון ל"י, החל מיום י"ג בניסן תשכ"ט (1.4.69).
2. הלוואות אשר ניתנו לחברה, בהתאם לסכומים עם הגורמים הממשלתיים המוסמכים, בשנת הכספים הנוכחית ובשנים הקרובות, ממקורות ממשלתיים ואחרים, בסך כולל של 25 מיליון ל"י.
3. הסכומים הנ"ל, בסך כולל של 130 מיליון ל"י יומרו ב- 50% למניות רגילות בחברה וב- 50% להלוואות ממשלתיות צמיתות (ללא החזר קרן וריבית) למשך 5 שנים. בתום מועד זה יוחלט על אופי ותנאי ההלוואות הסופיים.
- ב. להסמין את שרי האוצר והפתוח להחליט על השקעות בסכום של כ- 40 מיליון ל"י בתכנית הרחבת התפוקה במפעלי ים המלח בע"מ ב- 200 אלף טון אשלג נוספים (ל- 1.2 מיליון טון אשלג) עם גמר הבדיקות בנושא.
- ג. להמליץ בפני ועדת הכספים של הכנסת על מתן ערבות המדינה על הלוואות אשר יגויסו ע"י חברת מפעלי ים המלח בע"מ ממקורות חיצוניים, עד לסך של 30 מיליון ל"י.

ד ב ר י ה ס ב ר

א. עקב התפתחויות שונות שחלו לאחרונה נוצר הכרח בהערכה מחודשת של צרכי המימון בחברה, שעיקרן:

1. ירידה נוספת במחיר האשלג בעולם עקב המשך מלחמת המחירים החריפה, כחוצאה מכניסת היצרנים הקנדים לסוק. בשנת 1966/67 כאשר החליטה הממשלה עקרונית על הרחבה הדרגתית בתפוקת מפעלי ים המלח ל- 1.2 מיליון טון, סדר בסוק העולמי מחיר של כ- 30 \$ לטון אשלג. מחיר זה תאם את התחזיות של ארגון המזון הבינלאומי וחברת שווק בינלאומית בעלת מוניטין רב, שהיו בדעה כי אין לחזות ירידה במחיר זה עד לשנת 1970. בשנתיים האחרונות ירד מחיר האשלג בתלילות לכ- 25 \$ לטון בשנת 67/68 ול- 21.50 \$ לטון בשנה האחרונה. בשנים הקרובות לא נראים סימני התאוששות בסוק הבינלאומי ויש להניח כי המחירים ימשיכו לנוע בסביבות ה- 20 לטון אשלג בממוצע.

./ סטיה

2. סטיה באומדן ההשקעות בסך 23.5 מיליון ל"י, בעיקר בסכרים (7.4 מיליון ל"י) עקב הסכסוך עם חברת "קייזר" האמריקאית והשלמה עצמית של העבודה ע"י חברת בת; מפעל אסלג ג' (6.1 מיליון ל"י) וכן הוצאות מחקר ומחקנים נסיוניים, בשחון ונמלים.
3. גידול בהוצאות ממון וגרעון פיננסי מצטבר בסך כ- 17 מיליון ל"י, עקב אי ממוסן המלא של המלצות ועדת ממון שנחמנתה בשנת 1968 ע"י ועדת סרים שכללה את ראש הממשלה, שרי האוצר, הפיתוח, המסחר והתעסיה והמשפטים, לצורך בדיקת צרכי המימון הנוספים של מפעלי ים המלח בתקופת ההרחבה, אפריל 1968 - מרץ 1970.

ב. מצבה של החברה לאור האמור לעיל (ר'נספת א')

1. רווחיות - בשנת הכספים 1968/69 סיימה החברה את פעולותיה בהפסד של כ- 15 מיליון ל"י, גם בשנת הכספים 1969/70 ובשנים הבאות צפויים הפסדים המסתכמים בכ- 20-25 מיליון ל"י לשנה, וזאת לאחר ניכוי פחת ותשלומי ריבית.
- יש לציין כי הוצאות המימון (הכוללות גם ריבית מחושבת בשעור 11% על ההון החסר) מסתכמות בכ- 20-27 מיליון ל"י ומהוות כ- 30%-40% מהפדיון.
2. נזילות - צפוי גרעון מצטבר בנזילות עד לשנת 1972/73 בסך של כ- 130 מיליון ל"י, בהתחשב בתוכניות ההשקעות של החברה. יש לציין כי על מצב הנזילות השלילי מספיק בנוסף להוצאות המימון הגבוהות (הכוללות כאמור גם ריבית מחושבת על ההון החסר) גם נטל כבד של פרעון הלוואות בסך כולל של כ- 156 מיליון ל"י עד 1972/73.

ג. שיקולים לקראת הפתרון המוצע

1. לא קיימים כיום חלוקי דעות באשר להכרה בהמשך הפעלתם השוטפת של מפעלי ים המלח הנובע בעיקר מ:
- א. חשיבות ממלכתית - תרומה לתעסוקה, עידוד לאזורי פתוח, נצול מרבצים טבעיים במדינה, בסיס לתעסיות כימיות נוספות וכד'.
- ב. תרומה לייצוא - מפעלי ים המלח מיצאים קרוב ל- 100% מייצורם בשער של 3.85 ל"י לדולר. היקף הייצוא בשנת 1968/69 הסתכם בכ- 15 מיליון דולר פ.ו.ב. וצפויה עליה קלה ביצוא בשנה זו. הערך המוסף הממוצע הנו גבוה ומגיע לכ- 75%.
- ג. כדאיות כלכלית בשוליים - אף במחירי האסלג הנוכחיים בשוק הבינ"ל מכסים מפעלי ים המלח את ההוצאות המסתנות הכרוכות בייצור ואף תורמות להוצאות הקבועות הנובעות בעיקר מהשקעות שכבר בוצעו.
2. אפשרות אלטרנטיבית לפתרון המצב הכספי של החברה הנה מחיקת השקעות בלתי רנטביות.

פתרון אלטרנטיבי זה אינו רצוי ואינו תואם את הגורמים שהביאו את מפעלי ים המלח למצבה הכספי החמור. יש לציין כי שימוש בפתרון זה יביא מחד להצגת רווחיות פיקטיבית במפעלי ים המלח בעוד שליתר החברות בענף, כולל היצרנים הקנדים, נגרמים הפסדים כספיים כבדים. מאידך, ברור כי הפסדי חברת מפעלי ים המלח נובעים בעיקר מהמחירים הנמוכים השוררים בשוק הבינ"ל ולא כחוצאה מהסקעות סרק שיש למחקן, או מחוסר יעילות בתפעול השוטף.

התחזיות הענפיות צופות עליה רצופה בבקוש העולמי במסך השנים הקרובות אשר יביאו לאיזון בין הבקוש להצע בעוד כ- 5 שנים, עובדה אשר תביא לשיפור ברמת המחירים לאטלג.

כן ראוי לציין כי לא קיימות במפעלי ים המלח הסקעות סרק אשר יש אפשרות להצביעה עליהן כניחנות למחיקה.

ד. נמוקים לפתרון המוצע

להמרה המוצעת של הלוואות ממקורות ממסלתיים ואחרים בסך כולל של 130 מיליון ל"י, (פירוט ר' נספח ג') מספר יתרונות:

1. מקילה במידה ניכרת על מצבה הפיננסי של החברה ע"י הקטנת ההפסד השנתי ב- 10-15 מיליון ל"י לשנה והגרעון המצטבר בנזילות עד לסנת 72/75 למחציתו (ר' נספח ב').

2. מעניק לחברה מבנה פיננסי מתאים יותר בהתייחס להיקף הסקעותיה המסתכמות עד י"ב בניסן תשכ" (31.3.69) בכ- 400 מיליון ל"י ואשר מרביתן בנכסים קבועים. יש לציין כי ההון העצמי הקיים בסך כ- 57 מיליון ל"י אינו מהווה בסיס יציב לפעילות החברה בהיקף כה גדול ובחנאי חרות בשוק הבינ"ל.

3. מנקודת ראות תקציב המדינה יש להמרה המוצעת הסלכה ישירה הן על צד ההכנסות בתקציב, הנובעת מהעדר תקבולים ע"ח קרן וריבית על הלוואות הממשלה אשר מופיעות בהצעת ההחלטה והן מצד ההוצאה, הנובעת מהצורך לפרוע את ההלוואות אשר ניתנו ע"י גורמים אחרים פרט לממשלה (ר' נספח ד').

יש לציין שבמידה ותאושר הצעת ההחלטה תכנס הממשלה למו"מ עם בנק ישראל ובנק לפתוח התעשייה במגמה להביא להארכת תקופת פרעון ההלוואות, מחוץ כוונה להקטין את הנשל השנתי על צד ההוצאה בתקציב המדינה ככל האפשר.

4. לאור התחזיות הענפיות לעשור הקרוב, יתכן כי החל משנת 1973/74 תחול התאוששות בענף, עובדה אשר תוכל להספיע בכיוון חיובי על יכולתה של החברה לעמוד בתשלומי ריבית וקרן על הלוואות אשר מוצע להמרה בהלוואה צמיתה ללא החזר קרן וריבית למסך 5 שנים והמסתכם בכ- 65 מיליון ל"י.

ה. הטלמות לפתרון המוצע

1. אשר הצעת ההחלטה חסייע במידה רבה להקלת מצבה הכספי של החברה, אולם עדיין יהיה על החברה לגייס סכומים נוספים ממקורות חיצוניים כהלוואות לזמן בינוני וארוך.

הלוואות אלו יפרעו ע"י החברה במשך עשר השנים הקרובות ולאור התחזיות הפיננסיות נראה כי החברה תוכל לעמוד בהתחייבויות אלו אשר יסתכמו בכ- 30-50 מיליון ל"י.

אין ספק שלצורך גיוס מרבית הסכום הדרוש יש צורך בערבות המדינה על הלוואות בסך של עד 30 מיליון ל"י.

2. כבר במרץ 1967 החליטה הממשלה, בהתסמך על הדיונים בועדת הסרים לענייני כלכלה, להרחיב את התפוקה במפעלי ים המלח ב- 200 אלף טון אשלג נוספים ל- 1.2 מיליון טון אשלג בשנה. בפני הממשלה הונחו אז תחשיבים כלכליים שהצדיקו את ההרחבה, וכן הודגש בפניה הצורך בהרחבת התפוקה מכורח טכני, עקב הצטברות הקרנליט (המשמש כחומר גלם לאשלג) בבריכות האידוי והחסס לסתימתן. בעקבות הגשמים המרובים שירדו בשנה אחרונה, נערכות כיום בדיקות מקיפות לגבי האפשרות לדחות את תכנית ההרחבה לתקופה נוספת. בדיקות אלה תקבענה גם את ההיקף המדויק של הרחבת התפוקה (יתכן כי יהיה צורך בהרחבה מעל ל- 200 אלף טון) ומועדה, וכן באשר להיקף ההשקעה הכרוך בהרחבה זו.

1. עמדת שר הפתוח

שר הפתוח מסכים להצעת ההחלטה ולדברי ההסבר המצורפים לה.

מוגש ע"י שר האוצר

ד' בסיון תשכ"ט
21 במאי 1969

2026/6

מצעלי ים המלח בע"מ

כניסי וסקורות ופירוט ללא התחשבות בהוצע המכרה
1979/80-1968/69
(באלפי ל"י)

מח"כ כללי	מ"ס 73/74-72/73	מ"ס 72/73	מ"ס 68/69-72/73	1972/73	1971/72	1970/71
11,242	7,000	-	4,242	1,000	1,000	900
11,114	7,000	-	4,114	1,000	1,000	900
993,344	621,280	-	377,694	88,750	88,550	80,280
367,445	221,802	-	145,643	31,686	31,593	30,718
60,864	38,400	-	24,464	5,200	5,200	5,200
172,717	107,905	-	64,812	18,415	15,394	13,932
263,739	156,629	-	107,111	22,980	23,075	23,731
347,835	228,850	-	118,985	27,568	27,765	27,505
31,530	22,400	-	9,150	3,200	2,200	1,250
29,010	20,510	-	8,500	2,930	2,920	2,650
6,435	8,079	-	(1,644)	947	946	(426)
33,106	16,056	-	17,050	3,410	3,410	3,410
(312,428)	(197,380)	-	(115,100)	(24,586)	(23,955)	(27,720)
52,700	(24,696)	77,396	9,168	1,804	2,530	(579)
168,506	3,500	165,006	51,500	15,000	7,500	7,500
329,613	-	329,613	109,025	-	-	-
32,538	-	32,538	-	-	-	-
6,022	-	6,022	-	-	-	-
589,429	(21,196)	610,625	169,713	16,804	10,030	6,921
451,705	10,300	441,205	113,024	1,000	1,000	1,000
74,794	(5,979)	80,773	3,461	(847)	(646)	926
360,383	145,920	214,463	155,550	40,337	41,324	28,733
686,682	150,441	736,441	272,255	40,690	41,678	30,659
-	(171,637)	(125,816)	-	(23,886)	(31,649)	(23,733)
-	(274,179)	-	(102,542)	(102,542)	(78,656)	(47,008)
(297,453)	(297,453)	(125,816)	-	(125,816)	(101,930)	(70,282)

רכוז הכנסות והוצאות הצבר

מ"ס 68/69-69/70	1969/70 (מציב)	1968/69 (מציב)	עד 31.3.68-7	פ י ר ס
1,342	740	602	-	מח"כ ייצור אשלג (באלפי טון)
1,214	600	614	-	מח"כ פכירות אשלג (באלפי טון)
120,144	57,592	62,552	-	מ"ס הכנסות (כולל מסריצים)
51,644	28,204	23,440	-	הוצאות ייצור
8,864	4,783	4,081	-	הוצאות כלליות ומכירה
20,071	9,546	10,525	-	קובלה והוצאות אחרות (עד פ.ו.ב.)
37,325	20,891	16,434	-	פתח
36,147	20,645	15,502	-	הוצאות מימון נטו (+)
2,500	2,100	400	-	רזרבה
-	-	-	-	תמלוגים
(3,111)	(6,560)	3,539	-	שנוי בערך המלאי
6,820	3,410	3,410	-	הפחתת הפרשי פיתוח
(38,847)	(24,068)	(14,779)	-	רונה (הפסד)
5,433	133	5,300	68,208	סקורות
21,500	2,500	19,000	113,506	הצבר פנימי
109,025	46,000	63,025	220,588	מ"ס פניות ואג"מ
-	-	-	32,588	מ"ס הלוואות
-	-	-	6,022	הפרשי פיתוח
135,953	46,633	87,325	440,912	שלוש דהוי לקבלן
110,024	52,905	57,119	328,181	מח"כ מקורות
3,828	8,240	(4,412)	77,312	מ"ס השקעות
45,376	18,600	26,776	58,693	מ"ס שמושים אחרים (מלאי וכו')
159,228	79,745	79,483	464,186	החזרת הלוואות
(23,270)	(31,112)	7,842	(23,274)	מח"כ שמושים
(23,270)	(23,270)	7,842	-	זיכרון (חסד) לקנה
(46,544)	(46,544)	(15,432)	(23,274)	מזכר פ-68/69
				מזכר כללי

(+) כולל ריבית מהושבת בשקור 11% על ההון המסר.

נסמך

מפעלי ים ומלח בע"מ

פירוט החלואות המוצעות לחברה
(באלפי ל"י)

ס ו כ ט	ס ו ר י ט
130,000	ס"ח"כ
49,000	1. בנק ישראל - 1
21,000	2. בנק ישראל - 2
7,750	3. בנק לפתוח התעשיה - 1
18,000	4. בנק לפתוח התעשיה - 2
9,306	5. חלואות מטעלות שונות
8,000	6. חלואות באמצעות בנק המועלים
16,944	7. סכומים כנגד השלומי קרן וריבית של החברה בבין חלואות שונות

מסלול ים המלח בע"מ

ימי ובקורות ושמושים בהנחה כל אשר העת האחרת
1973/80 - 1968/69 ים
(בהלבי ל"י)

מ"ה כללי	מ"ה 73/74-79/80	מ"ה 72/73	מ"ה 68/69-72/73	1972/73	1971/72	1970/71
11,242	7,000	-	4,242	1,000	1,000	900
11,114	7,000	-	4,114	1,000	1,000	900
998,944	621,250	-	377,694	68,750	83,550	80,250
367,445	221,902	-	145,643	31,688	31,595	30,718
60,864	36,400	-	24,464	5,200	5,200	5,200
172,717	107,905	-	64,812	15,415	15,394	13,932
263,739	156,628	-	107,111	22,980	23,075	23,731
119,522	46,835	-	72,687	13,251	14,616	15,661
31,590	22,400	-	9,190	3,200	2,200	1,250
29,010	20,510	-	8,500	2,920	2,920	2,650
6,435	8,079	-	(1,644)	947	946	(426)
33,106	16,056	-	17,050	3,410	3,410	3,410
(84,831)	(15,365)	-	(69,426)	(10,269)	(10,806)	(15,636)
281,013	157,319	123,694	55,486	16,121	15,679	11,245
140,008	3,500	136,506	23,000	500	500	500
329,613	-	329,613	109,025	-	-	-
32,588	-	32,588	-	-	-	-
6,022	-	6,022	-	-	-	-
789,242	160,819	628,423	187,511	16,621	16,179	11,745
481,705	10,500	441,205	113,024	1,000	1,000	1,000
74,794	(5,979)	80,773	3,461	(647)	(846)	928
252,076	86,061	186,015	107,322	17,562	26,361	18,323
772,574	90,581	687,993	223,807	17,915	26,715	20,240
-	70,237	(59,570)	-	(1,294)	(10,536)	(8,594)
-	33,941	-	(36,296)	(36,296)	(35,002)	(24,600)
10,667	10,667	(59,570)	-	(59,570)	(56,276)	(47,740)

רכוש הנכסות והוצאות, הנכס

מ"ה 68/69-70/71	69/70 (מ"ה)	68/69 (מ"ה)	72-31.3.68	פ"ד
1,342	740	602	-	סה"כ ייצוא אשלג (באלפיון)
1,214	600	614	-	סה"כ מכירות אשלג (")
120,144	57,592	62,552	-	סה"כ הכנסות (כולל תפריצים)
51,644	28,204	23,440	-	הוצאות ייצור
8,864	4,783	4,081	-	הוצאות כלליות וכסיות
20,071	9,546	10,525	-	הובלה והוצאות אחרות (עד כ.ד.כ.)
37,325	20,891	16,434	-	פחת
29,139	13,637	15,502	-	הוצאות מימון נטו (+)
2,500	2,100	400	-	רזרבה
-	-	-	-	המלוגים
(3,111)	(6,650)	3,539	-	שנוי בערך הכלאי
6,820	3,410	3,410	-	הפחתה הפרשי פיתוח
(32,515)	(17,736)	(14,779)	-	רווח (הפסד)
12,441	7,141	5,300	68,208	מקורות
21,500	2,500	19,000	113,506	הוצר פנימי
109,025	46,000	63,025	220,588	מ"ה פניות ואב"ח
-	-	-	32,588	מ"ה הלוואות
-	-	-	6,022	הפרשי פיתוח
142,966	55,641	87,325	440,912	תשלום דחוי לקבלן
110,024	62,906	57,119	328,181	סה"כ מקורות
3,828	8,240	(4,412)	77,312	מ"ה שמושים
45,076	18,300	26,776	58,693	מ"ה שמושים אחרים (כלאי וכו')
158,923	79,445	79,463	464,186	החזרת הלוואות
(15,962)	(23,804)	7,842	(23,274)	סה"כ שמושים
(15,962)	(15,962)	7,842	-	עודף (הפסד) לשנה
(39,236)	(39,236)	(15,432)	(23,274)	מזכר מ-68/69
				מזכר כללי

(+) כולל דיבידנדים מהחברה בשעור 11% על ההון המור.

מפעלי ים המלח בע"מ

השקעה אזור הצעת החסרה על תעצוב הפרינה (*)
(באלפי ל"י)

ס"כ כללי	ס"כ 73/74-82/83	ס"כ 68/69-72/73	1972/73	1971/62	1970/71	1969/70	1968/69	פ י ר ש
160,748	108,455	52,293	14,181	14,447	10,373	7,956	5,345	ס"כ כללי
150,299	104,212	46,087	12,710	12,938	8,827	7,075	4,546	תעצוב נוסף ס"כ
70,000	60,158	9,842	4,376	4,096	1,379	-	-	בנק ישראל
42,262	21,468	20,774	4,103	4,374	4,543	4,550	3,204	מזה - קרן מזה - ריבית
25,750	18,525	7,225	2,800	2,600	1,000	625	-	בנק לפחות התעשית
12,287	4,041	8,248	1,431	1,668	1,905	1,900	1,342	מזה - קרן מזה - ריבית
10,449	4,243	6,206	1,471	1,509	1,546	881	799	העדר הכנסות
7,075	3,330	3,745	1,108	1,067	1,031	323	216	הלוואות מפעליות
3,374	913	2,461	363	442	515	558	583	ס"כ מזה - קרן מזה - ריבית

(*) בתנאי הלוואות הנוכחיים; סתימתם להסרת הסכום של 105 מיליון ל"י בלבד.